MARY HIGGINS CLARK

PASIIMK MANO ŠIRDĮ

Alma littera

MARY HIGGINS CLARK

PASIIMK MANO ŠIRDĮ

MARY HIGGINS CLARK

PASIIMK MANO ŠIRDĮ

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
Liudvikas Gadeikis

Alma littera
VILNIUS / 2011

~~UDK 820(73)-3~~
Cl-21

Versta iš:
Mary Higgins Clark
JUST TAKE MY HEART
Simon & Schuster, New York, 2009

ISBN 978-9955-38-847-0

Johnui Conheeney,
mano nepaprastam vyrui,
nuostabiems vaikams
ir vaikaičiams

Su meile

1

Ne šiaurės rytys, o neišvengiamai artėjančios lemties nuojauta vertė Natali ankstyvą pirmadienio rytą sprukti iš Menkių kyšulio atgal į Naująjį Džersį. Ji tikėjosi rasti prieglobstį jaukiame kyšulio name, kuris kadaise buvo jos senelės, o dabar priklausė jai, tačiau į langus teškianti žvarbi šlapdriba tik didino kaustantį siaubą. O kai nutrūkus elektrai namas paskendo tamsoje, gulėjo atmerktomis akimis įsitikinusi, kad kiekvienas garsas – sukeltas įsibrovėlio.

Buvo tikra, kad atsitiktinai sužinojo, kas prieš penkiolika metų pasmaugė jos kambario draugę Džemę, kai abi dar buvo jaunos bandančios prasimušti aktorės. Ir jis žino, kad aš žinau, pagalvojo, – mačiau jo akyse.

Penktadienio vakarą jis su draugais atėjo į paskutinį „Geismų tramvajaus" spektaklį „Omegos" teatre. Ji vaidino Blanšą Diubua, daugiausia jėgų pareikalavusį, bet ir daugiausia pasitenkinimo suteikusį iš visų iki tol gautų vaidmenų. Atsiliepimai buvo nuostabūs, bet vaidmuo iš jos pareikalavo labai daug dvasinių jėgų. Štai kodėl po spektaklio, kai kažkas pasibeldė į persirengimo kambario duris, ketino neatsiliepti. Bet atsiliepė, visi susigrūdo jos sveikinti, ir staiga nei iš šio, nei iš to jį atpažino. Jo, baigiančio penktą dešimtį, veidas buvo papilnėjęs, bet neabejotinai tai buvo tas pats asmuo, kurio nuotraukos trūko Džemės piniginėje, kai buvo rastas jos kūnas. Džemė

slapukavo, apie jį nepasakojo, tik sakė, kad jis Džesis: „Daviau jam savo šuniuko vardą."

Buvau taip apstulbusi, kad mus supažindinant pavadinau jį Džesiu, pagalvojo Natali. Visi baisiai klegėjo, todėl esu tikra, kad niekas nepastebėjo. Bet jis girdėjo mane tariant tą vardą.

Kam galėčiau papasakoti? Kas manim patikėtų? Mano žodis prieš jo žodį? Mano atsiminimai apie nuotraukytę, kurią Džemė laikydavo savo piniginėje? Pamačiau ją tik todėl, kad paskolinau Džemei savo *Visa* kortelę ir norėjau susigrąžinti. Ji buvo dušinėje ir šūktelėjo, kad pasiimčiau iš piniginės. Tada ir pamačiau nuotrauką, užkištą viename skyrelyje už poros vizitinių kortelių.

Visa, ką Džemė man apie jį pasakojo – kad jis bandė vaidinti, bet ne itin sekėsi, ir kad artėja jo skyrybos. Mėginau sakyti, kad tai sena kaip pasaulis istorija, prisiminė Natali, bet ji nesiklausė. Jos su Džeme gyveno viename bute Vest Saide – iki pat tos siaubingos dienos, kai ankstų rytą išėjusi pabėgioti Centriniame parke Džemė buvo pasmaugta. Jos piniginė gulėjo ant žemės, pinigai ir laikrodis buvo dingę. Ir Džesio nuotrauka. Papasakojau policininkams, bet jie nepažiūrėjo rimtai. Parke tomis dienomis ankstyvą rytą buvo apiplėšta keletas žmonių, ir policininkai buvo tikri, kad Džesė – viena iš tokių aukų, tik vienintelė, kuriai taip žiauriai baigėsi.

Rod Ailande ir Konektikute pylė kaip iš kibiro, bet kai Natali įsuko į Paliseido bulvarą, lietus ėmė rimti. Toliau važiuojant kelias ėmė džiūti.

Ar namie jausis saugesnė? Nebuvo tikra. Prieš dvidešimt metų tapusi našle, jos motina, gimusi ir užaugusi Manhatane, buvo laiminga pardavusi namą ir nusipirkusi mažą butuką netoli Linkolno centro. Pernai, kai su Gregu nusprendė gyventi atskirai, Natali išgirdo, kad vėl parduodamas nedidelis namas šiaurinėje Naujojo Džersio dalyje, kuriame ji užaugo.

– Natali, – perspėjo motina, – tu darai didžiulę klaidą. Manau, tu beprotė, kad nebandai sulipdyti santuokos. Bėgimas namo niekada niekam nebuvo išeitis. Tu negali susigrąžinti praeities.

Natali žinojo: nepajėgs priversti motinos suprasti, kad negalės būti tokia žmona, kokios nori Gregas, kokios jam reikia.

– Aš buvau nesąžininga, kai tekėjau už Grego, – aiškino ji. – Jam reikėjo žmonos, kuri būtų tikra motina Keitei. Aš negaliu tokia būti. Viską sudėjus, pernai buvau šešis mėnesius išvykusi. Iš mūsų santuokos nieko neišeina. Aš nuoširdžiai manau: kai išsikraustysiu iš Manhatano, jis supras, kad santuoka iš tikrųjų nutrūko.

– Tu vis dar jį myli, – spyrėsi motina. – Ir jis tave myli.

– Bet tai dar nereiškia, kad mudu tinkame vienas kitam.

Dėl to esu teisi, pagalvojo Natali nurijusi gumulą, kuris vis įstrigdavo gerklėje, kai leisdavo sau pagalvoti apie Gregą. Norėtų pasikalbėti su juo apie tai, kas nutiko penktadienio vakarą. Ką ji pasakytų? „Gregai, ką man daryti aiškiai žinant, kas nužudė mano draugę Džemę, nors neturiu nė menkiausio įrodymo?" Bet negali paklausti. Pernelyg didelė tikimybė, kad nepajėgs atsispirti jo maldavimams pabandyti iš naujo. Ji melavo Gregui, kad turi kitą, bet jis vis tiek nesiliovė jai skambinęs.

Išsukusi iš bulvaro į Riešutų gatvę, Natali pajuto, kaip trokšta puodelio kavos. Ji važiavo nesustodama, o jau buvo be penkiolikos aštuonios. Įprastą dieną tokiu laiku jau būdavo išgėrusi bent porą puodelių.

Dauguma Riešutų gatvės namų Klosteryje buvo nugriauti atlaisvinant vietą naujiems prabangiems statiniams. Natali juokaudavo, kad dabar jos privatumą nuo kaimynų saugo dviejų metrų aukščio tvoros abipus namo. Kadaise vienoje pusėje gyveno Kinai, kitoje – Foliai. Dabar nelabai bežino, kas jos kaimynai.

Vos įsuko į savo keliuką ir paspaudė garažo durų pultą, ją persmelkė kažko priešiško jausmas. Kai durys pradėjo kilti, papurtė galvą. Gregas teisus sakydamas, kad ji persikūnija į kiekvieną vaidinamą personažą. Dar prieš tą sukrėtusį susidūrimą su Džesiu jos nervai buvo išklibę, visai kaip Blanšos Diubua.

Ji įvažiavo į garažą, sustojo, bet kažkodėl iškart nepaspaudė pulto, kad nuleistų garažo duris. Tik atidarė vairuotojo dureles, pastūmė virtuvės duris ir žengė vidun.

Pirštinėtos rankos įvilko ją į virtuvę, apsuko ir bloškė ant žemės. Galva trenkėsi į kietmedžio grindis, skausmo bangos nuėjo per kaukolę, bet ji vis tiek matė, kad jis užsivilkęs plastikinį lietpaltį, užsitempęs plastiko antbačius.

– Prašau, – ištarė, – prašau. – Pakėlė rankas, kad apsisaugotų nuo pistoleto, nukreipto jai į krūtinę.

Atleidžiamo saugiklio garsas – toks buvo atsakas į jos maldavimą.

2

Be dešimt aštuonios kaip visada punktuali Siuzė Volš iš 9W kelio pasuko prie savo senos darbdavės Katerinos Banks namo. Ji jau trisdešimt metų dirba septyniasdešimtmetės našlės namų šeimininke, kiekvieną darbo dieną atvyksta aštuntą ryto ir išvyksta pirmą po pietų. Aistringą teatro gerbėją Siuzę džiugina, kad pernai namą greta ponios Banks nusipirko garsi aktorė Natali Reines. Natali be išlygų mylimiausia Siuzės aktorė. Vos prieš porą savaičių ji matė neilgai rodytą spektaklį „Geismų tramvajus“ ir nusprendė, kad niekas niekada geriau nevaidino trapiosios Blanšos Diubua, netgi Vivjana Li filme. Dailių bruožų, liaunos figūros, su šviesių plaukų kaskadomis – gyvas Blanšos įsikūnijimas.

Ir vis dėlto Siuzė dar nė karto nebuvo susidūrusi akis į akį su Reines. Vis dar vylėsi, kad kurią dieną atsitrenks į ją prekybos centre, bet kol kas nesusidūrė. Kiekvieną rytą vykdama į darbą ir grįždama namo po pietų Siuzė pasistengdavo pro Reines namą važiuoti lėtai, nors po pietų dėl to reikėdavo apsukti visą kvartalą, kad patektų į greitkelį.

Šį pirmadienio rytą Siuzė beveik pasiekė savo tikslą – pamatė Natali Reines iš arti. Kai važiavo pro jos namą, Reines kaip tik lipo iš mašinos. Siuzė atsiduso. Vien tik žvilgsnis į savo dievaitę visą dieną pavertė mažu stebuklu.

Pirmą po pietų, maloniai atsisveikinusi su ponia Banks ir nešina pirkinių sąrašu kitam rytui, Siuzė įlipo į mašiną ir atbula išvairavo iš įvažos. Padvejojo. Tikimybė, kad antrą kartą tą pačią dieną pamatys Natali Reines, buvo mažesnė nei viena iš milijono, o ir šiaip buvo pavargusi. Bet įprotis nugalėjo, ji pasuko į kairę, ėmė lėtai važiuoti pro gretimą namą.

Tada staigiai sustabdė mašiną. Reines garažo durys tebebuvo atdaros, automobilio durelės irgi – lygiai kaip rytą. Ji niekada nepalikdavo garažo durų pakeltų, ir, aišku, automobilio durelės neturėtų būti paliktos visą dieną atidarytos. Galbūt verčiau žiūrėčiau savo reikalų, pagalvojo Siuzė, bet negaliu.

Ji pasuko į įvažą, sustojo ir išlipo iš mašinos. Neryžtingai įėjo į garažą. Jis buvo ankštas, reikėjo priverti Reines automobilio dureles, kad praeitų prie virtuvės durų. Siuzė buvo tikra, kad kažkas atsitiko. Sprausdamasi pro mašiną ant priekinės keleivio sėdynės pamatė rankinę, o užpakalyje ant grindų – krepšį.

Kai pabeldus niekas neatsiliepė, palaukė, tačiau norėdama įsitikinti pasuko rankenos bumbulą. Durys nebuvo užrakintos. Nors Siuzė baiminosi, kad gali būti sulaikyta už įsibrovimą, vis dėlto kažkas vertė atidaryti duris ir žengti į virtuvę.

Ir tada ji pradėjo klykti.

Natali Reines buvo susmukusi ant virtuvės grindų, baltas pynele nertas megztinis persisunkęs krauju. Ji buvo užsimerkusi, bet iš lūpų veržėsi tyli skausminga aimana.

Siuzė priklaupė šalia, čiupo iš kišenės mobilųjį ir susuko pagalbos numerį.

– Riešutų gatvė aštuoniasdešimt, Klosteris, – suriko operatoriui. – Natali Reines. Manau, pašauta. Greičiau. Greičiau. Ji miršta.

Ji numetė telefoną. Glostydama Natali galvą, ramino:

– Ponia Reines, nesijaudinkite. Tuoj atvažiuos greitoji. Po minutės, pažadu.

Natali lūpos liovėsi krutėjusios. Po akimirkos širdis sustojo.

Jos paskutinė mintis buvo sakinys iš Blanšos Diubua monologo pjesės pabaigoje: „Aš visada buvau priklausoma nuo nepažįstamųjų gerumo."

3

Praėjusią naktį ji sapnavo Marką. Tai buvo vienas iš tų miglotų, neteikiančių pasitenkinimo sapnų, kuriuose ji girdėdavo jo balsą ir ieškodama jo klaidžiodavo po tamsų, pilną užkaborių namą. Emilė Kelė Volas pabudo sunkia galva, nieko naujo, po tokių sapnų dažnai taip būdavo, tačiau nesileis, kad šiandien tai išmuštų iš vėžių.

Žvilgtelėjo į Besę, keturių kilogramų Maltos bišonę, kurią brolis Džekas padovanojo per Kalėdas. Besė kietai miegojo ant kitos pagalvės, ir kalytės vaizdas nuteikė raminamai. Emilė išslydo iš lovos, čiupo šiltą chalatą, kuris visada būdavo po ranka šaltame miegamajame, paėmė nenoriai bundančią Besę ir nulipo laiptais. Šiame name Glen Roke Naujajame Džersyje ji gyvena didumą iš savo trisdešimt dvejų metų.

Kai prieš trejetą metų pakelės bomba Irake atėmė Markui gyvybę, ji pajuto nebenorinti gyventi jųdviejų bute. Praėjus maždaug metams, kai Emilė ėmė atsigauti po operacijų, jos tėvas Šonas Kelis perrašė jai šį nedidelį kolonijinio stiliaus namą. Seniai našlaujantis tėvas ruošėsi dar kartą vesti ir keltis į Floridą.

– Eme, taip bus geriau, – aiškino jis. – Jokių skolų. Mokesčiai ne per dideli. Pažįsti daugumą kaimynų. Pamėgink. O jeigu nepatiks, parduosi ir turėsi pradiniam įnašui.

Ir tikrai, pagalvojo Emilė, su Bese po pažastimi skubėdama į virtuvę, man patinka čia gyventi. Septintai ryto nustatytas

kavinukas jau cypsėjo pranešdamas, kad kava išvirta. Jos pusryčiai – šviežiai spaustos apelsinų sultys, skrudinta angliška bandelė ir du puodukai kavos. Nešina antruoju puoduku Emilė nuskubėjo aukštyn į dušinę ir persirengti.

Naujas raudonas megztinis aukšta apykakle linksma spalva pagyvino pernai nešiotą medžio anglių pilkumo kostiumėlį su kelnėmis. Tinka teismui, nusprendė, be to, geras šio apniukusio kovo ryto ir sapno su Marku priešnuodis. Truputį padvejojo: gal palikti tiesius rudus plaukus palaidus ant pečių, – bet paskui nusprendė susegti. Tada greitas brūkštelėjimas per blakstienas ir lūpas. Kai įsisegė smulkius sidabrinius auskarus, šmėkštelėjo mintis, kad visiškai nebenaudoja skaistalų. Kai sirgo, be jų neapsieidavo.

Vėl laiptais žemyn, dar kartą išleido Besę į vidinį kiemą, tada pamylavusi uždarė ją narve.

Po dvidešimties minučių jau suko į Bergeno apygardos teismo automobilių aikštelę. Nors dar tebuvo penkiolika po aštuntos, aikštelė kaip paprastai buvo puspilnė. Emilė jau šešetą metų dirbo prokuroro padėjėja, bet šį rytą, išlipusi iš mašinos žingsniuodama plūktos skaldos grindiniu į teismo pastatą, jautėsi ypač gerai. Aukšta ir liekna, nė neįtarė, kiek daug susižavėjusių akių seka ją, greitai einančią pro atvažiuojančias mašinas. Mintys jau sukosi apie būsimą didžiojo žiuri sprendimą.

Keletą pastarųjų dienų didysis žiuri klausėsi parodymų dėl žmogžudystės – prieš dvejus metus buvo nušauta Brodvėjaus aktorė Natali Reines. Iš pradžių tik įtariamasis, jos atstumtas vyras Gregas Oldričas buvo suimtas vos prieš tris savaites, surinkus daugiau įkalčių. Buvo tikimasi, kad didysis žiuri netrukus pateiks kaltinimą.

Jis tai padarė, pati sau tvirtai tarė Emilė, įėjusi į teismo pastatą ir žingsniuodama per vestibiulį aukštomis lubomis, tada aplenkusi liftą užlipo į antrą aukštą. Taip norėčiau suleisti dantis į šią bylą, pagalvojo.

Prokuratūroje vakariniame teismo rūmų sparne darbavosi keturiasdešimt prokuroro padėjėjų, septyniasdešimt tyrėjų ir dvidešimt penkios sekretorės. Ji viena ranka surinko apsaugos kodą, stumtelėjusi atidarė duris, pamojavo budinčiam operatoriui ir dar nepriėjusi mažutės belangės kabinos, savo biuro, išsinėrė iš apsiausto. Kabykla, dvi pilko metalo bylų spintos, dvi skirtingos kėdės liudytojams apklausti, penkiasdešimties metų senumo stalas ir jos pačios sukamasis krėslas – štai ir visi baldai. Augalai ant bylų krūvų ir ant stalo kampo, pasak pačios Emilės – pastangos padaryti Ameriką žalesnę.

Ji užmetė apsiaustą ant netvirtos kabyklos, atsisėdo į krėslą ir paėmė aplanką, kurį studijavo išvakarėse. Lopeso byla, buitinis kivirčas, peraugęs į žmogžudystę. Du maži vaikai, netekę motinos, ir tėvas apygardos areštinėje. Ir mano darbas yra įkišti jį į kalėjimą, pagalvojo Emilė atversdama aplanką. Bylos nagrinėjimas numatytas kitą savaitę.

Penkiolika po vienuoliktos suskambėjo telefonas. Skambino Tedas Veslis, prokuroras.

– Emile, ar galite trumpam užeiti? – paklausė ir nelaukdamas atsakymo padėjo ragelį.

Penkiasdešimtmetis Edvardas Skotas Veslis, vadinamas Tedu, Bergeno apygardos prokuroras, buvo visais atžvilgiais gražus vyras. Beveik metro devyniasdešimties, nepriekaištingos laikysenos, kuri ne tik darė jį dar aukštesnį, bet ir valdingesnį. Jis, kaip kartą parašė vienas reporteris, „geriems vyrukams teikia paguodos ir nervina visus, turinčius priežasčių naktį nemiegoti“. Imponuojančio lyderio išvaizdą užbaigė tamsiai mėlynos akys ir tankūs juodi plaukai, kai kur pradėję žilti.

Kai pasibeldusi į praviras duris įžengė į kabinetą, Emilė nustebo suvokusi, kad bosas ją atidžiai apžiūrinėja. Galiausiai pagyvėjęs tarė:

– Ei, Emile, jūs puikiai atrodote. Gerai jaučiatės?

Tai buvo nekasdienis klausimas.

– Kaip niekada gerai. – Pasistengė, kad balsas skambėtų nerūpestingai, lyg tarp kitko, tarsi jai labiau rūpėtų, kodėl jis rado reikalą to paklausti.

– Tai svarbu, kad gerai jaučiatės. Didysis žiuri apkaltino Gregą Oldričą.

Pagaliau! Ji pajuto adrenalino pliūpsnį. Nors buvo tikra, kad taip atsitiks, Emilė puikiai žinojo, kad byla grįžta atsitiktiniais įkalčiais, ir teisme nebus taip paprasta ją užbaigti.

– Ėjau iš proto matydama, kaip tas gyvatė užpildė visas gandų skiltis, tapo įžymybe, nors paliko žmoną mirtinai nukraujuoti. Natali Reines buvo nuostabi aktorė. Dieve, būdavo stebuklas, kai ji išeidavo į sceną.

– Nesileiskite, kad Oldričo visuomeninė veikla išvarytų jus iš proto, – švelniai perspėjo Veslis. – Tiesiog pasodinkite jį visų labui. Tai jūsų byla.

Kaip tik tai ji ir vylėsi išgirsti. Ir vis dėlto reikėjo laiko, kad šitai suvoktų. Tokias bylas prokuroras Tedas Veslis pasilaikydavo sau. Buvo aišku, kad šis teismo procesas pateks į pirmus puslapius, o Tedas Veslis tai mėgo.

Jis nusišypsojo dėl jos nustebimo.

– Emile, tegu tai lieka vien tarp mūsų: turiu žinių apie aukšto lygio pareigas rudenį atėjus naujai administracijai. Aš jų norėčiau, ir Nenei patiktų gyventi Vašingtone. Kaip žinote, ji ten užaugo. Nenorėčiau turėt nebaigtos bylos, jeigu aplinkybės pasisuktų ta linkme. Todėl Oldričas jūsų.

Oldričas mano. Oldričas mano. Iš pasitenkinimo gali paleisti vidurius, tokios bylos ji laukė, deja, prieš porą metų teko ilgam tai pamiršti. Grįžusi į savo kabinetą Emilė panoro paskambinti tėvui, bet uždraudė sau tai daryti. Jis imtų įkalbinėti nedirbti per sunkiai. Lygiai tą patį pasakytų ir brolis, Silicio slėnyje dirbantis kompiuterių projektuotojas, be to, Džekas veikiausiai pakeliui į darbą. Kalifornijoje tik pusė devintos.

Markai Markai, žinau, kaip tu didžiuotumeisi manimi...

Ji trumpai užsimerkė, leisdama srūti tyro ilgesio bangai, tada papurtė galvą ir pasiėmė Lopeso bylą. Dar kartą perskaitė kiekvieną eilutę. Abu dvidešimt ketverių; du vaikai; išsiskyrę; jis grįžo maldaudamas susitaikyti; ji išsiveržė iš buto, tada bandė prasprūsti pro jį ant išdilusių marmurinių laiptų sename name, kuriame buvo butas. Jis tvirtino, kad ji pargriuvo. Auklė, žiūrėjusi iš buto, dievagojosi, kad jis ją pastūmė. Tačiau ji vargiai galėjo matyti, pagalvojo Emilė, apžiūrinėdama laiptinės nuotraukas.

Suskambėjo telefonas. Skambino Džo Lajonsas, valstybės paskirtas Lopeso advokatas.

– Emile, noriu užeiti pasikalbėti apie Lopeso bylą. Jūsų įstaiga neteisingai interpretuoja veiksmus. Jis jos nepastūmė. Ji pargriuvo. Tai buvo nelaimingas atsitikimas.

– Na, auklė mano kitaip, – atsiliepė Emilė. – Tačiau pakalbėkime. Trečią tiktų.

Padėjusi ragelį Emilė pažiūrėjo į bylą, į verkiančio kaltinamojo nuotrauką ir šalia surašytą kaltinimą. Smilktelėjo nemalonus netikrumas. Pati sau pripažino, kad šiuo atveju turi abejonių. Gal žmona išties pargriuvo. Gal tai buvo nelaimingas atsitikimas.

O būdavau tokia kieta, atsiduso.

Imu galvoti, kad gal turėčiau būti gynybos advokatė.

4

Tą rytą Zakaris Laningas pro pasuktas senoviškų virtuvės žaliuzių juosteles iš namų stebėjo, kaip Emilė greitai pusryčiauja savo virtuvėje. Mikrofoną jis sugebėjo slapta įtaisyti spintelėje virš šaldytuvo, kai jos rangovas paliko duris neužrakintas, ir dabar girdėjo jos sakinių nuotrupas, skirtas šuniukui, tūnančiam skreite.

Tarsi man kalbėtų, patenkintas pamanė Zakaris, kraudamas dėžes prekių sandėlyje 46-ajame kelyje. Tik dvidešimt minučių važiuoti iki išsinuomoto namo, kuriame gyvena, kai pasikeitęs pavardę atsikraustė iš Ajovos. Jo darbo laikas nuo aštuntos trisdešimt iki penktos trisdešimt, visa darbo diena, atitinkanti jo poreikius. Anksti rytais jis stebėdavo Emilę, tada eidavo į darbą. Kai ji vakare grįždavo namo ir ruošdavo vakarienę, jis vėl su ja susitikdavo. Kartais pas ją būdavo draugų, dėl to jis pykdavo. Ji priklausė jam.

Dėl vieno jis tikras: ji neturi draugužio. Ir žino, kad ji našlė. Kai pasitaikydavo susitikti lauke, ji būdavo maloni, bet šalta. Jis buvo sakęs jai esąs nagingas, jeigu staiga prireiktų ką pataisyti, bet iš karto buvo aišku – ji jam neskambins. Kaip ir kitos moterys, ji vienu žvilgsniu jį nuvertino. Paprasčiausiai nesuprato, kad jis ją stebi, saugo. Ji nesuprato, kad jiems skirta būti kartu.

Bet tai pasikeis.

Menko kūno, vidutinio ūgio, retėjančiais smėlio spalvos plaukais ir mažomis rudomis akimis, penktą dešimtį baigiantis Zakas buvo iš tų neaprašomų asmenų, kuriuos sutikę dauguma žmonių niekada neprisimins.

Ir, aišku, daugumai žmonių net nedingtelės, kad jis visoje šalyje ieškomas už tai, kad prieš pusantrų metų Ajovoje šaltakraujiškai nužudė žmoną, jos vaikus ir motiną.

5

– Gregai, jau esu tai sakęs ir kartosiu visus ateinančius šešis mėnesius, nes jūs turite tai išgirsti. – Advokatas Ričardas Muras nežiūrėjo į klientą, sėdintį šalia, vairuotojui Bergeno apygardos teismo automobilių aikštelėje lėtai iriantis per minią žurnalistų, vis dar šaukiančių klausimus, taikančių kameras. – Ši byla grįsta melagio, profesionalaus nusikaltėlio liudijimu, – kalbėjo Muras. – Apgailėtina.

Tai vyko kitą dieną, kai didysis žiuri palaikė kaltinimą. Prokuratūra supažindino su juo Murą, ir buvo sutarta, kad šį rytą Oldričas prisistatys.

Jie buvo ką tik išėję iš teismo salės, kur teisėjas Kalvinas Stivensas pranešė, kad Gregas kaltinamas žmogžudyste, ir skyrė milijono dolerių užstatą. Užstatas iš karto buvo pervestas.

– Tai kodėl didysis žiuri balsavo už kaltinimą? – monotoniškai paklausė Gregas Oldričas.

– Teisininkai turi tokį posakį: prokuroras gali apkaltinti sumuštinį su sūriu, jeigu yra nusiteikęs. Apkaltinti labai lengva, ypač tokiose garsiose bylose. Kaltinimas reiškia tik tiek, kad pakanka įrodymų prokurorui žengti toliau. Žiniasklaida pasistengė išlaikyti šią bylą dėmesio centre. Natali buvo žvaigždė, ir kiekvienąkart ją paminėjus spaudos parduodama daugiau. Tas senas sukčius Džimis Istonas, sučiuptas kruvinomis rankomis įsilaužimo vietoje, prisiekinėja, esą jūs užmokėjote jam,

kad nužudytų jūsų žmoną. Jeigu bus teismas ir jus išteisins, žmonės greitai nustos jumis domėtis.

– Kaip nustojo domėtis O. J. Simpsonu, kai šis buvo išteisintas dėl savo žmonos nužudymo? – paklausė Oldričas su pašaipos gaidele balse. – Ričardai, abudu žinome, kad net jeigu žiuri pripažintų mane esant nekaltą, – o dėl tokios galimybės jūs daug didesnis optimistas negu aš, – ši byla niekada nesibaigs, nebent vyrukas, kuris nužudė Natali, pasibelstų į prokuroro duris ir pareikštų atėjęs išpažinties. O aš paleistas už užstatą, mano pasas atimtas, vadinasi, negaliu išvažiuoti iš šalies, tokiame kaip mano versle tai siaubinga. Ką jau kalbėti, kad turiu keturiolikos metų dukterį, o jos tėvas dar nežinia kiek laiko bus mėsinėjamas spaudoje, televizijoje, internete.

Tolesnius raminimus Ričardas Muras pasiliko sau. Gregas Oldričas, protingas žmogus, realistas, nebuvo iš tų klientų, kuriuos reikia raminti. Viena vertus, Muras žinojo, kad įrodymų maža, viskas grįsta liudijimu, kurį, buvo tikras, per kryžminę apklausą jis sutaršytų. Kita vertus, Oldričas teisus – oficialiai apkaltintas nužudęs jį atstūmusią žmoną, kad ir koks būtų nuosprendis, kai kurių žmonių akyse jis niekada neatsikratys žudiko etiketės. Tačiau, kreivai šyptelėjo Muras, man daug labiau patiktų, kad jis spręstų šią problemą, o ne nuteistas iki amžiaus galo sėdėtų kalėjime.

Ir vis dėlto – ar jis žudikas? Gregas Oldričas jam ne viską papasakojo. Muras buvo tikras. Jis nesitikėjo iš Oldričo ko nors panašaus į išpažintį, tačiau praėjus vos dienai nuo kaltinimo paskelbimo jam jau rūpėjo, ar kokia nors informacija, kurią Oldričas nuslėpė, neišlįs ir nepakiš kojos teisme.

Muras pažiūrėjo pro langą. Rūškana kovo diena, visiškai atitinkanti nuotaiką mašinoje. Prie vairo sėdėjo Benas Smitas, jo tyrėjas ir kartais vairuotojas, dirbantis jau dvidešimt penkerius metus. Iš kilstelėtos galvos Muras suprato, kad Benas gaudo kiekvieną jų pokalbio su Oldriču žodį. Aštri Beno klau-

sa buvo didelis pliusas darbe, ir po pokalbio su klientu mašinoje Muras dažnai juo naudodavosi kaip garso įrašu.

Paskui keturiasdešimt minučių tylos. Tada jie sustojo prie apartamentų pastato Parko aveniu Manhatane, kur gyvena Gregas Oldričas.

– Tai čia, bent jau kol kas, – pasakė Oldričas atidarydamas automobilio dureles. – Ričardai, buvo labai gražu paimti mane ir parvežti atgal. Kaip jau sakiau, galėjome kur nors susitikti, ir jums nebūtų tekę sukti viso rato per tiltą.

– Joks čia vargas, šiandieną praleisiu Niujorko biure, – nesureikšmindamas atsakė Muras. Jis atkišo ranką. – Gregai, atsiminkite, ką sakiau.

– Tai išdeginta mano atmintyje, – tarė Oldričas, nors balsas buvo pavargęs.

Durininkas atskubėjo šaligatviu palaikyti automobilio durelių. Murmėdamas padėką Gregas Oldričas žiūrėjo žmogui į akis ir matė sunkiai slepiamą susijaudinimą, kurį, žinojo, kai kurie žmonės patiria iš arčiau susidūrę su sensacinga kriminaline istorija. Tu mėgaujiesi savimi, karčiai pagalvojo.

Liftu kildamas į penkiolikto aukšto apartamentus Oldričas pats savęs paklausė: kaip visa tai atsitiko? Ir kodėl jis sekė paskui Natali į Menkių kyšulį? Ir negi iš tikrųjų tą pirmadienio rytą važiavo į Naująjį Džersį? Jis buvo netekęs galvos, pavargęs ir piktas. Parsirado namo ir kaip įprasta išėjo pabėgioti į Centrinį parką, o vėliau apstulbo supratęs, kad mankštinosi beveik dvi su puse valandos.

Bet ar tikrai mankštinosi?

Su siaubu suprato, kad dabar nėra dėl to tikras.

6

Emilė pripažino sau, kad Marko mirtis ir staiga pačią užklupusi liga ją išsekino. O kur dar tėvo vedybos ir sprendimas išsikelti nuolatos gyventi į Floridą, taip pat tai, kad brolis Džekas priėmė pasiūlymą dirbti Kalifornijoje, – visi šie smūgiai išmušė ją iš pusiausvyros.

Žinoma, tėvas ir brolis ją nuoširdžiausiai palaiko, nerimauja palikę tokiu sunkiu gyvenimo tarpsniu. Tėvas užrašė jai namą, o Džekas nuoširdžiai su tuo sutiko – šitaip abu nuramino sąžinę.

Ir nesakytum, kad jie jaučiasi kalti. Mama dvylika metų mirusi. Tėtis ir Džoana draugavo penketą metų. Abu artėja prie septyniasdešimties. Jiems patinka buriuoti, ir jie turi teisę mėgautis galimybe tai daryti ištisus metus. Ir Džekas tikrai nebūtų atsisakęs tokio darbo. Jis turi galvoti apie Heleną ir du mažus vaikus.

Visa tai sau išdėsčiusi, Emilė suprato, kad negalėdama nuolatos matyti tėvo, brolio ir jo šeimos dar sunkiau susitaikys su Marko netektimi. Aišku, nuostabu grįžti į gimtuosius namus – tarsi „priglusti prie motinos krūtinės", ir tai savaip gydo. Kita vertus, kaimynai, kurie čia tebegyvena nuo tada, kai ji augo, – jos tėvų amžiaus. Tuos, kurie pardavė namus, pakeitė šeimos su mažais vaikais. Vienintelė išimtis – ramus nedidukas vyriokas, jis nuomojasi gretimą namą ir droviai išdėstė esąs labai nagingas, jeigu jai prireiktų ką nors pataisyti.

Jos pirmasis impulsas buvo griežtai pastatyti jį į vietą. Mažiausia, ko ji trokšta, – kad artimiausias kaimynas lįstų prie jos prisidengdamas paslaugumu. Bet slinko mėnesiai, ir Zaką Laningą ji matydavo tik tiek, kiek pasitaikydavo tuo pačiu metu parvažiuoti ar išvykti iš namų, tad budrumas ėmė slopti.

Pirmomis savaitėmis, kai Emilei buvo skirta Oldričo byla, ilgas valandas leido prie jos. Penktą tekdavo viską mesti, lėkti namo, išvesti pasivaikščioti ir pašerti Besę, tada grįžti į biurą padirbėti iki devintos ar dešimtos vakaro.

Jai patiko, kad darbas tiek daug iš jos reikalauja. Mažiau laiko sielvartauti. Ir kuo daugiau ji sužinodavo apie Natali, tuo didesnį ėmė jausti bendrumą. Abi grįžo į savo vaikystės namus, Natali dėl sudužusios santuokos, Emilė – dėl sudužusios širdies. Emilė parsisiuntė šūsnis informacijos apie Natali gyvenimą ir karjerą. Ji manė, jog Natali buvo natūrali blondinė, tačiau pirminė medžiaga rodė, kad plaukų spalvą pakeitė vos perkopusi dvidešimt. Žiūrėdama Natali jaunystės nuotraukas Emilė sukrėsta suvokė, kad jos tobulai panašios. Tai, kad Natali protėviai atvyko iš tos pačios Airijos grafystės, kur buvo gimę ir jos protėviai, vertė Emilę spėlioti, ar prieš keturias penkias kartas jie galėjo būti laikomi „bučinio broliais“ – tai airiška sąvoka tolimai giminystei nusakyti.

Nors Emilei patiko ruoštis naujai bylai neskaičiuojant valandų, ji greitai suprato, kad bėginėdama iš darbo į namus pasirūpinti Bese ir atgal pernelyg švaisto laiką. Bet kartu jautėsi kalta, kad Besė būna viena visą ilgą dieną, o dabar dar ir vakarais.

Ir dar kai kas tai pastebėjo. Zakas Laningas kieme pradėjo ruoštis pavasario darbams. Vieną ankstyvą vakarą jis palaukė, kol ji įleido Besę į namą.

– Panele Volas, – jis žvelgė į šalį, – negalėjau susilaikyti neatkreipęs dėmesio, kad jūs grįžtate namo dėl šuns. Ir matau, kaip iškart skubate atgal. Skaitau apie tą svarbią bylą, į kurią

įsitraukėte. Esu tikras, kad turite labai daug darbo. Ir štai ką noriu pasakyti: aš myliu šunis, tačiau šeimininkas alergiškas ir neleidžia man šiuose namuose jų laikyti. Tikrai džiaugčiausi prižiūrėdamas jūsų šunį – girdėjau, ją šaukiate Bese, – būtų gera draugija grįžus namo. Jeigu jūsų namas toks pat kaip mano, užpakalinis prieangis tikriausiai uždaras ir šildomas. Tad jei paliktumėte narvą tenai ir duotumėte man raktą tik nuo prieangio, galėčiau išleisti kalaitę laukan, pamaitinti, išvesti ilgiau pasivaikščioti. Mano užpakalinis kiemas uždaras, ir ji galėtų truputį pabėginėti, kol dirbu sode. Paskui grąžinčiau ją atgal ir užrakinčiau duris. Taigi jums nereikėtų nerimauti. Lažinuosi, kad mudu su ja puikiai sutartume.

– Tikrai gražu iš jūsų pusės, Zakai. Tik leiskite truputį pagalvoti. Dabar išties skubu. Ryt poryt jums paskambinsiu. Ar jūsų numeris yra telefonų knygoje?

– Aš turiu mobilųjį, – atsakė jis. – Leiskite užrašyti numerį.

Kai Emilė išvairavo iš įvažos, Zakas vos galėjo suvaldyti jaudulį. Kai turės prieangio raktą, nebus sunku pasidaryti vidinių durų spynos vaško atspaudą. Buvo tikras, kad priims jo pasiūlymą. Ji tikrai myli tą kailio gabalą, pagalvojo. O kai jau būsiu viduje, išrausiu visus jos miegamojo stalčius.

Aš noriu liesti viską, ką ji dėvi.

7

Alisa Mils sudrebėdavo vien nuo minties, kad gali būti pakviesta liudyti teisme. Vienintelio vaiko, Natali Reines, netektis ją labiau suglumino nei papiktino. Kaip jis galėjo taip padaryti? – šito ji vis klausdavo savęs dieną, o naktimis dukrą sapnuodavo. Nuolat besikartojančiame sapne vis stengdavosi pasiekti Natali. Turi dukrą perspėti: jai atsitiks kai kas siaubinga.

O toliau sapnas virsdavo košmaru. Alisa aklai bėga tamsoje, suklumpa ir griūva. Silpnas Natali kvepalų aromatas pripildo šnerves. Ir nematydama ji žino, kad užkliuvo už Natali kūno.

Tą akimirką ji pabusdavo ir pašokusi nuo pagalvės suklykdavo:

– Kaip jis galėjo taip padaryti?

Praėjus metams, košmaras aplankydavo vis rečiau, bet vėl padažnėjo, kai buvo apkaltintas Gregas ir žiniasklaida ėmė kunkuliuoti. Štai kodėl balandžio viduryje paskambinus prokuroro padėjėjai Emilei Volas ir paprašius kitą rytą atvykti pokalbio vakare Alisa įsitaisė patogiame krėsle, kuriame dažnai užsnūsdavo žiūrėdama televizorių. Vylėsi, kad jei ir užsnūs, nenugrims į košmarą.

Tačiau išmonė nepadėjo. Tik šį kartą atsibusdama ji šaukė Natali vardą. Tą naktį Alisa jau neužmigo, galvojo apie prarastą dukterį, prisiminė, kad Natali gimė trimis savaitėmis anks-

čiau, atėjo į pasaulį per jos trisdešimtą gimtadienį. Žinoma, aštuonerius metus po vedybų nesusilaukus vaikų Natali buvo tikra dangaus dovana.

Alisa prisiminė vakarą prieš kelias savaites, kai seserys atkakliai ištraukė ją iš namų septyniasdešimtojo gimtadienio proga ir per pietus sakė prie stalo tostus. Jos bijojo minėti Natali, o aš pareikalavau pakelti taurę ir už ją, prisiminė Alisa. Mes net sugebėjome pajuokauti.

– Tikėkite manim, Natali nebūtų leidusi rengti pobūvio per keturiasdešimtą gimtadienį, – pasakė ji. – Prisimenate, ji vis sakydavo, kad pramogų versle geriausia būti amžinai jaunai.

Ji liko amžinai jauna, atsidususi pagalvojo Alisa, septintą ryto keldamasi iš krėslo ir lenkdamasi apsiauti šlepečių. Rytais artritas keliuose paaštrėdavo. Raukydamasi atsistojo, perėjo savo nedidelio buto Vakarų šešiasdešimt penktojoje gatvėje svetainę, uždarė langus ir atitraukė užuolaidas. Kaip visada, Hadsono upės Manhatane vaizdas pakėlė dvasią.

Iš jos Natali buvo paveldėjusi meilę vandeniui. Štai kodėl taip dažnai važiuodavo į Menkių kyšulį, nors keletui dienų.

Alisa susiveržė minkšto medvilninio chalato dirželį. Jai patiko grynas oras, bet naktį atvėso, svetainėje buvo šalta. Pasuko termostatą, nuėjo į nedidukę virtuvėlę ir paėmė kavinuką. Jis buvo nustatytas 6:55. Kava išvirusi, o puodelis ant indaujos šalia.

Reikėtų suvalgyti bent skrebutį, bet nenori. Ko prokurorė jos klaus, svarstė nešdamasi puodelį į valgomojo nišą ir sėsdamasi ant kėdės prie stalo, iš kur geriausias upės vaizdas. Ir ką dar galėčiau pridurti? Prieš dvejus metus detektyvams viską papasakojau. Kad Gregas norėjo susitaikyti ir kad aš skatinau dukterį grįžti pas jį?

Kad mylėjau Gregą?

Kad dabar jo nekenčiu?

Kad niekada nesuprasiu, kaip jis galėjo taip padaryti?

Alisa nusprendė apsirengti juodą kostiumėlį su kelnėmis ir baltą palaidinukę. Sesuo buvo nupirkusi Natali laidotuvėms. Per tuos dvejus metus ji numetė šiek tiek svorio, kostiumėlis pernelyg laisvas. Tačiau koks skirtumas, paklausė savęs. Ji nebedažo plaukų, jie visiškai balti, natūraliai banguoti, ir ji sutaupo daugybę kelionių į grožio saloną. Numetus svorio raukšlės veide pagilėjo, bet ji neturi jėgų užsiimti veido priežiūra. Natali vis primindavo prisižiūrėti.

Susitikimas numatytas dešimtą. Aštuntą Alisa nulipo žemyn, paėjėjo kvartalą pro Linkolno centrą, nusileido į metro ir sėdo į traukinį, kuris sustoja prie Uosto valdybos autobusų stoties. Per neilgą kelionę ji pagavo save begalvojant apie namą Klosteryje. Nekilnojamojo turto agentas įtikinėjo ją net nemėginti jo parduoti, kol laikraščiai kasdien rašo apie Natali.

– Truputį palaukite, – siūlė jis. – Tada visą vidų išdažykite baltai. Kels malonų švaros ir šviežumo jausmą. Tada ir paleisime į rinką.

Alisa žino, tas žmogus nenorėjo būti šiurkštus ar nejautrus. Žeidė pati mintis išbalinti Natali mirtį. Kai terminas parduoti namą baigėsi, ji nebeatnaujino sutarties.

Uosto valdybos stotis kaip visada knibždėjo, žmonės skubėjo į pastatą ir iš jo, lėkė į peroną ieškoti savo autobuso ar bėgo lauk susistabdyti taksi. Alisai, kad ir kur eitų, tai žadino prisiminimus. Ji regėjo save, tempiančią Natali iš mokyklos pro stotį į komercinės televizijos perklausas – nuo tada, kai ši dar buvo darželinukė.

Jau tada žmonės sustodavo pasižiūrėti į ją, prisiminė Alisa, stovėdama eilėje pirkti bilieto į Hakensaką ir atgal, mat ten buvo teismo rūmai. Kitos mergaitės turėjo ilgus plaukus, o Natali buvo berniokiškai apkirpta, su karčiukais. Gražus, išskirtinis vaikas.

Ir dar. Žvaigždžių dulkės prie jos lipte lipo.

Po visų tų metų būtų buvę įprasta eiti prie 210 vartų, kur stovi autobusas į Klosterį, bet Alisa švininėmis kojomis žengė prie 232 vartų laukti autobuso į Hakensaką.

Po valandos ji užlipo Bergeno apygardos teismo laiptais ir padėjusi krepšį, kad elektronika patikrintų, droviai paklausė, kur liftas į prokuratūrą antrame aukšte.

8

Kol Alisa Mils lipo iš autobuso per kvartalą nuo teismo rūmų, Emilė peržiūrinėjo būsimo pokalbio pastabas su Biliu Trajonu ir Džeiku Rozenu, dviem žmogžudysčių detektyvais, nuo pat pradžių tyrusiais Natali Reines bylą. Jie buvo prokuroro komandoje, kai Klosterio policija nuvyko į Natali namus, rado kūną ir paskambino į prokuratūrą.

Trajonas ir Rozenas sėdėjo kitapus stalo. Kaip paprastai, žiūrėdama į juos Emilė negalėjo suvaldyti savo visiškai skirtingos reakcijos į tuos du žmones. Trisdešimt vienų Džeikas Rozenas, daugiau nei metro aštuoniasdešimties ūgio, pavyzdingos figūros, trumpai kirptų šviesių plaukų ir inteligentiškų manierų, buvo protingas, kruopštus tyrėjas. Ji anksčiau keletą metų dirbo su juo, abu buvo paskirti į paauglių poskyrį ir gerai sutardavo. Kitaip nei pora jo kolegų, tarp jų ir Bilis Trajonas, jis, rodos, nesipiktindavo turėdamas viršininkę moterį.

O Trajonas buvo kitokio sukirpimo. Emilė ir kitos skyriaus moterys jausdavo jo menkai slepiamą priešiškumą. Visos tuo piktinosi, tačiau niekas nesiryždavo skųstis – visgi prokuroro Tedo Veslio pusbrolis, prieš jį nebuvo jokių skundų, nors pagrindo jiems daugiau nei pakako.

Jis buvo geras tyrėjas, Emilė to negincijo. Tačiau visiems buvo žinoma, kad jo įkalčių rinkimo metodai kartais balansuoja ties pavojinga riba. Laikui bėgant susikaupė daug skun-

dų: šie piktai neigė darę kaltę įrodančius pareiškimus žodžiu, kuriuos jis prisiekęs pateikdavo teisme. Nors ji žinojo, kad visi tyrėjai sulaukia panašių priekaištų, neabejotina, kad dėl Trajono jų kur kas daugiau.

Jis pirmas atsiliepė ir į Istono reikalavimą pasikalbėti su kuo nors iš prokuratūros, kai šis buvo suimtas už įsibrovimą.

Žiūrėdama į išsidrėbusį ant kėdės Trajoną, Emilė tikėjosi, kad jos antipatija neatsispindi veide. Vėjo nugairintas veidas, susivėlę plaukai, amžinai primerktos akys, – atrodo senesnis nei penkiasdešimt dvejų. Išsiskyręs, mano esąs moterų numylėtinis, ir Emilė žino, kad kai kurioms moterims ne iš įstaigos jis atrodo patrauklus. Antipatija dar sustiprėjo, kai išgirdo jį pasakojant žmonėms, esą ji nepakankamai kieta šiai bylai. Tačiau išstudijavusi bylą Emilė turėjo sutikti, kad juodu su Rozenu kruopščiai padirbėjo tirdami nusikaltimo vietą ir apklausdami liudytojus.

Ji negaišo laiko malonybėms. Atvertė manilos aplanką bylos viršuje.

– Natali Reines motina netrukus bus čia, – trumpai pasakė. – Peržiūrėjau jūsų ataskaitas ir jos paaiškinimą tą vakarą, kai žuvo Natali, taip pat rašytinius parodymus po kelių dienų.

Ji pažiūrėjo į abudu.

– Iš to, ką čia matau, pirmoji motinos reakcija – netikėjimas, kad Gregas Oldričas galėjo turėti su tuo ką nors bendra.

– Tai tiesa, – ramiai patvirtino Rozenas. – Ponia Mils sakė mylėjusi Gregą kaip sūnų ir maldavusi, kad Natali grįžtų pas jį. Ji manė, kad dukra pernelyg daug dirba, ir norėjo, kad daugiau dėmesio skirtų asmeniniam gyvenimui.

– Jūs manote, kad jos galvoje turėjo suktis mintis jį užmušti, – sarkastiškai įsiterpė Trajonas. – O ji baisiausiai susirūpino dėl jo ir jo vaiko.

– Mano nuomone, ji suprato Oldričo nusivylimą, – tarė Rozenas atsigręždamas į Emilę. – Visi draugai, kuriuos ap-

klausėme, sutiko, kad Natali buvo darboholikė. Ironiška, kad tai, kas pastūmėjo prie žmogžudystės, prisiekusiesiems gali sukelti gailestį. Netgi uošvė jo gailisi. Ji netgi netiki, kad jis tai padarė.

– Kada katras iš jūsų paskutinį kartą su ja šnekėjote? – paklausė Emilė.

– Mes paskambinome jai dar prieš Istono pareiškimui patenkant į spaudą. Nenorėjome, kad perskaitytų apie tai. Ji buvo priblokšta. Ji keletą kartų skambino sužinoti, ar tyrimas pasistūmėjo, – pasakė Rozenas.

– Senoji ponia norėjo su kuo nors pasikalbėti, – abejingai įsiterpė Trajonas. – Tad mes su ja pakalbėjome.

– Kaip gražu, – purkštelėjo Emilė. – Iš ponios Mils parodymų matau, kad ji kalbėjo apie Natali kambario draugę Džemę Evans, nužudytą Centriniame parke prieš penkiolika metų. Gal paklausėte, ką ji mano, ar čia gali būti koks nors ryšys?

– Ji sakė, kad tai neįmanoma, – atsiliepė Trajonas. – Papasakojo, kad Natali nebuvo mačiusi kambario draugės bičiulio. Tik žinojo, kad jis vedęs ir ruošiasi skirtis. Natali ragino kambario draugę baigti tą draugystę, nes suprato, kad jis ją vedžioja už nosies. Natali buvo mačiusi jo nuotrauką, ir kai jos nerado nužudytos kambario draugės piniginėje, pamanė, kad ryšio esama, bet detektyvai neužkibo už to kabliuko. Apie tą laiką parke būta ne vieno apiplėšimo. Džemės Evans piniginė mėtėsi ant žemės, kredito kortelės ir pinigai buvo dingę, taip pat laikrodis ir auskarai. Policija mano, kad ji priešinosi plėšikams, todėl ir buvo nužudyta. Kad ir kaip ten būtų, policininkai taip ir neišsiaiškino, kas buvo jos draugas, pagrindinė versija – kad tai mirtimi baigęsis apiplėšimas.

Suskambėjo telefonas. Emilė pakėlė.

– Emile, atėjo ponia Mils, – pranešė administratorė.

– Gerai. Mes būsime čia.

Rozenas atsistojo.

– Emile, aš ją atvesiu.

Trajonas nepajudėjo. Emilė pasižiūrėjo į jį.

– Mums reikės dar vienos kėdės, – pasakė. – Ar negalėtumėte įstumti?

Trajonas atsistojo.

– Ar jums tikrai reikia mūsų abiejų? Aš baigiu pranešimą apie Genino bylą. Nemanau, kad mamytė pasakytų ką nors netikėta.

– Jos vardas ponia Alisa Mils. – Emilė nesistengė slėpti susierzinimo. – Gal malonėtumėte būti truputį jautresnis.

– Atsipalaiduokite, Emile. Man nereikia instrukcijų. – Jis pažiūrėjo jai į akis. – Ir turėkite galvoje, kad aš jau dirbau šioje įstaigoje, kai jūs dar lankėte trečią klasę.

Trajonui išėjus, Rozenas įžengė su Alisa Mils. Emilė vos žvilgtelėjusi pastebėjo sielvarto pėdsakus pagyvenusios moters veide, galva šiek tiek kretėjo, kostiumėlis atrodė jai per didelis. Vis dar stovėdama Emilė prisistatė, išsakė užuojautą ir pakvietė prisėsti. Atsisėdusi į krėslą paaiškino Natali Reines motinai, kad bus kaltintoja teisme ir padarys ką gali, kad Gregas Oldričas būtų nuteistas ir teisingumas Natali atžvilgiu įvykdytas.

– Ir prašom vadinti mane Emile, – baigė ji.

– Ačiū, – tyliai ištarė Alisa Mils. – Turiu pasakyti, kad jūsų įstaigos žmonės buvo man labai malonūs. Trokščiau tik vieno – kad jie galėtų sugrąžinti man dukrą.

Emilės mintyse šmėkštelėjo Markas, paskutinį kartą tariantis sudiev.

– Ir aš trokščiau ją sugrąžinti, – atsakė vildamasi, kad niekas nepajuto, jog gerklėje jai įstrigęs kamuolys.

Toliau visą valandą paprastai, neskubiai kalbėdama Emilė peržiūrėjo parodymus, kuriuos Mils davė prieš dvejus metus. Jos nusivylimui, greitai paaiškėjo, kad Natali motina vis dar abejoja, ar Gregas Oldričas galėjo įvykdyti nusikaltimą.

– Išgirdusi apie Istoną, buvau apstulbusi ir priblokšta, tačiau bent jau palengvėjo sužinojus tiesą. Bet kuo daugiau skaičiau apie tą tipą, tuo labiau stebėjausi.

Jeigu ir prisiekusieji taip galvos, man galas, pamanė Emilė ir perėjo prie kito klausimo, kurį norėjo aptarti.

– Ponia Mils, prieš daug metų Centriniame parke buvo nužudyta Natali kambario draugė Džemė Evans. Kiek suprantu, Natali manė, kad tai padarė paslaptingas vyras, su kuriuo susitikinėjo jos draugė.

– Nebėra abiejų, Natali ir Džemės. – Bandydama suvaldyti ašaras Alisa Mils papurtė galvą. – Ir abi nužudytos... Kas galėjo sufantazuoti tokią neapsakomą tragediją? – Nosine brūkštelėjusi akis, ji kalbėjo toliau: – Natali klydo. Ji matė to vyro nuotrauką Džemės piniginėje tik kartą, o kol Džemė buvo nužudyta, praėjo bent mėnuo. Sprendžiant iš viso to, ką žinojo Natali, Džemė pati galėjo ją išmesti. Manau, Natali jautėsi taip pat, kaip aš dabar. Jiedvi su Džeme buvo tokios artimos. Jai reikėjo ką nors apkaltinti, ką nors nubausti už draugės mirtį.

– O jūs norite nubausti Gregą Oldričą? – paklausė Emilė.

– Aš noriu nubausti žudiką, kad ir kas jis būtų.

Emilė nusuko akis, kad nematytų skausmo moters veide. Šių savo darbo akimirkų ji bijodavo. Įsijausdavo į aukos šeimos skausmą. Tai versdavo ją perduoti teismui kuo geriau parengtą bylą. Bet šiandien sielvartas nežinia kodėl palietė pačias jos sielos gelmes, kaip niekad stipriai. Ji žinojo, kad beprasmiška bandyti žodžiais apmaldyti šios motinos sielvartą.

Bet aš galiu jai padėti – įrodyti ne tik prisiekusiesiems, bet ir jai pačiai, kad Gregas Oldričas atsakingas už Natali mirtį ir nusipelno griežčiausios teisėjo bausmės, kalėjimo iki gyvos galvos be teisės būti paleistam lygtinai.

Tada ji padarė šį tą pačiai sau netikėta. Kai Alisa Mils pakilo eiti, Emilė atsistojo, greitai apėjo stalą ir apkabino kenčiančią motiną.

9

Maiklo Gordono stalas biure trisdešimtame Rokfelerio centro aukšte buvo apkrautas visos šalies laikraščiais, – įprastas vaizdas rytą. Dienai baigiantis jis jau bus visus juos peržiūrėjęs ieškodamas įdomių nusikaltimų savo naktinei aštuntojo kanalo programai „Teisingumo ranka“.

Buvusio gynybos advokato Maiklo gyvenimas iš esmės pasikeitė sulaukus trisdešimt ketverių, kai jis buvo pakviestas dalyvauti toje programoje kaip vienas iš kviestinių ekspertų, analizuojančių baudžiamąsias bylas, tuo metu nagrinėjamas Manhatano teismuose. Įžvalgūs komentarai, nuovokumas ir niūraus airio išvaizda lėmė, kad jį imta dažnai kviesti į šias laidas. O kai senasis laidų vedėjas išėjo į pensiją, Maiklui buvo pasiūlyta jo vieta, ir dabar, praėjus dvejiems metams, tai buvo viena populiariausių laidų šalyje. Gimęs Manhatane, Maiklas gyveno Centrinio parko vakariniame pakraštyje. Nors buvo geidžiamas viengungis, užverstas daugybės kvietimų, jis ištisus vakarus tyliai leido namie, dirbdamas prie knygos, kurią įsipareigojo parašyti, – apie didžiausius XX amžiaus nusikaltimus. Planavo pradėti nuo Hario To, 1906 metais nužudžiusio architektą Stanfordą Vaitą, ir baigti pirmuoju O. J. Simpsono teismu 1995 metais.

Šis sumanymas jį žavėjo. Jis įtikėjo, kad daugumos šalyje padaromų nusikaltimų šaknys – pavydas. To pavydėjo, kad

Vaitas turėjo intymių santykių su jo žmona, kai ši dar buvo visai jauna. Simpsonas ėmė pavyduliauti sužinojęs, esą jo žmoną kažkas matė su kitu.

O kaip Gregas Oldričas, žmogus, kurį jis mėgo, kuriuo žavėjosi? Maiklas artimai draugavo su abiem, ir su Gregu, ir su Natali, dar tada, kai tie nebuvo vedę. Jis pasakė raiškią kalbą per Natali laidotuves, paskui dvi žiemas savaitgaliais dažnai kviesdavosi Gregą ir jo dukterį Ketę į savo slidinėjimo namelį Vermonte.

Aš buvau tikras, kad farai paskubėjo viešai pristatydami Gregą kaip „asmenį, kuriuo domimasi", pagalvojo Maiklas, išsiblaškiusiu žvilgsniu permesdamas laikraštį ir dėdamas į šalį. O dabar? Tiesiog nežinau.

Gregas paskambino tą pačią dieną, kai buvo apkaltintas.

– Maiklai, manau, jūs apžvelgsite šią bylą savo programoje?

– Taip.

– Noriu jums padėti. Neklausiu, ar tikite Istono istorija. Bet, manau, bus geriausia, jei mes vengsime vienas kito, kol baigsis teismas.

– Jūs teisus, Gregai.

Įsivyravo nejauki tyla.

Per šį pusmetį jie beveik nematė vienas kito. Kartais atsitiktinai susidurdavo teatre ar kokteilių vakarėlyje ir prasilenkdami tik linktelėdavo vienas kitam. Dabar buvo numatyta, kad teismas prasidės spalio 15, pirmadienį. Maiklas nušvies jį kaip paprastai, kas vakarą praneš apie svarbiausius parodymus, o tada leis diskutuoti teisės ekspertams. Koks lūžis, kad teisėjas leido filmuoti teismo salėje. Filmuotos gyvo proceso ištraukos labai gerai žiūrimos.

Pažindamas Gregą Maiklas neabejojo, kad iš išorės šis bus santūrus, kad ir kokius kaltinimus mestų prokuroras. Grego jausmai glūdėjo giliai. Per laidotuves jis buvo santūrus. O vakare savo bute, kai liko tik Natali motina, Ketė ir Maikas, stai-

ga pradėjo nenumaldomai kūkčioti, paskui sutrikęs puolė iš kambario.

Jokios abejonės, jis buvo pamišęs dėl Natali. Bet ar tas protrūkis buvo sielvartas, ar atgaila? O gal siaubas, kad galbūt teks visą gyvenimą praleisti kalėjime? Maikas jau nebuvo tikras. Nežinia kodėl pagalvojus apie Grego protrūkį tą vakarą prieš akis iškildavo Skotas Petersonas, kabinantis ant sienos plakatus su prarasta žmona, nors iš tikrųjų pats ją nužudė ir įmetė į Ramųjį vandenyną.

– Maikai, – vidine linija paskambino sekretorė.

Maiklas krūptelėjo pažadintas iš apmąstymų ir atsiliepė:

- Ak... klausau, Lize.

– Ketė Oldrič čia. Nori su jumis pasimatyti.

– Ketė? Žinoma. Siųskit ją čia.

Maikas skubiai atsistojo ir puolė iš už stalo. Kai durys atsidarė, jis išskėstomis rankomis pasitiko liauną keturiolikmetę auksiniais plaukais.

– Kete, aš tavęs pasiilgau.

Apkabinęs pajuto, kaip mergaitė dreba.

– Maikai, aš taip bijau. Pasakykite, kad teismas nepripažins tėčio kaltu.

– Kete, tavo tėtis turi gerą advokatą, patį geriausią. Visa kita priklauso nuo teisto apgaviko parodymų.

– Kodėl mes nesimatėme pusę metų? – Ji atidžiai pažvelgė jam į veidą.

Maikas nuvedė ją prie patogaus krėslo palei langą, pro kurį buvo matyti Rokfelerio centro čiuožykla. Kai abu atsisėdo, linktelėjo ir paėmė jos ranką.

– Kete, tai nusprendė tavo tėtis, ne aš.

– Ne, Maikai. Kai paskambino tai siūlydamas, jis tikrino jus. Jis sakė, jeigu būtumėte buvęs tikras, kad jis nekaltas, būtumėte atmetęs jo pasiūlymą.

Maikas susigėdo matydamas jos akyse pyktį ir nuoskaudą. Ar ji teisi?

– Kete, aš žurnalistas. Neturėčiau būti šališkas tavo tėčio gynėjas, o jeigu lankyčiausi jūsų namuose, neišvengiamai kiltų klausimas, gal žinau ką nors, ko neturėčiau žinoti. Ir taip turėsiu nuolat kartoti žiūrovams, kad buvau ir esu artimas tavo tėčio draugas, bet nekalbėsiu su juo, kol nesibaigs procesas.

– Ar jūs galite padėti paveikti visuomenės nuomonę, jeigu jis bus išteisintas... – Ketė sudvejojo, – kai jis bus išteisintas, kad žmonės suprastų, jog jis nekaltas ir buvo neteisingai apkaltintas?

– Kete, visuomenė turės pati susidaryti nuomonę.

Ketė Oldrič ištraukė ranką ir atsistojo.

– Aš turėjau grįžti į Čoatį prasidėjus rudens semestrui, bet negrįšiu. Samdysiu mokytoją ir su juo mokysiuosi. Ruošiuosi kasdien eiti į teismą. Tėčiui reikia, kad kas nors nuoširdžiai jį palaikytų. Tikiuosi, jūs ten irgi būsite. Tėtis pasakojo, kad jūs buvote nuostabus gynybos advokatas.

Nelaukdama atsakymo ji nuskubėjo prie durų. Uždėjusi ranką ant bumbulo atsisuko.

– Tikiuosi, kad turėsite didelę auditoriją, Maikai, – pasakė. – Jeigu taip padarysite, esu tikra – gausite didelę premiją.

10

Savaitei baigiantis Emilė gana optimistiškai manė, kad pasiruošimas teismui vyksta gerai. Vasara pradingo miglose. Liepą ji ištaikė savaitę atostogų, aplankė tėvą su žmona Džoana Floridoje, o rugpjūtį penkias dienas praleido su broliu ir jo šeima Kalifornijoje.

Buvo nuostabu visus juos pamatyti, bet smegenų kertelėje visą laiką cinksėjo: reikia grįžti prie bylos. Per liepą ir rugpjūtį ji skrupulingai apklausė aštuoniolika liudytojų, kuriuos ketino kviesti, ir jų liudijimus įsidėjo į galvą.

Toks intensyvus pasiruošimas labai padėjo ir jai pačiai susitaikyti su Marko mirtimi. Nors ir toliau jo labai trūko, Emilė nebekankino savęs kasdien dešimtis kartų kartodama frazę, kuri iščiulpdavo tiek daug energijos: „Jeigu tik jis būtų gyvas, jeigu tik jis būtų gyvas..."

Tad dabar susitikus su perspektyviu liudytoju jos sąmonėje iškildavo Grego Oldričo veidas. Ypač tada, kai draugai papasakojo, kaip susikrimsdavo Natali, kai po pietų ar vakarienės patikrindavo mobiliojo pranešimus ir neišvengiamai rasdavo bent vieną skambutį ar žinutę nuo Grego, maldaujančio suteikti jų vedybiniam gyvenimui antrą šansą.

– Aš daug kartų mačiau ją puolant į ašaras, – piktai pasakė jos sena artima draugė Liza Kent. – Ji labai juo rūpinosi, negana to, esu tikra, kad mylėjo. Tai buvo neįgali santuoka. Natali

vylėsi galėsianti pasilaikyti jį kaip savo agentą, bet gana greitai suprato: jo jausmai per stiprūs, kad jie galėtų nuolat matytis ir bendrauti tik dėl verslo.

Emilė suvokė, kad Kent bus gera liudytoja.

Vėlyvą penktadienio popietę, trys dienos prieš teismą, Tedas Veslis pakvietė ją į savo kabinetą. Vos pamačius buvo aišku, kad jis geros nuotaikos.

– Uždarykite duris, – paprašė jis. – Noriu kai ką jums pasakyti.

– Leiskite spėti, – tarė Emilė. – Jūs gavote žinių iš Vašingtono.

– Maždaug prieš penkiolika minučių. Jūs esate pirmoji įstaigoje, kuriai tai pasakoju. Prezidentas rytoj praneš, kad skiria mane naujuoju teisingumo ministru.

– Tedai, tai nuostabu. Kokia garbė! Ir niekas jos labiau nenusipelnė nei jūs. – Emilė dėl tuo nuoširdžiai džiaugėsi.

– Aš niekur taip greit nedingsiu. Keletą savaičių vyks diskusijos prieš patvirtinant Senate. Aš netgi džiaugiuosi, kad reikalai klostosi šitaip. Noriu būti netoliese per Oldričo teismą. Noriu pamatyti, kaip tas vyrukas skęsta.

– Ir aš. Mums tiesiog pasisekė, kad Istonas atsimena tiek Grego Oldričo svetainės detalių. Kad ir kokia Istono biografija, neįsivaizduoju, kaip Muras galės tai paaiškinti.

– Ir jūs turite tą skambutį iš Oldričo mobiliojo telefono į Istono mobilųjį. Taip pat neįsivaizduoju, kaip Muras ruošiasi tai paaiškinti.

Veslis atsilošė.

– Emile, turite žinoti, kad mūsų įstaigoje buvo šiokio tokio nepasitenkinimo, kai šią bylą atidaviau jums. Aš tai padariau, nes manau, kad esate pasiruošusi, ir žinau – galite pateikti prisiekusiesiems parengtą bylą.

Emilė gailiai šyptelėjo.

– Būčiau amžinai dėkinga, jeigu patartumėte, kaip man pakeisti Džimį Istoną, kad atrodytų ne toks šliužas, koks yra,

o patikimas liudytojas. Nupirkome jam tamsiai mėlyną eilutę, bet aišku, kad su ja jis atrodys kaip iš vandens ištraukta žuvis. Jau pasakojau jums: kai kalbėjausi su Džimiu areštinėje, batų tepalo blizgesys jo plaukuose, laimė, buvo pablukęs, bet išvaizdos tai nė kiek nepagerino.

Veslis mąsliai susiraukė.

– Emile, man visai nerūpi, kaip Istonas atrodo. Jūs turite Oldričo mobiliojo skambutį jam ir svetainės aprašymą. Net jei jis atrodo šlykštus, tai negali paneigti faktų.

– Tai kodėl Muras eina į teismą? Advokatai nenorėjo derėtis net dėl menkiausio prisipažinimo, net kai atsirado Istonas. Aš kol kas nežinau, ko jie tuo siekia ir ar Istonas atlaikys Muro kryžminę apklausą.

– Netrukus sužinosime, – jau švelniau pasakė Veslis.

Emilė pagavo tą balso pokytį ir pajuto, kad gali skaityti jo mintis. Jis ima nervintis, kad Oldričas bus išteisintas, pagalvojo. Tai būtų ne tik mano pralaimėjimas. Tai būtų laikoma ir jo pralaimėjimu – juk bylą skyrė man. Ne pačios geriausios aplinkybės pradedant diskusijas Senate. Dar kartą pasveikinusi Veslį gavus tokį pasiūlymą, Emilė išvažiavo namo. Ir jau anksti rytą vėl buvo biure, peržiūrinėjo savo pastabas ir čia praleido kone visą savaitgalį.

Ačiū Dievui ir Zakui, keletą kartų pagalvojo Emilė tomis dienomis. Ji prisiminė, kaip iš pradžių nenorėjo artimiau su juo susipažinti. Dabar jai palengvėjo, ji dėkinga, kad jis ėmėsi šerti ir vedžioti Besę. Jis tai darydavo netgi per jos trumpas atostogas, primygtinai tvirtindamas, kad nėra reikalo atiduoti Besės į šunidę.

– Mes tapome draugais, – aiškino Zakas savo drovia baugščia maniera. – Mano prižiūrima ji bus saugi.

Bet sekmadienio vakarą dešimtą grįžusi namo, Emilė sunerimo pamačiusi, kad Zakas sėdi priebutyje su Bese ant kelių ir žiūri televizorių.

– Palaikome vienas kitam draugiją, – šypsodamasis paaiškino Zakas. – Spėju, buvote pavakarieniauti su draugais.

Emilė buvo besakanti, kad jei būtų žinojusi, jog taip ilgai dirbs, būtų pasiėmusi sumuštinių ir vaisių į darbą, tačiau apsigalvojo. Ji neprivalo aiškintis Zakui. Tą akimirką išaiškėjo, kad iš vienatvės, gal net pats to nesuprasdamas, Zakas ima domėtis ne tik Bese, bet ir ja.

Tas baimę keliantis jausmas privertė ją suvirpėti.

11

Sekmadienio vakarą prieš teismą Ričardas Muras su sūnumi Kolu, padedančiu ruoštis gynybai, vakarieniavo su Gregu Oldriču ir Kete uždaroje kavinėje Grego apartamentų pastate. Jie užsisakė nedidelį nuošalų kambarėlį, kad galėtų atvirai kalbėtis, taip pat kad Grego nevarstytų smalsūs kitų vakarieniaujančiųjų žvilgsniai.

Kol buvo patiektos salotos ir užkandžiai, Muras, nuostabus pasakotojas, sugebėjo išspausti iš Grego ir Ketės šypseną, kelis kartus jie net nusijuokė. Kai prieš desertą atsistojo ir atsiprašė, Ketė buvo regimai atsipalaidavusi.

– Pažadėjau tėčiui, kad jeigu leis man dalyvauti teismo posėdžiuose, aš ir toliau atlikinėsiu siunčiamas užduotis. Pradėsiu dabar pat.

– Koks stiprus ir subrendęs vaikas, – Ketei išėjus pasakė Muras Oldričui. – Jūs labai daug jai davėte.

– Ji nesiliauja manęs stebinusi, – tyliai atsakė Oldričas. – Pasakė, kad nepasiliks per desertą, nes yra tikra, jog mes norėsime surengti paskutinės minutės pasitarimą. Manau, ji teisi.

Ričardas Muras pažiūrėjo į priešais sėdintį savo klientą. Per šešis mėnesius, kai buvo pareikštas kaltinimas, Gregas paseno dešimčia metų. Sulyso, ir nors veidas tebebuvo gražus, atrodė pavargęs, po akimis atsirado ratilai.

Kolas, jaunesnė Ričardo kopija, buvo įsigilinęs į bylą ir aiškino tėvui esąs labai susirūpinęs dėl jos baigties.

– Tėti, jam reikia suprasti, kad savo paties labui turėtų svarstyti prisipažinimo galimybę. Kodėl jūs manote, kad jis nesutiks leisti mums pasiderėti su prokuroru?

Tą klausimą Ričardas Muras dažnai svarstydavo ir manėsi žinąs atsakymą. Gregui Oldričui reikėjo įtikinti ne tik prisiekusiuosius, bet ir save, kad yra nekaltas. Tik kartą Gregas pasakė, kaip stebėjosi, net buvo sukrėstas, kai Natali mirties rytą grįžęs namo suprato, jog bėgiojo daugiau nei dvi valandas. Beveik atrodė, kad jis pats savim abejoja, prisiminė Muras. Gal jis taip tvirtai neigė ją nužudęs, kad sąmonė užblokavo atmintį? Tai nebūtų pirmas kartas, kai su tuo susiduriu, pamanė. Juodu su Kolu sutarė, jog labai gali būti, kad jis nužudė Natali...

Prie stalo atėjo padavėjas. Visi trys paprašė espreso kavos ir atsisakė deserto. Tada Ričardas Muras atsikrenkštė.

– Gregai, – tarė atsargiai, – aš nesijausiu padaręs dėl jūsų visko, ką galiu, jeigu dar kartą neiškelsiu šio klausimo. Žinau, jūs nenorite, kad pradėtume kalbėtis su prokuratūra apie prisipažinimą, bet veikiausiai dar ne vėlu paprašyti pasvarstyti tokią galimybę. Jums gresia prasėdėti visą gyvenimą kalėjime. Bet aš nuoširdžiai manau, kad ir prokuratūra nervinasi dėl šios bylos. Tvirtai tikiu: galėčiau priversti apsvarstyti dvidešimties metų įkalinimo galimybę. Tai ilgas laikas, bet jūs išeitumėte į laisvę vos įkopęs į septintą dešimtį ir dar turėtumėte daugybę metų.

– Dvidešimt metų! – atkirto Gregas Oldričas. – Tiktai dvidešimt metų. Kodėl nepaskambinus tuojau pat? Jeigu delsime, mums gali nepasiūlyti tokio gero sandorio.

Gregas kone šaukė, numetė servetėlę. Tačiau kai padavėjas grįžo į kambarį, kad ir sunkiai, jau buvo apsiraminęs. Padavėjui išėjus pažvelgė į Ričardą, į Kolą, tada vėl į Ričardą.

– Štai mes sėdime visi trys dizainerių kostiumais, vakarieniaujame atskirame kambaryje Parko aveniu apartamentų

pastate, ir gelbėdami nuo mirties kalėjime jūs siūlote man ten praleisti dvidešimt metų. Ir tai tik tuo atveju, jeigu kaltintojai bus tokie gailestingi ir su tuo sutiks.

Jis paėmė espreso puodelį ir vienu gurkšniu išgėrė.

– Ričardai, aš einu į teismą. Ir nesiruošiu palikti dukters. Turėčiau paminėti ir dar vieną nereikšmingas dalyką: aš mylėjau Natali! Neįmanomas dalykas Dievo žemėje, kad būčiau nužudęs. Ir aiškiai pasakiau: aš pasiruošęs duoti parodymus. O dabar, jeigu jūs ne prieš, einu, pabandysiu užmigti. Rytoj rytą aštuntą būsiu jūsų biure, tada eisime į teismą. Tikiuosi, kaip komanda.

Murai susižvalgė, tada Ričardas tarė:

– Gregai, aš daugiau nekelsiu to klausimo. Mes užkursime pragarą. Ir pažadu – aš sutrypsiu Istoną.

12

Rugsėjo 15 dieną prasidėjo teismo procesas: Naujojo Džersio valstija prieš Gregą Oldričą. Pirmininkauja jo kilnybė Kalvinas Stivensas, baudžiamojo teismo veteranas, pirmas juodaodis, paskirtas į Bergeno apygardos Aukščiausiąjį Teismą ir laikomas griežtu, bet teisingu teisininku.

Kai prasidėjo prisiekusiųjų atranka, Emilė pasižiūrėjo į Oldričą ir jo advokatą Ričardą Murą. Ruošdamasi šiai bylai, ji dažnai pagalvodavo, kad Oldričas pasirinko tinkamą figūrą jam atstovauti. Muras – liesas gražus septintą dešimtį įpusėjęs vyras, galva pilna žilų gijų. Apsirengęs nepriekaištinga tamsiai mėlyna eilute ir melsvais marškiniais, pasirišęs juostuotą mėlyną kaklaraištį, jis spinduliavo ramia savikliova. Emilė žinojo: jis iš tų advokatų, kurie draugiškai ir pagarbiai elgiasi su prisiekusiaisiais, ir jis jiems patiks.

Be to, ji žinojo, kad jis taip pat elgsis ir su tais liudytojais, kurie negali padaryti žalos jo klientui, ir patausos savo rapyros smūgius tiems, kurie gali. Ji kruopščiai susipažinusi su jo sėkmių sąrašu bylose, kuriose valstija buvo priversta kviestis liudytojais, trumpai tariant, tokius profesionalius nusikaltėlius kaip Džimas Istonas, turėsiantis patvirtinti, kad kaltinamasis užsakė jam nusikaltimą.

Šalia Muro sėdėjo jo sūnus ir partneris Kolas Muras, kurį ji gerai pažino ir kuris jai patiko. Prieš pereidamas dirbti pas

tėvą, Kolas ketverius metus dirbo prokuroro padėjėju jos įstaigoje. Kolas buvo geras teisininkas, ir juodu kartu su tėvu sudarys sunkiai įveikiamą gynybos komandą.

Oldričas sėdėjo prie Ričardo Muro iš kito šono. Gresiant įkalinimui iki gyvos galvos jis turėjo būti įsibaiminęs, bet iš pažiūros atrodė ramus ir šaltakraujis. Keturiasdešimt dvejų, vienas geriausių teatro agentų. Žinant jo puikią nuovoką ir žavesį, lengva buvo suprasti, kodėl Natali Reines jį įsimylėjo. Emilė žinojo, kad jis turi keturiolikos metų dukrą iš pirmosios santuokos, dukra gyvena su juo Niujorke. Mergaitės mama mirė jauna, ir tyrimas parodė, kad Oldričas tikėjosi ir vylėsi, jog Natali jai atstos motiną. Natali draugų nuomone, tai buvo viena iš santuokos iširimo priežasčių. Net jie pabrėžė, kad Natali nebuvo nieko svarbesnio už karjerą.

Jie visi bus geri liudytojai, pagalvojo Emilė. Jie parodys prisiekusiesiems, koks piktas ir nusivylęs buvo Oldričas, kai pratrūko ir nužudė Natali.

Džimas Istonas. Jis išgarsins arba sužlugdys jos bylą. Laimė, jo liudijimas bus paremtas kai kuriais faktais. Bus pakviesti keli liudytojai patvirtinti, kad matė jį bare su Oldriču dvi savaitės prieš Natali Reines nužudymą. O dar geriau, vėl svarstė Emilė, kad Istonas tiksliai apibūdino Oldričo svetainę Niujorko apartamentuose. Tegul Muras pabando išsisukti, dar kartą nuramino save Emilė.

Ir vis tiek laukė sunkus kelias iki nuteisimo. Teisėjas kreipėsi į prisiekusiuosius ir pranešė, kad byla iškelta dėl kaltinimo žmogžudyste ir įskaitant prisiekusiųjų parinkimą bei laiką, skirtą prisiekusiųjų svarstymams, teismas turėtų trukti apie keturias savaites.

Emilė pasižiūrėjo per dešinį petį. Pirmoje teismo salės eilėje sėdi keletas reporterių, ir ji tikra, kad televizijos operatoriai filmavo, o fotografai fotografavo Oldričui su advokatais einant į teismo rūmus. Kai prisiekusieji bus išrinkti ir juodu

su Muru sakys įžangines kalbas, teismo salė bus sausakimša. Teisėjas leido teisme filmuoti, ir Maiklas Gordonas, kabelinės televizijos laidos „Teisingumo ranka“ vedėjas, ketino nušviesti procesą.

Gerklė staiga išdžiūvo, ir Emilė sunkiai nurijo seiles. Savo sąskaitoje ji turėjo per dvidešimt teismų su prisiekusiaisiais; daugumą jų laimėjo, bet ši byla, be abejo, buvo aukščiausio lygio iš tų, kuriose jai kada nors teko dalyvauti. Ir vėl save perspėjo: nebus taip paprasta.

Priešais teisėją buvo apklausiama pirmoji kandidatė į prisiekusiąsias, septintą dešimtį baigianti rūpestinga ponia. Kitiems galimiems prisiekusiesiems negirdint teisėjas paklausė, ar ji turi susidariusi kokią nuomonę apie kaltinamąjį.

– Na, jūsų kilnybe, jeigu jau klausiate mano nuomonės, o aš esu sąžiningas žmogus, – manau, kad jis kaltas kaip pati nuodėmė.

Muras neturėjo ką pasakyti. Užtai teisėjas Stivensas turėjo. Aiškiai nepatenkintai tarėjai jis mandagiai, bet tvirtai pasakė, kad ji laisva.

13

Varginantis prisiekusiųjų parinkimas ir prisaikdinimas truko tris dienas. Ketvirtąją devintą ryto susirinko teisėjas, žiuri, teisininkai ir kaltinamasis. Teisėjas Stivensas pranešė prisiekusiesiems, kad kaltintoja ir gynėjas dabar sakys įžangines kalbas. Jis išdėstė bendrą tvarką ir paaiškino, kad prokurorei tenka įrodinėjimo prievolė, todėl ji kalbės pirma.

Giliai įkvėpusi Emilė atsikėlė nuo kėdės ir nuėjo prie prisiekusiųjų.

– Labas rytas, ponios ir ponai. Kaip sakė teisėjas Stivensas, mano vardas Emilė Volas, aš Bergeno apygardos prokuroro padėjėja. Man teko atsakomybė pateikti jums peržiūrėti ir apsvarstyti byloje „Valstija prieš Gregą Oldričą" surinktus įrodymus. Kaip teisėjas Stivensas jums jau išaiškino, tai, ką aš dabar sakau ir ką galbūt pasakys savo įžanginėje kalboje ponas Muras, nėra įrodymai. Įrodymai bus liudytojų parodymai ir daiktiniai įkalčiai, pripažinti įrodymais. Mano įžanginės kalbos tikslas – išdėstyti valstijos poziciją, kad išgirdę liudytojų parodymus jūs geriau suprastumėte, kiek jie ją atitinka. Kai visi parodymai bus išklausyti, aš dar turėsiu galimybę jums kalbėti – apibendrinti, kas pasakyta, – ir tada, pagarbiai atsiduodama jūsų sprendimui, galėsiu pasakyti, kad valstijos liudytojai ir daiktiniai įrodymai be jokių didesnių abejonių įrodo, kad Gregas Oldričas žiauriai nužudė savo žmoną.

Per kitas keturiasdešimt penkias minutes Emilė skrupulingai nušvietė tyrimą ir aplinkybes, kurios leidžia apkaltinti Oldričą. Remiantis turimais duomenimis, Natali Reines ir Gregas Oldričas per penkerius vedybinio gyvenimo metus iš pradžių buvo labai laimingi. Emilė kalbėjo apie aktorės Natali sėkmę ir Oldričo, jos teatro agento, iškilimą. Aiškino, kad liudijimai parodys, jog laikui bėgant Natali karjera, įskaitant ilgus išsiskyrimus, kai ji dėl spektaklių turėdavo išvykti, ėmė kelti vis didesnę įtampą.

Jos balsas pritilo, ji ėmė pasakoti apie tokiomis aplinkybėmis stiprėjančią Oldričo neviltį ir nepasitenkinimą, peraugantį į slaptą pyktį, kad Natali vis dažniau nebūna namie su juo ir jo paaugle dukterimi. Su užuojautos gaida ji pasakė, kad pirmoji Oldričo žmona mirė, kai mažajai Ketei buvo vos treji metukai, tad jis tikėjosi ir vylėsi, kad Natali atstos jai motiną. Kai jie susituokė, Ketei buvo septyneri. Emilė užsiminė galinti pakviesti liudytojų, kurie buvo poros draugai ir galėtų papasakoti apie pasikartojančius Grego pykčio ir nusivylimo priepuolius, juk Natali visa buvo panirusi į karjerą ir dvasiškai jųdviejų nepalaikė.

Tada ji pranešė žiuri, kad Natali ir Oldričas buvo sudarę vedybų kontraktą, pagal jį jų finansai buvo tvarkomi atskirai. Tačiau, pažymėjo ji, diduma Oldričo pajamų buvo gautos kaip Natali agento. Likus metams iki žūties Natali išėjo iš jo namų, bet sakė, kad ir toliau jis labai jai rūpi, todėl ji nori, kad liktų jos agentas. Bet bėgant mėnesiams Natali vis labiau įsitikino, kad dėl Oldričo nuoskaudų jiems reikės visiškai išsiskirti, taigi jo pajamos iš savo geriausios klientės gerokai sumažės.

Emilė pasakojo: liudijimai parodys, jog Gregas daug kartų prašė Natali susitaikyti, bet buvo atstumtas. Po skyrybų Natali nusipirko savo vaikystės namą Klosteryje, Naujajame Džersyje, trisdešimt minučių kelio nuo apartamentų Manhatano centre, kur Gregas ir toliau gyveno su savo dukterimi. Aiški-

no, kad Natali gerai jautėsi ir buvo patenkinta savo namais, iš kurių netolimas kelias į Niujorko teatrą, užtat dvasiškai ir fiziškai toli nuo Grego. Neilgai trukus po persikraustymo, būdama tikra dėl savo sprendimo, Natali pateikė skyrybų prašymą. Liudytojai papasakos, koks Gregas buvo priblokštas, – netikėjo, kad santuoka nutrūko.

Emilė sakė: įkalčiai parodys, kad vis labiau grimzdamas į neviltį Gregas Oldričas ėmė persekioti Natali. Penktadienio vakarą – o ankstų pirmadienio rytą Natali buvo nužudyta – jis atėjo į baigiamąjį Brodvėjaus spektaklį „Geismų tramvajus", sėdėjo paskutinėje eilėje, kad ji nematytų. Jį pastebėjo žmonės, jie paliudys, kad jis visą spektaklį išsėdėjo akmeniniu veidu ir vienintelis neatsistojo per ovacijas jam pasibaigus.

Prisiekusieji įdėmiai klausėsi, jų akys lakstė nuo Emilės prie gynybos stalo, o Emilė kalbėjo:

– Telefono įrašai rodo, kad kitą rytą, šeštadienį, kovo 14-ąją, Gregas sulaukė Natali skambučio, kaip pasirodė, paskutinio. Kaip jis pats paaiškino policijai, kai buvo rastas jos kūnas, Natali buvo palikusi Gregui žinutę, kad savaitgaliui išvyksta į savo namą Menkių kyšulyje. Ji pasakė ketinanti dalyvauti pirmadienį trečią valandą numatytame susitikime jos naujojo agento biure Manhatane.

Oldričo aiškinimu, tas susitikimas buvo numatytas tam, kad jis ir naujasis agentas dalyvaujant Natali galėtų peržiūrėti jos sutartis ir gautus pasiūlymus. Gregas prisipažino policijai, kad Natali sakėsi turinti pabūti viena ir maldavo nieku gyvu nebandyti savaitgalį su ja susisiekti.

Tada Emilė atsisuko į Gregą, tarsi su juo ginčytųsi.

– Gregas Oldričas nepaisė to prašymo, – ištarė pakeldama balsą. – Nors iš pradžių neigė turėjęs daugiau kontaktų su Natali prieš pat mirtį, policija prirėmė jį netrukus surinktais įrodymais. Praėjus pusei valandos po šio pokalbio telefonu jo kredito kortelė buvo panaudota išsinuomoti automobiliui,

tamsiai žaliai tojotai, sedanui, juo jis per dvi dienas iš viso nuvažiavo 680 mylių. Ta nuoma savaime svarbi: kaltinamasis turėjo mašiną, ji stovėjo jo apartamentų pastato garaže.

Vėl atsisukusi į prisiekusiuosius, Emilė pabrėžė, kad nuvažiuotas atstumas itin svarbus, nes kelionė pirmyn atgal iš Manhatano į Natali namus Menkių kyšulyje – penki šimtai keturiasdešimt mylių. Tik policijai tvirtinant, kad Menkių kyšulio kaimynas, gyvenantis visai netoli Natali, matė jį pravažiuojant tamsiai žalia tojota pro jo namus šeštadienio vakarą prieš Natali mirtį, Gregas Oldričas prisipažino ten buvęs.

– Ir ką jis sako, kodėl ten važiavo? Jis turės priversti žiuri patikėti, – dėstė Emilė, – kad vienintelis jo noras buvo pamatyti, ar buvusi žmona tą savaitgalį leidžia ne su kitu vyru. Oldričas taip pat turės priversti jus patikėti, kad jeigu jis būtų pamatęs ją su kuo nors kitu, būtų liovęsis stengtis susitaikyti ir sutikęs skirtis.

Emilė pažvairavo ir patraukė pečiais.

– Štai šitaip, – tarė. – Tas pats vyras, kuris maldavo ją grįžti pas jį, kuris tiesiog persekiojo ją išsinuomojęs mašiną tarsi priedangą, ruošėsi susirinkti savo žaislus ir važiuoti namo. Bet jis neapskaičiavo, kad kaimynas jį pamatys prie išnuomoto automobilio vairo. Gregas Oldričas gyvena labai gerai. Menkių kyšulyje yra puikių užeigų, bet jis apsistojo pigiame motelyje Hajanise. Jis prisipažino, kad šeštadienį du kartus pravažiavo pro Natali namą ir nepastebėjo jokio svetimo automobilio ar asmens. Jis taip pat prisipažino, kad sekmadienį tris kartus pravažiavo pro jos namą, paskutinį kartą aštuntą vakaro, ir jam pasirodė, kad Natali viena. Jis tvirtino paskui penkias valandas važiavęs atgal į Niujorką ir iškart nuėjęs į lovą. Pirmadienį jis pabudo septintą ryto, apie septintą dvidešimt išėjo pabėgioti į Centrinį parką, bėgiojo arba vaikščiojo gerokai ilgiau nei dvi valandas, o dešimtą grąžino tojotą į nuomos punktą už šešių kvartalų nuo savo apartamentų.

Emilės balsas darėsi vis sarkastiškesnis.

– Ir kaip jis aiškino policijai, kodėl išsinuomojo automobilį, užuot važiavęs savo prabangia mašina? Tvirtino, kad automobiliui buvo laikas į servisą, jis nenorėjo viršyti pravažiuoto atstumo. – Ji papurtė galvą. – Kokia jaudinanti istorija. Aš turiu jums pareikšti: Gregas Oldričas išsinuomojo automobilį tam, kad nebūtų atpažintas, jeigu Natali atsitiktinai pažiūrėtų pro langą. Jis nenorėjo, kad Natali sužinotų, jog ją seka.

Emilė giliai atsikvėpė.

– Jis žinojo jos įpročius. Natali neapkentė spūsčių. Jai buvo geriau važiuoti vėlai naktį ar labai anksti rytą. Aš darau prielaidą, kad Gregas Oldričas žinojo, jog Natali grįš namo į Klosterį anksti ar net labai anksti pirmadienio rytą, ir nuvyko ten su ja susitikti. Jis nuvažiavo anksčiau už ją. Jūs išgirsite iš kaimynės namų tvarkytojos Siuzės Volš, kad ji matė Natali savo garaže lipant iš automobilio, tada buvo be kelių minučių aštuonios. Ji papasakos jums, kad po penkių valandų, taigi pirmą, važiuodama pro Natali namą pamatė – automobilio durelės vis dar atdaros. Ir pajuto, kad kažkas negerai. Ji nusprendė įeiti į namus ir rado Natali mirštančią ant virtuvės grindų. Iš detektyvų jūs išgirsite, kad įsilaužimo pėdsakų neaptikta, bet Natali motina jums papasakos, kad dukra užpakalinių durų raktą laikydavo dirbtinėje uoloje vidiniame kieme. Tas raktas buvo dingęs. Ir štai kas dar labai svarbu, Gregas Oldričas žinojo, kur raktas, nes pats Natali nupirko tą dirbtinę uolą.

Emilė pasakė:

– Valstija pripažįsta, kad nerasta įrodymų, tiesiogiai siejančių Gregą Oldričą su žmogžudystės vieta. Todėl pirmus dvejus tyrimo metus Bergeno apygardos prokuratūra teigė, kad net svarių netiesioginių įrodymų, siejančių Gregą Oldričą su šia žmogžudyste, nepakanka. Gregas Oldričas buvo suimtas tik prieš šešis mėnesius, kai įvyko persilaužimas. Šis persilaužimas įvyko dėl Džimio Istono.

Tai bus sunkiausia, pagalvojo Emilė ir gurkštelėjo vandens.

– Apie poną Istoną iškart pasakysiu, kad tai profesionalus nusikaltėlis. Už sunkius nusikaltimus jis nuteistas daugiau kaip dvidešimčiai metų, keletą kartų yra sėdėjęs kalėjime. Prieš šešis mėnesius jis padarė tai, ką darė visą suaugusiojo gyvenimą, – įvykdė dar vieną nusikaltimą. Jis įsilaužė į namą Old Tapane ir buvo pagautas sprunkantis su pinigais ir brangenybėmis. Policijai apie įsilaužimą pranešė tylioji signalizacija. Kai vietos policijos departamente buvo pradėta byla, be abejo, jis suprato, kad jo laukia ilgas įkalinimas. Jis pranešė policijai, kad turi svarbios informacijos, susijusios su Natali Reines nužudymu. Prokuratūros tyrėjai nedelsdami atsiliepė ir pasikalbėjo su juo.

Prisiekusieji įdėmiai klausėsi. Kol vardijo ankstesnius Istono nusikaltimus, tarp jų įsilaužimus, vagystes, klastojimą, nelegalių vaistų pardavinėjimą, Emilė jautė jų neigiamą reakciją. Prieš pereidama prie to, ką Istonas papasakojo detektyvams, ji pažymėjo nesivilianti, kad prisiekusieji juo patikės, jeigu nebus esminių įrodymų, patvirtinančių liudijimą. Ir pranešė, kad tokių yra.

Emilė atvirai papasakojo prisiekusiesiems, kad, kaip ir galima tikėtis, ponas Istonas nebendradarbiavo tiesiog iš širdies gerumo. Mainais į liudijimą prokuratūra sutiko sutrumpinti kalinimą už įsilaužimą, dėl kurio jis prisipažino, iki ketverių metų, tai šešeriais metais mažiau negu dešimties metų įkalinimo bausmė, skirta jam kaip nepataisomam nusikaltėliui. Emilė paaiškino, kad kartais tokie susitarimai kaip šis yra būtini norint gauti informacijos daug rimtesnėse bylose. Pabrėžė, kad Istonas vis tiek bus kalinamas, bet iš bendradarbiavimo gaus naudos.

Emilė vėl atsikvėpė. Ji buvo visiškai tikra, kad prisiekusieji gaudo kiekvieną žodį. Papasakojo, ką Istonas pranešė detektyvams: dvi savaitės prieš Natali nužudymą Manhatano bare jis

atsitiktinai susitiko su Gregu Oldriču. Istonas sakė, kad Oldričas smarkiai gėrė ir atrodė prislėgtas. Tvirtino, kad Oldričas pradėjo su juo kalbėti sėdint prie baro – leido suprasti, jog norėtų atsikratyti žmonos. Istonas paaiškino policijai buvęs paleistas lygtinai ir dėl savo kriminalinės praeities negalintis gauti darbo. Jis gyveno nuomojamame kambaryje Grenič Vilidže ir vertėsi atsitiktiniais darbais.

– Ponios ir ponai prisiekusieji, Džimas Istonas papasakojo Oldričui apie savo kriminalinę praeitį ir pasakė už deramą kainą su malonumu pašalinsiąs šią bėdą. Oldričas pasiūlė jam penkis tūkstančius dolerių iš anksto ir dvidešimt tūkstančių, kai nusikaltimas bus įvykdytas. Jūs išgirsite Istono liudijimą: sandėris buvo sudarytas, ir Oldričas papasakojo daug detalių apie Natali dienotvarkę, pasakė adresą. Jūs taip pat sužinosite, ponios ir ponai, kad buvo skambinta iš Oldričo mobiliojo telefono į Istono mobilųjį. Sužinosite, kad Džimis Istonas buvo nuėjęs į Grego Oldričo apartamentus (jis detaliai jums apibūdins interjerą) ir ten paėmė penkių tūkstančių dolerių avansą. Ponas Istonas jums papasakos vėliau vis dėlto labai išsigandęs, jog bus sugautas ir visą gyvenimą praleis kalėjime. Dar jis papasakos, kad tada parašė laišką ponui Oldričui ir pranešė negalintis imtis užsakymo. Ponios ir ponai, aš tvirtinu, kad, Natali Reines nelaimei, tuo metu Gregas Oldričas ir nusprendė nužudyti ją pats.

Emilė baigė kalbą padėka prisiekusiesiems už dėmesingumą. Kai teisėjas pranešė, kad dabar kalbės ponas Muras, ji lėtai ėjo prie savo krėslo. Beveik nepastebimai linktelėjo Tedui Vesliui, sėdinčiam pirmoje eilėje. Džiaugiuosi, kad tai baigėsi, pagalvojo. Manau, pasirodžiau gana gerai. Dabar pasiklausykime, ką apie mūsų pagrindinį liudytoją pasakys Muras.

Muras atsistojo teatrališkai purtydamas galvą, tarsi kratytų nuo savęs nesąmones, kurių buvo priverstas klausytis. Jis padėkojo teisėjui, tvirtais žingsniais priėjo prie prisiekusiųjų ložės ir lengvai atsirėmė į parapetą.

Tarsi geri kaimynai plepėtų per tvorą, sarkastiškai pagalvojo Emilė. Jis visada taip daro. Nori būti jų naujas geras draugas.

– Ponios ir ponai, mano vardas Ričardas Muras. Mudu su sūnum Kolu Muru atstovaujame Gregui Oldričui. Norime pradėti nuo padėkos už tai, kad keletą savaičių savo asmeninio gyvenimo aukojate tarnaudami kaip prisiekusieji. Mes tai labai vertiname. Žinome, kaip tai svarbu. Grego Oldričo gyvenimas ir ateitis tiesiogine prasme yra jūsų rankose. Mes ilgai rinkome šį žiuri, ir sakydamas, kad žiuri „patenkinamas", aš pasakiau: mes su Gregu žinome, kad čia sėdintys žmonės bus teisingi. Tai visa, ko jūsų prašau. Prokurorė beveik valandą vardijo tai, ką pateikia kaip bylos įrodymus. Mes tai išgirdome. Tiriant šią bylą beveik dvejus metus niekas nebuvo suimtas. Policija žinojo tik tiek, kad Gregas ir Natali, kaip daugybė kitų porų, artėjo prie skyrybų. Kaip daugybė kitų žmonių, išgyvenančių skyrybas, Gregas buvo susikrimtęs. Pažadu jums, jis liudys šioje byloje. Jis papasakos jums, kaip papasakojo policijai dar tada, kai nebuvo suimtas, kad važiavo į Menkių kyšulį, nes norėjo įsitikinti, ar Natali turi kitą vyrą. Jis tai padarė, nes norėjo pamatyti, ar verta dar bandyti susitaikyti. Jis pasakys įsitikinęs, jog ji yra viena, tada iš Menkių kyšulio grįžęs į Niujorką. Jis net nesikalbėjo su ja. Prokuroro padėjėja Volas atkreipė jūsų dėmesį į tas dvi valandas, kurias Gregas Oldričas praleido ne savo apartamentuose rytą, kai buvo nužudyta Natali. Tačiau jūs sužinosite, kad rytinis bėgiojimas ilgą laiką buvo jo kasdienis įprotis. Prokuratūra mėgina jus įtikinti, kad tą rytą jis sugebėjo per spūstis nuvažiuoti į Naująjį Džersį, nužudyti Natali ir per tas pat spūstis grįžti į Niujorką – visa tai padaryti per dvi valandas. Taigi norima jus įtikinti, kad jis nužudė moterį, kuri, jis žinojo, neturėjo kito vyriškio ir su kuria jis vis dar bandė žūtbūt susitaikyti. Tai buvo bemaž visi įrodymai, kol neatsirado Džimis Istonas. Šis pavyzdinis pilietis, šis bylos gelbėtojas yra žmogus, pusę

brandaus gyvenimo praleidęs kalėjime, o kitą didelę gyvenimo dalį – paleistas lygtinai.

Muras papurtė galvą ir su sarkazmo gaidele kalbėjo toliau:

– Sprukdamas po įsilaužimo į namą šioje apygardoje, Džimis Istonas vėl buvo suimtas. Jis dar kartą įsiveržė į šeimos namų šventovę ir ją apiplėšė. Laimė, tylioji signalizacija sukėlė policiją, ir jis buvo sučiuptas. Bet Džimiui Istonui dar ne viskas buvo prarasta. Jo bilietas iš nepataisomų nusikaltėlių kalėjimo – Gregas Oldričas. Jūs išgirsite, kaip tas patologinis melagis, tas sociopatas atsitiktinį susitikimą su Gregu Oldriču bare, kur viso labo trumpai pasikalbėjo apie beisbolą, pavertė grėsmingu sąmokslu nužudyti moterį, kurią Gregas mylėjo. Gregas tariamai pasiūlęs tam visiškai nepažįstamam žmogui dvidešimt penkis tūkstančius dolerių, kad įvykdytų nusikaltimą. Jūs išgirsite, kaip Istonas priėmė šį pasiūlymą, tada – kaip netrukus jį užgraužė sąžinė, veikiausiai pirmą kartą per visą jo bevertį gyvenimą, ir tada jis neva atsisakė sandėrio. Ir valstija prašo jūsų, kad tą šlamštą prarytumėte. Šitokiu liudijimu prašo jūsų sugriauti gyvenimą Gregui Oldričui. Ponios ir ponai, aš pareiškiu jums, kad Gregas Oldričas duos parodymus: jis paaiškins, kodėl Istonas gali apibūdinti jo svetainę ir kodėl yra užregistruotas jo telefono skambutis Istonui.

Pasisukęs ir bedęs pirštu į Emilę, Muras sugriaudėjo:

– Pirmą kartą per daugiau nei dvidešimt susidūrimų su baudžiamojo teismo sistema Istonas duoda parodymus už valstiją, užuot buvęs jos baudžiamas.

Kai Muras dideliais žingsniais grįžo prie savo krėslo, teisėjas kreipėsi į Emilę:

– Prokurore, kvieskite pirmąjį liudytoją.

14

Nuo tos akimirkos, kai rado Natali, Siuzė Volš draugams tapo įžymybe. Pasakojo ir perpasakojo istoriją, kaip jai kilo įtarimas, kad nutiko kažkas bloga, kai baigusi darbą pamatė Natali automobilio dureles ir garažo duris vis dar atdaras, lygiai kaip prieš penkias valandas.

– Kažkas vertė pasidomėti, nors ir baiminausi, kad galiu būti sulaikyta už įsibrovimą, – pasakodavo vos atgaudama kvapą, – o kai įėjau vidun ir pamačiau tą gražią moterį susmukusią ant grindų, kruvinu baltu megztiniu ir aimanuojančią, sakau jums – pati vos nenumiriau. Pirštai taip drebėjo, kad rinkdama pagalbos numerį 911, maniau, neprisiskambinsiu. O tada...

Žinodama, kad policija laiko Natali vyrą Gregą Oldričą „asmeniu, kuriuo domimasi" dėl žmogžudystės ir kad vieną dieną jis gali būti apkaltintas, Siuzė pustuzinį kartų buvo nuėjusi į Bergeno apygardos teismo rūmus, kai vykdavo baudžiamojo teismo posėdžiai – tiesiog kad pamatytų, kaip tai atrodo, jeigu kada nors ją pakviestų liudytoja. Teismo procesas pasirodė įdomus, ji atkreipė dėmesį, kad kai kurie liudytojai per daug kalba, tada teisėjas paprašo atsakyti į klausimą, o ne dėstyti savo nuomonę. Siuzė žinojo: jai tai bus sunku.

Kai praėjus dvejiems metams Gregas Oldričas buvo oficialiai apkaltintas nužudęs žmoną ir Siuzė jau kuo aiškiausiai

žinojo, kad turės liudyti teisme, su draugėmis ilgai aptarinėjo, ką apsivilkti.

– Tu gali patekti į pirmuosius laikraščių puslapius, – perspėjo viena. – Tavimi dėta, įsigyčiau gražų naują juodą arba rudą kostiumėlį su kelnėmis. Žinau, tau patinka raudona, bet raudona – per daug linksma spalva pasakojant, ką matei tą dieną.

Per vieną akciją mėgstamoje išparduotuvėje Siuzė rado kaip tik tai, ko ieškojo. Kostiumėlį su kelnėmis, rudo tvido su išilgai bėgančiu tamsiai raudonu siūlu. Raudona jai buvo ne vien mėgstama spalva – ji nešė laimę. Kad jos šiek tiek yra audinyje ir kad kostiumėlio linijos jos keturiolikto dydžio kūną daro lieknesnį, teikė pasitikėjimo.

Nors tai buvo gerai, be to, dar iš vakaro nusidažė ir džiovintuvu susisuko plaukus, Siuzė pajuto, kaip susitraukė skrandis, kai buvo pakviesta į liudytojo vietą. Ji padėjo ranką ant Biblijos, prisiekė sakyti tiesą, tiktai tiesą ir nieko daugiau, tada atsisėdo į liudytojo krėslą.

Prokurorė Emilė Volas tikrai patraukli, pagalvojo Siuzė, tik per jauna imtis tokios svarbios bylos. Bet ji mokėjo gražiai apsieiti – jau po pirmųjų trumpų klausimų Siuzė atsipalaidavo. Jau tiek kartų buvo viską pasakojusi draugams, kad dabar lengvai ir neabejodama atsakė į klausimus.

Siuzė papasakojo, kad įėjusi į garažą mašinoje pamatė Natali Reines rankinę ir krepšį, tada pabeldė į duris. Suvokusi, kad jos neužrakintos, atidarė ir įžengė virtuvėn. Siuzė jau norėjo paaiškinti neturinti įpročio eiti į žmonių namus nekviesta, bet šį kartą viskas buvo kitaip. Tačiau susilaikė. Tik atsakyti į klausimus, prisiminė.

Tada Emilė Volas paprašė savais žodžiais nusakyti, ką ji išvydo virtuvėje.

– Aš iškart pamačiau ją. Jei būčiau žengusi dar porą žingsnių, būčiau ant jos suklupusi.

– Ką jūs pamatėte, ponia Volš?

– Pamačiau Natali Reines.

– Ar ji buvo gyva?

– Taip. Ji aimanavo kaip sužalotas kačiukas.

Siuzė išgirdo, kaip kažkas ėmė kūkčioti. Akys nuklydo į trečią eilę, kur moteris, kurią iš laikraščio nuotraukų ji atpažino esant Natali Reines tetą, ištraukė iš rankinės nosinaitę ir prispaudė prie lūpų. Pagyvenusios moters veide atsispindėjo kančia, bet ji daugiau neišleido nė garso.

Siuzė papasakojo, kaip skambino 911 ir klūpojo prie Natali.

– Visas jos megztinis buvo kruvinas. Nenumanau, ar ji mane girdėjo, bet žinau: kartais žmonės, kurie atrodo be sąmonės, iš tikrųjų sąmoningi ir suvokia, kai kas nors su jais kalba. Todėl aš sakiau jai, kad nesijaudintų ir kad greitoji jau atvažiuoja. Ir tada ji staiga liovėsi kvėpavusi.

– Ar jūs ją lietėte?

– Aš uždėjau ranką jai ant kaktos ir pagloščiau. Norėjau, kad jaustų, jog nėra viena. Ji turėjo būti tokia įsibauginusi, turiu omeny, ten gulėdama, tokia sužalota ir žinanti, kad veikiausiai miršta. Sakau jums, aš būčiau išsigandusi.

– Prieštarauju. – Ričardas Muras pašoko nuo kėdės.

– Priimta, – tarė teisėjas. – Ponia Volš, prašom tik atsakyti į klausimą, jokių papildomų komentarų. Prokurore, pakartokite klausimą.

– Ar jūs ją lietėte? – vėl paklausė Emilė.

– Aš uždėjau ranką jai ant kaktos ir pagloščiau. – Dabar Siuzė atsakė tiksliai, išgąsdinta gynybos advokato.

Kai atėjo Muro eilė, jis tik uždavė keletą papildomų klausimų ir elgėsi labai draugiškai. Šiek tiek sutrikusi Siuzė pasakė jam, kad po pietų baigusi darbą beveik visada važiuodavo pro Natali Reines namą, nors norėdama patekti į bulvarą turėdavo apvažiuoti visą kvartalą. Siuzė pastebėjo, kad kai kurie žmo-

nės teismo salėje nusišypsojo, kai ji prisipažino buvusi Natali gerbėja ir gaudžiusi kiekvieną galimybę dirstelėti į ją.

– Kada paskutinį kartą matėte Natali Reines prieš įeidama į jos namą? – paklausė Muras.

– Kaip sakiau, mačiau ją lipant iš automobilio tą rytą.

– Daugiau klausimų neturiu, – trumpai tarė Muras.

Siuzė beveik nusivylė, kad jau viskas. Eidama iš liudytojo vietos pasistengė gerai įsižiūrėti į Gregą Oldričą. Gerai atrodo, pagalvojo. Galiu suprasti, kodėl net tokia gražuolė kaip Natali Reines jį įsimylėjo. Akys tokios liūdnos. Tegu ir apsimetėlis, to užtenka išvesti žmogų iš proto.

Ji vylėsi, kad jis pagavo jos niekinamą žvilgsnį, kai ėjo iš teismo salės.

15

Dėl senos draugystės su Gregu ir dėl to, kad Ketė jam įgėlė, Maiklas Gordonas baiminosi jausmų sąmyšio įsitraukus į teismo procesą „Naujojo Džersio valstija prieš Gregą Oldričą“. Tačiau jis nesitikėjo patirti beveik fatališko jausmo, kad Gregas ne tik kaltas, bet ir bus nuteistas už Natali nužudymą.

Kaip jis ir tikėjosi, teismas prikaustė visos tautos dėmesį. Natali buvo ryškiausia Brodvėjaus žvaigždė ir pretendentė į Akademijos apdovanojimą. Gregas, nuolatinis žvaigždžių susibūrimų dalyvis, buvo pažįstama figūra godiems bulvarinių leidinių skaitytojams, kurių gyvenimas sukasi apie tas įžymybes. Po Natali mirties Gregas buvo tikras paparacų taikinys. Kiekvieną kartą, kai jis lydėdavo į renginį kokią aktorę, pasklisdavo gandas, kad jis ja susižavėjęs.

Paskalų laikraščiai neišleido iš akių, kad jis yra „asmuo, kuriuo domimasi“ dėl Natali mirties.

Maiklas suprato, kad Gregas į teismą atsitempia didžiulį bagažą. Bet kai kas buvo ir netikėta: naujienų reportažuose vis dažniau būdavo sustojama prie jaunos, gražios prokurorės Emilės Volas, kaip meistriškai ji veikia byloje prieš Oldričą.

Kaip buvęs gynybos advokatas, Maiklas suprato: Emilė užtrenkia visas duris galimybei, kad Natali mirtis buvo atsitiktinis nusikaltimas. Jos įstaigos detektyvai Bilis Trajonas ir Džei-

kas Rozenas buvo geri liudytojai, greitai ir tiksliai atsakantys į klausimus.

Jie paliudijo, kad į Natali Reines namą nebuvo įsilaužta. Apsaugos sistema nepažeista. Profesionalus vagis būtų skardinių atidarytuvu atrakinęs nedidelį seifą Natali miegamajame, bet nėra jokių ženklų, kad jis būtų paliestas. Visi įkalčiai tarsi rodė, kad nusikaltėlis išėjo pro užpakalines duris ir nubėgo per kiemą ir miškelį į kitą gatvę. Visą naktį lijo, galbūt jis buvo su plastikiniais antbačiais – nėra jokių pėdsakų, nors ir liko du įspaudai, kur žolė ypač minkšta. Batų dydis – tarp dešimto ir dvylikto.

Gregas Oldričas avėdavo vienuolikto numerio batus.

Apsaugos sistemos pultas buvo pridėtas prie įkalčių. Paskutinį kartą ji buvo įjungta penktadienį, kovo 13-ąją, ketvirtą po pietų. Apsaugos sistemą įrengęs darbuotojas paliudijo, kad pultas buvo išjungtas tą patį vakarą pusę dvyliktos ir nebuvo įjungtas visą savaitgalį, taip pat pirmadienio rytą, kai Natali Reines buvo nužudyta.

Sėdėdama liudytojo vietoje Natali motina Alisa Mils paliudijo, kad atsarginį raktą Natali laikydavo netikroje uoloje Klosterio namo vidiniame kieme.

– Gregas žinojo apie tą uolą, – patvirtino ji. – Jis ją ir nupirko Natali. Kai gyveno su juo, ji vis pamesdavo arba užmiršdavo apartamentų raktus. Štai kodėl jai atsikrausčius į Klosterį jis pasakė, kad verčiau laikytų kur nors netoli atsarginį raktą, antraip šaltą naktį turės klūpoti prie užrakintų durų.

Kita Alisos Mils pastaba buvo išbraukta iš protokolo, bet visi teismo salėje ją girdėjo. Ji pradėjo kūkčioti ir žiūrėdama į Gregą sušuko:

– Jūs visada taip saugojote Natali! Kaip galėjote taip pasikeisti? Kaip jūs galėjote taip labai jos nekęsti, kad taip padarytumėte?

Kitas liudytojas buvo tarnautojas iš Brukstono, jis turėjo pardavimo kvito kopiją, rodančią, kad Gregas už uolą sumokėjo kredito kortele.

Medicinos ekspertas liudijo kaip specialistas, be emocijų. Iš kūno padėties jis sprendė, kad Natali Reines buvo užpulta vos įėjusi pro duris. Pakaušis buvo patinęs, taigi ji buvo sugriebta ir pargriauta ant grindų, o tada iš arti nušauta. Tačiau kulka nepataikė į širdį. Mirties priežastis buvo vidinis kraujavimas.

– Jeigu iškart, kai buvo pašauta, ji būtų sulaukusi pagalbos, ar ją būtų buvę galima išgelbėti? – paklausė Volas.

– Be abejo.

Tą vakarą specialistų diskusija laidoje „Teisingumo ranka“ sukosi apie Emilę Volas.

– Žvilgsnis, kurį ji metė į Oldričą po paskutinio klausimo medicinos ekspertui, buvo grynai teatrališkas, – pakomentavo Piteris Noulsas, išėjęs į pensiją prokuroras. – Ji aiškino prisiekusiesiems, kad pašovęs Natali jis vis dar galėjo išgelbėti jai gyvybę, bet užuot išgelbėjęs paliko mirtinai nukraujuoti.

– Aš nesutinku, – ryžtingai paprieštaravo Bretas Longas, nusikaltimų psichologas. – Argi jis būtų palikęs galimybę, kad jam pasišalinus kas nors kitas atsitiktinai užėjęs jai pagelbėtų? Oldričas ar kas kitas, kuris į ją šovė, manė, kad ji negyva.

Lygiai taip pat manė ir Maiklas. Kodėl aš pirmas to nepasakiau, klausė savęs. Ar dėl to, kad nenoriu parodyti Gregui net menkiausios paramos? Ar esu toks tikras, kad jis kaltas? Užuot sutikęs su Bretu Longu, jis pasakė:

– Emilė Volas turi dovaną kiekvieną prisiekusįjį priversti jaustis taip, tarsi ji asmeniškai šnekasi su juo. Visi žinome, kaip tai paveiku.

Baigiantis antrai teismo savaitei, žiūrovai buvo pakviesti pareikšti savo nuomonės „Teisingumo rankos“ tinklalapyje:

Gregas kaltas ar nekaltas. Atsiliepimų buvo nepaprastai daug, ir septyniasdešimt penki procentai – kad kaltas. Kai vienas laidos dalyvis pasveikino Maiklą su tokia atsiliepimų gausa, šis prisiminė karčią Ketės pastabą, kad veikiausiai gaus premiją už šio teismo nušvietimą.

Sulig kiekviena diena kilpai aplink Gregą, rodos, vis labiau veržiantis, Maiklui stiprėjo jausmas, kad išduoda draugą ir net padeda nuteikti visuomenės nuomonę prieš jį. O kaip su prisiekusiaisiais, klausė savęs. Žiuri nariai turėjo vengti žiniasklaidos įtakos. Maiklas būtų norėjęs žinoti, kiek jų kiekvieną vakarą žiūri jo laidą ir ar juos veikia balsavimas.

Ar Gregas žiūri „Teisingumo ranką“ grįžęs į savo apartamentus? Kažkodėl Maiklas buvo tikras, kad žiūri. Taip pat jam rūpėjo, ar žiūrėdamas į Emilę Volas Gregas kaip nors stebuklingai nejaučia to paties kaip jis – kad kažkas joje primena Natali, – ir tai kėlė nerimą.

16

Zakas suprato padaręs klaidą. Kai tą vakarą ji grįžo namo, jam jokiu būdu nederėjo sėdėti Emilės priebutyje ir žiūrėti televizoriaus. Akimirksniu jos akyse pasirodė nerimo šešėlis, ji labai šaltai padėkojo už rūpinimąsi Bese.

Suprato, kad vienintelė priežastis, kodėl ji dar neatšaukė jų susitarimo, – tai teismo procesas, bet buvo tikras: labai greitai ji ras kokią nors dingstį jo atsikratyti. O gal dar blogiau, gal ji imsis kokių nors priemonių jam patikrinti? Juk pagaliau ji prokurorė. Ji neturi rasti nieko įtartino.

Zakario Laningo vardą savo naujai tapatybei jis pasirinko per tuos mėnesius, kol planavo kerštą Šarlotei, jos motinai ir vaikams. Jis stengėsi niekada negalvoti apie savo ankstesnius vardus, ir vis tiek kartais miegant jie iškildavo į paviršių.

Di Moine jis buvo Čarlis Mjūras, ir tame gyvenime jis buvo elektrikas ir savanoris gaisrininkas. Šarlotė buvo jo trečioji žmona, bet jai to nepasakojo. Iš savo santaupų nupirko jai namą. Čarlis ir Šarlotė – skambėjo taip šiltai ir jaukiai. O po dvejų metų jinai jį išspyrė. Pas ją ir vaikus įsikraustė jos motina. Įsikūrė mano name, pagalvojo, nors kai aš ten gyvenau, niekada net nesiteikė aplankyti. Šarlotė pareikalavo skyrybų, ir teisėjas priteisė jai namą ir išlaikymą, nes ji tvirtino metusi savo gerą darbą, kad galėtų būti namie ir virti jam pietus. Ji nekentė to darbo.

Tada sužinojo, kad ji susitikinėja su Riku Morganu, kitu vyru iš gaisrinės. Nugirdo Riką kažkam pasakojant, kad Šarlotė išsiskyrė, nes bijojo vyro, neva jis šiurpus....

Buvo malonu stebėti, kaip Emilė Volas visą vasarą stengiasi taip sudėstyti bylą, kad tas vyras būtų nuteistas už žmonos nužudymą. Ir, aišku, jai tai pavyks, pagalvojo Zakas, štai kokia ji protinga. Bet ji ne tokia protinga, kad žinotų, jog aš nužudžiau penkis žmones! Jis didžiavosi, kad Emilės vardas ir veidas šmėžuoja visoje žiniasklaidoje – tai beveik tas pats, tarsi būtų giriamas ir jis.

Nieko nėra arčiau jos nei aš, galvojo. Aš tikrinu jos elektroninį paštą. Aš naršau po jos stalčius. Aš liečiu jos drabužius. Aš skaitau laiškus, kuriuos jos vyras rašė iš Irako. Aš pažįstu Emilę geriau nei ji pati save.

Tačiau reikėjo ką nors padaryti, kad išsklaidytų įtarimus. Jis pasižvalgė kaimynystėje ir susirado vidurinės mokyklos mergaitę, norinčią kokio nors darbo po pamokų. Tada penktadienio vakarą, antrą teismo savaitę, nužiūrėjo, kai Emilė grįžo iš darbo, sustabdė lipančią iš automobilio.

– Emile, labai gaila – aš kurį laiką turėsiu dirbti sandėlyje nuo ketvirtos iki vienuoliktos, – pamelavo. – Iš to nieko gero jums su Bese.

Jis įsižeidė matydamas, kad šįkart Emilės akyse pasirodė aiškus palengvėjimas. Tada papasakojo apie mergaitę per vieną kvartalą nuo čia, kuri mielai imtųsi vedžioti ir maitinti Besę, bent iki Padėkos dienos, kai pradės repetuoti mokyklos vaidinime.

– Zakai, tai labai malonu, – pasakė Emilė. – Bet aš jau dirbsiu mažiau, ir man nebereikės pagalbos.

Ji galėjo pridėti ir žodį „niekada“. Zakas buvo tikras: Emilė daugiau niekam neleis įžengti į savo namus.

– Na, štai jos numeris, dėl viso pikto, o čia jūsų raktas, – pasakė Zakas, tada nežiūrėdamas į ją droviai pridūrė: – Aš

kas vakarą žiūriu „Teisingumo ranką". Jūs darote didelį darbą. Negaliu sulaukti, kada pamatysiu, kaip klausinėjate tą Oldričą, kai jis stos į liudytojo vietą. Jis turbūt baisus žmogus.

Emilė dėkodama nusišypsojo ir įsikišo raktą į kišenę. Laiminga pabaiga, džiaugėsi lipdama laiptais prie priekinių durų. Bandžiau sugalvoti, kaip išsisukti, o vargšas vyriokas pats tai padarė už mane.

Zakas prisimerkęs stebėjo ją einančią. Lygiai kaip Šarlotė išmetė iš namų, Emilė išmetė jį iš savo gyvenimo. Nebus taip, kaip jis tikėjosi, – kad ji leis mergiotei iš ano kvartalo padėti tvarkytis su šunimi, o paskui džiaugsis, kai jis vėl to imsis. Taip neatsitiks.

Įtūžis, užplūsdavęs kitais gyvenimo atvejais, vėl jį užvaldė. Jis apsisprendė. Emile, dabar jūsų eilė. Aš nesileidžiu atstumiamas. Nesileidžiu ir niekada nesileisiu.

Name Emilė kažkodėl pajuto nerimą ir du kartus pasuko raktą duryse. Užpakaliniame priebutyje išleidusi Besę iš narvo, pagalvojo, kad būtų gerai duryse įtaisyti skląstį.

Ko aš taip nuogąstauju, klausė pati savęs. Veikiausiai dėl teismo.

Aš tiek daug kalbu apie Natali, kad tarsi virstu ja.

17

Kai prasidėjo teismas, Gregas Oldričas įprato tiesiai iš teismo rūmų eiti į advokato kontorą ir ten per porą valandų peržiūrėti tos dienos prokurorės kalbas ir liudytojų parodymus. Paskui automobiliu parvažiuodavo namo. Ketė, tvirtai laikydamasi nuostatos būti teismo rūmuose su juo, sutiko iškart po teismo posėdžio apie ketvirtą popiet važiuoti namo ir dirbti su repetitoriumi.

Tėvo spaudžiama ji sutiko bent keletą vakarų praleisti su draugais, su kuriais lankė mokyklą Manhatane prieš pereidama į Čoačio pensioną Konektikute.

Tais vakarais, kai ji būdavo namie, juodu kartu žiūrėdavo „Teisingumo ranką“. Žiūrėdama svarbiausias posėdžio ištraukas ir klausydamasi specialistų diskusijų Ketė imdavo pykti ir verkti.

– Tėti, kodėl Maiklas niekada tavęs neužsistoja? – mygdavo ji. – Jis buvo toks nuostabus, kai kartu slidinėdavome, ir jis vis sakydavo, kad tu padėjai Natali padaryti karjerą. Kodėl dabar šito nesako, kai gali padaryti tau gera?

– Mes jam parodysime, – toks dažniausiai būdavo Grego atsakymas dukteriai. – Mes niekada nebeisime su juo slidinėti. – Ir rodydamas tariamą pasipiktinimą pagrūmodavo kumščiu televizoriui.

– Ak, tėti! – imdavo juoktis Ketė. – Aš kalbu rimtai.

– Ir aš, – jau ramiai atsakydavo Gregas.

Gregas pats sau pripažino, kad vakarais, kai Ketė keletui valandų išeina su draugais, jis atsikvepia. Meilė, kurią jis jausdavo sklindant nuo jos, sėdinčios teisme per keletą eilių už jo, buvo tokia reikalinga kaip antklodė kenčiančiam nuo hipotermijos. Bet kartais jis tiesiog trokšdavo pabūti vienas.

Buvo vienas iš vakarų, kai Ketė išėjo su draugais pavakarieniauti. Gregas pažadėjo, kad užsisakys vakarienę į kambarį iš namo kavinės, bet kai ji išėjo, įsipylė dvigubą škotiško, įsimetė ledo ir įsitaisė poilsio kambaryje su distancinio valdymo pulteliu. Jis ketino žiūrėti „Teisingumo ranką“, bet pirma reikėjo pasiknisti atmintyje.

Per susitikimą prieš keletą valandų Ričardas ir Kolas Murai jį įspėjo, kad rytoj liudys Džimis Istonas ir kad visa byla priklauso nuo liudytojo patikimumo.

– Gregai, lemiamas, lemiamiausias jo parodymas bus tas, kai jis aiškins, kaip susitikote jūsų apartamentuose, – perspėjo Ričardas. – Dar kartą jūsų klausiu: ar yra nors menkiausia tikimybė, kad jis kada nors čia buvo?

Gregas suprato, kad karščiuojasi.

– Aš niekada nebuvau susitikęs su tuo melagiu savo apartamentuose, ir daugiau šito neklauskite.

Bet pats klausimas nedavė ramybės. Kaip galėjo Istonas dievagotis, kad čia buvo? Gal aš einu iš proto?

Dabar, siurbtelėjęs viskio, Gregas pasijuto atsigavęs ir pajėgiantis kaip kasvakar žiūrėti „Teisingumo ranką“. Bet kai laida prasidėjo, puikaus viensalyklio viskio raminamasis poveikis išgaravo.

Septyniasdešimt penki procentai žiūrovų, atsiliepusių „Teisingumo rankos“ balsavimo tinklalapyje, manė, kad jis kaltas.

Septyniasdešimt penki procentai, netikėjo Gregas. Septyniasdešimt penki procentai!

Ekrane pasirodė vaizdelis iš teismo, Emilė Volas žiūri tiesiai į jį. Paniekos ir pasišlykštėjimo išraiška privertė jį susigūž-

ti – visai kaip tada teisme. Kiekvienas žiūrintis šią programą tai irgi mato. „Nekaltas, kol neįrodyta, kad kaltas“, – pagalvojo su kartėliu. Ji be galo gerai dirba įrodinėdama, kad aš kaltas.

Be to, yra dar kažkas, kas jam kelia nerimą žiūrint į Emilę Volas. Vienas iš „Teisingumo rankos“ pašnekovų pavadino jos laikyseną teatrališka. Jis teisus, pagalvojo Gregas užsimerkdamas ir pritildydamas televizoriaus garsą. Įkišo ranką į kišenę ir ištraukė sulankstytą popieriaus lapą, kuriame, kaip ir daugelyje kitų, keverzojo pastabas per dieną teisme. Išsinuomotoji mašina rodė 15 200 mylių, kai jis ją pasiėmė, o kai grąžino, buvo prisidėję dar 680 mylių. Penki šimtai keturiasdešimt – iš Manhatano į Menkių kyšulį ir atgal. Nuo šeštadienio popietės iki sekmadienio vakaro jis penkis kartus važinėjo pirmyn atgal nuo motelio Hajanise iki Natali namų Denise. Kiekviena kelionė į abu galus apie dvidešimt mylių. Daugiausia – dar šimtas mylių ar panašiai.

Kaip tik lieka užtektinai nuvažiuoti į Natali namus tą pirmadienio rytą, nužudyti ją ir pagal grafiką grįžti į Manhataną, sumetė Gregas. Ar aš galėjau tai padaryti? Kada aš, po galais, bėgiodavau daugiau kaip dvi valandas? Ar buvau toks atsijungęs, kad neatsimenu ten ėjęs?

Ar aš galėjau palikti ją mirtinai nukraujuoti?

Atsimerkė, padidino garsą. Jo buvęs geras draugas kaip tik sakė: „Rytoj teisme skraidys žiežirbos, kai svarbiausias valstijos liudytojas Džimis Istonas duos parodymus, esą buvo pasamdytas Grego Oldričo nužudyti jį atstūmusią žmoną, žinomą aktorę Natali Reines.“

Gregas paspaudė pultelyje išjungimo mygtuką ir baigė gėrimą.

18

– Jūsų kilnybe, valstija kviečia Džeimsą Istoną.

Durys iš laukiamosios kameros atsidarė. Pasirodė Istonas, lėtai nuėjo prie liudytojo kėdės, iš abiejų šonų lydimas šerifo įstaigos pareigūnų. Emilė pažiūrėjo į jį, ir galvoje šmėkštelėjo mėgstamas senelės posakis: „Iš kiaulės ausies šilkinė piniginė neišeis."

Džimis vilkėjo tamsiai mėlyną eilutę, baltus marškinius ir mėlyną juostuotą kaklaraištį, kurį Emilė pati parinko teismo posėdžiui. Nors ir protestavo, jis buvo apkirptas kalėjimo kirpėjo, ir vis tiek, kaip sakė Emilė Tedui Vesliui, atrodė kaip kalinys, toks ir buvo.

Iš savo ilgametės patirties baudžiamajame teisme jis žinojo, kas bus toliau. Atsidūręs tiesiai prieš prisiekusiuosius padarė pauzę. Teisėjas Stivensas liepė jam pirma pasakyti visą vardą ir pavardę, o tada pavardę pakartoti paraidžiui.

– Džeimsas Istonas. I-S-T-O-N-A-S.

– Pone, pakelkite dešinę ranką ir prisiekite, – nurodė teisėjas.

Pamaldi Džimio išraiška, kai jis prisiekė sakyti tiesą, tiktai tiesą ir nieko daugiau išskyrus tiesą, tarp gausių teismo salės žiūrovų sukėlė kikenimo bangą.

Siaubinga, pagalvojo Emilė, baisu. Melskime Dievo, kad prisiekusieji atviromis ausimis klausytųsi mano svarbiausiojo liudytojo.

Teisėjas Stivensas raižiai belstelėjo savo plaktuku ir perspėjo, kad kiekvienas, kuris žodžiu ar veiksmu reaguos į liudytojo parodymus, bus nedelsiant išvestas ir daugiau nebus įleidžiamas į teismo posėdžius.

Kai Džimis atsisėdo ant liudytojo kėdės, Emilė rimta mina lėtai priėjo prie jo. Jos taktika buvo kuo greičiau išbelsti jo ankstesnę kriminalinę praeitį, taip pat prisipažinimo sutartį, kurią ji sudarė su juo. Jau įžanginėje kalboje ji buvo apibūdinusi jo, užkietėjusio nusikaltėlio, praeitį, ir dabar tenorėjo kuo greičiau suminėti detales. Vylėsi, kad staigi akistata su tomis aplinkybėmis bent jau įteigs prisiekusiesiems, kad ji nuo jų nieko neslepia ir kad šiuo liudytoju, nepaisant purvinų nusikaltimų sąrašo, galima tikėti.

Aš einu per ledą, pagalvojo, ir galbūt šis ledas įlūš. Bet kai dalykišku tonu uždavinėjo klausimą po klausimo, Džimio Istono atsakymai buvo geriausia, ko ji galėjo tikėtis. Balsas nuolankus, manieros neryžtingos, jis prisipažino buvęs daug kartų suimtas, dažnai sėdėdavęs kalėjime. Tada visai netikėtai ir neprašytas pareiškė:

– Bet aš niekada nepaliečiau nė plaukelio ant kieno nors galvos, ponia. Štai kodėl negalėjau apsiimti nužudyti Oldričo žmoną.

Ričardas Muras pašoko nuo kėdės.

– Protestuoju.

Pirmyn, Džimi, pagalvojo Emilė. Na ir kas, jei tai bus išbraukta iš protokolo? Prisiekusieji tai aiškiai girdėjo.

Jau buvo vėlyvas rytas, kai prasidėjo Istono parodymai. Dvidešimt po dvyliktos supratęs, kad Emilė ruošiasi pereiti prie klausimų apie Istono santykius su Gregu Oldriču, teisėjas Stivensas pasakė:

– Ponia Volas, kadangi pusę pirmos mes paprastai darome pietų pertrauką, iki pusės antros skelbiu pertrauką.

Puikiai paskirstytas laikas, pamanė Emilė. Dabar Džimio praeitis bus bent jau šiaip taip atskirta nuo jo liudijimo apie Oldričą. Ačiū, teisėjau.

Abejingu veidu ji laukė prie prokuroro stalo, kol Istonas bus išvestas į kamerą ir prisiekusieji išeis iš teismo salės. Tada nuskubėjo į Tedo Veslio kabinetą. Jis visą rytą sėdėjo teismo salėje, ir ji norėjo sužinoti jo nuomonę, kaip ji vadovauja Istonui.

Per tas dvi savaites, kai buvo pranešta, kad Veslis nominuotas Jungtinių Valstijų teisingumo ministru, žiniasklaidoje pasipylė ištisas srautas publikacijų apie jį, daugiausia teigiamų. Ir kodėl ne, skubėdama koridoriumi klausė savęs Emilė. Dar prieš paskiriamas prokuroru Tedas buvo garsus teisininkas ir aktyvus respublikonas.

Įėjusi į jo kabinetą ant stalo Emilė pamatė krūvą iškarpų, aišku, tai rašiniai apie jo nominaciją. Ir, aišku, jis buvo pakilios nuotaikos.

– Emile! – pasveikino ją. – Ateikite čia. Užmeskite akį.

– Esu tikra, kad daugumą esu mačiusi. Spauda jums tikrai palanki. Sveikinu.

– Jūs ir pati neblogai atrodote. Su šia byla gana dažnai išstumiate mane iš pirmųjų puslapių.

Jis buvo pasiuntęs sumuštinių ir kavos. Atidarė dėžutę ir ėmė traukti maistą.

– Jums užsakiau kumpio ir šveicariško sūrio su rugine duona. Ir juodos kavos. Ar gerai?

– Puiku. – Ji paėmė atkištą sumuštinį.

– Sėskitės, atsikvėpkite keletą minučių. Noriu pakalbėti su jumis.

Emilė tik pradėjo vynioti sumuštinį. Kažkas nutiko, toptelėjo, ir ji pažiūrėjo klausiamai.

– Emile, noriu duoti jums šiokį tokį patarimą. Jūs neskelbėte ir net nekalbėjote apie tai, kad jums prieš pustrečių metų persodinta širdis. Visi šioje įstaigoje žino, kad jums operuota širdis ir, žinoma, keletą mėnesių sirgote. Kadangi taip slėpėte smulkmenas, manau, aš vienintelis žinau, kad jums atlikta širdies persodinimo operacija.

– Tiesa, – tyliai ištarė Emilė atplėšusi pakelį ir tepdama ant duonos garstyčių. – Tedai, jūs žinote, kaip jaučiausi po Marko mirties. Buvau nuolaužų krūva. Žmonės buvo labai geri, bet aš dusau nuo užuojautos. Net ir po metų, kai nei iš šio, nei iš to prireikė keisti aortos vožtuvą, buvo tas pats. Visi manė, kad vis tiek iškrisiu bent trims mėnesiams. Taigi kai vožtuvas taip greitai susidėvėjo ir prireikė net transplantacijos, laimė, iškart gavau tinkamą. Tyliai grįžau į ligoninę ir vos keliems žmonėms, įskaitant jus, pasakiau, kas atsitiko.

Tedas pasilenkė ir nekreipdamas dėmesio į savo sumuštinį susirūpinęs pažvelgė į ją.

– Emile, aš suprantu. Ir anksčiau supratau, kodėl nenorite apie tai kalbėti. Mačiau jūsų nuotaiką, kai prieš šešis mėnesius paklausiau, ar gerai jaučiatės, ar imsitės šios bylos. Žinau, nenorite būti laikoma silpna. Bet žiūrėkime atvirai. Jūs nagrinėjate bylą, kuri sulaukė didžiulio dėmesio, ir darotės garsi. Byla kas vakarą aptarinėjama „Teisingumo rankoje", jūsų vardas nuolatos minimas. Kalbama apie jus. Tik dienų klausimas, kada bus pasiknista rimčiau, ir patikėkite – tai bus išsiaiškinta. Didžiulis žmonių dėmesys. Persodinta širdimi ir netekusi Irake Marko, jūs tapsite bulvarinių leidinių pašaru, nors jie veikiausiai bus jums malonūs.

Emilė siurbtelėjo kavos.

– Koks jūsų patarimas, Tedai?

– Būkite pasiruošusi. Laukite klausimų ir nesileiskite, kad jie jus jaudintų. Patinka ar ne, jūs tampate vieša figūra.

– Ak, Tedai, aš nekenčiu šito, – ėmė priešgyniauti Emilė. – Niekada nenorėjau apie tai kalbėti. Žinote, kad kai kuriems iš tų vyriškių pikta vien dėl to, kad prokuratūroje yra moterų.

Įskaitant ir net išskiriant tokius vyriškius kaip jūsų pusbrolis, pagalvojo.

– Emile, patikėkite, aš žavėjausi jumis, kad neleidžiate kaip nors jums nuolaidžiauti dėl sveikatos bėdų.

– Yra dar kai kas, – tyliai tarė Emilė. – Markas nemanė žūsiąs. Jis buvo visiškai tikras, kad grįš namo. Jis turėjo tiek daug planų, ką mes darysime visą mūsų gyvenimą. Netgi rinkome vardus, kuriais vadinsime savo vaikus. Niekada neužmiršiu esanti gyva dėl to, kad kažkas kitas mirė. Kad ir kas buvo tas asmuo, jis turėjo ateities planų ir vilčių. Su tuo man nėra lengva apsiprasti.

– Ir tai galiu suprasti. Bet paklausykite mano patarimo. Būkite pasiruošusi tokiems klausimams.

Emilė atsikando sumuštinio ir išspaudė šypseną.

– Keiskim temą: spėju, jūsų nuomone, neblogai tvarkausi su Džimiu Istonu.

– Emile, aš stebėjau, kaip raivėsi Ričardas Muras, kai Džimis dėstė apie savo ankstesnius nusikaltimus ir prisipažinimo sutartį. Susidorojusi su šituo, jūs nukreipėte visą vėją nuo Muro burių. Sugebėjote įteigti prisiekusiesiems, kad suprantate, jog Istonas yra tikras padugnė, bet šiuo atveju nemeluoja.

Emilė greitai atsikando keletą kąsnelių ir suvyniojo sumuštinį.

– Ačiū, Tedai. Vyliausi, kad jums taip pasirodys. – Ji padvejojo bandydama nuryti gerklėje įstrigusį gumulą. – Ir ačiū už visa kita... Jūsų paramą, kai netekau Marko... Kai susirgau... Ir kad davėte man šią bylą, to niekada nepamiršiu.

Tedas Veslis atsistojo.

– Jūs užsidirbote kiekvieną trupinėlį paramos, kurią aš kada nors suteikiau, – nuoširdžiai pasakė. – Ir tikėkite manim, Eme, jeigu pasodinsite tą Oldričą, galiu įsivaizduoti naują prokurorą siūlant jums pirmojo padėjėjo vietą. Tikėkite manim, to nereikės ilgai laukti. Grįžkite ir parduokite tiems prisiekusiesiems Istoną! Priverskite juos manyti, kad jis atsivertė.

Stodamasi nuo kėdės Emilė nusijuokė.

– Jeigu sugebėsiu tai padaryti, kaip mėgdavo apie mane sakyti senelė, galėsiu raitam policininkui parduoti padvėsusį arklį. Iki, Tedai.

19

Nors ir nežinojo, Džimis Istonas valgė lygiai tokius pat priešpiečius kaip Emilė – kumpį ir sūrį su juoda duona, užsigerdamas juoda kava. Vienintelis skirtumas – jis skundėsi laukiamosios kameros sargybiniui, kad per maža garstyčių.

– Rytoj nepamiršime, jeigu dar būsite čia, – kandžiai atšovė sargybinis. – Nenorime, kad liktumėt nepatenkintas mūsų virtuve.

– Esu tikras, kad pasikalbėsite su šefu, – suniurnėjo Džimis. – Ir pasakykite jam, kad kitą kartą įmestų skiltelę pomidoro.

Sargybinis nutylėjo.

Tai kas, kad mažoka garstyčių, iš tikrųjų Džimis buvo visiškai patenkintas savo pasirodymu. Išpasakoti visus savo praeities nusikaltimus – tai panašu į išpažintį. „Atleisk man, Dieve, nes aš nusidėjau. Praėjo trisdešimt metų, apie tiek, kai paskutinį kartą buvau išpažinties, ir per tą laiką aštuoniolika kartų buvau suimtas, tris kartus sėdėjau kalėjime, iš viso dvylika metų. Prieš šešis mėnesius per savaitę apkrausčiau keturis namus ir buvau toks kvailas, kad prie paskutinio leidausi sučiumpamas. Bet visada žinodavau, kad turiu tūzą kišenėje."

Žinoma, to jis nepasakojo kunigui. Jis tik pūtė miglą apie Oldričą tam vyrukui iš prokuratūros, todėl visas iščiustytas sėdi čia, užuot jau tempęs dešimties metų bausmės naštą.

Džimis išsiurbė paskutinį lašelį kavos. Gal pasakyti tam išmintingam farui, kuris atnešė sumuštinį, kad rytoj, jeigu dar bus čia, norėtų didesnio puodelio. Ir marinuoto agurkėlio, vyptelėjo. Žvilgtelėjo į laikrodį ant sienos. Beveik pirma. Po pusvalandžio teisėjas vėl bus čia. „Stot, teismas eina." Kodėl ne „Stot, Džimis Istonas eina"? Vėliau vyrukai areštinėje žiūrės tą „Teisingumo ranką", rodančią jį. Jis pasistengs, kad jie išvystų kuo geresnį spektaklį.

Džimis atsistojo ir pabarškino į kameros grotas.

– Noriu į išvietę, – šūktelėjo.

Lygiai pusę antros jis vėl buvo liudytojo vietoje. Atsisėdęs Džimis prisiminė Emilės Volas nurodymus. „Sėdėkite tiesiai. Nesukryžiuokite kojų. Žiūrėkite į mane. Net negalvokite koketuoti su prisiekusiaisiais."

Bet galiu lažintis – ji nesupyko, kai mestelėjau tą frazę, jog nesu niekam nė plaukelio ant galvos palietęs, pamanė. Dabar jo išraiška buvo rimta, jis žiūrėjo į Emilę. Kartais, kai kvosdavo areštinėje, jos plaukai būdavo susegti. Šiandien palaidi gulė ant pečių, bet ne netvarkingai palaidi – kiekviena sruoga lygi, panašu į krioklį. Ji vilki kostiumėlį su kelnėmis, tamsiai mėlynos spalvos, beveik tokio pat atspalvio kaip jos akys. Jokių abejonių, graži boba. Kai kurių vyrukų manymu, ji gali būti kietas riešutėlis, jeigu nusiteikusi tave pričiupti, bet ji nėra nusiteikusi pričiupti manęs, tai aišku.

– Pone Istonai, ar jūs pažįstate kaltinamąjį Gregą Oldričą?

Kitu atveju Džimis būtų metęs: „Kurgi ne, pažįstu." Bet dabar laikė prikandęs liežuvį. Tyliai, bet aiškiai ištarė:

– Taip, pažįstu.

– Kada susitikote su ponu Oldriču?

– Prieš dvejus su puse metų, kovo antrą.

– Kokiomis aplinkybėmis susitikote su ponu Oldriču?

– Tai buvo Brodvėjaus *Vinny's*. Tai baras Vakarų keturiasdešimt šeštojoje gatvėje, Manhatane.

– Kokiu metu ten buvote?

– Apie šeštą trisdešimt ar panašiai. Aš gėriau, o vyriškis ant kėdės šalia manęs paprašė pastumti indelį riešutų, tai ir padariau. Bet pirma pats paėmiau porą sūdytų migdolų, jis pasakė, kad čia ir jo mėgstamiausi, ir mes pradėjome kalbėtis.

– Ar jūs pasisakėte vardus?

– Taip. Pasakiau, kad esu Džimis Istonas, o jis pasakė – Gregas Oldričas.

– Ar yra ponas Oldričas šioje teismo salėje?

– Aišku, yra. Turiu omeny – taip.

– Gal malonėtumėte parodyti jį ir nupasakoti, kuo jis vilki?

Džimis parodė į kaltinamojo suolą.

– Štai viduryje, sėdi tarp dviejų vyrų. Jis vilki pilku kostiumu su mėlynu kaklaraiščiu.

– Protokole bus pažymėta, kad ponas Istonas atpažino poną Oldričą, – pasakė teisėjas Stivensas.

Emilė tęsė apklausą.

– Pone Istonai, ar jūs pradėjote pokalbį su Gregu Oldriču?

– Sakyčiau, Oldričas mane užkalbino. Jis laikė krepšį ant...

– Prieštarauju! – sušuko Muras.

– Priimta, – pasakė teisėjas Stivensas ir pridūrė: – Pone Istonai, prašom atsakyti tik į užduotą klausimą.

Džimis pasistengė pasirodyti apgailestaujantis.

– Gerai. – Jis pagavo Emilės žvilgsnį ir skubiai pridūrė: – Jūsų kilnybe.

– Pone Istonai, ar galite atpasakoti savo pokalbį su ponu Oldriču?

Štai, pagalvojo Emilė. Mano byla prasideda ir baigiasi čia.

– Na, – tarė Džimis, – išgėrėme po porą stiklų, abu buvome savaip prastos nuotaikos. Aš paprastai nepasakoju sėdėjęs kalėjime, suprantate, tai trikdo, bet tada visą ilgą dieną ieš-

kojau darbo ir visur buvau atstumtas, tad pasakiau Oldričui, kad sunku tokiam vyriokui kaip aš gyventi dorai, net jei ir norėčiau.

Džimis pasimuistė ant liudytojo kėdės.

– To aš ir noriu, – patikino teismo salę.

– Kaip Gregas Oldričas reagavo, kai jam tai pasakojote?

– Iš pradžių niekaip. Išsitraukė mobilųjį telefoną ir paspaudė numerį. Atsiliepė moteris. Kai sužinojo, kad tai jis, pasiuto. Turiu omeny, ji taip garsiai šaukė, kad aš girdėjau. Ji klykė: „Gregai, palik mane ramybėje!“ Tada, matyt, išjungė telefoną, nes jis atrodė susijaudinęs, galiu pasakyti, kad buvo piktas kaip velnias. Tada jis pažiūrėjo į mane ir pasakė: „Tai buvo mano žmona. Galėčiau ją nužudyti!“

– Pone Istonai, gal galite tai pakartoti?

– Jis pažiūrėjo į mane ir pasakė: „Tai buvo mano žmona. Galėčiau ją nužudyti!“

– Gregas Oldričas pasakė: „Tai buvo mano žmona. Galėčiau ją nužudyti!“ – Emilė lėtai pakartojo norėdama, kad žodžiai įstrigtų prisiekusiesiems.

– Taip.

– Ir tas pokalbis vyko prieš dvejus su puse metų, kovo antrą, apie šeštą trisdešimt.

– Taip.

Emilė paslapčiom dirstelėjo į Gregą Oldričą. Jis purtė galvą tarsi netikėdamas tuo, ką girdi. Ji matė, kaip jo kaktą išmušė prakaito lašeliai. Muras kažką jam šnibždėjo, aiškiai mėgindamas nuraminti. Tai nepadės, pagalvojo. Aš tik vos vos įdrėskiau.

– Pone Istonai, kokia buvo jūsų reakcija, kai ponas Oldričas tai pasakė?

– Mačiau, kad jis tikrai piktas. Turiu omeny – įsiutęs. Jo veidas buvo visas raudonas, ir jis trinktelėjo telefoną ant baro, bet dar maniau, kad juokauja. Taigi ir pats juokaudamas pasa-

kiau: „Aš bankrutavęs. Už dvidešimt tūkstančių baksų padaryčiau tai už jus."

– Kas tada atsitiko?

– Kažkoks vyrukas kaip tik įėjo į barą, pastebėjo Oldričą ir žengė tiesiai prie jo.

– Ar ponas Oldričas pristatė jus tam žmogui?

– Ne. Vyrukas pasakė, kad matė Natali spektaklyje „Geismų tramvajus" ir ji buvo nuostabi. Jis pavartojo žodį „nuostabi".

– Kokia buvo pono Oldričo reakcija?

– Jis irzliai atsakė, kad Natali nuostabi kiekviename spektaklyje, kuriame vaidina, tada atsuko vyrukui nugarą. Tas tik patraukė pečiais ir nuėjo į pietų kambarį, mačiau, kad prisidėjo prie keleto žmonių už stalo.

– Kaip supratote, kad tas žmogus kalba apie Natali Reines?

– Iškart supratau. Mėgstu kiną, mačiau ją viename filme, už kurį buvo nominuota „Oskarui". Ir „Tramvajaus" reklamas.

Emilė gurkštelėjo vandens.

– Pone Istonai, ką jums pasakė ponas Oldričas po to trumpo pašnekesio?

– Aš jam pasakiau, vis dar juokaudamas, suprantate: „Ei, jūsų žmona yra Natali Reines. Mano kaina bus didesnė."

– Kokia buvo pono Oldričo reakcija į tą pareiškimą?

– Jis pažiūrėjo į mane, kokią minutę nieko nesakė, tada paklausė: „Kokia dabar jūsų kaina, Džimi?"

– Ką jūs atsakėte?

– Vis dar juokaudamas pasakiau: „Penki tūkstančiai iš anksto ir dvidešimt tūkstančių, kai atliksiu darbą."

– Ką tada pasakė ponas Oldričas?

– Jis pasakė: „Leiskite pagalvoti. Duokite savo telefono numerį." Taigi užrašiau ir ketinau eiti, bet nusprendžiau dar užsukti į tualetą. Spėju, jis pamanė, kad aš išėjęs, nes nepraėjus nė penkioms minutėms, kai ploviausi rankas, suskambėjo mano telefonas. Skambino Oldričas. Jis pasakė, kad priima

mano pasiūlymą ir kad kitą dieną užsukčiau į jo apartamentus paimti penkių tūkstančių grynais.

– Ponas Oldričas paprašė užsukti kitą dieną? Kovo trečią?

– Taip, apie ketvirtą valandą. Sakė, kad namų tvarkytoja jau bus išėjusi. Jis lauks prie savo namo kampo ir pats palydės mane į viršų, kad durininkui nereikėtų pranešti. Liepė užsidėti tamsius akinius ir skrybėlę. Taip ir padariau, ir jis pasitiko mane prie kampo. Tada palaukė, kol keletas žmonių išlips iš taksi ir įeis į namą, ir mes pasukome su jais į liftą.

– Jūs nuėjote į jo apartamentus, ir jis jums davė penkis tūkstančius dolerių, kad nužudytumėte Natali Reines?

– Taip, dar pasakė, kur ji gyvena Naujajame Džersyje, ir davė jos spektaklių tvarkaraštį.

– Pone Istonai, ar galite apibūdinti pono Oldričo apartamentus?

– Jie penkioliktame aukšte. Fantastiški. Suprantate, tik dveji apartamentai aukšte. Didžiulė fojė. Svetainė išdažyta baltai, vidury didžiulis marmurinis židinys su daugybe raižinių. Kilimas – iš tų rytietiškų, mėlynų ir raudonų atspalvių. Atsimenu, priešais židinį stovėjo mėlyna kušetė, o iš abiejų šonų krėslai be ranktūrių. Prie lango dar viena nedidelė kušetė ir daugybė paveikslų ant sienų.

– Ar ilgai ten buvote?

– Neilgai. Jis net nepasiūlė man atsisėsti. Pasakysiu – jis tikrai nervinosi. Ištraukė nedidelio stalo stalčių prie sofos, išėmė pinigus ir atskaičiavo penkis tūkstančius baksų.

– Ką darėte toliau?

– Aš jo paklausiau, kaip gausiu kitus pinigus, kai padarysiu darbą.

– Jis pasakė, kad kai bus rastas jos kūnas, farai veikiausiai jį apklaus, mat jie su Natali Reines ketina skirtis, tad praėjus savaitei po laidotuvių jis man paskambins kokiu nors telefonu

iš vestibiulio, ir sutarsime susitikti prie kino teatro ties Penkiasdešimt septintosios gatvės ir Trečiojo aveniu kampu.

– Tai sutaręs išėjote iš Grego Oldričo apartamentų?

– Taip. Ir tada aš ėmiau galvoti. Natali Reines tokia įžymi, kils didelis triukšmas, visi farai sukrus. Aš galiu baigti gyvenimą kalėjime. Turiu omeny – net imdamas tuos penkis tūkstančius baksų žinojau, kad veikiausiai supasuosiu. Nesu žudikas.

– Kaip pranešėte Oldričui, kad to nesiimsite?

– Parašiau laišką: pasakiau nesąs tinkamas tam darbui, kurį jis turi omeny, tačiau dėkingas už negrąžinamą avansą.

Atviras juokas teismo salėje sukėlė piktą teisėjo reakciją, jis dar kartą perspėjo dėl panašių išsišokimų. Tada liepė Emilei klausinėti toliau.

– Pone Istonai, ką darėte su tais penkiais tūkstančiais dolerių?

– Kaip paprastai. Visus pralošiau.

– Kada išsiuntėte laišką, kuriuo atsisakote nužudyti Natali Reines?

– Kovo dvyliktos rytą, išsiunčiau jį Gregui Oldričui į jo apartamentus. Įmečiau jį į pašto dėžutę netoli namo, kuriame nuomojuosi kambarį, Grenič Vilidže.

– Kodėl jam rašėte?

– Jis sakė neskambinti, esą pats padarė klaidą tą kartą skambindamas man. Aš žinojau, kad laišką jis gavo. Žinote, kaip sakoma: „Nei lietus, nei audra, nei nakties tamsa nesustabdys paštininko." Turiu pasakyti, jis visada pristatydavo man visas sąskaitas. – Džimis negalėjo susilaikyti neatsisukęs ir nenusišypsojęs prisiekusiesiems, – vylėsi, kad jie įvertins tą nedidelį pokštą. Žinojo, jie praryja viską, ką jis sako, ir jam buvo malonu, kad ne jis teisiamojo vietoje.

– Laiškas, kuriuo atsisakote nužudyti Natali Reines, buvo išsiųstas kovo dvyliktą, – lėtai ištarė Emilė ir atsisuko į prisie-

kusiuosius. Ji tikėjosi, kad jie daro savo skaičiavimus. Gregas Oldričas turėjo gauti tą laišką tryliktą, penktadienį, arba keturioliktą, šeštadienį.

Emilė tikėjosi, kad jie atsimena, ką ji buvo sakiusi įžanginėje kalboje. Penktadienio vakarą, tryliktą, jis nuėjo pažiūrėti baigiamojo Natali vaidinimo. Liudytojai, kurie jį ten matė, sakė, kad sėdėjo akmeniniu veidu paskutinėje eilėje ir vienintelis neatsistojo kilus ovacijoms. Šeštadienį, kovo keturioliktą, jis išsinuomojo automobilį ir nusekė paskui pabėgusią žmoną į Menkių kyšulį.

Ji palaukė, tada pažiūrėjo į teisėją Stivensą.

– Daugiau klausimų neturiu, jūsų kilnybe, – pasakė.

20

Ričardas Muras lėtai atsistojo. Peržvelgęs Džimio Istono kriminalinę praeitį, kitas dvi valandas jis skyrė jo parodymams. Bet kuo daugiau Džimis liudija, tuo labiau stiprina mūsų pozicijas, su pasitenkinimu pagalvojo Emilė.

Muras stengėsi kitaip interpretuoti Grego susitikimą su Džimiu Brodvėjaus *Vinny's,* skambutį Natali, atsitiktinio pažįstamo Valterio Robinsono komentarą apie Natali pasirodymą „Tramvajuje" ir skambutį Džimiui.

Bet net patyręs advokatas Ričardas Muras nepajėgė išmušti Džimio iš vėžių ar pagauti prieštaraujant sau. Kai jis paklausė: „Gal jūs su Gregu Oldriču tiesiog buitiškai šnekėjotės apie sportą?" – Džimis atsakė: „Jeigu prašymą nužudyti žmoną jūs vadinate buitiniu pašnekesiu, tada taip."

Muro klausimas:

– Turbūt triukšmingame bare jūs negirdėjote, ką Natali Reines sakė Gregui?

Džimio atsakymas:

– Ji buvo aktorė. Žinojo, kaip nutaisyti balsą. Nuostabu, kaip visas baras negirdėjo jos rėkiant.

Džimiui tai patinka, pagalvojo Emilė. Jis tiesiog mėgaujasi būdamas dėmesio centre. Ji nerimavo, kad jis darosi pernelyg kalbus – vis labiau irztantis teisėjas Stivensas priminė Džimiui apsiriboti vien atsakymais į užduotus klausimus.

– O kaip dėl to telefono skambučio iš Grego Oldričo mobiliojo telefono? Juk jūs pasakėte Gregui, kad atėjęs į barą kažkur nukišote telefoną. Ar tiesa, kad paprašėte jo paskambinti jūsų numeriu, norėdamas rasti tą telefoną? Ar ne taip iš tikrųjų buvo?

– Visiškai ne. Aš nebuvau niekur nukišęs savo telefono, – atsakė Džimis. – Laikiau jį prie diržo. Sakiau – jis man paskambino, kai ploviausi rankas tualete.

Labiausiai Emilė nerimavo dėl Džimio pasakojimo apie vizitą į apartamentus, tai buvo silpniausia bylos vieta. Durininkas jų nematė. Namų tvarkytoja irgi. Buvo tik Džimio žodis prieš Grego žodį: kad jis ten buvo, kad gavo pinigų, o vėliau atsisakė sandėrio.

Žurnaluose buvo daugybė interviu su Natali tame bute, kai ji ten gyveno, ir kai kuriuose buvo svetainės nuotraukų. Emilė buvo tikra: Muras pasitelks tas nuotraukas, kad įrodytų, jog žinios apie buto planą ir svetainės apstatymą lengvai prieinamos.

Muro strategija išties buvo tokia. Jis parodė Džimiui vieną po kito puslapius, kuriuose matyti svetainė, tada paprašė papasakoti prisiekusiesiems, ką mato.

Istonas žodis į žodį pakartojo tai, ką tvirtino prisimenąs iš apsilankymo.

– Jūs atsitiktinai sutikote Gregą Oldričą bare, – užsipuolė jį Muras. – Jūs žinojote, kas jo žmona. O kai ji buvo nužudyta, sukūrėte istoriją kitam kartui, kai būsite pagautas vagiant, ir laikėte atsargai?

Su paniekos mina ir pašaipa balse Muras kalbėjo:

– Perskaitykite prisiekusiesiems pabrauktus sakinius iš šio straipsnio apie Gregą Oldričą ir Natali Reines. – Jis padavė Džimiui puslapį iš *Vanity Fair*.

Visiškai nesutrikęs dėl Muro kaltinimų, Istonas išsitraukė iš kišenės akinius.

– Senos žlibės jau nebe tos kaip anksčiau, – paaiškino.

Prieš garsiai skaitydamas atsikrenkštė. „Nei Gregas, nei Natali niekada nenorėjo nuolatinės pagalbos. Jų namų tvarkytoja ateina aštuntą ryto ir išeina pusę keturių. Jeigu vakare jie niekur neina, vakarieniauja namo klube arba užsako atnešti vakarienę į butą."

Jis padėjo lapą ir pažiūrėjo į Murą.

– Tai kas?

– Ar tai neįrodo, kad kiekvienas, perskaitęs šį straipsnį, žino: ketvirtą valandą, tuo laiku, kai jūs tvirtinate buvęs Oldričo apartamentuose, namų tvarkytoja būna išėjusi?

– Manote, kad aš skaitau *Vanity Fair*? – nepatikliai paklausė Džimis.

Žiūrovai vėl ėmė juoktis, ir teisėjas juos perspėjo. Šį kartą jis buvo labai piktas ir pasakė, kad jeigu dar kartą taip atsitiks, jis lieps šerifo pareigūnui žmones, kurie juokiasi, išvesdinti iš teismo salės.

Paskutinis smūgis pastangoms pavaizduoti Džimį kaip melagį buvo suduotas, kai Muras paprašė dar kartą peržiūrėti svetainės nuotraukas ir pasakyti, ar buvo kambaryje nors vienas daiktas, kurio Džimis nematė žiūrėdamas tas nuotraukas.

Džimis ėmė purtyti galvą, tada pasakė:

– Ak, palaukite minutėlę. Matote tą mažą stalelį prie kušetės? Oldričas iš jo ištraukė pinigus. Nežinau, ar jis vis dar girgžda, bet tada tikrai labai cypė, kai traukė stalčių. Prisimenu, pagalvojau, kad reikia sutepti ar ką.

Emilė pažiūrėjo į Gregą Oldričą.

Jo veidas buvo toks išblyškęs, kad pagalvojo, ar tik jis neapalps.

21

Pamelavęs Emilei, kad pasikeitė jo darbo valandos, Zakas suprato, kaip svarbu, kad grįždama iš teismo rūmų ji nepamatytų jo ar jo automobilio. Bėda ta, kad dabar, kai procesas prasidėjo ir posėdžiai baigdavosi ketvirtą po pietų, ji grįždavo namo anksti, tarp penktos trisdešimt ir šeštos. Vadinasi, jis pats negalėdavo po darbo grįžti namo, turėdavo laukti, kol sutems, tada su viltimi, kad ji nepamatys, įvairuoti į savo garažą.

Tai buvo dar viena priežastis jos nekęsti.

Netrukus, kai Zakas grąžino raktą, Emilė įstatė skląstį užpakalinio priebučio duryse. Tai jis išsiaiškino pabandęs įsliūkinti į jos namus praėjus maždaug savaitei, kai liovėsi rūpintis Bese. Vieną rytą paskambino į darbą pranešti, kad serga, nes labai norėjo pačiupinėti Emilės daiktus. Kai ji išvažiavo, pamėgino įsmukti į jos namus, bet durys buvo užsklęstos. Ji buvo per kvaila suprasti, kad jis turi pasidaręs ir priešakinių durų raktą, bet pabijojo jas atidaryti. Žinojo – rizikinga stovėti jos priekiniame priebutyje. Smalsūs kaimynai gali pamatyti.

Vienintelis tikras ryšys, kuris dar siejo su ja, buvo klausymasis rytais, kaip ji virtuvėje kalbasi su Bese. Zakas svarstė, gal įtaisyti jos name kelis mikrofonus ar gal net kelias kameras, bet nusprendė, kad irgi per daug rizikinga. Jeigu bent vieną atrastų, pusė prokuratūros sulėktų į tą vietą ir po minutės

jau stovėtų prie jo durų. Buvo beveik tikras, kad ji nepastebės mažyčio mikrofono virš šaldytuvo. Žvilgsnis jo nekliudydavo.

Būk nepastebimas, priminė sau Zakas. Visada būk nepastebimas. Kai ateis laikas, galėsiu tai padaryti ir tada išnyksiu. Tai suveikė Ajovoje ir Šiaurės Dakotoje, ir Naujojoje Meksikoje. Šarlotė ir Lu, ir Vilma. Lu ir Vilma neturėjo šalia artimųjų, kai jis jų atsikratė.

Kai ateis Emilės laikas, jis turės dingti iš Naujojo Džersio. Pradėjo planuoti, kur kraustytis.

Baigiantis trečiai teismo savaitei, vieną rytą stebėdamas pro žaliuzių juosteles Zakas pamatė, kaip Emilė įsipylė pirmą puodelį kavos ir staiga atsistojo. „Bese, – išgirdo ją sakant, – negalima švaistyti laiko. Šiandien didi diena. Gregas Oldričas stos į liudytojo vietą, ir aš jį apklausiu. Ir aš ruošiuosi padaryti iš jo kotletą. – Tada, eidama pro šaldytuvą prie laiptų (žingsniai jau tilo), ji pridūrė: – Bese, tai visiška beprotybė: aš pradedu jo gailėtis. Tikriausiai netenku galvos.“

22

Ričardas Muras buvo tikras, kad tą dieną, kai jis turės pakviesti Gregą Oldričą į liudytojo vietą, Emilė į darbą atvyks anksti. Štai kodėl jis jau laukė, kai septintą ryto ji privažiavo prie teismo rūmų. Buvo penktadienis, spalio trečia.

Vos jį išvydusi Emilė suprato, kodėl jis čia. Pakvietė į savo kabinetą ir pasiūlė atsinešti kavos.

– Kai atsineši puodelį vos išvirtos, ne tokia ir bloga, – patikino jį. – Bet jeigu mėgstate *Starbucks* ar *Dunkin' Donuts*, eikite pro šalį.

Muras nusišypsojo.

– Po tokios reklamos nė nežinau, kaip atsilaikyti, bet ačiū – ne, Emile. – Šypsena išnyko taip pat greitai kaip pasirodė. – Emile, ką dabar pasakysiu, tegul lieka tarp šių keturių sienų, gerai?

– Gerai. Nors priklausys nuo to, ką pasakysite.

– Mano klientas tvirtina esąs visiškai nekaltas. Jis nežino, kad aš dabar kalbu su jumis, ir, be abejo, įsiustų sužinojęs. Štai koks klausimas: ar tas įkyrėjęs prisipažinimas dėl netyčinio nužudymo vis dar ant stalo?

Prieš akis iškilo išbalusio ir sukrėsto Grego Oldričo paveikslas, bet ji papurtė galvą.

– Ne, Ričardai, – ištarė kategoriškai. – Šiuo metu dėl daugybės priežasčių atsakymas yra ne. Jeigu Oldričas būtų sutikęs prisipažinti iš pat pradžių, kai jam buvo siūloma, aš nebūčiau

turėjusi versti Natali motiną išgyventi visą tą liudijimo stresą ir širdies skausmą.

Muras lėtai linktelėjo, tarsi ir būtų tikėjęsis tokio atsakymo.

Suvokdama, kaip piktai nuskambėjo jos žodžiai, Emilė tarė:

– Leiskite man nubėgti puodelio kavos į koridoriaus galą. Grįšiu po sekundės.

Kai grįžo, Emilė buvo tikra, kad balsas neišduos jos jausmų.

– Ričardai, žinote, koks pasiruošimo tokiai bylai krūvis. Aš ištisus mėnesius dirbdavau kiaurą parą, be to, turiu daugybę kitų bylų, jos kaupiasi ir laukia dėmesio. Todėl noriu, kad šios bylos baigtį nulemtų prisiekusieji.

Ričardas Muras atsistojo.

– Gerai. Suprantu. Ir kartoju: Gregas Oldričas nežino apie tą vizitą. Jis prisiekia esąs nekaltas ir nori, kad prisiekusieji jį išteisintų. Išteisintų? Iš tikrųjų jis nori būti reabilituotas.

Reabilituotas! Jis veikiausiai išprotėjo, pamanė Emilė. Verčiau tikėtųsi, kad nors vienas prisiekusysis patikės juo, tada turės svyruojantį žiuri. Tai jam duotų bent keletą mėnesių laisvės iki kito teismo. Be kruopelytės sarkazmo balse ji tarė:

– Nuoširdžiai abejoju, kad šis ar kuris kitas žiuri reabilituotų Gregą Oldričą.

– Dėl šito jūs veikiausiai teisi, – niūriai atsakė Muras. Prie durų dar atsigręžė. – Pripažįstu, Emile, kad Istonas kaip liudytojas pasirodė geriau, nei aš tikėjausi. Ir turiu pasakyti, kad jūs gerai atlikote savo darbą.

Ričardas Muras negarsėjo kaip komplimentų sakytojas. Nuoširdžiai pamaloninta, Emilė jam padėkojo.

– Ir, Emile, vienaip ar kitaip, džiaugiuosi, kad tai greitai baigsis. Tikrai buvo sunki byla.

Jis nelaukė atsakymo.

23

Spalio trečią Gregas Oldričas atsikėlė penktą ryto. Kadangi turėjo stoti į liudytojo vietą, nuėjo gulti aiškiai per anksti, ir tai buvo klaida. Pamiegojo valandą iki vienuoliktos, paskui šešias valandas tik snūduriavo.

Turiu išblaivyti galvą, pamanė. Pabėgiosiu parke. Negaliu duoti parodymų jausdamasis toks išgveręs ir bukas. Jis pakėlė užuolaidas ir uždarė langą. Langas žvelgė į namą kitapus gatvės. Parko aveniu niekada neišvysi gero vaizdo, pagalvojo. Penktajame aveniu žiūrėtum į Centrinį parką. Ist Endo aveniu galėtum matyti upę. Parko aveniu žiūri į namą, pilną tokių pat kaip tu žmonių, kuriems įkandamos fantastiškos kainos.

Džersio Sityje vaizdas buvo geresnis, ironiškai pagalvojo. Iš senojo buto galėjau spoksoti į Laisvės statulą. Bet po mamos mirties nepajėgiau greitai išvykti. Mama prisivertė gyventi, kol pamatys mane baigusį Šv. Jono universitetą. Džiaugiuosi, kad ji nesėdi toje teismo salėje, pagalvojo nusisukdamas nuo lango.

Lauke buvo vėsu, ir jis nusprendė apsivilkti lengvą sportinį kostiumą. Rengdamasis Gregas suvokė pastaruoju metu labai dažnai galvojantis apie motiną. Ir dabar sugavo save prisimenant, kaip po jos mirties pasikvietė keletą artimiausių savo penkių aukštų namo kaimynų, tokių kaip Loreta Luis, ateiti pasirinkti dar gerų baldų.

Kodėl apie tai galvoju? Todėl, kad Ričardas Muras ketina kviesti ponią Luis kaip liudytoją, kuri turėtų papasakoti, koks „kilnus“ sūnus aš buvau, koks paslaugus visiems namo senukams. Regis, jis mano, kad tai sukels šiokią tokią užuojautą. Tėvas mirė, kai buvau devynerių, motina metų metus kovojo su vėžiu ir tiesė man kelią į koledžą... Dėl manęs Muras privarys juos iki ašarų. Bet kuo čia dėta Natali mirtis? Muras sako, kad tai gali sukelti abejonių, ar aš būčiau pajėgęs nužudyti Natali. Kas žino?

Penktą dvidešimt, išmaukęs puodelį tikros kavos, Gregas pravėrė Ketės miegamojo duris ir pažiūrėjo į ją. Dukra kietai miegojo, susirietusi į kamuoliuką po antklode, matėsi tik ilgi šviesūs plaukai. Kaip ir jam, jai patikdavo miegoti šaltame kambaryje.

Bet kai vakar vakare ji nuėjo gulti, Gregas išgirdo kūkčiojant ir nuskubėjo pas ją.

– Tėti, kodėl tas Džimis Istonas meluoja apie tave? – raudojo.

Atsisėdo ant jos lovos ir raminamai uždėjo ranką ant peties.

– Kete, jis meluoja, nes susukęs tą istoriją mažiau laiko praleis kalėjime.

– Bet, tėti, prisiekusieji tiki juo. Taip, jie tiki juo.

– O tu juo tiki?

– Ne, aišku, ne. – Ji staigiai atsisėdo. – Kaip gali šito klausti?

Ji buvo sukrėsta. Ir aš buvau sukrėstas, kad to paklausiau, pagalvojo Gregas, bet jeigu būčiau pamatęs jos akyse nors kokią abejonę, mane tai būtų pribaigę. Prireikė daug laiko, kol Ketė užmigo. Dabar jis tikėjosi, kad Ketė neatsibus bent iki septintos. Į teismo rūmus jie turėjo išvažiuoti dvidešimt po septintos.

Gregas išėjo iš buto ir nurisnojo du kvartalus iki Centrinio parko, o kai jį pasiekė, pasuko taku į šiaurę. Mėgino, kaip įpratęs, sutelkti mintis, kad pasiruoštų liudyti, bet jos atkakliai lėkė į praeitį.

Mano pirmas darbas pramogų versle buvo gaudyti bilietus į Barimorio teatrą, bet buvau užtektinai protingas, todėl dažnai smaksodavau *Sardi's* restorane ir kitose populiariose mirktuvėse, kol Dokas Jeitsas pasiūlė darbą savo teatro agentūroje. Tada sutikau ir Ketliną.

Ketlina turėjo nedidelį vaidmenį atnaujintuose „Muzikos garsuose" Barimoryje. Mudviem tai buvo meilė iš pirmo žvilgsnio. Susituokėme tą pačią savaitę, kai gavau darbą pas Doką Jeitsą. Abu buvome dvidešimt ketverių.

Giliai paniręs į praeitį, Gregas risnojo į šiaurę nejausdamas žvarbaus vėjo, nematydamas kitų ankstyvo ryto bėgiotojų. Aštuonerius metus pragyvenome kartu, prisiminė. Agentūroje aš greitai kopiau karjeros laiptais. Dokas nuo pirmos dienos rengė mane į savo vietą. Ketlina nuolat gaudavo vaidmenų, bet tą pačią minutę, kai sužinojo pastojusi, džiugiai pasakė:

– Gregai, kai pasaulį išvys mūsų kūdikis, aš prižiūrėsiu namus. Tu būsi vienintelis duonpelnys mūsų šeimoje.

Gregas Oldričas nesuvokė, kad šypsosi.

Tie metai buvo tokie švelnūs, tokie malonūs. O paskui – žinia, kad Ketlinai diagnozuotas krūties vėžys, kuris nužudė ir jo motiną, greita netektis, grįžimas namo po laidotuvių pas raudančią trejų metukų Ketę, reikalaujančią mamytės, – tai buvo beveik nepakeliama.

Išeitis buvo darbas, ir pirmaisiais metais, kai Ketlina išėjo, jis dirbdavo beveik be atvangos. Kiek įmanoma, jis rytais tvarkydavo reikalus iš namų, paskui per pietus Ketę išvesdavo į darželį. Tada susiplanuodavo valandas taip, kad galėtų būti su ja vėlyvą popietę. Jis eidavo į kokteilių vakarėlius ir premjeras, į filmų peržiūras su klientais, bet tik praleidęs gerokai laiko kartu su ja.

Kai Ketė buvo septynerių, per „Tonės" apdovanojimus jis sutiko Natali. Ji buvo nominantė ir vilkėjo smaragdo žalumo suknią, buvo pasipuošusi brangenybėmis, kaip prisipažino,

pasiskolintomis iš *Cartier*. „Jei pamesiu šį vėrinį, pažadėkite mane nušauti", – pajuokavo.

Pažadėkite mane nušauti. Gregas pajuto, kaip iš skausmo sutvinkčiojo po krūtine.

Tą vakarą ji nelaimėjo, ir vyrukas, kuris ją lydėjo, prisigėrė. Aš parvežiau ją namo į Vilidžą, prisiminė. Užlipau aukštyn šlakelio, ir ji parodė man pjesę, kurią buvo paprašyta perskaityti. Aš tą pjesę buvau skaitęs ir pasiūliau pamiršti, pasakiau, kad pusė Holivudo aktorių jau ją atmetė, tai bjaurus scenarijus. Ji pasakė, kad agentas labai spaudžia jos imtis, o aš pasiūliau tokiu atveju mesti agentą, baigiau gėrimą ir padaviau jai savo kortelę.

Po dviejų savaičių Natali paskambino ir pasiūlė susitikti. Ir tai buvo pradžia svaigaus romano, kurio kulminacija įvyko Aktorių koplyčioje Šventojo Malachijo bažnyčioje. Praėjus trims mėnesiams po pirmojo susitikimo jie su Natali jau buvo susituokę. Iki tol jis jau buvo tapęs jos agentu. Per tuos ketverius metus, kai buvome kartu, dariau viską, ką galėjau, kad ji pasiektų didįjį proveržį, pagalvojo Gregas. Bet ar visą laiką neįtariau, kad mūsų santuoka ilgai netruks?

Jis apsuko tvenkinį ir nubėgo į pietus. Ar pastangas susitaikyti su ja labiau lėmė tikra meilė, ar apsėdimas, klausė savęs. Aš buvau jos apsėstas. Bet kartu buvau apsėstas minties susigrąžinti tai, ką turėjau: mylinčią žmoną, gerą motiną Ketei. Aš nenorėjau netekti Natali ir pradėti visko iš pradžių.

Aš nenorėjau, kad Natali sužlugdytų savo karjerą, jau buvo matyti, kad taip gali nutikti. Leo Kernsas – geras agentas, bet jis būtų stengęsis iš jos pasipelnyti, vėl daręs tai, ką darė jos pirmasis agentas.

Kodėl sekiau paskui ją į Menkių kyšulį? Ką galvojau? Ką galvojau tą rytą, kai ji mirė?

Pats to nesuvokdamas, Gregas nubėgo visą kelią į Centrinio parko pietus ir vėl pasileido į šiaurę.

Kai grįžo į apartamentus, rado Ketę apsirengusią ir baisiai nerimaujančią.

– Tėti, jau pusė aštuonių. Turėjome išvažiuoti jau prieš dešimt minučių. Kur buvai?

– Pusė aštuonių! Aš pergalvojau visus dalykus. Pamečiau laiko nuovoką.

Gregas puolė į dušinę. Štai kas atsitiko tą rytą, kai Natali mirė, pagalvojo. Aš buvau praradęs laiko nuovoką. Ir lygiai kaip šįryt į Naująjį Džersį nevažiavau.

Pirmą kartą jis buvo dėl to tikras.

Beveik tikras, pasitaisė.

24

Devintą valandą Emilė pakvietė pirmą iš dviejų kaltinimo liudytojų. Edis Ši, ryšių bendrovės *Verizon* atstovas, paliudijo: įrašai rodo, kad prieš dvejus su puse metų, kovo antrosios vakarą, 6 val. 38 min. iš Grego Oldričo mobiliojo telefono skambinta į Natali Reines mobilųjį, o Džimiui Istonui – tą patį vakarą 7 val. 10 min.

Kitas liudytojas buvo Valteris Robinsonas, Brodvėjaus investuotojas, jis kalbėjosi su Gregu Brodvėjaus *Vinny's* ir prisiminė Istoną sėdėjus šalia prie baro.

Kai Robinsonas pasitraukė iš liudytojo vietos, Emilė atsisuko į teisėją.

– Jūsų kilnybe, valstija baigė.

Teismo rūmai sausakimši, pagalvojo sėsdamasi prie prokuroro stalo. Tarp publikos ji išskyrė keletą pažįstamų veidų: žmonės, kurių vardai šmėžuoja šeštajame *New York Post* puslapyje. Kaip paprastai, procesas buvo filmuojamas. Vakar koridoriuje ją sustabdė Maiklas Gordonas, „Teisingumo rankos" vedėjas, pagyrė jos darbą ir paprašė būti programos viešnia, kai teismo procesas baigsis.

– Negaliu pažadėti, – atsakė ji, bet vėliau Tedis Veslis patikino, kad tai būtų didžiulė reklama jos įvaizdžiui – dalyvauti nacionalinėje programoje kaip kviestinei viešniai.

– Emile, patarčiau pasinaudoti puikia viešumo galimybe, kuri jums siūlosi.

Bus matyti, pagalvojo ji atsisukdama pažiūrėti į gynybos pusę. Šiandien Gregas Oldričas vilkėjo gerai pasiūtą tamsiai mėlyną eilutę šviesiais ruoželiais, baltus marškinius ir baltai mėlyną kaklaraištį. Veidas ne toks išbalęs kaip vakar – jai pasidarė smalsu, ar šįryt jis bėgiojo. Be to, atrodė labiau pasitikintis savimi negu vakar. Kažin, dėl ko toks pasitikintis, pagalvojo nuogąstaudama.

Jo duktė Ketė šiandien sėdėjo pirmoje eilėje, tiesiai už tėvo. Emilė žinojo, kad jai tik keturiolika, bet čia ji atrodė labiau subrendusi, laikysena tiesi, išraiška ori, šviesūs plaukai minkštai gula ant pečių. Labai graži mergaitė, ne pirmą kartą pagalvojo Emilė. Įdomu, ar panaši į motiną.

– Pone Murai, kvieskite savo pirmą liudytoją, – nurodė teisėjas Stivensas.

Kitas tris valandas Muras kvietė žmones, galinčius paliudyti, kokia asmenybė yra Gregas ir kas yra atsitikę. Pirmoji, Loreta Luis, gyveno priešais, kai Gregas buvo paauglys.

– Nebūtum sutikęs malonesnio jaunuolio, – nuoširdžiai pasakė ji, balsas kimus nuo susijaudinimo. – Jis viską darė dėl motinos. Ji buvo ligota. Jis jautėsi už ją atsakingas. Atsimenu, vieną žiemą, kai mūsų name dingo elektra, jis ėjo nuo vieno buto prie kito, name jų buvo dvidešimt, beldėsi į duris nešinas žvakėmis, kad žmonės galėtų pasišviesti. Jis netgi rūpinosi, kad visiems būtų šilta. Kitą dieną motina man pasakojo, kad jis paėmė antklodes nuo savo lovos ir nunešė žemyn poniai Šelhorn, nes jos apklotai labai ploni.

Viena iš Ketės buvusių auklių pasakojo prisiekusiesiems, kad nėra mačiusi labiau atsidavusio tėvo.

– Dauguma šeimų neskiria vaikui tiek laiko ir meilės, kiek Gregas vienas skyrė Ketei, – liudijo ji.

Ji dirbo pas juos ketverius iš penkerių metų, kai Natali ir Gregas buvo susituokę.

– Natali buvo Ketei labiau draugė nei motina. Kai būdavo namie, leisdavo jai ilgiau negulti, o jei padėdavo ruošti namų darbus, tiesiog pasakydavo atsakymus, užuot padėjusi išspręsti sunkesnę užduotį. Gregas prašydavo taip nesielgti, bet dėl to nepykdavo.

Naujasis agentas Leo Kernsas, kurį Natali pasisamdė prieš mirtį, gynybai buvo netikėtas liudytojas. Jis buvo liudytojų sąraše, bet Emilė nesitikėjo, kad Ričardas jį kvies. Kernsas paaiškino, kad jo ir Grego požiūris į tolesnę Natali karjerą iš esmės skyrėsi.

– Natali buvo trisdešimt septynerių, – sakė jis. – Ji gavo Akademijos apdovanojimą kaip geriausia aktorė, bet tai įvyko prieš trejus metus. Ne tiek daug žmonių eina žiūrėti Tenesio Viljamso pjesės, kad Natali būtų dėmesio centre. Jai reikėjo keleto plačiai reklamuojamų veiksmo filmų. Aš buvau įsitikinęs, kad tai sukeltų šurmulį. Ji buvo didi aktorė, bet puikiai žinoma, kad pramogų versle artėjantis keturiasdešimties metų slenkstis gali būti pabaigos pradžia, jeigu iki tol netapsi populiarus.

– Vis dėlto jūs tapote Natali Reines agentu Grego Oldričo vietoje. Ar jis kada nors parodė kokį priešiškumą? – paklausė Muras.

– Ne. Niekada. Vienintelis mūsų nesutarimas – kaip turi klostytis Natali karjera, kaip jai žengti pirmyn.

– Ar kada konkuravote su Gregu Oldriču dėl klientų?

– Anksčiau du mano klientai yra perėję pas jį. Paskui vienas jo klientas perėjo pas mane. Mudu suprantame žaidimo taisykles. Gregas yra patyręs profesionalas.

Oldričo sekretorė Luiza Pauel liudijo: kad ir kokių baisių dalykų nutikdavo įstaigoje, Gregas niekada neprarasdavo savitvardos.

– Aš nesu girdėjusi jo net balsą pakeliant, – tvirtino ji. Apie jo santykius su Natali liudijo: – Jis ja žavėjosi. Žinau, jis daugybę kartų jai skambino, kai jie išsiskyrė, bet skambindavo ir kai juodu buvo vedę. Kartą ji man sakė, kad jai patinka toks jo dėmesingumas. Manau, tie skambučiai buvo būdas parodyti, kad jis tebėra jai toks pat dėmesingas. Natali troško dėmesio, ir Gregas tai žinojo.

10 val. 10 min., kai Pauel pasitraukė iš liudytojo vietos, teisėjas Stivensas paklausė Muro, ar turi daugiau liudytojų.

– Jūsų prakilnybe, toliau – paskutinis mano liudytojas Gregas Oldričas.

– Jei taip, dabar baigsime ir pradėsime pusę antros, – nurodė teisėjas.

Liudytojai gana geri, pripažino Emilė. Per pertrauką nusipirko sumuštinį su kava ir užsidarė biure. Jos dvasios pusiausvyra staiga ėmė klibėti. Aš noriu pričiupti jį už nužudymą ir kaip tik dabar imu gailėtis, pagalvojo. Mylintis sūnus, vienišas tėvas, vyriškis, kuriam antra laimės proga staiga sudūžta akyse.

Planuoti savo veiklą pagal dukters dienotvarkę – tai tikrai nesiderina su mano įsivaizdavimu apie plevėsą agentą, pagalvojo.

Jeigu mudu su Marku būtume palaiminti – susilaukę kūdikio, ar jis žiūrėtų į mane taip, kaip Ketė Oldrič žiūri į savo tėvą? Juk ji pažįsta jį geriau nei kas kitas pasaulyje.

Sumuštinis buvo toks pat skanus kaip kortų malka. Ar toks kalėjimo maisto skonis? Vakar Džimį į kalėjimą nulydėjęs sargybinis papasakojo jai, kad Džimis norės antro puodelio kavos ir marinuoto agurko, jei šiandien dar bus čia.

Jis buvo fantastiškas liudytojas, pagalvojo Emilė, bet koks jis padaras!

Kai Džimis pasakojo apie girgždantį stalčių, Gregas Oldričas, rodės, tuoj apalps. Tas liudijimas vainikavo Istono parodymus. Pirmoji vinis į karstą, kuriame uždarytas tolesnis Grego gyvenimas.

Emilės galvoje šmėkštelėjo kvailas klausimas, kodėl Gregas Oldričas taip išbalo Džimiui kalbant apie stalčių. Ar suprato esąs pribaigtas, ar jam buvo netikėta, kad Džimis Istonas atsimena tokią detalę?

Ar aš atsiminčiau, paklausė Emilė savęs, įsivaizduodama Istoną stovintį Parko aveniu buto svetainėje, susiderantį įvykdyti žmogžudystę ir godžiai laukiantį penkių tūkstančių dolerių.

Nekantriai atmetusi savo pačios klausimą, Emilė pasiėmė pastabas, kuriomis naudosis per kryžminę Grego Oldričo apklausą.

25

Ričardas Muras žingsnis po žingsnio vedė Gregą Oldričą per jo gyvenimo istoriją: vaikystė Džersio Sityje, persikėlimas į Manhataną po motinos mirties, teatro agento sėkmė, pirmos vedybos ir pirmosios žmonos mirtis, tada vedybos su Natali.

– Jūs buvote susituokę ketverius metus? – paklausė Muras.

– Beveik penkerius. Gyvenome atskirai, bet dar nebuvome išsiskyrę. Natali mirė praėjus metams, kai išsikraustė iš mūsų buto.

– Kaip jūs apibūdintumėte savo santykius su žmona?

– Buvau laimingas.

– Tai kodėl atsiskyrėte?

– Taip nusprendė Natali, ne aš, – paaiškino Gregas. Balsas lygus, laikysena santūri, aiškiai pasitiki savimi. – Ji manė, kad iš mūsų santuokos nieko doro.

– Kodėl ji taip nusprendė?

– Kol buvome susituokę, ji tris kartus dėl vaidmenų filmuose ar pjesėse turėjo išvykti. Žinoma, liūdėjau dėl tų išsiskyrimų, dažnai skrisdavau su ja pasimatyti. Ketė porą kartų vyko su manim per atostogas.

Kalbėdamas toliau jis žiūrėjo tiesiai į prisiekusiuosius.

– Aš teatro agentas. Gerai žinau – sėkmingai vaidinanti aktorė daug laiko praleidžia ne namie. Aš primygtinai priešta-

raudavau tik tada, kai manydavau, kad tas vaidmuo jai netinkamas, anaiptol ne norėdamas, kad ji liktų namie ir virtų man pietus. Taip tik jai atrodydavo.

Aišku, pagalvojo Emilė rašydamasi klausimą, kurį užduos Oldričui, kai ateis jos eilė: „Ar jos karjeros sprendimai nebuvo protingi, jeigu ji jau buvo žvaigždė, kai sutiko jus?“

– Ar dėl to kildavo įtampa jūsų namuose? – paklausė Muras.

– Taip, kildavo. Bet ne dėl to, kaip manė Natali. Dar kartą pakartosiu. Kai man nepatikdavo prastas scenarijus, ji galvodavo, kad man tai pretekstas sulaikyti ją namie. Ar aš jos ilgėdavausi? Be abejo. Aš buvau jos vyras ir agentas, ir jos didžiausias gerbėjas, bet žinojau, kad vedžiau sulaukusią sėkmės aktorę. Tai, kad jos ilgėsiuosi, nebūdavo priežastis, kodėl prieštaraudavau dėl kai kurių sutarčių.

– Ar jūs negalėjote padėti jai tai suprasti?

– Čia ir yra bėda. Ji suprato, kaip labai Ketei ir man jos trūksta, kai išvyksta, ir ėmė manyti, kad bus ne taip skausminga, jei mes išsiskirsime ir liksime draugai.

– Ar iš pradžių ji planavo, kad po skyrybų jūs liksite jos agentas?

– Iš pradžių taip. Aš nuoširdžiai tikiu, kad Natali mylėjo mane beveik taip pat, kaip aš ją mylėjau, ir norėjo likti artima Ketei ir man. Esu tikras, kad išsiskyrus jai buvo gana liūdna, jog susitinkame aptarti tik verslo reikalų, – juk vis dar buvau jos agentas, – o susitikimui pasibaigus kiekvienas einame savo keliais. Tai buvo skausminga mums abiem.

O kaip dėl skausmo jūsų piniginei, kai netekote jos kaip klientės, brūkštelėjo Emilė savo bloknotėlyje.

– Daug Natali draugų liudijo, kad ji sielojosi dėl dažnų jūsų skambučių, kai išsiskyrėte, – konstatavo Muras. – Ar galėtumėte mums papasakoti apie tai?

– Buvo taip, kaip šį rytą sakė mano sekretorė Luiza Pauel, – atsakė Oldričas. – Natali galbūt elgėsi tarsi nenorėtų, kad

aš ją persekiočiau, bet tikiu – jos jausmai dėl skyrybų nebuvo vienareikšmiai. Kol buvome kartu, jai būdavo malonu, kad aš dažnai skambinu.

Muras paklausė apie girgždantį stalčių, kuriame, Džimio Istono tvirtinimu, Gregas laikė pinigus, skirtus avansui už Natali nužudymą.

– Šį baldą mudu su Ketlina prieš septyniolika metų nusipirkome per išpardavimą. Jo girgždesys – savotiškas šeimos pokštas. Mes vadindavome tai žinute nuo išėjusių sielų. Kaip jį išgirdo Džimis Istonas, aš nežinau. Jis niekada nėra buvęs mano svetainėje drauge su manimi ir, kiek žinau, jokiomis kitomis aplinkybėmis.

Muras paklausė Grego apie susitikimą su Istonu bare.

– Aš vienas sėdėjau prie baro išgėręs porą stiklų. Pripažįstu, buvau gana prastos nuotaikos. Istonas sėdėjo ant kėdės šalia ir mane užkalbino.

– Apie ką kalbėjote? – paklausė Muras.

– Mes šnekėjome apie *Yankees* ir *Mets*. Netrukus turėjo prasidėti beisbolo sezonas.

– Ar sakėte jam, kad esate vedęs Natali Reines?

– Ne, nesakiau. Tai ne jo reikalas.

– Ar jis tai sužinojo dar jums ten esant?

– Taip. Valteris Robinsonas, vienas Brodvėjaus investuotojų, pamatė mane ir priėjo. Pasakė norėjęs man papasakoti, kokia nuostabi, jo nuomone, buvo Natali „Tramvajuje". Istonas jį išgirdo ir iškart suprato, kad aš esu Natali vyras. Pasakė man skaitęs *People* žurnale, kad mes skiriamės. Aš mandagiai atsakiau, kad nenoriu apie tai kalbėti.

Muras paklausė apie skambučius iš Grego mobiliojo telefono Natali, paskui Istonui tą vakarą, kai jie buvo bare.

– Paskambinau Natali pasakyti labas. Ji ilsėjosi persirengimo kambaryje. Jai skaudėjo galvą, buvo labai pavargusi. Ji supyko, kad sutrukdžiau, ir tikrai pakėlė balsą, kaip paliudi-

jo ponas Istonas. Bet, kaip sakiau, jos jausmai buvo sumišę. Išvakarėse ji dvidešimt minučių man pasakojo telefonu, koks sunkus jai išsiskyrimas.

Tada Muras paklausė apie skambutį Istonui.

Emilė visa įsitempė: nežinojo, kaip Oldričas tai paaiškins. Jo advokatas per kryžminę apklausą pasiūlė vieną spėjimą, bet Gregas nieko neaiškino, ir Istonas kalbėjo toliau. Emilė žinojo – šie parodymai gali nulemti bylą.

– Neilgai trukus, kai paklausė apie Natali, Istonas pasakė einąs į tualetą. Aš nė nesidomėjau, ką jis daro, ypač po jo klausimo apie Natali. Pasijutau alkanas ir nusprendžiau užsisakyti mėsainį čia pat prie baro. Maždaug po penkių minučių Istonas grįžo ir pasakė negalintis rasti savo mobiliojo telefono, gal palikęs kažkur bare. Jis paprašė manęs surinkti jo numerį, kad telefonas suskambėtų – galbūt tada pasiseks jį rasti.

Gregas padarė pauzę ir pažiūrėjo į prisiekusiųjų pusę.

– Jis davė man numerį, aš surinkau. Girdėjau savo telefono pypsnius, bet prie baro skambučio nesigirdėjo. Leidau pypsėti kokius penkiolika kartų, kad jis pavaikščiotų aplinkui, bene kur išgirs. Atsimenu, neatėjo jokia balso pašto žinutė, tiesiog telefonas toliau skambėjo. Po kokių trisdešimties sekundžių jis atsiliepė ir padėkojo. Pasakė, kad rado telefoną vyrų tualete. Tai buvo paskutinis kartas, kai aš jį mačiau ar girdėjau, paskui jis buvo suimtas už įsilaužimą į namą ir sukūrė policijai tą absurdišką istoriją.

– Ar kas nors dar girdėjo, kaip jis prašė jūsų paskambinti telefonu?

– Nemanau. Bare buvo labai triukšminga. Mano pažįstamų ten nebuvo. Istonas su tuo siaubingu melu pasirodė praėjus dvejiems metams. Net nežinočiau, kam skambinti paklausti, ar ką nors atsimena.

– Beje, ar ponas Istonas jums pasakojo, kad yra profesionalus nusikaltėlis ir turi sunkumų ieškodamas darbo?

– Ne! – atsakė Gregas.

– Prieš dvejus su puse metų, kovo tryliktą, penktadienį, – tarė Muras, – jūs nuėjote pažiūrėti Natali į baigiamąjį spektaklį „Geismų tramvajus“. Liudytojai tvirtina, kad sėdėjote paskutinėje eilėje akmeniniu veidu ir neprisidėjote prie ovacijų, neatsistojote. Kodėl?

– Aš nesiruošiau žiūrėti pjesės, bet tiek daug apie ją girdėjau, kad negalėjau susilaikyti nenuėjęs. Tyčia nusipirkau bilietą į paskutinę eilę. Nenorėjau, kad Natali mane pamatytų, nes bijojau, kad tai ją nuliūdins. Nešokau jai ploti, nes buvau dvasiškai išsekęs. Manau, tą akimirką dar kartą suvokiau, kokia ji nuostabi aktorė.

– Ar kitą rytą sulaukėte jos skambučio?

– Gavau žinutę mobiliuoju telefonu: ji pranešė, kad išvyko į Menkių kyšulį, ateis į numatytą susitikimą pirmadienį, ir prašė manęs savaitgalį neskambinti.

– Kaip sureagavote į tokį prašymą?

– Pripažįstu, nuliūdau. Natali buvo užsiminusi, kad sutiko kitą vyrą. Man buvo labai svarbu sužinoti, ar tai tiesa. Todėl nusprendžiau nuvažiuoti į Menkių kyšulį. Nusprendžiau, jeigu pamatysiu ją su kuo nors kitu, turėsiu susitaikyti – mūsų santuoka baigta.

Paklausti, kodėl nepasisamdė privataus seklio, kad šitai išsiaiškintų, pasižymėjo Emilė bloknotėlyje.

– Kodėl išsinuomojote automobilį, žalią tojotą, nors jūsų mašina, mersedesas, stovėjo apartamentų pastato garaže?

– Natali, žinoma, būtų atpažinusi mano mašiną. Ant jos numerių vietoje – mudviejų inicialai. Nenorėjau, kad ji ar kas nors kitas žinotų, jog aš ją tikrinu.

– Ką darėte, Gregai, kai nuvykote į kyšulį?

– Apsistojau nedideliame motelyje Hajanise. Mes pažįstame daugybę žmonių, gyvenančių Menkių kyšulyje, ir aš nenorėjau susidurti su kuriuo nors iš jų. Tik norėjau pamatyti, ar Natali viena.

– Pravažiavote pro jos namą keletą kartų?

– Taip. Prieš daug metų garaže buvo įrengtas poilsio kambarys, ir niekam nerūpėjo pastatyti kitą. Ten nėra garažo antram automobiliui. Važiuodamas pro namą įvažoje mačiau tik jos automobilį – supratau, kad ji viena.

Tarkim, ji galėjo ką nors pasiimti pakeliui, pasirašė Emilė bloknotėlyje. Manėte, kad ji viena, nes nėra kito automobilio?

– Ką tada darėte, Gregai? – paklausė Muras.

– Pravažiavau pro jos namą šeštadienio popietę ir vėlai vakare, ir tris kartus sekmadienį. Jos automobilis visą laiką stovėjo vienas įvažoje. Abi dienas buvo apsiniaukę, name degė šviesos, tad maniau, kad ji ten. Sekmadienį apie aštuntą vakaro pasukau atgal į Manhataną. Buvo pranašaujama bjauri audra, ir aš norėjau grįžti.

– Tuo metu apsisprendėte, ar dar stengtis susitaikyti su Natali Reines?

– Važiuodamas namo, atsimenu, kažką galvojau apie tai, ką buvau skaitęs. Rodos, apie Tomą Džefersoną. Kad ir kaip ten būtų, citata tokia: „Mažiausiai vienišas, kai vienas."

– *Mažiausiai vienišas, kai vienas.* Nusprendėte, kad tai apie Natali?

– Taip. Manau, tą sekmadienio vakarą važiuodamas namo aš susitaikiau su tikrove.

– Kada grįžote namo?

– Apie pirmą nakties. Buvau pavargęs ir nuėjau tiesiai į lovą.

– Ką darėte pirmadienio rytą?

– Išėjau pabėgioti į Centrinį parką. Paskui grąžinau išsinuomotą mašiną.

– Kuriuo metu išėjote pabėgioti?

– Apie septintą penkiolika ar panašiai.

– Ir grąžinote išsinuomotą automobilį penkios po dešimtos.

– Taip.

– Ar tąkart nebėgiojote neįprastai ilgai?

– Paprastai aš bėgioju apie valandą, paskui kartais dar vaikštinėju. Jei apie ką nors galvoju, prarandu laiko pojūtį.

Aišku, prarandate, pamanė Emilė.

– Pone Oldričai, ar dažnai prarandate laiko pojūtį, kai bėgiojate arba vaikštinėjate? – paklausė Ričardas Muras su užuojauta.

– Įvairiai. Kai susikaupia labai daug minčių, taip gali atsitikti.

Gregas prisiminė, kad taip nutiko ir šį rytą. Išėjau iš buto prieš pusę šešių ir grįžau pusę aštuonių. Turėjau greitai lįsti po dušu ir persirengti, kad būčiau čia laiku. Nepasakosiu to prisiekusiesiems, pagalvojo sau. Pamanys, kad aš kvaištelėjęs.

Įvairiai. Bet taip atsitiko tą rytą, kai žuvo Natali, pagalvojo Emilė. Kaip patogu.

Kiti Ričardo Muro klausimai buvo apie Grego Oldričo reakciją, kai sužinojo, kad Natali negyva.

– Aš negalėjau tuo patikėti. Tai atrodė neįmanoma. Buvau priblokštas.

– Ką darėte gavęs tą žinią?

– Iškart išėjau iš biuro ir nuėjau aplankyti Natali motinos. – Gregas žiūrėjo tiesiai į Alisą Mils, sėdinčią trečioje eilėje. Nors liudytojai, davę parodymus, buvo izoliuoti, jai buvo leista stebėti teismo procesą. – Jautėmės suglumę ir priblokšti. Abu verkėme. Pirmoji Alisos mintis buvo apie Ketę. – Jo balsas įsitempė. – Ji žinojo, kaip Ketė ir Natali mylėjo viena kitą. Ji reikalavo, kad tuoj pat eičiau pranešti žinios Ketei, kol dar neišgirdo iš ko nors kito.

Artėjo ketvirta valanda. Muras ketina ištęsti apklausą, kad prisiekusieji visą savaitgalį gailėtųsi Grego, pagalvojo Emilė.

Labai nepatenkinta, kad iki pirmadienio negalės pradėti kryžminės apklausos, ji uoliai stengėsi išlaikyti abejingą išraišką.

26

Tą vakarą Maiklo Gordono „Teisingumo rankos" diskusijos dalyviai sutarė, kad Gregas Oldričas gerai laikėsi per tiesioginę apklausą ir jeigu atsilaikys per kryžminę prokurorės apklausą, galbūt turės svyruojantį žiuri, taigi galės kovoti dėl išteisinimo.

– Nuosprendis šioje byloje priklauso nuo sukčiaus liudijimo, – priminė pašnekovams teisėjas pensininkas Bernardas Reilis. – Raskite kokį nors pagrįstą paaiškinimą, kaip Džimis Istonas sužinojo apie tą girgždantį stalčių, ir žiuri rimtai suabejos. Visi kiti įrodymai, susiję su Istonu, – vien jo žodis prieš Oldričo žodį. – Teisėjas Reilis nusišypsojo. – Aš nesuskaičiuojamą daugybę kartų esu plepėjęs su vyrais bare, ir jeigu dabar vienas kuris sakytų, kad pasakojau norįs nužudyti savo žmoną, būtų jo žodis prieš manąjį. Todėl turiu visiems jums pasakyti: man Oldričo paaiškinimas pasirodė visai galimas ir įtikinamas.

Maiklas Gordonas staiga pajuto, kaip sukunkuliavo jausmai, ir suvokė, kad širdies gilumoje vis dar viliasi, jog draugas bus išteisintas.

– Aš noriu kai ką pareikšti, – išgirdo save sakant. – Kai Džimis Istonas išėjo iš tos medinės dėžės, nuoširdžiai tikėjau, kad turbūt sako tiesą ir Gregas Oldričas padarė šį nusikaltimą. Pats daug kartų mačiau, koks Gregas pamišęs dėl Natali

ir koks prislėgtas dėl skyrybų. Aš tikrai maniau, kad jis tiesiog pratrūko ir ją nužudė. – Gordonas apžvelgė smalsius pašnekovų veidus. – Žinau, tai man pirmas kartas. Mano pozicija – būti neutraliam kalbant apie procesus, ir jeigu jau tiesiai – šiuo atveju aš net persistengiau. Kaip sakiau pačią pirmą dieną, Gregas ir Natali buvo mano artimi draugai. Kai Gregas buvo apkaltintas, aš sąmoningai laikiausi nuošaly, bet klausydamasis jo liudijimo ir žiūrėdamas į visus kitus įrodymus dabar gailiuosi, kad juo abejojau. Aš tikiu, kad Gregas sako tiesą. Tikiu, kad jis nekaltas ir kad šis kaltinimas jam didelė tragedija.

– Tada kas, jūsų nuomone, nušovė Natali Reines? – paklausė Reilis.

– Galbūt Natali įėjo į namą, kai ten buvo plėšikas, – iškėlė prielaidą Gordonas. – Nieko nebuvo paimta, bet įsibrovėlis galėjo supanikuoti ir pabėgti ją nužudęs. Arba nužudyti galėjo vienas iš pamišusių gerbėjų. Daugybė žmonių savo užpakaliniame kieme turi tokią netikrą uolą su slaptaviete raktams. Patyręs sukčius būtų susipratęs paieškoti.

– Gal reikėtų paklausti Džimio Istono, ar kada yra ieškojęs tokios vietelės, – patarė Bretas Longas, kriminalistikos psichologas.

Kol visi juokėsi, Maiklas Gordonas priminė žiūrovams, kad pirmadienį Emilė Volas, graži jauna prokurorė, pradės kryžminę Grego Oldričo apklausą.

– Jis bus paskutinis gynybos liudytojas. Kai teisininkai pateiks savo apibendrinimus ir teisėjas duos prisiekusiesiems instrukcijas, byla keliaus pas žiuri. Kai žiuri pradės svarstymus, mes surengsime antrą apklausą savo tinklalapyje. Rimtai pasverkite įrodymus ir balsuokite. Labai ačiū, kad žiūrite „Teisingumo ranką“. Labanakt.

Buvo dešimta valanda. Persimetęs keliais žodžiais su besiskirstančiais laidos dalyviais, Maiklas nuėjo į savo biurą ir

surinko numerį, kurio nebuvo rinkęs septynis mėnesius. Kai Gregas atsiliepė, paklausė:

– Gal kartais žiūrėjote?

Grego Oldričo balsas buvo kimus.

– Taip. Žiūrėjau. Ačiū, Maikai.

– Ar jau vakarieniavote?

– Nebuvau alkanas.

– Kur Ketė?

– Kine su drauge.

– Džimis Niris iki vėlumos neuždaro virtuvės. Niekas ten neįkyrės. Ką pasakysit?

– Gerai, Maikai.

Dėdamas ragelį Maiklas Gordonas suvokė, kad akys ašarotos.

Aš visą laiką turėjau būti su juo, pagalvojo. Jis atrodo toks vienišas.

27

Su taure vyno rankoje Emilė svetainėje žiūrėjo „Teisingumo ranką". Sutinku, pagalvojo klausydamasi teisėjo pensininko komentarų. Byla priklauso nuo liudytojo, kuris yra retas plepys.

Ji suvokė, kokia yra išsikvėpusi ir netekusi dvasios. Ir žinau kodėl, pati sau paaiškino. Aš buvau taip užsikepusi pričiupti Oldričą. O Ričardas sugebėjo ištraukti parodymus iš kaimynės, sekretorės, auklės – jos visos mano, kad Gregas Oldričas vaikšto vandens paviršiumi kaip šventasis. Aš buvau teisi leisdama joms pasakoti. Jeigu būčiau stengusis įrodyti, kad tie liudijimai niekiniai, būčiau padariusi didžiulę klaidą.

Leo Kernsas, kitas agentas? Ar reikėjo giliau po juo pasiknisti? Galbūt. Niekas nebūna itin altruistiškas, kai praranda klientus. Būti teatro agentu – kietas verslas. Kernsas jį pavaizdavo kaip kokią teniso partiją – 0 : 0.

Gregas Oldričas. Kančia veide kalbant apie pirmąją žmoną... Darausi sentimentali, pagalvojo Emilė. Jutau tokį pat jo skausmą, kaip sužinojusi, kad Markas žuvo.

„Kelias aukštai kalnuose, ten nauja trobelė... Žanas drąsus ir teisingas... pastatė ją iš naujo." Emilei šmėkštelėjo galvoje iš vaikystės atėjusi liaudies daina. Gregas Oldričas stengėsi perstatyti savo gyvenimą, pagalvojo. Jis vėl vedė. Jis aiškiai įsimy-

lėjo Natali. O kai ji buvo nužudyta, ne tik sielvartavo, bet ir turėjo gintis nuo policininkų įtarimų.

Ji išmaukė likusį vyną. Dieve, kas man darosi, piktai paklausė savęs. Mano darbas – kaltinti šį vyriškį.

Tada, jau baigiantis „Teisingumo rankai", Maiklas Gordonas pareiškė palaikąs Oldričą. Žinodama, kad Gordonas laikomas sąžiningu analitiku, Emilė buvo priblokšta.

Bet kartu pajuto, kad jos ryžtas sustiprėjo. Jeigu jis mąsto panašiai kaip žmonės, žiūrintys tą laidą, ir jeigu panašiai gali mąstyti prisiekusieji, mano karjera baigta, pagalvojo.

28

– Na, ar ne nuostabu? – paklausė Izabelė Garsija savo vyro Selo nedidukėje svetainėje Rytų dvyliktojoje gatvėje Manhatane.

Ji įdėmiai žiūrėjo „Teisingumo ranką“ ir vargiai patikėjo savo ausimis, kai Maiklas Gordonas pareiškė kitiems pašnekovams dabar tikintis, kad Gregas Oldričas nekaltas dėl Natali Reines nužudymo. Nors baisiai priblokšta, ji tarstelėjo Selui, kad rimtai pagalvojus Gordono žodžiuose yra daug tiesos.

Selas gurkšnojo alų ir skaitė sporto skiltį. Išskyrus žinias, beisbolo ir futbolo rungtynes, televizorius jam visai nerūpėjo, ir jis turėjo dovaną skaitydamas televizoriaus nei girdėti, nei matyti.

Vakar jis nelabai kreipė dėmesio, kai Belė liepė jam pasižiūrėti įrašo su sukčiumi Džimiu liudytojo vietoje. Bet ir trumpai dirstelėjęs Selas pajuto, tarsi tas vyriokas nežinia iš kur būtų pažįstamas. Tik negalėjo prisiminti, kur būtų galėjęs jį sutikti, galiausiai – koks jo reikalas.

Žinodamas, kad pasibaigus programai Belė nori pasikalbėti, Selas pareigingai nuleido laikraštį. Pasižiūrėjusi „Teisingumo ranką“ ji mėgdavo garsiai išdėstyti savo nuomonę apie dienos įvykius teisme. Deja, jos pagyvenusi mama buvo išvykusi į kruizą po Karibus su keletu draugių, taip pat našlių, tad buvo nepasiekiama įprastiems ilgiems telefono pokalbiams.

– Turiu pasakyti, kad Gregas puikiai pasirodė, – pradėjo kalbą Belė. – Žinai, jis paliko labai gerą įspūdį. Pirmiausia sunku suvokti, kodėl Natali jį paliko. Jeigu ji būtų buvusi mūsų duktė, aš būčiau ją pasisodinusi ir paaiškinusi, ką rašė vienas labai protingas žmogus: „Gyvenimo pabaigoje niekas nėra pasakęs: o kad būčiau daugiau laiko praleidęs kontoroje."

– Ji buvo scenoje, ne kontoroje, – atkreipė dėmesį Selas.

Gali pamanyti, kad ši byla priklauso nuo Belės nuomonės, pagalvojo jis šyptelėdamas ir suirzęs pažiūrėjo į žmoną, su kuria gyvena jau trisdešimt penkerius metus. Ištisus dešimtmečius ji dažosi plaukus, tad šešiasdešimties jie tokio pat anglių juodumo kaip tada, kai pirmą kartą ją pamatė. Pati buvo šiek tiek apkūnesnė, bet nelabai. Lūpų kampučiai kildavo aukštyn, nes ji noriai šypsodavosi. Jis stengdavosi nepamiršti padėkoti Dievui, kad Belė tokio gero būdo. Jo brolis buvo vedęs tikrą kariauninkę.

– Scena, kontora... Supranti, ką turiu omeny. – Belė atmetė Selo komentarą. – Ir Ketė tokia graži mergaitė. Man patinka žiūrėti ištraukas su ja, rodomas Maiklo programoje.

Belė turi įprotį kalbėti apie žmones, tarsi jie būtų, ar bent jau yra buvę, artimi draugai, pamanė Selas. Kartais, jai pasakojant kokią istoriją, jis tik po kelių minučių suvokdavo, kad ji kalba ne apie kokį nors jų artimą pažįstamą. Maiklas Gordonas, „Teisingumo rankos" vedėjas, jai buvo tik Maiklas. Natali Reines – Natali. Ir, žinoma, kaltinamasis buvo švelniai vadinamas Gregu.

Be dvidešimt dešimt Belė vis dar tarškėjo. Dėstė, kaip gerai, kad Siuzė, namų tvarkytoja, tokia smalsi – užėjo patikrinti, kas nutiko Natali, ir rado merdinčią ant grindų.

– Nežinau, ar aš pati būčiau ištekusi nervų įžengti į tą virtuvę, – pasakė Belė.

Ak, nereikia, pagalvojo Selas. Belei uždaros durys – dažniausiai kvietimas užeiti ir pažiūrėti, kas vyksta.

– Na, esu tikras, kad tu būtum pagelbėjusi, jeigu būtų pasitaikiusi galimybė, – pasišaipė. – Man jau gana. Mes anksti rytą renkamės Staten Ailande. Žmonės važiuoja į Perl Riverį.

Po penkiolikos minučių, jau atsigulus, Džimio Istono vardas vėl grįžo Selui į galvą. Nenuostabu, kad tas vyriokas pasirodė pažįstamas, pagalvojo. Prieš porą metų jis pas mus priešokiais dirbdavo.

Šiaip sau.

Daugiau jis nesuko galvos.

29

Kaip ir kasdien, šeštadienio rytą Zakas pro žaliuzes stebėjo, kaip Emilė valgo pusryčius. Buvo jau pusė devynių. Ji leido sau porą valandų ilgiau pamiegoti, pagalvojo. Vakar išėjo iš namų pusę septynių. Šiandien turi laiko skaitydama laikraštį išgerti antrą puodelį kavos. Besė guli ant kelių. Jis nekentė tos kalės. Pavydėjo, kad ji taip arti Emilės. Kai Emilė nuėjo į viršų persirengti, užplūdo pažįstamas nepasitenkinimas, kad negali jos nei matyti, nei girdėti. Stovėjo prie lango apie dvidešimt minučių, kol pamatė lipančią į mašiną. Buvo šilta spalio pradžios diena, ji mūvėjo džinsus ir vilkėjo megztinį. Savaitgaliais eidama į savo biurą ji nesipuošdavo. Zakas buvo tikras, kad ji vyksta padirbėti su byla.

Jis buvo susiplanavęs dienos darbus, kol ji vėl grįš namo, – pirmieji lapai jau pradėjo kristi, ir rytą jis praleido grėbdamas ir rinkdamas juos, paskui kimšdamas į didelius plastiko maišus, miesto tarnyba juos išveš.

Zakas buvo tikras, kad Emilė negrįš bent jau iki vėlyvos popietės. Papietavęs nuvažiavo į vietos medelyną ir nusipirko rudeninių sodinukų. Ypač jam patiko geltonos chrizantemos, nutarė apsodinti jomis takelį nuo įvažos iki priebučio, net jeigu ir nebus čia taip ilgai, kad galėtų grožėtis.

Kraudamas gėles į prekių vežimėlį, pajuto norįs keletą nupirkti ir Emilei. Gražiai atrodytų ir prie jos durų. Taip dirbda-

ma ji vargiai turi laiko sau, ką jau kalbėti apie kiemą, pagalvojo. Bet jis žinojo, kad jeigu bandys įsiteikti, ji tai supras ne taip. O tada...

Na, nesvarbu, neturi reikšmės, pagalvojo mokėdamas kasininkei. Ji irgi nebus čia taip ilgai, kad jomis pasidžiaugtų! Zakas vis dar pyko ant savęs, kad buvo toks kvailas – sėdėjo jos priebutyje, kai ji tą vakarą prieš keletą savaičių grįžo namo. Tai sugriovė jų stiprėjančią draugystę, ir dabar ji jo išvis vengia.

Džiaugėsi bent tuo, kad pasiėmė tuos nuostabius naktinius iš apatinio stalčiaus, kai paskutinį kartą naršė jos namuose. Buvo tikras, kad ji jų nepasiges. Tame stalčiuje jų buvo bent aštuoneri, o kiek matė iš skalbinių krepšio, paprastai ji miegodavo su ilgais trumprankoviais.

Neilgą kelią namo Zakas mąstė apie pasiruošimą dingti iš Naujojo Džersio – jau dvi savaites dėl to suko galvą, kai paaiškėjo, kad Emilė jį atstūmė.

Dings tuojau pat, kai tik ją nužudys.

Namą jis nuomojo kas mėnesį pratęsdamas sutartį. Jau pranešė savininkams, kad išsikraustys lapkričio pirmą. Taip pat pranešė darbe, kad išeina spalio pabaigoje. Visiems paaiškino, kad Floridoje gyvenanti sena motina turi sveikatos bėdų ir reikia būti su ja.

Reikia dingti iškart po Emilės mirties, dar prieš surandant kūną. Zakas buvo tikras, kad farai apklaus visus kaimynus. Neabejotinai kas nors jį matė vedžiojant jos šunį. Be to labai tikėtina, kad Emilė pasakojo giminaičiams ar draugams, kad, jos manymu, šalimais gyvenantis vyrukas yra keistas ir verčia ją jaustis nejaukiai. Neverta abejoti, kad jie tai papasakos policijai, pagalvojo.

Jis vėl prisiminė, kaip Šarlotė, trečioji žmona, išmetė jį iš jo paties namų. Paskui pasakojo savo naujajam draugui, kad jis keistas ir ji jo bijo. Tu buvai teisi manęs bijodama, brangioji, pasakė pats sau ir sukikeno. Tik gaila, kad nepasirūpinau ir savo buvusiu geru bičiuliu, kuris tapo tavo draugu.

Iš viso Zakas nusipirko dvidešimt šešis kerus chrizantemų. Jam išties patiko visą popietę juos sodinti. Kaip ir tikėjosi, Emilė grįžo apie penktą. Išlipusi iš mašinos mostelėjo jam, bet greitai nuskubėjo į namą.

Ji atrodė pavargusi ir įsitempusi. Zakas buvo beveik tikras, kad vakarą praleis namie, pati gamins valgyti. Jis to tikėjosi. Bet dvidešimt po šešių pro atvirą langelį išgirdo paleidžiamą variklį. Priėjęs dar spėjo pamatyti važiuojant atbulą ir pastebėjo, kad ji su šilkine palaidinuke, perlų vėriniu ir dideliais auskarais.

Visa išsičiustijusi, su kartėliu pagalvojo. Veikiausiai vakarieniaus su draugais. Bent jau nė vienas jos nepasiėmė – tikriausiai tai ne pasimatymas. Jis pajuto augant pyktį. Nenoriu, kad ji dar ką nors turėtų savo gyvenime. Nė vieno!

Pasijuto labai prislėgtas. Žinojo, kad neužtruktų nė minutės išimti jos lango stiklą ir palaukti name, kol grįš. Signalizacija vieni niekai. Pigi įprasta sistema. Lengvai galima išjungti iš lauko.

Dar ne dabar, perspėjo save. Mes dar nepasiruošę. Tau reikia įsigyti kitokį automobilį ir išsinuomoti kokią vietelę Šiaurės Karolinoje. Daugybė žmonių ten nuolat atsikrausto ir išsikrausto, ir jis buvo tikras, kad su naujais tapatybės popieriais lengvai įsimaišys į tą srautą.

Nusprendęs negalvoti, ką daro Emilė, Zakas nuėjo į virtuvę, išsiėmė mėsainių, kurių buvo nusipirkęs šios dienos vakarienei, ir įsijungė televizorių. Jam patiko keletas šeštadienio vakaro programų, ypač „Bėglių medžioklė“, prasidedanti devintą valandą.

Per pastaruosius porą metų dukart buvo kalbama apie jį. Jam patiko žiūrėti ir šaipytis iš kompiuterinių simuliacijų, vaizduojančių, kaip jis šiandien galėtų atrodyti.

Nė iš tolo neprimena, prunkštė jis.

30

Šeštadienio vakarą Tedas Veslis pasikvietė Emilę į savo namus vakarienės.

– Bus tik keletas draugų, – paaiškino. – Prieš išsikraustydami norime pasinaudoti proga pabūti su draugais, kurie mums rūpi.

Naujas pareigas jis turėjo pradėti eiti lapkričio penktą. Emilė žinojo – namas Sedl Riveryje jau parduodamas.

Tai buvo pirmas kartas, kai ji iš Tedo ir Nensės Veslių gavo kvietimą pavakarieniauti. Tai atsakas į palankią nuomonę žiniasklaidoje. Tedas mėgo būti siejamas su žmonėmis, kurie yra dėmesio centre. Su sėkmės žmonėmis!

Laimėsiu ar pralošiu, kitą savaitę laikraščiai su mano nuotraukomis per visą puslapį užkimš visas šiukšliadėžes, pasišaipė Emilė važiuodama per Sedl Riverį į Foksvudo kelią. Jeigu pralošiu, be galo ilgai reikės laukti kito kvietimo, ironiškai perspėjo save.

Vingiuotoje gatvėje su nedidelėmis pilaitėmis Tedo namas buvo vienas didžiausių. Vargu ar nusipirko jį iš prokuroro algos, pagalvojo Emilė. Žinoma, prieš tapdamas prokuroru jis buvo savo uošvio prestižinės teisinių paslaugų firmos dalininkas, bet ji žinojo, kad pinigai jo žmonos Nensės. Nensės senelis iš motinos pusės buvo įkūręs prabangos prekių parduotuvių tinklą.

Emilė pastatė automobilį įvažos gale, netoli rotondos. Į vakarą atvėso, ir išlipusi iš mašinos ji keletą kartų giliai įkvėpė šviežio oro. Gera. Aš per mažai būnu lauke, kad pravalyčiau plaučius, pagalvojo. Tada paspartino žingsnį. Nepasiėmė švarkelio, o dabar praverstų.

Bet džiaugėsi, kad nusprendė apsivilkti šilkinę ryškaus rašto palaidinukę. Ilgą laiką sėdint prie popierių veide ima atsispindėti nuovargis. Kruopštus makiažas padėjo jį šiek tiek paslėpti. Tam skirtos ir ryškios palaidinukės spalvos. Kai ši byla bus baigta, pasiimsiu kelias laisvas dienas, nesvarbu, kiek kitų bus susikaupę ant stalo, nusprendė spausdama durų skambutį.

Tedas pats atidarė duris, įleido ją ir su pasigėrėjimu tarė:

– Šį vakarą jūs žavinga, advokate.

– Sutinku, – pritarė Nensė Vesli. Ji atsekė paskui vyrą prie durų. Baigianti penktą dešimtį liekna blondinė, pažymėta neišdildoma žyme žmogaus, kuris jau gimė privilegijuotas ir turtingas. Bet kai suėmė Emilę už rankų ir greitai pakštelėjo į skruostą, šypsena buvo nuoširdi. – Be jūsų, pakvietėme vos trejetą žmonių pabūti kartu. Žinau, jie jums patiks. Eime susipažinti.

Eidama paskui Veslius, Emilė spėjo greitai permesti akimis foje. Labai įspūdinga. Marmuriniai dvigubi laiptai. Balkonas. Senovinis sietynas. Ir aš tinkamai apsirengusi. Visai kaip Emilė, Nensė Vesli mūvėjo juodas šilkines kelnes ir vilkėjo šilkinę palaidinukę. Vienintelis skirtumas – jos palaidinukė melsvų pastelinių tonų.

Dar trys žmonės, pagalvojo Emilė. Ji nuogąstavo, kad Vesliai galėjo pakviesti kokį vyriškį, kad palaikytų jai draugiją per vakarienę. Pernai taip jau buvo keletą kartų įvairiomis aplinkybėmis. Kadangi ji vis dar stipriai ilgėjosi Marko, tai ne tik erzino, bet ir skaudino. Tikiuosi, kada nors vėl būsiu pasiruošusi, svarstė, bet kol kas dar ne. Ji stengėsi paslėpti grimasą.

Net jeigu ir būčiau pasiruošusi, sau pati pasakė, tie juokdariai, kuriuos man piršo, vis tiek niekam tikę!

Palengvėjo pamačius, kad tie trys žmonės svetainėje – vyras ir moteris, abu, regis, įžengę į šeštą dešimtį, sėdintys ant sofos prie židinio, ir dar viena moteris supamajame krėsle, ta atrodė baigianti septintą dešimtį. Ji pažino vyrą – Timotis Moinihanas, seniai rodomo vakarinio televizijos serialo aktorius. Jis vaidino vyriausiąjį chirurgą ligoninės dramoje.

Tedas pristatė Emilei jį ir jo žmoną Barbarą.

Pasisveikinusi su jo žmona, Emilė šypsodamasi paklausė Moinihano:

– Ar galiu jus vadinti daktaru?

– Aš dabar ne darbe, tad verčiau tebūnie Timas.

– Taip pat ir aš. Prašom nevadinti manęs prokurore.

Tada Tedas atsisuko į vyresniąją moterį.

– Emile, tai dar viena gera mano draugė Mariona Rouds – ir ji tikra daktarė, psichologė.

Emilė padėkojo už pažintį ir kitą akimirką jau kartu su visais siurbčiojo vyną. Pasijuto atsipalaiduojanti. Kaip kultūringa, pagalvojo. Iš tikrųjų esama gyvenimo ir be Oldričo bylos, nors ir vieną vakarą.

Nuėjus į valgomąjį ir pamačius gražiai serviruotą stalą, Emilei šmėkštelėjo mintis apie savo sriubą ar pietų sumuštinį ant darbo stalo arba maistą išsineštinai vakarienei, nes pastaruosius keletą mėnesių dažniausiai tai ir būdavo jos „prancūziška virtuvė“.

Valgiai buvo puikūs, o pokalbis – malonus ir linksmas. Timas Moinihanas buvo apsigimęs pasakotojas ir negailėjo istorijų apie serialo užkulisius. Klausydama ir juokdamasi, Emilė tarstelėjo, kad tai daug įdomiau negu skaityti paskalų skiltis. Tada paklausė, kaip jie susipažino su Tedu.

– Mes buvome kambario draugai Karnegio ir Melono universitete, – paaiškino Veslis. – Timo specializacija – drama,

o aš, tikėsite ar ne, irgi suvaidinau keliose pjesėse. Man tėvai nebūtų leidę tapti aktoriumi, nes buvo įsitikinę, kad numirčiau iš bado. Man buvo numatytos teisininko studijos, bet tebemanau, kad truputis vaidybos padėjo teismo rūmuose kaip teisininkui, o paskui kaip prokurorui.

– Emile, Nensė ir Tedas mus perspėjo, kad šį vakarą jūs turite atsipalaiduoti nuo savo bylos, – pasakė Moinihanas. – Bet turiu pasakyti, kad mes su Barbara atidžiai ją sekame per „Teisingumo ranką". Matytos ištraukos iš teismo salės man sako, kad jūs galėtumėte būti puiki aktorė. Jūsų kalba įtaigi, puiki savitvarda, ir dar – taikliai užduodate klausimus, o jūsų reakcija į atsakymus tiek daug pasako žiūrovams. Duosiu pavyzdį: keli jūsų niekinami žvilgsniai į Gregą Oldričą, kai liudijo Istonas, buvo labai iškalbingi.

– Nežinau, ar Tedas nenusuks man galvos, jeigu dar kai ką leptelėsiu, – kažkaip abejodama tarė Barbara Moinihan. – Emile, jūs vargu ar apsidžiaugėte, kai Maiklas Gordonas paskelbė manantis, kad Gregas Oldričas nekaltas.

Emilė jautė, kad psichologė Mariona Rouds labai susidomėjusi laukia atsakymo. Ir puikiai suvokė: nors tai neformalus pasisėdėjimas, jos bosas, apygardos prokuroras, taip pat sėdi prie stalo.

Ji kruopščiai rinko žodžius.

– Aš negalėčiau būti kaltintoja šioje byloje – ir nebūčiau, jeigu netikėčiau, kad Gregas Oldričas nužudė savo žmoną. Jo, jo dukters ir Natali Reines motinos tragedija ta, kad jis veikiausiai išties labai mylėjo Natali. Bet esu tikra, kad daktarė Rouds daugybę kartų susidūrė su tokiomis aplinkybėmis, kai žmonės, kurie kitais atžvilgiais labai padorūs, kankinami didžiulio pavydo ir liūdesio iškrečia baisių dalykų.

Mariona Rouds pritariamai linktelėjo.

– Jūs visiškai teisi, Emile. Sprendžiant iš viso to, ką girdėjau ir skaičiau, Natali Reines veikiausiai vis dar mylėjo savo vyrą.

Jeigu jie būtų ėję konsultuotis, jeigu būtų atvirai išsikalbėję apie rūpesčius, kuriuos kelia dažni išsiskyrimai, viskas galėjo pasisukti kitaip.

Tedas Veslis pasižiūrėjo į žmoną ir stebėtinai nuoširdžiai pasakė:

– Ačiū Marionai, mums padėjo. Ji ištiesė mums pagalbos ranką, kai prieš daug metų atsitrenkėme į gyvenimo uolas. Jeigu tuomet būtume išsiskyrę, pažiūrėkite, ko būtume netekę. Mūsų berniukai nebūtų gimę. Dabar nesiruoštume kraustytis į Vašingtoną. Kai mums pagelbėjo, Mariona tapo brangia mūsų drauge.

– Kartais, kai žmonės patiria dvasinę traumą ar jiems svarbūs santykiai tampa konfliktiški, labai pravartu padirbėti su geru psichoterapeutu, – ramiai tarė Rouds. – Žinoma, ne visas problemas galima išspręsti ir ne visi santykiai gali ar net turi būti išsaugoti. Bet būna laimingų pabaigų.

Emilei kilo nemalonus jausmas, kad šį komentarą Mariona Rouds skiria jai. Ar gali būti, kad Tedas surengė jai susitikimą ne su vyru, o su psichoterapeute? Savo nuostabai, ji nepasijuto įžeista. Buvo tikra, kad Tedas ir Nensė papasakojo kitiems apie Marko mirtį ir jos operaciją. Prisiminė, kaip Tedas kartą paklausė, ar ji kada kalbėjosi su psichoterapeutu apie tai, kas ją ištiko. Ji atsakė, kad labai artimai bendrauja su šeima ir turi daugybę gerų draugų. Taip pat sakė, kad geriausia terapija jai, kaip daugeliui patyrusiųjų netektį, yra darbas. Sunkus darbas.

Gali būti, kad Tedas taip pat papasakojo Marionai, kad tiek mano tėvas, tiek ir brolis su šeima išvykę, pagalvojo Emilė. Ir Tedas žino, kad turint tokį darbo krūvį mažai laiko lieka draugams. Žinau, jis labai užjaučia mane dėl viso to, kas atsitiko. Bet, kaip svarsčiau važiuodama čionai, jeigu prakišiu, atsiras labai daug gudručių, kurie jam primins, kad patikėjo šią bylą man. Pažiūrėsime, ar labai jis manimi rūpinsis, jeigu taip atsitiks.

Vakarienė baigėsi dešimtą valandą. Emilė jau labai norėjo namo. Trumpas atotrūkis, kuriuo mėgavosi keletą valandų, baigėsi. Norėjo gerai išsimiegoti ir ankstų sekmadienio rytą važiuoti į darbą. Kai Gregas Oldričas kaip liudytojas padarė tokį gerą įspūdį, ji vėl ėmė smarkiai nuogąstauti dėl kryžminės apklausos.

O gal dėl kai ko daugiau, važiuodama namo klausė savęs. Ar aš išties susirūpinusi dėl kryžminės apklausos ir nuosprendžio?

O gal man baisu, kad mes padarėme žiaurią klaidą – Natali nužudė kažkas kitas?

31

Šeštadienį devintą vakaro Zakas įsitaisė nedidelėje svetainėje savo išsinuomotame name taip, kad matytų Emilės įvažą, ir įsijungė televizorių žiūrėti „Bėglių medžioklės". Pora skardinių alaus padėjo apraminti nervus, be to, jis buvo fiziškai pavargęs nuo kiemo darbų ir chrizantemų sodinimo. Jam buvo smalsu, ar grįždama iš darbo arba truputį vėliau vėl išvykdama Emilė pastebėjo, kaip gražiai atrodo geltonos chrizantemos palei jo keliuką.

Suskambėjo įžanginė „Bėglių medžioklės" muzika.

– Šį vakarą mes kalbėsimės apie tris senas bylas, – tarė vedėjas Bobas Vorneris. – Iš pradžių – naujausios žinios apie dvejus metus trunkančią paiešką žmogaus, kuris pastarąjį kartą vadinosi Čarlis Mjūras. Jūs veikiausiai prisimenate du mūsų rodytus reportažus – vieną iškart po kelių žmonių nužudymo Di Moine, Ajovoje, prieš dvejus metus, o kitą – prieš metus.

Policija įtaria, kad Mjūras buvo piktas dėl skyrybų ir tiesiog įsiuto, kai teisėjas priteisė žmonai jų namą. Policija tvirtina, kad tai buvo motyvas nužudyti žmoną, jos vaikus ir motiną. Kai kūnai buvo aptikti, jis jau buvo dingęs, ir nuo tada jo niekas nematė. Tolesnis tyrimas atskleidė naujų šokiruojančių įrodymų, kad jis yra nužudęs dar dvi moteris – savo pirmą ir antrą žmoną. Pirmoji, Lu Ganter, prieš dešimt metų mirė Minesotoje. Antroji, Vilma Kraft, mirė Masačusetse prieš septynerius

metus. Per tas trejas vedybas jis turėjo skirtingus asmens tapatybės dokumentus ir nuolat keisdavo išvaizdą. Minesotoje jis buvo Gasas Olsenas, o Masačusetse Čadas Rudas. Mes net nežinome, koks jo tikrasis vardas.

Vorneris padarė pauzę, balso tonas pasikeitė.

– Pasilikite su mumis ir išgirsite daugiau apie šią neįtikėtiną istoriją. Susitiksime tuojau po reklamos.

Vis dar knisasi, su panieka pagalvojo Zakas. Bet reikia pripažinti – pagaliau susiejo mane su anais dviem įvykiais. Praėjusį kartą to dar nežinojo. Bet pasvarstykime, kaip man visa tai atrodo.

Kol ėjo reklama, Zakas atsistojo pasiimti dar alaus. Jis buvo nusiteikęs pasišaipyti iš toliau rodomų vaizdų, tačiau negalėjo atsikratyti nerimo. Tai, kad jis siejamas su Minesota ir Masačusetsu, kėlė nerimą.

Su alumi vėl įsitaisė prieš televizorių. Programa ėjo toliau. Vorneris pakišo trečiosios Zako žmonos Šarlotės, jos vaikų ir motinos nuotraukas, paskui Lu ir Vilmos nuotraukas. Papasakojo, kaip žvėriškai jos buvo nužudytos. Šarlotė ir jos šeima buvo sušaudytos, Lu ir Vilma – pasmaugtos.

Vis didesniam Zako nerimui, Vorneris parodė jo nuotraukas, kurias pateikė aukų giminaičiai. Dešimties metų laikotarpio nuotraukos iš Minesotos, Masačusetso ir Ajovos rodė, kad jis būdavo tai barzdotas, tai švariai nusiskutęs, tai nešiodavo ilgus plaukus, tai būdavo nusikirpęs ežiuku. Buvo nufotografuotas su akiniais storais stiklais, su mažučiais akinukais ir visai be akinių. Svoris irgi kito – tai liesas žmogus, tai storulis, paskui vėl labai liesas.

Vorneris toliau rodė kompiuteriu pasendinto Zako nuotraukas, papildomas įvairiomis variacijomis – keitėsi plaukai, barzda, svoris, akiniai. Zako siaubui, vienas iš tų atvaizdų labai priminė jį dabartinį. Bet niekas iš šios programos žiūrovų, bandė ramintis jis, iš karto matydamas gausybę nuotraukų, niekada jo neatpažins.

– FTB asmenybės analitikai mano, kad, sprendžiant iš ankstesnių darbų, jis galėtų dirbti kur nors sandėlyje ar fabrike, – kalbėjo Vorneris. – Jis taip pat trumpai dirbo elektriko padėjėju. Vienintelis žinomas pomėgis – dirbti savo kieme, jis didžiuodavosi savo prižiūrimu sodu. Mes jau rodėme jums jo namų nuotraukas ir dabar vėl parodysime. Visos trys nuotraukos darytos rudenį, kaip matote, jis turi silpnybę geltonoms chrizantemoms. Daugybę jų prisodindavo prie įvažos arba palei takelį.

Zakas pašoko nuo kėdės tarsi iššautas iš patrankos. Kaip paklaikęs išlėkė laukan, griebė kastuvą ir pradėjo niokoti kerus. Supratęs, kad priebučio šviesa gerai apšviečia takelį, nuskubėjo išjungti. Beveik tamsoje kone dusdamas rovė augalus ir grūdo į didelius plastiko maišus. Emilė bet kurią akimirką galėjo įsukti į savo įvažą, ir jis nenorėjo, kad pamatytų niokojamą kiemą.

Jis suvokė, kad veikiausiai šią popietę ji pastebėjo naujus augalus ir susidomės, kur jie dingo. Pirmas dalykas, kurį padarys rytoj rytą, – vietoj chrizantemų prisodins lovelius įvairių gėlių.

Ką apie tai pamanys Emilė? Ar ji gali išgirsti savo kontoroje šnekant apie šią programą? Ar kas nors užsimins apie chrizantemas? Ar kas nors jo darbe arba šiame kvartale galėjo įsidėmėti tą vienintelę šlykščią nuotrauką – ir pagalvoti, kad jis čia gyvena ir dirba dvejus metus, lygiai tiek, kiek praėjo nuo jo dingimo iš Di Moino?

Zakas kaip tik baigė rauti paskutinį kerą, kai Emilės mašina įsuko į įvažą. Jis susigūžė tamsiame namo šešėlyje ir stebėjo, kaip ji lipa iš automobilio, skuba prie priekinių durų ir įeina vidun. Ar yra tikėtina, kad ten, kur ji buvo, žiūrėta ši programa? Net jeigu ji tik užmetė akį, profesinis instinktas turėjo pašnibždėti. Jeigu ne iškart, tai greitai.

Zakas žinojo: reikia paspartinti pasiruošimą ir būti pasirengusiam dingti daug greičiau, nei planavo.

32

Maiklas Gordonas savaitgalį praleido daugiausia su Gregu ir Kete. Penktadienio vakarą vakarieniaujant pas Nirį paprastai uždaras Gregas buvo stebėtinai atviras. Liepęs Maiklui liautis atsiprašinėti, kad suabejojo jo nekaltumu, Gregas pasakė:

– Maikai, aš labai daug galvojau apie tai, kas atsitiko, kai buvau šešiolikos. Aš patyriau siaubingą automobilio avariją ir šešias savaites išgulėjau reanimacijos palatoje. Visiškai nieko neatsimenu. Vėliau mama pasakojo, kad paskutines tris savaites be paliovos kalbėjau ir prašiau ištraukti iš manęs vamzdelius. Sakė, aš maniau, jog slaugė – tai mano senelė, mirusi, kai man buvo šešeri.

– Jūs niekada to nepasakojote, – nustebo Maikas.

– Kas norės kalbėti apie būseną tarp gyvenimo ir mirties? – kažkaip kreivai nusišypsojo Gregas. – Be to, kam įdomu to klausytis? Ir taip pasaulyje pilna niūrių dalykų, su kuriais reikia tvarkytis, kam dar klausytis apie kažkieno sunkią dalią, ištikusią prieš dvidešimt šešerius metus. Verčiau keiskime temą.

– Na, kadangi dar valgote, – pasitaisė Maikas, – kiek numetėte svorio, Gregai?

– Užtektinai, kad drabužiai geriau gultų.

Šeštadienio rytą Maikas pasiėmė Gregą ir Ketę, ir jie nuvažiavo į jo slidinėjimo namelį Vermonte. Iki slidinėjimo sezono

buvo dar kokie du mėnesiai, bet popiet Gregas su Kete ilgai vaikštinėjo dviese, o Maikas dirbo prie savo knygos apie didžiausius XX amžiaus nusikaltimus.

Vakarienės jie nuvažiavo į Mančesterį. Kaip paprastai, Vermonte buvo kur kas vėsiau negu Niujorke, ir židinys, liepsnojantis jaukios užeigos valgomajame, visus juos šildė ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai.

Vėlų vakarą, kai Ketė su knyga po pažasčia nuėjo į lovą, Gregas užsuko į Maiko kabinetą, kur šis po vakarienės vėl dirbo.

– Rodos, pasakojote rašąs skyrių apie Harį To, milijonierių, kuris Madisono skvere Niujorke nušovė architektą Stanfordą Vaitą.

– Tikrai taip.

– Nušovė minios akivaizdoje, o paskui išsisuko kaip nepakaltinamas, ar ne?

Maiklas nesuprato, kur suka Gregas.

– Taip, o To šiek tiek laiko praleido beprotnamyje, – atsakė jis.

– O neilgai trukus, jei gerai atsimenu, išėjo iš beprotnamio ir persikraustė į didelį gražų namą Leik Džordže?

– Kas yra, Gregai. Kur jūs taikote?

Gregas susigrūdo rankas į kišenes. Maikui pasirodė neįprastai pažeidžiamas.

– Maikai, po tos avarijos vaikystėje būdavo ilgų tarpsnių, kai negalėdavau atsiminti, kas atsitiko. Visa tai praėjo, bet kas nepraėjo – tai laiko suvokimas. Aš kartais taip įsijaučiu, kad nesuvokiu, kaip prabėga pora valandų.

– Tai vadinama gebėjimu susikoncentruoti, – pasakė Maikas.

– Ačiū. Bet taip atsitiko tą rytą, kai mirė Natali. Buvo kovo diena. Oras bjaurus. Vienas dalykas prarasti laiko pojūtį sėdint prie stalo. Kitas dalykas – kai esi lauke bjauriu oru. Esmė ta, jog aš žinau, kad negalėjau nužudyti Natali. Dieve, kaip aš

ją mylėjau! Bet norėčiau atsiminti tas dvi valandas. Atsimenu, kaip grąžinau išsinuomotą mašiną. Jeigu tas dvi valandas bėgiojau, ar buvau tokioj nevilty, kad nejaučiau šalčio, nepritrūkau kvapo?

Skaudama širdim žiūrėdamas į abejonių ir sumaišties persmelktą draugo veidą, Maiklas atsistojo ir suėmė Gregui už pečių.

– Gregai, paklausykite manęs. Vakar jūs puikiai pasirodėte kaip liudytojas. Aš patikėjau tuo, ką sakote apie tą tipą Džimį Istoną ir kodėl dažnai skambindavote Natali. Atsimenu, kaip vidury mūsų pašnekesio paspausdavote mobiliojo telefono mygtuką ir dešimt sekundžių pasikalbėdavote su ja.

– Natali, aš tave myliu, – ištarė Gregas bejausmiu balsu. – Žinutės pabaiga.

33

Sekmadienio rytą Emilė leido sau pamiegoti iki pusės aštuntos. Ji buvo numačiusi būti darbe aštuntą trisdešimt ir ten praleisti dieną.

– Bese, tu tokia kantri. Žinau, kad nesirūpinu tavim, – atsiprašė imdama Besę nuo kitos pagalvės. Jai taip norėjosi puodelio kavos, bet matydama gailų savo mažosios kalytės žvilgsnį įsinėrė į džinsus ir striukę ir pranešė: – Bese, šį rytą tu neisi į užpakalinį kiemą. Mes eisime pasivaikščioti.

Lipant laiptais žemyn, Besės uodega plakėsi į šonus. Emilė čiupo pasaitėlį ir prisegė prie antkaklio. Į striukės kišenę įsimetė raktą ir pasuko prie priekinių durų. Nuo tada, kai įtaisė skląstį užpakalinio priebučio duryse, patogiau būdavo išeiti pro priekines.

Besės tempiama už pasaitėlio, Emilė ėjo takeliu prie įvažos. Staiga sustojo ir įsispoksojo nustebusi.

– Kas, dėl Dievo, čia darosi? – garsiai paklausė pamačiusi šviežiai sukastą žemę ten, kur dar vakar pavakarę gėrėjosi pasodintomis chrizantemomis.

Ar jas apniko vabalai, negalėjo atsistebėti. Ar tai įmanoma? Turiu omeny – tai išties keista. Jis tik vakar nusodino jomis visą takelį. O kada išrovė? Jos dar buvo čia, kai vakar vakare išvažiavau pas Veslius. Grįžusi nepastebėjau. Buvo jau gal po dešimtos.

Pajuto, kaip truktelėjo pasaitėlis, ir žvilgtelėjo žemyn.

– Atleisk, Bese. Gerai, judinamės.

Besė pasuko į kairę šaligatviu, tad Emilė nuėjo pro Zako namą. Jis turi būti namie, pagalvojo, nes automobilis stovi įvažoje. Jei tas vyriokas nebūtų toks atgrasus, vėliau paspausčiau jo durų skambutį ir paklausčiau, kas atsitiko. Bet nenoriu duoti progos vėl lįsti prie manęs.

Galvoje vėl iškilo vaizdas Zako, sėdinčio supamajame krėsle jos priebutyje. Tai daugiau negu nepatogumo jausmas, padarė išvadą. Jis mane išgąsdino.

Ir dabar gąsdina, prisipažino po penkiolikos minučių vėl grįždama pro jo namą. Aš buvau taip pasinėrusi į bylą, kad, atrodo, ne iš karto tai supratau.

34

Ši diena Viešpaties duota, niūriai pagalvojo Gregas Oldričas, pirmadienio rytą, šeštą valandą, žvelgdamas pro miegamojo langą. Lauke pylė kaip iš kibiro, bet jeigu ir nebūtų pliaupę, jis nebūtų ėjęs bėgioti. Reikia vilties, kad nebūsiu toks kvailas ir šiomis dienomis neprarasiu laiko pojūčio, pagalvojo, bet kol kas per menkai tuo rūpinuosi.

Pajuto džiūstant burną ir per jėgą nurijo seiles. Praėjusį vakarą prarijo tabletę silpnų migdomųjų ir nepabusdamas išmiegojo septynias valandas. Bet nesijautė pailsėjęs, net, galima sakyti, jautėsi šiek tiek svirduliuojantis. Stipri kava išblaškys, pasidrąsino.

Pasiėmė iš spintos chalatą ir vilkdamasis įsispyrė į šlepetes, tada nuėjo kilimine danga išklotu koridoriumi į virtuvę. Verdančios kavos aromatas praskaidrino nuotaiką.

Savaitgalis su Maiku Vermonte buvo tarsi koks saugos diržas, pagalvojo imdamas mėgstamą puodelį iš spintutės virš kavinuko. Pasakoti Maikui apie Natali mirties rytą, kai net nejutau, ar sušalau dvi valandas bėginėjęs, buvo tikras nusiraminimas. Ir tada Maikas priminė, kad šiandien, kaip ir penktadienį, reikia taip pat gerai pasirodyti liudytojo vietoje.

Vakar popiet važiuojant namo iš Vermonto Maikas vėl apie tai kalbėjo.

– Gregai, būkite toks pat tvirtas kaip penktadienį. Jūsų atsakymai skambėjo visiškai įtikinamai. Girdėjote – teisėjas Reilis sakė per mano laidą, kad jeigu būtų bare kalbėjęsis su kokiu nepažįstamuoju, būtų jo žodis prieš ano vyruko žodį. Visos šalies žiūrovai girdėjo Reilį tai sakant, ir manau, kad daugybė žmonių panašiai galvoja.

Maikas kurį laiką patylėjo, tada vėl prakalbo.

– Susidarė tokios aplinkybės, kai bet kas gali apkaltinti bet ką – ir bet kuo. Ir neužmirškite, Džimis Istonas gauna didelį apdovanojimą už liudijimą prieš jus. Jam nereikės prakaituoti pagalvojus, kad pasens kalėjime.

Aš nurodžiau Maikui šiokį tokį skirtumą, kurį tas buvo pamiršęs, pagalvojo Gregas. Teisėjo žmonos niekas nenušovė.

Pasitikėjimas, su kartėliu pagalvojo. Aš jo visiškai neturiu. Įsipylė kavos ir nusinešė į svetainę. Jiedu su Ketlina nusipirko šiuos apartamentus, kai laukėsi Ketės. Aš išties padariau šuolį pasirašydamas aptarnavimo sutartį, pagalvojo Gregas. Bet tuomet buvau tikras, kad padarysiu didelę karjerą kaip agentas. Na, gerai, padariau, bet kur tai mane nuvedė?

Ketlina buvo kaip mažas vaikas, rinkosi ryškių spalvų baldus, kilimus. Ji turėjo gerą prigimtinį skonį ir nuostabų talentą rasti pigių prekių. Vis juokaudavo, kad visai kaip jis užaugo su sidabriniu šaukštu kažkieno kito burnoje. Gregas prisiminė tai stovėdamas svetainėje.

Jeigu ji būtų gyva, pagalvojo, aš nebūčiau susisaistęs su Natali. Ir dabar nereikėtų eiti į teismą ir stengtis įtikinti prisiekusiuosius, kad nesu žmogžudys. Jį užliejo stipri ilgesio banga. Tą akimirką jis be galo jos ilgėjosi, fiziškai ir dvasiškai. „Ketlina, – sušnibždėjo, – stebėk mane šiandien. Aš bijau. Jeigu būsiu nuteistas, kas rūpinsis mūsų Kete?“

Jis ilgai taip stovėjo su gumulu gerklėje, tada prikando lūpą. Baik, pasakė pats sau. Baik! Grįžk ir paruošk pusryčius Ketei. Jeigu pamatys tave tokį, ji palūš.

Grįždamas į virtuvę, praėjo pro svetainės stalą su stalčiumi, kuriame, kaip dievagojosi Istonas, neva laikė penkių tūkstančių dolerių avansą už Natali nužudymą. Sustojo, paėmė už rankenos ir patraukė stalčius. Ausis užgulė šaižus girgždesys, kurį taip tiksliai apibūdino Istonas. Gregas su karčia nuoskauda uždarė stalčių.

35

– Tikiuosi, mūšiui pasiruošusi.

Emilė pakėlė galvą. Buvo pusė aštuonių, pirmadienio rytas, ji jau sėdėjo darbe. Tyrėjas Bilis Trajonas stovėjo tarpduryje. Vienas mano nemėgstamiausių žmonių pasaulyje, pagalvojo suirzusi, kaip jai pasirodė, dėl jo globėjiško tono.

– Emile, ar galėčiau jums kaip nors padėti šį rytą? Žinau, jums šiandien išties didi diena teisme.

– Manau, esu gerai pasiruošusi, Bili. Bet ačiū.

– Kaip pasakytų Elvis: „Dabar arba niekada." Sėkmės įveikiant Oldričą. Tikiuosi, šiandien jį sutaršysite.

Emilei pasidarė smalsu, ar Trajonas išties jai linki sėkmės, ar tikisi, kad kris veidu į purvą. Šiuo metu jai ne tai rūpėjo. Pagalvosiu vėliau, nusprendė.

Trajonas nesiruošė trauktis.

– Neužmirškite, kad kaunatės taip pat ir už mus su Džeiku, – pasakė. – Mes dėl šios bylos nemažai palakstėme. Tas vyrukas Oldričas yra žudikas, ir mes visi tai žinome.

Suprasdama, kad jis prašosi pagyrų, Emilė nenoriai atsiliepė:

– Žinau, judu su Džeiku tikrai daug dirbote, ir nuoširdžiai tikiuosi, kad prisiekusieji galvoja kaip jūs.

Pagaliau apsikirpote, pagalvojo. Jei žinotumėte, kad atrodote daug geriau, dažniau apsilankytumėte pas kirpėją. Ji tu-

rėjo pripažinti: kai nebūdavo apsileidęs, Trajonas atrodydavo kietas vyrukas, jo manieros kai kurioms moterims tikriausiai patrauklios. Įstaigoje ėjo kalbos, kad jis turi naują merginą, naktinio klubo dainininkę. Ir kas čia nuostabaus?

Buvo akivaizdu, kad ir jis ją nužiūrinėja.

– Emile, jūs šiandien taip išsipustėte dėl kamerų. Atrodote puikiai.

Rytą kažkokio prietaro pastūmėta Emilė atsisakė sijono ir švarkelio, kuriuos buvo numačiusi apsirengti. Iš spintos išsitraukė medžio anglių pilkumo kostiumėlį su kelnėmis ir raudoną megztinį aukšta apykakle – taip vilkėjo, kai Tedas Veslis skyrė jai šią bylą.

– Aš visai ne išsipusčiusi, – aštriai atsiliepė. – Šiam kostiumėliui dveji metai, daugybę kartų vilkėjau jį teisme.

– Na, aš bandau pasakyti jums komplimentą. Puikiai atrodote.

– Bili, turbūt turėčiau padėkoti, bet pats aiškiai matote, kad peržiūrinėju pastabas, po valandos su trupučiu ruošiuosi eiti į teismą ir pasistengti, kad žudikas būtų nuteistas. Ar suprantate?

– Žinoma, žinoma. – Nusišypsojęs ir pamojavęs jis apsisuko ir uždarė duris.

Emilė jautėsi išmušta iš vėžių. Juk ne dėl kamerų taip apsirengiau, ar ne, klausė pati savęs. Tikrai ne. Gal raudonas megztinis aukšta apykakle pernelyg ryškus? Ne. Užmiršk visa tai. Daraisi trenkta, kaip Zakas. Ji vėl pagalvojo apie dingusias chrizantemas. Veikiausiai didumą šeštadienio jas sodino. Jos gražiai atrodė. O kai vakar rytą išvedžiau Besę pasivaikščioti, jų nebebuvo. Vien juoda dirva. Bet kai penktą grįžau namo, palei visą jo taką rikiavosi astrai ir našlaitės. Chrizantemos man labiau patiko, pagalvojo. Tas vyrukas tikrai keistas. Žvelgiant atgal, tikriausiai man labai pasisekė, kad užtikau jį dešimtą vakaro drybsantį mano namuose. Geras signalas pabusti!

Išmetusi iš galvos visas mintis apie drabužius ir keistuolį kaimyną, Emilė palinko prie užrašų, kuriais pasinaudodama surengs Gregui Oldričui kryžminę apklausą, ir dar kartą ėmė skaityti.

Lygiai devintą prasidėjo teismo posėdis. Teisėjas Stivensas nurodė Gregui Oldričui grįžti į liudytojo vietą.

Oldričas vilkėjo medžio anglių pilkumo eilutę ir baltus marškinius su kaklaraiščiu pilkais dryželiais. Dievaž, atrodo kaip susiruošęs į laidotuves, pagalvojo Emilė. Galiu lažintis: tai Ričardas Muras pasiūlė jam taip apsirengti. Stengiasi įpiršti prisiekusiesiems sielvartaujančio sutuoktinio įvaizdį. O aš manau, kad iš to nieko gero nebus.

Ji greitai dirstelėjo per petį. Šerifo įstaigos pareigūnas buvo sakęs, kad dar gerokai prieš atidarant teismo salės duris koridorius buvo sausakimšas būsimųjų žiūrovų. Buvo aišku, kad visos vietos užimtos. Ketė Oldrič sėdėjo pirmoje eilėje, tiesiai už tėvo. Kitoje pusėje, tiesiai už Emilės, sėdėjo Alisa Mils ir dvi jos seserys.

Emilė pasisveikino su Alisa dar prieš sėsdamasi prie kaltintojo stalo.

Teisėjas Stivensas pagal protokolą pranešė, kad liudytojas jau anksčiau prisaikdintas, tada pasakė:

– Prokurore, galite pradėti kryžminę apklausą.

Emilė atsistojo ir tarė:

– Dėkoju, jūsų kilnybe. – Ir nuėjo palei parapetą prie kito prisiekusiųjų ložės galo. – Pone Oldričai, jūs sakėte, kad labai mylėjote savo žmoną Natali Reines. Ar tai tiesa?

– Taip, tiesa, – ramiai atsakė Oldričas.

– Jūs taip pat paliudijote, kad buvote jos agentas. Ar tai tiesa?

– Taip, tiesa.

– Ir kaip jos agentas gaudavote penkiolika procentų nuo jos pajamų. Ar tai tiesa?

– Taip, tiesa.

– Ar bus teisinga sakyti, kad Natali Reines buvo pripažinta aktorė, žvaigždė ir prieš, ir per jūsų vedybinį gyvenimą?

– Taip, tiesa.

– Ir jei Natali būtų gyva, galime daryti prielaidą, kad jai ir toliau būtų sekęsi?

– Esu tikras, kad būtų.

– O jūs nebebūdamas jos agentas nebegautumėte dalies jos pajamų, tiesa?

– Tiesa, bet man, kaip agentui, daug metų sekėsi ir prieš vedant Natali, sekasi ir toliau.

– Pone Oldričai, noriu paklausti dar vieno šios srities dalyko. Ar jūsų pajamos smarkiai padidėjo, kai vedėte Natali ir tapote jos agentu? Taip ar ne?

– Taip, bet nesmarkiai.

– O ar kuriam nors iš jūsų dabartinių klientų sekasi taip pat kaip Natali?

– Aš turiu daug klientų, tarp jų muzikantų, kurie uždirba daug daugiau, negu uždirbdavo Natali. – Gregas Oldričas padvejojo. – Mes kalbame apie skirtingą sėkmę. Natali sėkmingai žengė prie titulo, kokį turėjo velionė Helena Heis: „Amerikos teatro pirmoji ponia."

– Jūs labai norėjote, kad ji būtų regima tokioje šviesoje?

– Ji buvo nuostabi aktorė. Ji nusipelnė tokios pagarbos.

– Kita vertus, jums būdavo liūdna, kai dėl savo karjeros ji ilgesniam laikui išvykdavo, ar ne, pone Oldričai? Ar tiesa, jog nuolatos ją kankindavote dėl to, kad ji vis tiek šito nori? – Vis labiau keldama balsą, Emilė žengė arčiau prie liudytojo.

– Kaip jau sakiau ir vėl pakartosiu, man nerimą kėlė tai, kad Natali atkakliai imdavosi tų vaidmenų, kurie, jaučiau, gali pakenkti jos karjerai. Žinoma, man jos trūkdavo, kai būdavo išvykusi. Mes labai vienas kitą mylėjome.

– Žinoma, mylėjote. Bet ar ne tiesa, kad jūs būdavote toks piktas ir susierzinęs dėl dažnų išsiskyrimų ir taip iškankinote Natali, jog ji galiausiai išsižadėjo santuokos?

– Ji nutarė skirtis dėl visai kitos priežasties.

– Jeigu jūs taip taikstėtės su jos grafiku, palikdamas nuošaly savo profesinę nuomonę apie vaidmenis, kurių ji imasi, kodėl ji nusisamdė kitą agentą? Kodėl ji maldavo jūsų nebeskambinti? Kodėl galop reikalavo, kad liautumėtės jai skambinęs?

Šitaip atakuodama Gregą Oldričą Emilė pajuto, kaip teismo salėje stiprėja supratimas, kad jo šaltakraujiškumas ima eižėti. Jo atsakymuose pasigirdo abejonė. Jis stengėsi nežiūrėti į ją.

– Paskutinį kartą Natali jums skambino prieš dvejus su puse metų, kovo keturioliktą, šeštadienio rytą. Leiskite tiksliai pacituoti, ką jūs po priesaikos sakėte apie tą skambutį. – Ji pažiūrėjo į lapą, laikomą rankoje, ir perskaitė: „Gavau žinutę mobiliuoju telefonu: ji pranešė, kad išvyko į Menkių kyšulį, ateis į numatytą susitikimą pirmadienį, ir prašė manęs savaitgalį neskambinti." – Emilė įrėmė žvilgsnį į Gregą. – Ji norėjo pabūti viena, ar ne, pone Oldričai?

– Taip. – Ant Grego Oldričo kaktos pasirodė smulkūs prakaito lašeliai.

– Bet užuot paisęs jos norų, jūs iš karto išsinuomojote automobilį ir nusekėte paskui ją į Menkių kyšulį, ar ne?

– Aš paisiau jos norų. Aš jai neskambinau.

– Pone Oldričai, aš ne to klausiu. Jūs nusekėte paskui ją į Menkių kyšulį, tiesa?

– Neketinau su ja kalbėtis. Norėjau pamatyti, ar ji viena.

– Ar buvo būtina važiuoti išsinuomotu automobiliu, kad niekas neatpažintų?

– Kaip jau aiškinau praėjusią savaitę, – atsakė Gregas, – norėjau ten nuvykti tyliai, nenorėjau jos nuliūdinti ar susidurti su ja. Tiesiog norėjau pamatyti, ar ji viena.

– Jeigu norėjote išsiaiškinti, ar ji susitikinėja su kuo nors kitu, kodėl nepasisamdėte privataus seklio?

– Man tai nešovė į galvą. Aš spontaniškai nusprendžiau važiuoti į Menkių kyšulį. Niekada nebūčiau ko nors samdęs, kad šnipinėtų mano žmoną. Tai man bjauru, – pasakė Gregas, jo balsas sudrebėjo.

– Jūs paliudijote iki sekmadienio vakaro įsitikinęs, kad ji viena, nes įvažoje nebuvo jokios kitos mašinos. Iš kur žinote, kad ji neįsileido ko nors prieš jums atvažiuojant? Kodėl buvote toks tikras, kad name nieko daugiau nėra?

– Aš buvau tikras. – Grego balsas pakilo.

– Kodėl? Tai buvo pats svarbiausias jūsų gyvenimo klausimas. Kodėl buvote toks tikras?

– Aš pažiūrėjau pro langą. Mačiau ją sėdinčią vieną. Štai iš kur žinojau.

Emilė, apstulbusi nuo šio naujo pareiškimo, akimirksniu suprato, kad Gregas Oldričas padarė didžiulę klaidą. Ričardas Muras irgi tai supranta, pagalvojo.

– Jūs išlipote iš automobilio, nuėjote per jos pievelę ir pažiūrėjote pro langą?

– Taip, – įžūliai atsakė Gregas.

– Pro kurį langą žiūrėjote?

– Pro šoninį namo langą, poilsio kambario.

– Kada tai buvo, dieną ar naktį?

– Šeštadienį prieš vidurnaktį.

– Taigi jūs vidury nakties slėpėtės krūmuose prie jos namų?

– Na, ne, – atsakė Gregas, įžūlus tonas dingo, balse vėl pasigirdo abejonė. Jis palinko liudytojo kėdėje. – Negi negalite suprasti, kad aš nerimavau dėl jos? Negi nesuprantate: aš žinojau, kad jeigu ji susirado ką nors kitą, turėsiu pasitraukti!

– Ką pagalvojote, kai pamatėte ją vieną?

– Ji atrodė tokia pažeidžiama. Tūnojo ant sofos susigūžusi kaip vaikas.

– Kaip manote, kokia būtų buvusi jos reakcija, vidury nakties pamačius siluetą lange?

– Aš buvau labai atsargus, stengiausi, kad ji manęs nepamatytų. Nenorėjau išgąsdinti.

– Ar buvote patenkintas, kad ji viena?

– Taip.

– Tai kodėl dar kelis kartus pravažiavote pro jos namus sekmadienį? – neatstojo Emilė. – Jūs tai prisipažinote per apklausą.

– Nerimavau dėl jos.

– Leiskite sukonkretinti. Pirma, jūs mums pasakojote, kad vykote ten išsinuomota mašina vien sužinoti, ar ji viena. Paskui – kad buvote patenkintas vidurnaktį iš krūmų pamatęs ją vieną. Dabar sakote, jog sekmadienį, nors ir žinodamas, kad ji viena, bemaž visą dieną ir vakarą važinėjote pro jos namus. Ar tai mums sakote?

– Aš jums sakau, kad nerimavau dėl jos ir todėl likau ten sekmadienį.

– O dėl ko jūs taip nerimavote?

– Aš nerimavau dėl Natali būsenos. Iš to, kokia buvo susigūžusi, man ji atrodė prislėgta.

– Ar jums neatėjo į galvą, kad dėl tos būsenos galite būti kaltas jūs, pone Oldričai?

– Atėjo. Štai kodėl, kaip liudijau penktadienį, grįždamas iš Menkių kyšulio susitaikiau su tuo, kad tarp mūsų viskas baigta. Sunku paaiškinti, bet šitaip aš galvojau. Jeigu aš esu to slogučio priežastis, tai turiu palikti ją vieną.

– Pone Oldričai, jūs neužklupote žmonos su kitu vyru. Tada, jūsų liudijimu, grįždamas namo nusprendėte, kad Natali iš tų žmonių, kurie „mažiausiai vieniši, kai vieni“. Ar tuo nesakote šiai teismo salei, kad bet kuriuo atveju ją praradote?

– Ne, nesakau.

– Pone Oldričai, ar nebūtų teisinga sakyti, kad ji tiesiog nebenorėjo būti su jumis? Ir jeigu turėjo rūpesčių, nenorėjo kreiptis į jus pagalbos. Gal ji norėjo išbraukti jus iš savo gyvenimo?

– Prisimenu, grįždamas namo jaučiau: nėra jokio pagrindo tikėtis, kad mes su Natali vėl būsime kartu.

– Tai jus nuliūdino, ar ne?

Gregas Oldričas pažiūrėjo Emilei į akis.

– Žinoma, tai mane nuliūdino. Bet atsitiko dar kažkas, atėjo palengvėjimo jausmas, nes pagaliau žinojau, kad viskas baigta. Bent jau ji nebesiurbs mano energijos.

– Bent jau ji nebesiurbs jūsų energijos. Tokia buvo jūsų išvada?

– Iš dalies taip.

– Bet kitą rytą jūs nevažiavote prie jos namų ir jos nenušovėte.

– Ne. Visai ne.

– Pone Oldričai, iškart, kai buvo rastas jūsų žmonos kūnas, jus apklausė policija. Ar neprašė nurodyti nors vieno asmens, kuris būtų galėjęs matyti jus bėgiojantį tarp, cituoju jus, „maždaug tarp 7 val. 15 min. ir 10 val. 05 min., kai grąžinau išsinuomotą mašiną“?

– Tą dieną aš į nieką nežiūrėjau. Buvo šalta ir vėjuota. Tokiomis dienomis, visi, kurie mankštinasi ar bėgioja, yra apsimūturiavę. Kai kurie būna su ausinėmis. Esmė ta, kad tai nėra bendravimas. Visi panirę į save.

– Norite pasakyti, kad šaltą vėjuotą kovo rytą jūs dvi su puse valandos buvote paniręs į save?

– Aš bėgdavau lapkričio maratonus. Ir turiu klientų – profesionalių futbolininkų. Tie futbolininkai sako: kad ir koks šaltas būtų oras, kai jie būna lauke, dėl adrenalino antplūdžio paprasčiausiai nejaučia šalčio. Ir aš nejaučiau tą rytą.

– Pone Oldričai, leiskite paklausti: ar tas scenarijus yra tikras? Spėju, tą pirmadienio rytą adrenalinas jus užplūdo, kai, jūsų paties prisipažinimu, nusprendėte praradęs žmoną Natali Reines. Aš darau prielaidą: žinodamas, kad rytą ji bus namie, jūs sėdote į išsinuomotą mašiną, nuvažiavote trisdešimties minučių kelią į Klosterį, paėmėte raktą, nes žinojote, kur jis paslėptas, ir laukėte virtuvėje. Ar ne taip buvo?

– Ne. Ne. Nieko panašaus.

Emilė degančiomis akimis parodė pirštu į liudytojo vietą. Garsiai ir sarkastiškai pasakė:

– Tą rytą jūs nužudėte savo žmoną, ar ne? Nušovėte ją ir palikote, nes manėte, kad ji nebegyva. Tada parvažiavote į Niujorką ir išėjote bėgioti Centriniame parke tikėdamasis, kad kas nors jus pamatys. Ar ne?

– Ne, visai ne!

– Kiek vėliau grąžinote išsinuomotą mašiną, kuria pasinaudojote šnipinėdamas žmoną. Tai tiesa, pone Oldričai?

Gregas Oldričas ėmė šaukti.

– Aš nė karto neįskaudinau Natali! Aš nebūčiau galėjęs įskaudinti Natali.

– Bet įskaudinote. Jūs padarėte dar daugiau. Jūs ją nužudėte! – savo ruožtu šaukė Emilė.

Muras pašoko.

– Prieštarauju, jūsų kilnybe, prieštarauju. Advokatė daro spaudimą liudytojui.

– Priimta. Prokurore, liaukitės šaukusi ir performuluokite klausimą. – Iš teisėjo Stivenso balso buvo aišku, kad jis pyksta.

– Pone Oldričai, ar jūs nužudėte savo žmoną? – paklausė Emilė, dabar jau santūriau.

– Ne... Ne... – nesutiko Gregas Oldričas, jo balsas ėmė trūkčioti. – Aš mylėjau Natali, bet...

– Bet nusprendėte... – nutraukė Emilė.

– Prieštarauju, jūsų kilnybe, – sugriaudėjo Muras. – Ji neleidžia jam atsakyti.

– Priimta, – pasakė teisėjas Stivensas. – Ponia Volas, įsakau leisti liudytojui atsakyti. Nenorėčiau vėl jūsų įspėti.

Emilė linktelėjo, kad priima teisėjo spėjimą. Jau tyliau paklausė:

– Pone Oldričai, ar ne dėl to vykote į Menkių kyšulį, kad Džimis Istonas atsisakė nužudyti jūsų žmoną?

Gregas papurtė galvą tarsi netekęs vilties.

– Džimį Istoną aš sutikau bare, keletą minučių pasikalbėjau ir niekada daugiau nemačiau.

– Bet užmokėjote jam, kad patykotų ją ir nužudytų. Ar ne taip viskas buvo?

– Aš nesamdžiau Džimio Istono ir nė karto neįskaudinau Natali! – prieštaravo Gregas, jo pečiai ėmė drebėti, akys prisipildė ašarų. – Ar galite tai suprasti? Ar kas nors gali tai suprasti? – Balsas užlūžo, ir jį supurtė sausa kankinama rauda.

– Jūsų kilnybe, ar galima paprašyti pertraukos? – pareikalavo Muras.

– Padarysime penkiolikos minučių pertrauką, – pasakė teisėjas Stivensas, – kad liudytojas nusiramintų.

Po trumpos pertraukos teismas tęsė darbą. Gregas nusiraminęs grįžo į liudytojo vietą. Atrodė išbalęs ir aiškiai pasiryžęs ištverti tolesnę Emilės kryžminę apklausą.

– Aš turiu dar keletą klausimų, jūsų kilnybe, – pasakė Emilė, eidama pro teisėją prie liudytojo. Sustojo priešais ir atidžiai įsižiūrėjo.

– Pone Oldričai, per pirminę apklausą jūs patvirtinote, kad savo apartamentų Niujorke svetainėje išties turite stalelį su stalčiumi, kuris ištraukiamas garsiai girgžda.

– Taip, tai tiesa, – tyliai atsakė jis.

– Ar Džimis Istonas tiksliai apibūdino tą stalą ir tą garsą?

– Taip, bet jis nėra buvęs mano namuose.

– Pone Oldričai, jūs mums pasakojote, kad tas girgždesys – tarsi šeimos pokštas, „žinutė nuo išėjusių sielų“.

– Taip, tai tiesa.

– Pone, ar jums žinoma, kad ponas Istonas būtų pažįstamas su kuo nors iš jūsų giminės?

– Kiek man žinoma, jis nieko nepažįsta.

– Ar turite bendrų draugų su ponu Istonu, kurie būtų galėję pajuokauti apie tą stalčių jam dalyvaujant?

– Kiek žinau, mes neturime bendrų draugų.

– Pone Oldričai, ar galite paaiškinti, kaip galėjo Džimis Istonas taip tiksliai apibūdinti tą baldą ir garsą, jeigu niekada nebuvo jūsų svetainėje?

– Aš sukau galvą, iš kur jis būtų galėjęs sužinoti. Neturiu supratimo. – Grego balsas vėl ėmė trūkinėti.

– Dar vienas klausimas, pone Oldričai. Ar šis stalčius buvo kada nors paminėtas straipsniuose apie Natali, kurių pasirodydavo įvairiuose žurnaluose?

– Ne, nebuvo, – atsakė jis beviltiškai. Įsitvėręs liudytojo kėdės ranktūrių, atsisuko į prisiekusiuosius.

– Aš nežudžiau savo žmonos! – sušuko. – Aš jos nežudžiau. Prašau – patikėkite manim. Aš... Aš... – Nebegalėdamas daugiau kalbėti, Gregas įsikniaubė veidu į rankas ir pravirko.

Nekreipdama dėmesio į sutriuškintą žmogų liudytojo kėdėje, Emilė guviai tarė:

– Jūsų kilnybe, daugiau klausimų neturiu. – Ir nuėjo prie prokuroro stalo.

Muras skubiai pasišnibždėjo su sūnumi. Jie nusprendė nebeklausinėti. Ričardas Muras atsistojo.

– Jūsų kilnybe, gynyba baigė.

Teisėjas Stivensas pažiūrėjo į Gregą Oldričą.

– Pone, galite eiti.

Gregas sunkiai atsistojo, sumurmėjo: „Dėkoju, jūsų kilnybe“ – ir lėtai, tarsi kiekvienas žingsnis keltų skausmą, grįžo į savo vietą.

Teisėjas Stivensas kreipėsi į Emilę.

– Ar prokurorė turi dar ką nors pridurti?

– Ne, jūsų kilnybe, – atsakė Emilė.

Tada teisėjas atsisuko į prisiekusiuosius.

– Ponios ir ponai, liudijimai šioje byloje baigti. Skelbiu keturiasdešimt penkių minučių pertrauką šalims susitelkti ir apibendrinti mintis. Pagal mūsų teismo taisykles advokatas kalbės pirmas, paskui prokurorė. Priklausomai nuo to, kiek truks apibendrinimas, šiandien vėlyvą popietę arba rytoj rytą duosiu jums baigiamuosius paaiškinimus. Tada burtais išrinksime atsarginius, ir dvylika prisiekusiųjų pradės svarstymą.

36

Pirmadienio pavakarę, teismui baigiant posėdžiauti, Emilė ryžtingai pateikė savo apibendrinimą. Muras darė ką galėjo, pagalvojo ji, bet jis niekaip negalėjo paaiškinti to stalčiaus istorijos. Iš teismo salės ji išėjo nusiteikusi optimistiškai: Gregas Oldričas netrukus sėdės kalėjimo kameroje. Rytoj byla bus perduota prisiekusiesiems. Kiek laiko jiems reikės nuspręsti, pasvarstė. Ir duok Dieve, kad sprendimas būtų. Ji nusipurtė vien nuo minties, kad žiuri gali susvyruoti, tada reikės viską pradėti iš naujo.

Grįždama namo ji sustojo prie prekybos centro nusipirkti būtiniausių produktų – pieno, sriubos ir duonos. Bet eidama pro mėsos skyrių sustojo. Mintis apie kepsnį su bulvytėmis vakarienei, ypač kelis pastaruosius mėnesius valgius vien išsineštinį maistą, staiga pasirodė tokia viliojanti.

Kai nusinešė produktus prie kasos, nuovargis ėmė laužti visus kaulus. O kai po penkiolikos minučių suko į savo įvažą, jau klausė savęs, ar turės energijos išsikepti tą kepsnį.

Zako automobilio nebuvo nė ženklo; ji prisiminė jį sakius, kad pasikeitė jo darbo valandos. Naujųjų gėlių loveliai buvo permirkę nuo smarkaus lietaus, kuris pylė kone visą dieną. Žiūrėdama į jas Emilė pajuto nerimą.

Iškrausčiusi pirkinių krepšį išleido Besę kelias minutes pabėgioti užpakaliniame kieme, tada užlipo į miegamąjį. Persi-

vilko senomis medvilninėmis sportinėmis kelnėmis ir marškiniais ilgomis rankovėmis, tada išsitiesė ant lovos.

– Bese, aš koviausi dideliam kare. Dabar pažiūrėsime, kas bus, – pasakė ir užsimerkė.

Miegojo dvi valandas, pabudo nuo savo pačios verkšlenančio balso: „Prašau, nereikia... Prašau, nereikia..."

Kaip strėlė pašoko nuo pagalvės. Ar pakvaišau, paklausė savęs. Ką sapnavau?

Tada prisiminė. Buvau išsigandusi, mėginau kažką sustabdyti, kad manęs neskaudintų.

Ji suvokė, kad dreba.

Matė – Besė supranta, kad ji prislėgta. Prisitraukė šunį ir pasakė:

– Bese, džiaugiuosi, kad tu čia. Tas sapnas buvo toks tikras. Ir gana baisus. Vienintelis žmogus, kuris norėtų man atkeršyti, – tai Gregas Oldričas, bet aš tikrai jo nebijau.

Staiga ją pervėrė mintis: ir Natali nebijojo. Ji irgi manė, kad jis niekada negalėtų jos įskaudinti.

Dieve, kas man darosi, nekantriai paklausė savęs. Pažiūrėjo į laikrodį. Buvo be dešimt aštunta. Laikas pasiruošti padorią vakarienę, perversti laikraščius, pažiūrėti „Teisingumo ranką".

Po viso to, kas buvo šiandien, pagalvojo, pažiūrėsime, ar Maiklas Gordonas vis dar toks pat tikras dėl bičiulio nekaltumo.

37

– Šiandien teisme Gregui Oldričui nebuvo gera diena, – liūdnai pasakė Maiklas Gordonas, kai ekrane pasirodė „Teisingumo rankos“ titrai. – Toks pasitikintis savimi ir, regis, patikimas per pirminę apklausą penktadienį, šiandien Gregas Oldričas atrodė visai kitaip. Teismo salė apstulbo, kai jis pirmą kartą prisipažino, kad vidury nakties slėpėsi krūmuose prie žmonos namo Menkių kyšulyje ir stebėjo, kaip ji sėdi viena. Tai buvo trisdešimt dvi valandos prieš Natali Reines žūtį savo namų virtuvėje Naujajame Džersyje, grįžus iš Menkių kyšulio.

„Teisingumo rankos“ pašnekovai sulinksėjo pritardami. Teisėjas Bernardas Reilis, kuris penktadienio vakarą sakė suprantąs, kaip atsitiktinis susitikimas bare gali virsti klastingu ir nesąžiningu kaltinimu, dabar prisipažino labai sunerimęs dėl Grego Oldričo laikysenos per kandžią kryžminę apklausą.

– Man pagailo Ričardo Muro, kai Oldričas prisipažino, kad vidurnaktį buvo priplojęs nosį prie lango stiklo. Galiu lažintis iš ko norite: Murui jis to nepasakojo.

Kriminalistikos psichologė Žoržetė Kasota pasakė:

– Leiskite paaiškinti. Šis vaizdas privertė suvirpėti žiuri moteris. Galite neabejoti – ir vyrai prisiekusieji susijaudino. Per pirminę apklausą atrodęs kaip susirūpinęs vyras, per kryžminę Oldričas atsiskleidė esąs smalsutis, dirsčiojantis pro langą. O

tai, kad šeštadienio vakarą įsitikinęs, jog ji viena, vis tiek suko ratus aplink jos namus sekmadienį, gali nulemti jo likimą.

– Dar kai kas šiandien sustiprino kaltinimo pozicijas šioje byloje, – pridūrė teisėjas Reilis. – Mano nuomone, Emilė Volas įspūdingai pateikė tą epizodą su girgždančiu stalčiumi. Ji suteikė Oldričui galimybę paaiškinti, iš kur Istonas galėjo žinoti apie tą stalą ir stalčių. O jis negalėjo nieko paaiškinti. Jiedu su Muru turėjo žinoti, kad ji smogs per šitą vietą. Bėda ta, kad jis nepriminė žmogaus, nuoširdžiai nežinančio, kaip tai paaiškinti. Jis atrodė kaip įspeistas į kampą žmogus.

– Bet jeigu jis nepadarė nusikaltimo, – įsiterpė Gordonas, – ir jeigu išties nežino, kaip paaiškinti tą istoriją su stalčiumi, ar negalėjo tai būti reakcija žmogaus, kuris jaučiasi pakliuvęs į spąstus ir apimtas nevilties?

– Mano nuomonė šiuo klausimu tokia: didžiausia Grego Oldričo viltis – kad vienas kitas prisiekusysis pagalvos panašiai kaip sakote, ir žiuri susvyruos, – atsakė teisėjas Reilis. – Atvirai sakau: neįsivaizduoju, kad visi dvylika prisiekusiųjų pasakytų „Nekaltas“.

Baigiantis programai Maiklas Gordonas priminė žiūrovams, kad vos teisėjas Stivensas baigs teisinius paaiškinimus, prisiekusieji imsis svarstymo.

– Veikiausiai apie vienuoliktą valandą, – pasakė. – Ir nuo tada jūs galėsite balsuoti mūsų tinklalapyje, ar Gregas Oldričas bus pripažintas kaltu dėl žmonos nužudymo ar nekaltu. O gal vieningo sprendimo nebus, ir dėl svyruojančio žiuri bus rengiamas kitas teismas.

– Aš pats abejoju, ar turėsime sprendimą per kitą mūsų laidą rytoj vakare, – kalbėjo Maiklas. – Jūs galite balsuoti iki tol, kol žiuri praneš teisėjui Stivensui, kad sprendimas priimtas. Jeigu rytoj vakare sprendimas nebus priimtas, mes pakalbėsime apie balsavimo rezultatus. O dabar atsisveikiname – labanakt.

38

– Šiandien viskas atrodė visai prastai, – pasakė Selui nusiminusi Belė Garsija, kai Maiklas Gordonas palinkėjo žiūrovams labos nakties. – Turiu omeny – praėjusį penktadienį Maiklas ėmė ir pasakė manantis, kad Gregas nekaltas. O šį vakarą pripažino, kad Grego vaidinimas nė kiek nepadėjo.

Selas pažiūrėjo per akinių viršų.

– Vaidinimas? Maniau, kad vaidina aktoriai.

– Supranti, ką turiu galvoj. Turiu galvoj, kad jis neatrodė nekaltutis. Kalbėdamas painiojosi ir klydo. Pravirko, kai Emilė prikibo prie jo dėl Džimio Istono ir to cypiančio stalčiaus. Lažinuosi, gailisi, kad laiku nesutepė stalčiaus. O kas dar blogiau – jis iš tikro pradėjo žliumbti, ir reikėjo padaryti pertrauką. Man jo gaila, tačiau būdama nešališka turiu pasakyti štai ką: šiandien aš manau, jog jis atrodė taip labai apgailestaujantis dėl to, kad nužudė žmoną.

Supratęs, kad Belė įsiaistrinusi puls tuojau pat rimtai diskutuoti apie bylą, Selas nuleido laikraštį. Ir uždavė Belei klausimą, į kurį, buvo tikras, sulauks ilgo atsakymo, o pačiam tereikės kartais atsiliepti.

– Bele, jeigu tu būtum prisiekusioji... va, tampi dabar pat – kaip balsuotum?

Svajingai susimąsčiusi ir susirūpinusi Belė papurtė galvą.

– Na... Tai taip sunku... Ir viskas taip liūdna. Turiu galvoj, – kas nutiks Ketei? Bet, ak, Selai, jeigu aš būčiau žiuri narė, balsuočiau – esu priversta pasakyti, nors ir plyšta širdis, – balsuočiau, kad kaltas. Penktadienį tikrai maniau, kad Gregas ėmė suprasti tai, kas ir paskutiniam kvailiui atrodė įtartina. Tas girgždantis stalčius man kėlė nerimą, tačiau visi gali patvirtinti, kad Džimis Istonas apsigimęs melagis. O dabar, žiūrėdama tas ištraukas su Gregu per „Teisingumo ranką", jaučiausi tarsi žvelgčiau į žmogų, kuris eina išpažinties. Supranti, ką turiu galvoj, išpažinti – ne šiaip prisipažinti, kad padarei kažką, dėl ko nesididžiuoji, tai tarsi paaiškinti, kaip tai atsitiko, jeigu supranti, ką turiu omenyje.

Džimis Istonas, pagalvojo Selas.

Belė žiūrėjo tiesiai į jį, ir jis vylėsi, kad nerimas, kurį sukėlė Džimio vardo paminėjimas, neatsispindi jo veide. Jis nepasakojo Belei, kad po pietų jam skambino Rudis Slingas. Beveik prieš trejus metus Selo brigada perkraustė senus draugus Rudį ir Rinę iš buto Rytų dešimtojoje gatvėje į Jonkersą.

– Sveikas, Selai, ar kartais nežiūrėjai tos „Teisingumo rankos" laidos apie stambų agentą, kuris nušovė žmoną Sodų valstijoje, Naujajame Džersyje?

– Aš tai nelabai žiūriu, užtat Belė nieko nepraleidžia. Ir paskui turiu viską išklausyti.

– Tas vyriokas, Džimis Istonas, buvo jūsų komandoje, kai prieš trejus metus kraustėte mus į Jonkersą.

– Atsimenu. Jis būdavo laikinas pagalbininkas, kai turėdavome labai daug darbo, – apdairiai atsakė Selas.

– Aš tau pasakoju, nes Rinė šįryt apie tai kalbėjo. Priminė, kad kai mus kraustėte, patarėte užklijuoti komodų stalčius, tada nereikės visko išimti.

– Tai tiesa. Aš taip sakiau.

– Tai va, reikalas tas, kad Rinė pagavo jį nuplėšinėjantį lipnią juostą ir naršantį po miegamojo baldų stalčius. Tarsi

nieko nepasigedo, bet yra tikra, kad jis ieškojo ko nors verto pavogti. Štai kodėl mudu įsiminėme jo vardą. Tu tą dieną nedirbai. Prisimeni, aš skambinau – prašiau jį stebėti?

– Rudi, aš daugiau jo nesamdžiau. Tad dabar tegaliu pasakyti – ir kas?

– Nieko. Paprasčiausiai gana įdomu, kad vyrukas, kuris tau dirbo, dabar yra antraščių herojus, liudijantis, kad buvo pasamdytas Oldričo nužudyti žmoną. Rinė spėja, gal jis tavo vardu ką nors gabeno į to žmogaus, Oldričo, butą ir gal buvo ištraukęs tą stalčių, tada aišku, iš kur žino, kad tas girgžda.

Istonas – ir vienas iš tų vyrukų, kuriems mokėjau grynais, prisiminęs susinervino Selas.

– Rudi, – pasakė, – aš padariau jums gana didelę nuolaidą už tą perkraustymą, ar ne?

– Selai, tu pasielgei karališkai. Perkraustei mus be jokio avanso ir dar du mėnesius laukei, kol atsiskaitysime.

– Ir aš niekada nieko negabenau į Parko aveniu, kur gyvena tas vyrukas Oldričas, – piktai išpyškino Selas. – Ir padarytum man tikrą paslaugą, jeigu niekam nepasakotum apie Istoną. Būsiu sąžiningas. Aš mokėdavau jam juodais. Galiu turėti rūpesčių.

– Žinoma, žinoma, – atsakė Rudis. – Tu mano bičas. Ir šiaip, spėju, čia jokio ryšio. Tiesiog pagalvojau, kad turi progą tapti didvyriu, gal net gauti atlygį, jeigu sąžiningai papasakosi, kad Istonas ką nors gabeno į Oldričo apartamentus. Be to, ir pats supranti, kaip patiktų Belei, jeigu judviejų nuotraukos patektų į laikraštį.

Mano nuotrauka laikraštyje, su baime pagalvojo Selas. Tik to betrūko!

Šis pokalbis perbėgo Selo galvoje, kol Belė baigė aiškinti, kaip prokurorė Emilė sudorojo Gregą liudytojo vietoje.

– Ji buvo tarsi vienas iš tų keršto angelų, – pasakė Belė.

Šioje pasakojimo vietoje ji atsiduso, pasilenkė ir prisitraukė pagalvėlę. Uždėjo ant jos koją ir ėmė pasakoti toliau:

– Kartkartėmis kamera rodydavo Alisą Mils, Natali motiną. Ak, turiu tau papasakoti, Selai. Tikroji Natali pavardė buvo Mils, bet ji manė, kad tas vardas netinka pramogų verslui, todėl pasikeitė į Reines, taip pagerbdama aktorę Luizą Rainer, kuri pirmoji gavo du Akademijos apdovanojimus iš eilės, ir tai vienintelis toks atvejis. Apie tai šiandien parašyta žurnale *People*. Ji nenorėjo tokio pat vardo, norėjo panašaus.

39

Pirmadienio popietę, po pragaištingos dienos teisme, Kolas Muras ėjo su tėvu prie savo mašinų teismo rūmų automobilių aikštelėje.

– Kodėl judviem su Robina kokią pusę septintos neatvykus pas mus su mama pavakarieniauti? – ramiai pasiūlė Ričardas. – Išgersime po porą stiklų. Galime sau leisti.

– Gera mintis, – atsiliepė Kolas. Atidarydamas tėvui dureles, pasakė: – Tėti, tu padarei viską, ką galėjai. Ir toliau nepasiduok. Aš tebemanau, kad turime padorią galimybę sulaukti svyruojančio žiuri.

– Mes turėjome padorią galimybę, kol jis neprisipažino, kad yra smalsutis, dirsčiojantis pro plyšį, – piktai atšovė Ričardas. – Neįtikėtina – jis man to nepasakojo. Bent jau būtų išdėstęs, kad galėtume kaip nors geriau paaiškinti. Ir jeigu būtume turėję galimybę jį paruošti, jis nebūtų dėl to taip susijaudinęs. Tai verčia mane klausti, ko dar jis nepapasakojo.

– Ir mane, – pritarė Kolas. – Iki, tėti.

Septintą vakaro Ričardas su žmona Elena ir Kolas su žmona Robina sėdėjo prie pietų stalo ir liūdnai kalbėjosi apie teismą.

Elena visus keturiasdešimt santuokos metų Ričardui buvo neįkainojama bylų vertintoja. Šešiasdešimt vienų moteris si-

dabriniais plaukais ir stamantraus kūno, kurį išlaikė drausmingai sportuodama, susirūpinusi žvelgė savo rusvomis akimis. Ji žino, kiek jėgų ši byla pareikalavo iš vyro. Dievo palaima, kad Kolas dirba su juo, pagalvojo.

Robina Mur, kaštoniniais plaukais, dvidešimt aštuonerių teisininkė, dirbanti su nekilnojamuoju turtu, jau dveji metai buvo ištekėjusi už Kolo. Dabar ji nusivylusi purtė galvą.

– Tėti, – pasakė ji, – esu visiškai tikra, kad Istonas buvo patekęs į tą butą. Mano supratimu, apkaltinimas ir išteisinimas – ne tas pats. Ir tas nelemtas stalčius per svarstymą darosi esminis.

– Visiškai sutinku, – atsiliepė Robertas. – Kaip žinote, mūsų tyrėjas Benas Smitas iki panagių išnarstė visą Istono biografiją. Kai nesėdėdavo kalėjime, jis niekada neturėdavo nuolatinio darbo. Tad kai nepavogdavo užtektinai, kad galėtų kurį laiką pramisti, turėdavo kur nors dirbti nelegaliai.

– Robina, mes turime sąrašą tiekėjų, kurie nuolatos ką nors tiekdavo į tą butą, – irzliai paaiškino Kolas. – Supranti, skalbimas, sausasis valymas, prekybos centras, vaistinė, galima vardyti toliau. Nė vienas neprisipažino kada nors jį samdęs – nei legaliai, nei už grynus.

Jis pakėlė taurę vyno *Pinot noir* ir dar kartą gurkštelėjo.

– Nemanau, kad Istonas kada nors dirbo kurioje nors iš tų parduotuvių. Jeigu kada ir buvo įkėlęs koją į tą butą, mano supratimu, galėjo pristatyti kokią pavienę siuntą nuo tiekėjo, kuris jam sumokėjo grynais. Ir nepamirškite – mes net neparodėme Istono nuotraukos Oldričo namų tvarkytojai, kai prieš septynis mėnesius jis buvo suimtas ir viskas šitaip pakrypo. Ji jau buvo išėjusi iš to darbo, o praėjus maždaug metams po Natali mirties mirė.

– Ar yra nors kokia tikimybė, kad jis buvo ten įsibrovęs? – paklausė Elena.

Ričardas Muras papurtė galvą.

– Apsauga pernelyg gera. Be to, jeigu Džimis Istonas būtų sugebėjęs kada įsibrauti, tikrai būtų ką nors pavogęs, ir vagystė būtų buvusi pastebėta. Patikėk manim, jis nebūtų išėjęs tuščiomis rankomis.

– Savaime suprantama, visi apie tai kalba klube, – pasakė Elena. – Ričardai, tu žinai – aš nepliurpiu kas slapta, bet kartais naudinga išgirsti, kaip reaguoja kiti žmonės.

– Ir kaip jie reaguoja? – paklausė Ričardas. Jo išraiška rodė, kad atsakymą jis jau žino.

– Vakar mūsų golfo ketvertuke buvo Tara Volfson ir jos sesuo Abė. Tara sakė, kad ją verčia vemti vien pagalvojus, kaip Gregas Oldričas lenda į stalčių ir atskaičiuoja penkis tūkstančius dolerių avanso už Natali gyvybę. Ji tikisi, kad jis gaus iki gyvos galvos.

– O ką mano Abė? – paklausė Robina.

– Abė buvo taip pat tvirtai įsitikinusi, kad Oldričas nekaltas. Jos tiek daug vakar apie tai kalbėjo, kad vargiai galėjo susitelkti žaisdamos. Beje, Abė neseniai man paskambino, visai prieš jums grįžtant. Kai išgirdo per žinias, kas šiandien vyko teisme, pakeitė nuomonę. Dabar ir ji mano, kad jis kaltas.

Kurį laiką prie stalo buvo visiškai tylu, tada Robina paklausė:

– Jeigu Gregas Oldričas bus pripažintas kaltu, ar teisėjas leis jam parvykti namo ir prieš sėdant į kalėjimą sutvarkyti reikalus?

– Neabejoju, kad teisėjas Stivensas iškart atšauks jo paleidimą už užstatą, – atsakė Kolas. – Tėtis daugybę kartų mėgino priversti Gregą apsvarstyti tokią galimybę ir bent kiek paruošti tam Ketę.

– Iki pat šios dienos jis neleisdavo man ta tema net prasižioti, – paaiškino Ričardas nupuolusiu balsu. – Jis įkišo galvą į smėlį ir nenori galvoti apie pasekmes, kurios laukia, jeigu bus nuteistas. Jeigu nuosprendis bus paskelbtas rytoj – nors nemanau, kad tai įvyks taip greitai, – aš nežinau, ar jis su-

sitarė, kad kas nors parvežtų Ketę iš teismo namo. Dar blogiau – abejoju, ar jis paskyrė globėją rūpintis tuo vargšu vaiku. Gregas pats vienturtis, Ketės motina irgi. Be kelių giminaičių Kalifornijoje, su kuriais jis beveik nebendrauja, daugiau artimųjų nėra.

– Dieve padėk tam vaikui, – liūdnai ištarė Elena. – Dieve padėk jiems abiem.

40

Pasibaigus „Teisingumo rankai“, Maiklas Gordonas nupėsčiavo iš Rokfelerio centro į Grego apartamentus Parko ir Šešiasdešimt šeštosios gatvės kampe. Tai kiek daugiau nei mylia, bet jis buvo geras ėjikas, o dabar, kai baigėsi lietus, buvo gera jausti vėsų drėgną orą.

Tą popietę eidamas iš teismo pastato Gregas pasakė:

– Šį vakarą vakarieniausiu namie su Kete, tik mes dviese. Gali būti, kad tai paskutinė mūsų vakarienė. Ar negalėtumėte užsukti po savo laidos? Man reikia su jumis pasikalbėti.

– Žinoma, Gregai. – Maikui sukosi ant liežuvio galo pasakyti Gregui ką nors padrąsinamo, bet matydamas persikreipusį liūdną draugo veidą susilaikė. Būtų buvę įžeidu. Grego išraiška sakė – jis skaudžiai tikras, kad smarkiai sau pakenkė per apklausą.

Natali.

Jos veidas iškilo Maiklui prieš akis, kai kirto Parko aveniu ir nužingsniavo į šiaurę. Kai būdavo patenkinta, su ja būdavo linksma, jauku, nuostabu. Bet kai užeidavo prasta nuotaika, – ar kad repeticija nekaip sekėsi, ar kad ginčijosi su direktoriumi, kaip turi būti interpretuojamas vaidmuo, – tada ji būdavo nepakenčiama. Gregas turėjo šventojo kantrybę. Jis buvo jos patikėtinis ir gynėjas.

Ir ar ne tai jis iš tikrųjų ir bandė pasakyti, kai prisipažino žiūrėjęs pro langą Menkių kyšulyje? Ar ne tai jis bandė paaiš-

kinti, kai Emilė Volas mygo jį dėl to važinėjimo pro jos namą kitą dieną? Kokiais žodžiais jai atsakė? Jis pasakė: „Aš nerimavau dėl jos būsenos.“

Pažįstant Natali, tai prasmingas atsakymas, pagalvojo Maikas.

Prokurorė Emilė Volas sutrikdė Gregą. Tai jis prisipažino tą savaitgalį Vermonte. Bet ne dėl to sakė, kad Volas panaši į Natali. Na taip, gal ir esama šiokio tokio panašumo, pasvarstė Maikas, tai man irgi dingtelėjo.

Jos abi žavios moterys. Abiejų gražios akys ir ryškūs bruožai. Bet Natali akys buvo žalios, o Emilės Volas – nakties mėlynumo. Jos abi lieknos, bet Emilė Volas beveik dešimčia centimetrų aukštesnė už Natali.

Kita vertus, Natali buvo grakščios laikysenos, vaikščiodavo aukštai pakelta galva, tad atrodydavo aukštesnė.

Nepriekaištinga Volas laikysena irgi daro ją ryškią. Ir dar kai kas – kaip sumautai ji naudojosi savo akimis. Tie, rodos, atsitiktiniai žvilgsniai į prisiekusiuosius – tarsi žinotų, kad jie pritaria jos paniekai dėl neryžtingų Grego atsakymų, – buvo perdėm teatrališki.

Niekas geriau už Natali nesvaidydavo tokių atsitiktinių žvilgsnių...

Vėl ėmė krapnoti, ir Maiklas paspartino žingsnį. Tai tiek naudos iš mūsų stoties orų pranešėjo, pagalvojo. Ankstesniojo prognozės vis dėlto būdavo tikslesnės. Ar geresni spėjimai, ironiškai pagalvojo.

Jam pasirodė, kad esama dar vieno panašumo tarp Natali ir Emilės Volas – eisena. Volas žingsniavo tarp prisiekusiųjų ložės ir liudytojo vietos kaip aktorė scenoje.

Likus pusei kvartalo iki Grego apartamentų, lietus beveik virto liūtimi. Maiklas ėmė bėgti.

Seniai čia dirbantis durininkas pamatė jį atlekiantį ir atidarė duris.

– Labas vakaras, pone Gordonai.

– Sveiki, Albertai.

– Pone Gordonai, vargu ar šį vakarą pamatysiu poną Oldričą. O rytoj rytą, kai jis eis į teismą, nedirbsiu. Prašom jam perduoti mano nuoširdžiausius linkėjimus. Jis tikras džentelmenas. Aš čia dirbu dvidešimt metų. Pradėjau net anksčiau, nei jis čia atsikėlė. Mano darbas toks, kad supranti, kokie žmonės yra iš tikrųjų. Bus baisiai apmaudu, jei tas niekingas melagis Džimis Istonas privers prisiekusiuosius patikėti, kad ponas Oldričas kada nors buvo jį įsivedęs į šį pastatą.

– Sutinku, Albertai. Laikysime špygą kišenėje.

Eidamas per skoningai apstatytą laukiamąjį prie lifto, Maiklas pasijuto meldžiąs, kad nors vienas iš prisiekusiųjų galvotų kaip Albertas.

Kai liftas sustojo penkioliktame aukšte, Gregas jau laukė prie durų. Pažiūrėjo į varvantį Maiko apsiaustą.

– Negi jūsų kontora šykšti pinigų taksi? – paklausė ir pabandė nusišypsoti.

– Patikėjau mūsų orų pranešėjo prognoze ir nusprendžiau eiti pėsčiom. Padariau didelę klaidą. – Maiklas atsisagstė lietpaltį ir išsinėrė iš jo. – Pakabinsiu virš vonios. Nenoriu, kad varvėtų ant grindų.

– Gera mintis. Mes su Kete – poilsio kambaryje. Ruošiausi įsipilti antrą škotiško.

– Jeigu taip, man įpilkite pirmą.

– Įsivaizduokite, kad jau laikote rankose.

Kai po keleto akimirkų Maikas atėjo į poilsio kambarį, Gregas jau sėdėjo savo fotelyje. Ketė, – akys užtinusios nuo ašarų, – ant pagalvėlės prie jo kojų. Ji atsistojo ir pribėgo prie Maiko.

– Maikai, tėtis mano, kad bus nuteistas.

– Ramiau, ramiau, – stodamasis tarė Gregas. – Maikai, jūsų gėrimas čia. – Jis parodė į stalelį šalia kušetės. – Kete, grįžk.

Ji pakluso ir šįkart atsisėdo šalia jo į fotelį.

– Maikai, esu visiškai tikras, kad sukote galvą, ką man pasakyti malonaus. Išgelbėsiu nuo to rūpesčio, – ramiai ištarė Gregas. – Žinau, kaip viskas blogai. Ir žinau, kad buvau neteisus stengdamasis nepaisyti nuteisimo galimybės.

Maikas linktelėjo.

– Nenorėjau kalbėti apie tą galimybę, bet taip, – esu sunerimęs.

– Nesijaudinkite dėl to, kad nekalbėjote. Ričardas Muras mėnesių mėnesius tai darė, bet aš jį vydavau šalin. Tad grįžkime prie šito dabar. Ar sutiktumėte būti oficialiu Ketės globėju?

– Be abejo. Tai man būtų garbė.

– Žinoma, aš nenoriu pasakyti, kad Ketė turės gyventi su jumis, ji didžiąją ateinančių trejų metų dalį bus Čoatyje. Turiu draugų, kurie jau siūlėsi, bet kai bandai svarstyti, kaip būtų geriausia Ketei, darosi velnioniškai sunku.

Ketė tyliai verkė, ir Grego akys buvo drėgnos, tačiau balsas santūrus.

– Dėl verslo reikalų aš šį vakarą grįžęs iš teismo jau vienam kitam paskambinau. Pakalbėjau su pora žmonių agentūros viršūnėje. Jie sutiktų išpirkti mano dalį už deramą kainą. Ką gi, užteks pinigų apeliacijai finansuoti. O aš kreipsiuosi su apeliacija. Ričardas su Kolu gerai padirbėjo, bet šiandien eidamas iš teismo jutau, kad į mane žiūri kitaip. Gali tekti samdytis kitus advokatus.

Jis tvirtai apkabino dukterį.

– Ketė turi draudimą, kuris leis jai baigti *Ivy* lygos koledžą, jeigu norės.

Maiklas pasijuto tarsi žiūrintis į mirtinai sergantį žmogų, dėstantį savo paskutinę valią. Suprato, kad Gregas dar nebaigė aiškinti savo planų.

– Aš galiu išlaikyti šį butą bent porą metų. Iki tol tikiuosi grįžti.

– Gregai, sutinku, kad man neišeina gyventi su Kete, bet ji tikrai negali gyventi čia viena, kai nebūna mokykloje, – paprieštaravo Maiklas. – Ir aš vis dar nesu tikras, ar išsipildys pats blogiausias scenarijus, – karštai pridūrė.

– Ji neketina būti viena, – atsakė Gregas. – Yra nuostabi ponia, kuri ją myli ir nori su ja būti.

Pažvelgęs į Gregą Oldričą Maiklas pamatė, kad šis kaupia jėgas.

– Maikai, suprantu, kad šiandien daugumai žmonių teismo salėje, taip pat ir didumai jūsų auditorijos, aš atrodžiau siaubingai. Bet vienas asmuo, vienas labai svarbus asmuo manim patikėjo.

Gregas timptelėjo Ketei už plaukų.

– Nagi, Kete, aukščiau galvą. Mes gavome vieną balsą; deja, to žmogaus nėra tarp prisiekusiųjų, tačiau jo nuomonė mums už viską svarbesnė. Ji nuo pat pradžių kasdien sėdėdavo teismo salėje. Ji atidavė daugiausia dvasios jėgų, kad teisingumas Natali atžvilgiu būtų įvykdytas.

Maiklas neteko žado.

– Maikai, mums su Kete vakarieniaujant paskambino Alisa Mils. Alisa pasakė supratusi, ką aš šiandien sakiau sėdėdamas liudytojo kėdėje. Ji sakė be išlygų tikinti, kad aš rūpinausi Natali, o ne šnipinėjau. Verkdama pasakojo, kaip jai trūksta Ketės ir manęs, ir ji labai gailisi leidusi sau pagalvoti, kad aš galėjau įskaudinti Natali.

Maikas matė, kad Gregas pasikeitė: jį užliejo ramybė.

– Alisa sakė visada laikiusi Ketę savo vaikaite. Jeigu mane nuteis, ji nori būti su Kete. Nori ja rūpintis. Pasakiau Alisai, kad ji mums tarsi Dievo dovana. Mes keletą minučių pasikalbėjome. Alisa sutiko persikraustyti čia, jeigu reikalai teisme pakryps į bloga.

– Gregai, turbūt turėčiau būti priblokštas, bet iš tikro nesu, – pasakė Maiklas kimiu iš susijaudinimo balsu. – Klau-

sydamasis jos liudijimo, kasdien stebėdamas ją teisme mačiau, kad jai širdis plyšta. Beveik jutau, kaip ji nori padėti jums, dorojamam Emilės Volas.

– Žinau, tai atrodo kaip kliedesiai, Maikai, – ramiai ištarė Gregas. – Labiausiai mane šiandien slėgė tai, kad jaučiausi tarsi bandąs paaiškinti Natali, kodėl sekiau paskui ją į Menkių kyšulį.

41

Zakas sugalvojo, kaip paaiškins Emilei ar bet kuriam kitam smalsiam kaimynui, kodėl pakeitė augalus prie tako. Jis ketino sakyti, kad išvis pirmą kartą sodino chrizantemas, jos sukėlė aštrų astmos priepuolį, todėl vienas draugas jas iškasė už jį. Buvo beveik tikras, kad niekas jo nematė jas kasant, nes tada jau buvo tamsu.

Gana įtikinamas paaiškinimas, nervingai nusprendė. Kita vertus, nieko geresnio negalėjo sugalvoti.

Antradienio rytą dar prieš septynias jis stebėjo Emilę pusryčiaujant. Kaip paprastai, ji kalbėjosi su Bese. Pasiklausymo įrenginys, kurį įtaisė virš šaldytuvo, veikė blogai, bet vis tiek girdėjo didumą to, ką ji sakė.

– Bese, kai teisėjas parengs prisiekusiuosius, jie pradės svarstyti. Esu visiškai tikra, kad jie pripažins jį kaltu, bet norėčiau jaustis teisi. Kažkodėl vis galvoju apie kitą šio paveikslo pusę. Man nepatinka, kad tiek daug priklauso nuo Džimio Istono liudijimo. Norėčiau turėti nors siūlelį DNR, įrodantį Grego Oldričo kaltę.

Jei aš kada pakliūsiu į teismą, prokuroras neturės tokių bėdų, pagalvojo Zakas, prisiminęs „Bėglių medžioklės“ epizodą. Laidos vedėjas kalbėjo apie DNR, kuri leido jį susieti su jo trijų žmonų nužudymu.

Kai Emilės balsas ėmė traškėti ir trūkinėti, jis puolė stiprinti garso. Aš ją prarandu, suirzęs pagalvojo. Turiu vėl kaip nors įsigauti tenai ir pataisyti mikrofoną.

Palaukė iki septintos keturiasdešimt, kol Emilė išvyks į teismą, tada sėdo į mašiną ir išvažiavo į darbą. Madlena Kirk, senyva moteris, gyvenanti tiesiai priešais kitoje gatvės pusėje, šlavė savo takelį. Sukdamas atbulas iš savo įvažos draugiškai jai mostelėjo.

Ji neatsakė. Nusukusi galvą žiūrėjo į šoną.

Dar viena moteris jį atstūmė. Visos jos vienodos, su kartėliu pagalvojo Zakas. Ta sena karvė man net nepasakytų laiko. Kai porą kartų ją matė lauke, jam pasirodė, kad tąkart bent linktelėjo į jo pusę.

Primygo greičio pedalą, ir mašina riaumodama nulėkė pro ją. Tada šalčiu nutvilkė baugi galimybė: o gal ji matė tą laidą? Ji tikrai neturi daugiau ko veikti. Gyvena viena, ir neatrodo, kad ją kas nors lankytų. Gal pastebėjo, kaip sodinau chrizantemas, ir susidomėjo, kodėl jos dingo?

Ar ji galėtų paskambinti į laidą ir pasakyti turinti įtarimų? Ar pirma pagalvotų? Ar ji kalbėjo su kuo nors telefonu? Ar ims apie tai pliaukšti?

Jis važiavo per greitai. Betrūko, kad sustabdytų faras, nervingai pagalvojo. Sulėtinęs iki leistinų dvidešimt penkių mylių, vėl prisiminė, kaip nuo jo nusisuko Madlena Kirk.

Ir nusprendė, ką darys.

42

Antradienio rytą lygiai devintą teisėjas Stivensas pateikė teisinius paaiškinimus .prisiekusiesiems. Kaip ir baigus rinkti žiuri, jis paaiškino, kad Gregas Oldričas apkaltintas įsilaužimu į Natali Reines namą, Natali Reines nužudymu ir šaunamojo ginklo įsigijimu neteisėtiems tikslams. Taigi, kad Gregas Oldričas būtų nuteistas, visi be didesnių abejonių turi būti įsitikinę, jog prokurorė jo kaltę įrodė.

– Apibrėšiu, ką turiu omeny sakydamas „be didesnių abejonių", – kalbėjo teisėjas. – Kad nuteistumėte, turite būti visiškai tikri, jog teisiamasis yra kaltas. Jeigu nesate visiškai tikri dėl jo kaltės, turite pripažinti jį esant nekaltą.

Emilė klausėsi, kaip teisėjas Stivensas aiškina tą įrodymų tikrumo ribą.

Turite būti visiškai tikri, kad Gregas Oldričas yra kaltas, pagalvojo ji. Ar aš visiškai tikra? Ar man kyla kokių didesnių abejonių? Dar niekada šitaip nesijaučiau nagrinėdama bylą. Dar niekada nesiūliau prisiekusiesiems ką nors nuteisti, pati nebūdama visiškai tikra. Šiuo atveju tarpais pagrįstai abejodavau dėl Oldričo kaltumo.

Ji pažiūrėjo į kaltinamąjį. Kaip žmogus, kuris vakar buvo toks sutrikęs ir kuriam gresia dar šį vakarą atsidurti kalėjimo kameroje, jeigu nuosprendis bus greitai priimtas, jis atrodė nepaprastai ramus. Vilkėjo švarką ir laisvas kelnes, mėlynus marš-

kinius ir raudonai mėlynai dryžuotą kaklaraištį – kasdieniškesnę aprangą negu per teismą. Jam tinka, nenorom pagalvojo.

Teisėjas Stivensas toliau aiškino prisiekusiesiems:

– Turite kruopščiai pasverti kiekvieno liudytojo parodymus. Įvertinti, kaip jie liudijo, ar dėl ko nors nėra suinteresuoti šios bylos baigtimi. – Jis padarė pauzę, paskui dar labiau surimtėjo. – Jūs girdėjote Džimio Istono liudijimą. Žinote jo kriminalinę praeitį. Be to, žinote, kad jis bendradarbiavo su prokurore ir iš to bendradarbiavimo turės naudos. Jo paties įkalinimo laikas bus gerokai sutrumpintas.

Emilė žvelgė į septynis vyrus ir septynias moteris prisiekusiųjų ložėje. Jai rūpėjo, kurie du bus burtais išrinkti atsarginiais, kai teisėjas Stivensas baigs kalbėti. Vylėsi, kad atsarginiais taps ketvirtas ir aštuntas prisiekusieji. Tos moterys, rodos, susigūžė, kai teisėjas priminė, kad bausmė Istonui turi būti sumažinta. Emilė suprato: jos įsivaizduoja jį naršant po jų namus. Suabejojo, ar jos patikėjo bent vienu jo žodžiu.

Vėl pažiūrėjo į teisėją Stivensą. Buvo dėkinga už jo dalykišką toną, kai kalbėjo apie Džimį Istoną. Būtų labai blogai, jei prisiekusieji išgirstų jo balse nors menkiausią nepritarimo gaidą.

– Kai vertinsite jo liudijimą, turėkite omeny, kad bausmė jam bus gerokai sutrumpinta, – kalbėjo teisėjas, – taip pat ir visas kitas aplinkybes. Šį liudijimą būtina kruopščiai išnagrinėti. Kaip ir visais kitais liudytojais, galite juo visiškai tikėti, galite visiškai netikėti. Arba galite kai kuo tikėti, kai ką atmesti. Ponios ir ponai, dar kartą kartoju: galutinis sprendimas dėl šio liudijimo patikimumo yra prisiekusiųjų valioje.

Teismo salė šį rytą buvo pustuštė. Žiūrovams neįdomu klausytis teisinių paaiškinimų prisiekusiesiems, pagalvojo Emilė. Tikroji drama yra liudijimai teisme – ir ta akimirka, kai prisiekusieji grįžta su sprendimu.

Teisėjas Stivensas nusišypsojo prisiekusiesiems.

– Ponios ir ponai, aš baigiau savo paaiškinimus. Mes prėjome etapą, kuris, žinau, du iš jūsų nuvils. Dabar išrinksime atsarginius. Jūsų prisiekusiųjų kortelės yra sudėtos į šią dėžę, ir teismo tarnautojas dabar ištrauks kurias nors dvi. Išgirdę savo vardą, sėskitės į pirmą eilę, aš paaiškinsiu, ką daryti toliau.

Emilė po stalu sukryžiavo pirštus ir meldėsi, kad ištrauktų ketvirtą ir aštuntą numerį. Teismo tarnautoja, gležna maždaug penkiasdešimties metų moteris profesionaliai bejausmiu veidu, pakratė dėžę, paskui atidarė ir žiūrėdama į šalį, kad prisiekusieji būtų tikri, ištraukė pirmą kortelę.

– Prisiekusysis numeris keturioliktas, – perskaitė, – Donaldas Sternas.

– Pone Sternai, prašom sėstis pirmoje teismo salės eilėje, – nurodė teisėjas Stivensas. – Tarnautoja dabar ištrauks antrą atsarginį.

Vėl žiūrėdama į šalį, tarnautoja įkišo ranką į dėžę ir ištraukė antrą kortelę.

– Prisiekusioji numeris dvyliktas, Dorotė Vinters, – perskaitė.

– Ponia Vinters, prašom sėstis pirmoje teismo salės eilėje, – pasakė teisėjas Stivensas.

Aiškiai nenorom ir suirzusi Dorotė Vinters pakilo nuo prisiekusiojo kėdės, purtydama galvą nuėjo į pirmą eilę ir atsisėdo šalia Donaldo Sterno.

Regis, atsikračiusi šios ponios aš išvengiau kulkos, pagalvojo Emilė. Sprendžiant iš to, su kokia užuojauta ji žiūrėjo į Oldričą ir Ketę, turbūt būtų lenkusi prie išteisinamojo sprendimo.

Emilė viena ausimi klausėsi, kaip teisėjas Stivensas aiškina atsarginiams, kad jie ir toliau dalyvauja procese. Tuo atveju, jeigu kuris nors iš svarstančių bylą prisiekusiųjų susirgtų ar atsitiktų kokia nelaimė šeimoje, neleidžianti toliau dirbti, labai svarbu, kad atsarginiai būtų pasiruošę prisidėti prie svarstymo.

– Jums išaiškinta, kad negalima kalbėtis apie bylą tarpusavyje, taip pat su kuo nors kitu, kol nesibaigs visos procedūros. Kol vyksta svarstymas, turite būti pagrindiniame prisiekusiųjų kambaryje.

Dieve saugok, kad kuris nors prisiekusysis neiškristų ir Vinters nebūtų įtraukta į svarstymą, pagalvojo Emilė. Jeigu aš ją nors kiek perpratau, mažiausia, ką ji padarytų, tai taptų svyruojančio žiuri priežastimi. Ir, mano supratimu, abu Murai tai žino. Atrodo tarsi netekę geriausio draugo.

Teisėjas Stivensas kreipėsi į prisiekusįjį numeris pirmas, stambaus sudėjimo plinkantį vyrą, įžengusį į penktą dešimtį.

– Pone Harvi, mūsų teismo taisyklėse numatyta, kad prisiekusysis numeris pirmas pirmininkauja žiuri. Jūs turėsite prižiūrėti svarstymą ir paskelbti sprendimą, kai žiuri suformuluos savo poziciją. Kai žiuri priims sprendimą, jūs pasiųsite man pranešimą per šerifo pareigūną, kuris budės už prisiekusiųjų kambario durų. Pranešime nereikia nurodyti, koks yra sprendimas, tik kad jis priimtas. Sprendimą pranešite atvirame teismo posėdyje.

Teisėjas pažiūrėjo į laikrodį.

– Dabar penkiolika po vienuoliktos. Pietūs bus jums pristatyti apie dvyliktą trisdešimt. Šiandien galite svarstyti iki ketvirtos trisdešimt. Jeigu iki to laiko nepriimsite sprendimo – pabrėžiu, turite svarstyti tiek laiko, kiek reikia, kad sąžiningai apsispręstumėte abiejų šalių atžvilgiu, – aš paleisiu jus nakčiai, o svarstymą tęsite rytoj nuo devintos ryto.

Jis atsisuko į Emilę.

– Panele Volas, ar visi įkalčiai paruošti perkelti į prisiekusiųjų kambarį?

– Taip, jūsų kilnybe, jie visi čia.

– Ponios ir ponai, dabar galite eiti į prisiekusiųjų kambarį. Pareigūnas tuojau pat atneš jums įkalčius. Kai tik jis išeis iš kambario, galėsite pradėti svarstyti.

Prisiekusieji beveik kartu atsistojo ir lėtai suėjo į gretimą žiuri kambarį. Emilė atidžiai žiūrėjo norėdama pamatyti, ar kas nors atsisuks žvilgtelėti, užjaučiamai ar priešiškai, į Gregą Oldričą. Tačiau visi žvelgė tiesiai, ir negalėjai suprasti, ką galvoja.

Tada teisėjas Stivensas paskubom priminė advokatams ir Gregui Oldričui, kad visi turi būti pasiekiami per dešimt minučių, jeigu žiuri turėtų kokių nors klausimų arba norėtų paskelbti sprendimą.

– Teismas daro pertrauką, – paskelbė ir lengvai stuktelėjo plaktuku.

Žiūrovai ėmė skirstytis. Emilė palaukė, kol Murai, Gregas Oldričas ir Ketė išeis iš teismo salės. Tada ir ji atsistojo. Koridoriuje kažkas timptelėjo už rankovės, ji atsisuko. Natali motina Alisa Mils. Ji buvo viena.

– Ponia Volas, ar galima su jumis pasikalbėti?

– Žinoma. – Pažiūrėjus į paraudusias pagyvenusios moters akis Emilę apėmė gailestis. Ji daug verkė, pagalvojo. Jai turėjo būti tikra kančia diena po dienos čia sėdėti ir viso to klausytis.

– Kodėl jums neužėjus į mano kabinetą ir neišgėrus puodelio arbatos? – pasiūlė.

Liftas buvo pilnas. Emilė pagavo susidomėjusių žmonių žvilgsnius, kai atpažino Natali motiną.

Einant į kabinetą Emilė pasakė:

– Ponia Mils, suprantu, kad jums buvo tikra kankynė. Labai džiaugiuosi, kad visa tai artėja prie pabaigos.

– Ponia Volas... – išsižiojo Alisa Mils.

– Ponia Mils, prašom vadinti mane Emile, – nusišypsojo Emilė. – Rodos, mes dėl to susitarėme.

– Gerai, – atsakė Alisa Mils. – Tebūnie Emilė. Atsimenu, prašiau jūsų vadinti mane Alisa. – Jos lūpos virptelėjo.

– Atnešiu mums arbatos, – pasiūlė Emilė. – Neprieštarausite?

Kai po poros minučių grįžo, Alisa Mils atrodė nusiraminusi. Sumurmėjusi ačiū, paėmė puoduką ir gurkštelėjo.

Emilė laukė. Natali motina akivaizdžiai nervinosi dėl to, ką ruošiasi sakyti.

– Emile, nė nežinau, kaip tai pasakyti. Žinau, jūs sunkiai dirbote ir siekiate teisingumo Natali atžvilgiu. Dievas mato, to paties noriu ir aš. Kai vakar klausinėjote Gregą, žinau, – daugumai žmonių jis atrodė siaubingai. Bet aš mačiau kai ką kita.

Emilė pajuto, kaip suspaudė gerklę. Ji manė, kad Alisa Mils atėjo pasakyti, kokia yra dėkinga už pastangas nuteisti Gregą. Paaiškėjo, kad šito neišgirs.

– Aš prisiminiau, kokia nuliūdusi ir sunerimusi būdavo Natali kiekvieną kartą, kai vykdavo repeticijos. Gregas tyliai įslinkdavo į teatrą ir stebėdavo ją. Kartais ji to net nežinodavo, nes jis nenorėdavo jos pertraukti ar išblaškyti. O kai ji būdavo išvykusi, jis viską mesdavo ir skrisdavo su ja susitikti, nes žinojo, kad jai reikia paramos. Vakar, kai sėdėjo liudytojo vietoje ir aiškino, ką veikė Menkių kyšulyje, aš supratau: Gregas elgėsi kaip visada. Jis saugojo Natali.

– Bet, Alisa, ar tai nebuvo visiškai kitos aplinkybės? Juk Natali jį paliko, o paskui pateikė skyrybų prašymą.

– Gregas nesiliovė mylėjęs ir saugojęs Natali. Gregas, kurį vakar mačiau liudytojo vietoje, – tai vis tas pats Gregas. Emile, aš tiek apie tai galvojau, daugiau negaliu. Visiškai neįmanoma, kad Gregas būtų galėjęs įskaudinti Natali, tuo labiau palikti vieną mirti. Aš ir į kapus nueisiu šituo tikėdama.

– Alisa, – švelniai tarė Emilė, – turiu tai pasakyti su nuoširdžiausia pagarba. Kai atsitinka šitokia tragedija ir apkaltinamas šeimos narys, dažnai beveik neįmanoma pripažinti, kad jis gali būti kaltas. Tokiais siaubingais atvejais kaip šis atrodo,

kad būtų daug lengviau, jei tai būtų padaręs kas nors nepažįstamas. Aukos šeima bent jau ištveria tai kartu.

– Emile, man nerūpi kiti atvejai. Jeigu Gregas bus pripažintas nusikaltęs, maldauju jūsų darbuotis toliau. Argi jums neaišku, kas visiškai aišku man? Džimis Istonas yra melagis. – Alisa atžariai atsistojo ir veriamai pažiūrėjo į ją. – Kodėl man atrodo, kad ir jūs tai žinote? – paklausė.

43

Antradienio vakarą Maiklas Gordonas pradėjo „Teisingumo rankos“ diskusiją pranešdamas, kad žiuri pirmą svarstymo dieną sprendimo nepriėmė.

– Dabar mes ruošiamės atskleisti balsavimo mūsų tinklalapyje rezultatus ir pažiūrėti, kaip vertina mūsų žiūrovai: kaltas Gregas Oldričas ar nekaltas.

Jis apžvelgė pokalbio dalyvius.

– Sakau visiškai atvirai – mes visi nustebę. Praėjusį vakarą, kai po kryžminės apklausos mums atrodė, kad Oldričas žiauriai suklupo, buvo visiškai tikėtina, kad balsavimo rezultatai gerokai pakryps prie kaltinamojo nuosprendžio.

Aiškiai džiaugdamasis tuo, ką sako, Gordonas pranešė, kad iš keturių šimtų tūkstančių respondentų keturiasdešimt septyni procentai iš tikrųjų balsavo, kad Oldričas nekaltas.

– Tik penkiasdešimt trys procentai pasiruošę nuteisti, – tarė dramatišku tonu.

– Po tiekos metų šiame darbe manau puikiai jaučiąs, kaip reaguos žmonės, ir tada gauni štai tokius rezultatus, – kraipydamas galvą pasakė teisėjas Bernardas Reilis. – Bet yra ir kitas dalykas, kurio išmoko ilgas buvimas šiame darbe: niekada nežinai.

– Jeigu kartais prokurorė Emilė Volas žiūri šią laidą, jai nėra ko pernelyg džiūgauti. Baudžiamajame teisme papras-

tos daugumos nepakanka, – pasakė Maiklas Gordonas. – Bet koks sprendimas, kaltas žmogus ar nekaltas, turi būti priimtas vienu balsu, arba dvylika, arba nulis. Jeigu prisiekusieji mano kaip mūsų žiūrovai, turėsime svyruojantį žiuri ir byla bus nagrinėjama iš naujo.

44

Trečiadienio rytą devintą valandą prisiekusieji grįžo prie bylos svarstymo. Emilė bandė susikaupti prie kitų savo bylų, bet nepajėgė. Vakarykštis pašnekesys su Alisa Mils naktį neleido užmigti.

Pusiaudienį ji nuėjo į teismo rūmų kavinę sumuštinio. Ir pasigailėjo, kad nepaprašė nueiti ko nors kito. Prie stalo, pro kurį turėjo praeiti, kad nusigautų iki pietų bufeto, sėdėjo Gregas Oldričas, jo duktė Ketė, Ričardas ir Kolas Murai ir Alisa Mils.

– Laba diena, – eidama pro šalį tyliai sumurmėjo.

Stengėsi nesusitikti su jais akimis, bet negalėjo nepamatyti kančios Ketės veide.

Ji to nenusipelnė, pagalvojo Emilė. Joks keturiolikmetis to nenusipelnė. Ketė protinga – supranta, kad bet kurią akimirką galime būti pakviesti atgal į teismo salę išklausyti nuosprendžio, dėl kurio jos tėvas visą gyvenimą praleis kalėjime.

Emilė užsisakė sumuštinį su kalakutiena ir dietinės kolos. Grįžusi į biurą, krimstelėjo sumuštinio ir padėjo į šalį. Nors dar prieš keletą minučių jautėsi alkana, Ketės paveikslas atėmė bet kokį norą valgyti.

Alisa Mils. Emilės mintys grįžo prie jos. Jeigu ji būtų buvusi tikra dėl Grego Oldričo nekaltumo balandį, kai pirmą kartą su ja susitikau, ar būčiau ką nors dariusi kitaip, klausė savęs.

Buvo viena ją bauginanti galimybė. Bilis ir Džeikas bemaž vieni tyrė bylą, abu apklausė Džimį Istoną ir patikrino jo pa-

pasakotą istoriją. Nebuvo abejonių, kad Gregas Oldričas jam skambino, taip pat, kad jis tiksliai apibūdino Oldričo svetainę.

Tačiau visa kita niekuo nepagrįsta. Gregas Oldričas kategoriškai neigė kada nors gavęs Istono laišką, kuriame atsisakoma sandėrio nužudyti Natali.

Istonas nepanašus į tipą, kuris rašytų laiškus, pagalvojo Emilė. Labiau tikėtina, kad jis būtų pasiuntęs telefonu suktą žinutę, esą išvažiuoja iš miesto ir nebegali suteikti paslaugos.

Bet gal Istonas nebenorėjo kalbėtis – juk Gregas galėjo atsiliepti į jo žinutę, bandė sau paaiškinti Emilė. Jis negalėjo būti tikras, kad sulauks tik Grego balso pašto žinutės. Todėl parašė laišką.

Ši byla baigta, priminė sau Emilė. Tebūnie kaip bus. Prieš Gregą Oldričą visa tona įrodymų. Kad ir kaip nuspręstų žiuri, aš sutiksiu.

Ketvirtą trisdešimt teisėjas Stivensas paleido prisiekusiuosius, dar kartą priminęs nesikalbėti apie svarstymą nei tarpusavyje, nei su kuo nors kitu.

Jie jau svarsto dvylika valandų, pagalvojo Emilė žiūrėdama, kaip prisiekusieji išeina niūriais veidais. Ir tai nestebina. Tikiuosi, bent penktadienio popietę sprendimas bus priimtas. Ji gailiai šyptelėjo. Praėjusį vakarą pasižiūrėjusi „Teisingumo ranką“ ir pamačiusi balsavimo rezultatus, Emilė visai nenorėjo, kad savaitgalį prisiekusieji būtų atakuojami šeimos ir draugų, mirštančių iš noro ką nors naudinga patarti.

Kolas išlydėjo Gregą su Kete, Alisa Mils sekė atsilikusi per keletą žingsnių, o Ričardas Muras dar sukiojosi teismo salėje. Jis priėjo prie Emilės.

– Prisiekusieji verčia mus abu prakaituoti, Emile, – nuoširdžiai pasakė.

– Atrodo, taip, – sutiko Emilė. – Bet tikėjausi, kad tai užtruks keletą dienų.

– Kiek suprantu, vakar jus aplankė Alisa Mils.

– Iš tikrųjų, – atsakė Emilė. – Ši maloni ponia perėjo tikrą pragarą, bet aš, aišku, džiaugiuosi, kad jos nėra tarp prisiekusiųjų.

Ričardas Muras sukikeno.

– Taigi. – Akimirką žybtelėjęs humoras dingo. – Emile, prisiekiu, jūs sučiupote ne tą žmogų. Galite sulaukti kaltinamojo nuosprendžio, bet ir tada mes nesiliausime ieškoję, iš kur Istonas ištraukė tą informaciją, iš kur jis žino apie tą prakeiktą girgždantį stalčių. Turi būti kitas paaiškinimas.

– Ričardai, jūs daug nuveikėte gindamas teisiamąjį. Aš jį apkaltinau ramia sąžine. Jeigu atsiras naujų pagrįstų įrodymų, aš būsiu pirma, kuri norės juos pamatyti.

Jie kartu išėjo iš teismo salės.

– Pasimatysime rytoj rytą, – pasakė Ričardas.

– Iki, – atsiliepė Emilė.

Grįžusi į savo kabinetą ant stalo rado raštelį. „Eme, 6 val. 30 min. ateikite į „Soliarį“ vakarienės. Bilio Trajono gimtadienis, ir mes jį nutarėme pasveikinti. Žada užsukti ir Tedas Veslis.“ Žinutę pasirašiusi Triš, įstaigos tyrėja.

Ir dar pridėjusi nuotaikingą P. S.: „Namo grįšite laiku, galėsite pažiūrėti savo mėgstamą laidą – „Teisingumo ranką“!!!

Mintis, kad reikės švęsti Bilio Trajono gimtadienį, buvo aiškiai nemaloni, bet nebuvo kaip atsisakyti, ypač kai ten žadėjo būti Tedas Veslis, Trajono pusbrolis.

Jau beveik penkta, susivokė. Užuot čia kuitusis, verčiau važiuosiu namo, pašersiu Besę ir išleisiu laukan. Ir pačiai reikia išsinerti iš kostiumo, nusispirti aukštakulnius ir užsimesti ką nors patogesnio.

Po valandos, pavedžiojusi Besę dvidešimt minučių, Emilė įbėrė jai ėdalo, pakeitė vandenį ir užlipo į viršų. Besė taip veržėsi laukan, kad ji grįžusi nė nepersirengė.

45

Detektyvas Bilis Trajonas aiškiai mėgavosi savo penkiasdešimt trečiojo gimtadienio vakariene „Soliaryje“, populiariame restorane, įsikūrusiame už kampo netoli Bergeno apygardos teismo rūmų. Užmetęs ranką ant savo jaunos draugės Donos Vuds krėslo atlošo, jis aiškino, kaip gera užmiršti įtampą ir atsipalaiduoti laukiant Oldričo nuosprendžio.

– Mes su Džeiku atidavėme šitai bylai daugybę valandų, – ištarė su pagyros gaidele balse. – Labai gaila, kad jo nėra šį vakarą. Jo vaikis žaidžia.

– Bili, neatrodo, kad Džeikas jums patiktų, – nuoširdžiai paprieštaravo Dona. – Kodėl norėtumėt, kad jis čia būtų?

Trajonas metė piktą žvilgsnį į savo merginą, o Emilė, džiaugdamasi dėl jo sutrikimo, akimirksniu pajuto palankumą Džeikui. Kaip gaila, kad aš neturiu vaiko, kuris šį vakarą kur nors žaistų, pagalvojo. Su malonumu sutikčiau būti bet kur kitur.

Prie stalo dar sėdėjo du prokuroro padėjėjai, du veteranai detektyvai ir tyrėja Triš Foli, ta pati, kuri paliko Emilei žinutę.

Triš labai gera draugė, pagalvojo Emilė, bet nesupranta, ką aš jaučiu Biliui Trajonui. Esu tikra, ji mane pakvietė, nes žino, kaip jaudinuosi dėl Oldričo žiuri. Pagalvojo, kad man gerai būtų šį vakarą prasiblaškyti. O man daug labiau patiktų sėdėti namie su Bese, atsiduso.

Šiandien ji nematė Tedo Veslio, bet žinojo, kad jis buvo rūmuose. Stebėjosi, kad neužsuko pasisveikinti. Jam tai nebūdinga, kai žiuri užsidaro svarstyti svarbesnių bylų.

Vis dar muistydamasis po netaktiškos Donos pastabos apie jo požiūrį į Džeiką, Bilis Trajonas mėgino pakeisti temą.

– Nagi, Eme, liaukitės jaudintis. Kai svarbiausias liudytojas – pavyzdingas pilietis Džimis Istonas, vieni niekai išgauti kaltinamąjį nuosprendį, – pajuokavo jis. – Negi jums nepatiko Istono istorija apie laišką, kurį jis nusiuntė Oldričui atsisakydamas sandėrio ir pasilaikydamas „negrąžinamą avansą“? Tai buvo mano sumanymas, ir jis juo pasinaudojo.

– Tai buvo jūsų sumanymas! – sukrėsta šūktelėjo Emilė.

– Na, suprantate, ką turiu omeny. Kai pirmą kartą jį apklausiau, jis papasakojo, kad laiške Oldričui rašė nesiruošiąs grąžinti pinigų. Aš pajuokavau, kad tai tarsi negrąžinamas avansas. Štai šitaip vėliau jis ir paliudijo.

– Sveiki visi. – Tedas Veslis atitraukė kėdę ir atsisėdo. Niekas nepastebėjo, kaip jis įėjo, bet buvo aišku, kad nugirdo Bilio pastabą. – Meskime šią temą, – šiurkščiai pasakė. – Dar prisišauksime bėdų.

Ir su gimtadieniu, Bili, sarkastiškai pagalvojo Emilė. Ji stebėjo prokuroro veidą. Kažkas Tedui neduoda ramybės, nutarė. Įdomu, ar jis vakar vakare žiūrėjo „Teisingumo ranką“. Lažinuosi, kad žiūrėjo. Ir jis negali būti patenkintas, kai beveik pusė žiūrovų mano, kad jo įstaiga traukia baudžiamojon atsakomybėn nekaltą žmogų. Ne pats geriausias būsimo Jungtinių Valstijų teisingumo ministro, visos šalies vyriausiojo teisingumo vykdytojo, įvaizdis.

Emilė buvo tikra, kad Tedo sveikinimas skirtas visam stalui, tad ji nesulaukė įprastinio šilto dėmesio. Žinoma, to ir reikėjo tikėtis, priminė sau. Žinau, Tedas visada žiūri, iš kur vėjas pučia, – taip elgiasi ne tik su manimi, bet daugiau mažiau

su visais. Jeigu Oldričas bus nuteistas, galiu prognozuoti sau švelnų vėjelį ir daug daug saulės.

Triš stengėsi atkurti šventinę nuotaiką, kurią sugadino Donos leptelėjimas.

– Nagi, Bili, ko jūs iš tikrųjų norite gimtadienio proga? – linksmai paklausė.

– Ko aš noriu? Leiskite pagalvoti. – Trajonas irgi aiškiai stengėsi pakreipti kalbą, kad niekas neužsimintų apie Istoną. – Padaryti ką galima, kad blogi vyrukai būtų pričiupti. Laimėti loterijoje ir nusipirkti puikų butą Parko aveniu. Ir aplankyti pusbrolį, naująjį teisingumo ministrą Vašingtone. – Jis pažiūrėjo į Tedą ir nusišypsojo. – Noriu sužinoti, koks jausmas užsikelti kojas ant jūsų stalo.

Tedas Veslis nebuvo nusiteikęs juokauti.

– Kaip jau sakiau, užsukau vos kelioms minutėms. Smagaus vakaro.

Jis staigiai atsistojo.

Tedas niekada neužeidavo pasveikinti pusbrolio su gimtadieniu, toptelėjo Emilei.

Padavėjas išdalijo valgiaraščius. Visi užsisakė ir atsipalaidavo, išskyrus šventės kaltininką, kuris, Emilė matė, vis dar raivėsi ir dėl savo merginos kvailos pastabos, ir dėl pusbrolio šaltumo. Laimė, Dona nekreipė į tai dėmesio ir buvo gerai nusiteikusi.

Maistas buvo nuostabus. Vakarui įsibėgėjus Bilis, regis, įveikė pyktį. Juokavo, kad Dona, gerianti tik sodos vandenį, jam priskirta vairuotoja, ir pasilepino keturiomis didelėmis taurėmis vyno.

Deserto buvo atneštas gimtadienio tortas ir kava. Kai vakarienė baigėsi ir visi susiruošė skirstytis, Triš pranešė, kad po pietų paskambinęs prokuroras paprašė užrašyti šį pobūvį į jo sąskaitą.

Bilis nusišypsojęs pasakė:

– Toks tas mano pusbrolis – geriausias bičas nuo tada, kai dar buvome vaikiščiai.

O jūs jam – viena bėda, pagalvojo Emilė. Tikiuosi, kad galiausiai netapsite kilpa ant kaklo. Ji suvokė smarkiai nuliūdusi dėl to, ką sužinojo per šią vakarienę. Pirma, Bilis ėjo ant peilių su savo porininku Džeiku Rozenu, geru ir sąžiningu tyrėju. Antra, pakišo Istonui skambią frazę, kodėl negrąžino pinigų Oldričui, o šis ją pacitavo prisiekusiesiems.

Ir galiausiai – gimtadienio noras „padaryti ką galima, kad blogi vyrukai būtų pričiupti“.

Ką galima, pagalvojo.

O ką tai reiškia?

46

Ketvirtadienio rytą 11 val. 15 min. Emilei paskambino teisėjo Stivenso sekretorė: žiuri atsiuntė teisėjui pranešimą.

– Ar tai sprendimas? – nekantriai paklausė Emilė.

– Ne, tai ne sprendimas, – atsakė sekretorė. – Teisėjas Stivensas po penkių minučių nori matyti jus ir Murus savo kabinete.

– Gerai, ateinu.

Emilė tuojau paskambino į Tedo Veslio biurą, kad žinotų – kažkas vyksta.

Tedas pakėlė ragelį.

– Sprendimas?

– Ne, – atsakė Emilė. – Gali būti reikalavimas perklausyti liudijimą arba svyruojantis žiuri. Jeigu žiuri svyruoja, esu tikra, Muras sieks pripažinti, kad teismo procesas vyko nesilaikant reikalavimų.

Dar jai nebaigus kalbėti, Veslis piktai atrėmė:

– Nesutikite. Žiuri svarstė dvi dienas, o procesas vyko kelias savaites.

Emilė stengėsi, kad balsas neskambėtų irzliai.

– Kaip tik tai ir ketinu daryti. Žinoma, sieksiu, kad toliau svarstytų. Kad ir kaip ten būtų, nemanau, kad teisėjas Stivensas būtų toks greitas.

– Gerai. Labai gerai. Dar per anksti leisti žiuri kelti baltą vėliavą. Dar susitiksime.

Po keleto minučių Emilė ir Murai buvo teisėjo Stivenso kabinete. Teisėjas perskaitė rankoje laikomą pranešimą: „Jūsų kilnybe, mes norėtume dar kartą išklausyti Džimio Istono ir Grego Oldričo liudijimą. Ačiū." Pranešimas buvo pasirašytas pirmojo prisiekusiojo.

– Aš informavau teismo referentę, ji bus pasiruošusi maždaug po penkiolikos minučių, – pasakė jiems Stivensas. – Abu liudytojai davė išsamius parodymus, ir aš numanau, kad perklausa truks visą dieną.

Emilė ir Murai sutiko. Jie padėkojo teisėjui ir išėjo į teismo salę. Joje prie prokurorės stalo stovėjo Tedas Veslis.

– Mes ruošiamės vėl išklausyti abiejų – Istono ir Oldričo – liudijimo, – informavo jį Emilė. – Tai truks visą dieną.

Rodos, jam palengvėjo.

– Na, tai daug geriau negu svyruojantis žiuri. Jeigu tai užtruks visą dieną, o paskui teisėjas paleis prisiekusiuosius namo, aišku, sprendimo šiandien nesulauksite. Gerai. Aš dingstu iš čia.

Prisiekusiesiems susėdus savo ložėje ir pasiruošus įdėmiai klausytis, pirmas buvo skaitomas Istono liudijimas. Emilė susigūžė, kai teismo referentė perskaitė lengvabūdišką Istono atsakymą dėl negrąžinamos paskolos. Neva Istono liudijimas, o aš norėčiau žinoti, kas jame iš tikrųjų yra Bilio Trajono, tarė pati sau.

1 val.15 min. referentė baigė skaityti Istono liudijimą. Teisėjas Stivensas paskelbė 45 minučių pietų pertrauką, antrą valandą jie tęs darbą ir išklausys Grego Oldričo liudijimą.

Užuot ėjusi į kavinę ir vėl susidūrusi su Gregu ir Kete Oldričais bei Alisa Mils, Emilė paprašė jaunos stažuotojos atnešti kokios nors sriubos. Užsidariusi kabineto duris, guodėsi, kad kartotinį liudijimą teismo referentė perskaitė santūriu profesionaliu balsu.

Tai buvo didelis kontrastas su lengvabūdiška ir pasipūtėliška Istono laikysena, kai liudijo pats. Laimė, bet kuris prisiekusysis, kuriam, suprantama, buvo nemalonu jo klausytis, suvoks, kad tai, ką jis sakė, informatyvu ir daug ką patvirtina... Ji nusispjovė per petį.

Be dešimt antrą ji įžengė į liftą – grįžo į teismo salę. Bus nelengva išsėdėti per Grego Oldričo kankinamą liudijimą. Jai naudinga, kad Istono liudijimas buvo perskaitytas glaustai ir sausai, naudos iš tokio pat glausto skaitymo gali turėti ir Oldričas – nebus justi drebulio ir abejonių, kurios buvo akivaizdžios iš jo balso, jo elgesio.

Visi savo vietose – perklausa prasidėjo lygiai antrą valandą. Visiškai susitelkę ir įsitempę, prisiekusieji, rodos, sugėrė kiekvieną žodį. Vienas kitas dirstelėdavo į Gregą Oldričą, paskui į Alisą Mils, kuri pastarąsias keletą dienų sėdėjo šalia Ketės ir dažnai ją apsikabindavo.

Ji leidžia žiuri suprasti, kad pakeitė nuomonę, konstatavo Emilė. Ir prisiekusieji eidami namo pastarąsias keletą dienų veikiausiai ją matydavo stovinčią su Gregu ir Murais koridoriuje. Įdomu, kaip tai paveiks tuos prisiekusiuosius, kurie dar neturi aiškios nuomonės?

Veikiausiai rytoj sulauksime sprendimo arba bus pranešta, kad žiuri svyruoja, pagalvojo Emilė. Iš ankstesnės patirties žinojo, kad žiuri, kuris jau keletą dienų svarstė, o paskui iš naujo klausėsi ilgų pagrindinių liudytojų parodymų, paprastai gana greitai priima sprendimą arba nusprendžia, kad negali sutarti.

Teismo referentė baigė 4 val. 05 min.

– Gerai, ponios ir ponai, darome pertrauką iki rytojaus, devintos valandos ryto, – prisiekusiesiems pranešė teisėjas Stivensas.

Jau ketinanti eiti Emilė pamatė, kad Alisa Mils įdėmiai žiūri į ją.

Jautė, kad Alisa jau ilgą laiką ją stebi.

Natali motina per užtvarą švelniai uždėjo rankas Gregui ant pečių – gestas, kuris Emilei pasirodė keistai pažįstamas.

Mirkčiodama nuo ašarų, kurios ėmė graužti akis, Emilė išskubėjo iš teismo salės, bandydama pabėgti nuo neįveikiamo ir nepaaiškinamo ilgesio, kurį staiga pajuto žiūrėdama į tuos tris sugniuždytus žmones – Alisą, Gregą ir Ketę.

47

– Kaip bus? – penktadienio rytą be dešimt devintą susėdus į vietas prie gynybos stalo Gregas Oldričas paklausė Ričardo Muro.

– Šiandien turėtų paaiškėti, – atsakė Muras.

Kolas Muras sutikdamas linktelėjo.

Lygiai devintą teisėjas Stivensas atsisėdo į savo vietą. Pakvietė prisiekusiuosius susirinkti į ložę ir patikrino pagal sąrašą. Tada pasiūlė tęsti svarstymą.

Kai tie išėjo į žiuri kambarį, Gregas pasakė:

– Ričardai, vakar vakare balsavimas Maiko laidos „Teisingumo ranka" tinklalapyje parodė, kad mano pusėje keturiasdešimt septyni procentai žiūrovų. Gal kartais matėte tą laidą?

– Ne, Gregai, nemačiau.

– Abejoju, kad jūs kada atsidurtumėte mano padėtyje. Bet jeigu taip atsitiktų ir Maikas imtųsi nušviesti bylą savo laidoje, patariu įsijungti. Pamatytumėte – tai tarsi susidvejinimas. Jūs esate išmestas liūtams, o kartu – žiūrovas arenoje ir lažinatės, ar tas vyras duobėje išsigelbės, ar ne. Iš tikrųjų labai įdomi padėtis.

Aš nelabai jaudinuosi, toptelėjo Gregui. Matyt, jau pavargau. Beprotybė – šią naktį taip gerai miegojau, bet paskui atsibudau su siaubinga nuojauta, kad būsiu nuteistas. Visą laiką telaukiau, kad kaip nors tai baigtųsi, o dabar meldžiu Dievo

bent jau svyruojančio žiuri. Jeigu būsiu pripažintas kaltu, apeliacijos procesas gali trukti metų metus, ir jau dabar, Ričardo nuomone, padavus apeliaciją mano šansai menki.

Nuteistas žudikas.

Tau duodamas numeris, ar ne?

Aš noriu susigrąžinti gyvenimą. Noriu rytą atsikelti ir eiti į darbą. Noriu važiuoti į Ketės mokyklą ir žiūrėti, kaip ji žaidžia futbolą. Noriu ištrūkti į golfo laukus. Aš visą vasarą beveik nežaidžiau, o ir žaisdamas negalėdavau susikaupti.

Teisėjas jau ėjo iš savo vietos. Gregas pažiūrėjo į prokuroro stalą. Emilė Volas tebesėdėjo. Šiandien ji vilki tamsiai žalią švarkelį ant juodo megztinio aukšta apykakle ir juodą sijoną. Kojos sukryžiuotos po stalu, kaip paprastai, ji avi aukštakulnius. Kai šįryt įėjo į teismo salę, kulniukų kaukšėjimas jam priminė Natali kulniukų garsą, tokį įprastą nurimusiame bute, jai vienuoliktą grįžus po spektaklio...

Kai neidavau pasitikti į teatrą, visada jos laukdavau, prisiminė. Jos žingsniai ant kietmedžio grindų prieškambaryje mane pažadindavo, jeigu prisnūsdavau.

Tada paruošdavau abiem atsigerti, o jai užkąsti, jeigu būdavo alkana. Man tai patikdavo, nors ji ir nerimaudavo, kad dėl jos negulu, o tai nesąžininga.

Natali, kodėl tu taip sureikšmindavai dalykus, kurie nėra svarbūs? Kodėl taip nepasitikėdavai, kad negalėdavai susitaikyti su tuo, jog tave myliu ir man patinka tavim rūpintis?

Vėl žvilgtelėjęs į kaltintojo stalą, Gregas pamatė prie Emilės Volas einant vieną iš detektyvų, apklaususį jį iškart po Natali mirties ir dar kartą po septynių mėnesių, vos buvo suimtas Istonas.

Trajonas, pagalvojo Gregas. Nagi, koks jo vardas? Ak taip, Bilis. Kai liudijo teisme, aiškiai matėsi, kad jaučiasi esąs Džeimsas Bondas. Gregas matė, kaip jis familiariai deda ranką Emilei Volas ant peties, o jai tas aiškiai nepatinka – ji dėbteli ir susiraukia.

Tikriausiai linki jai sėkmės, spėjo Gregas. Deja. Jeigu mane nuteis, tai bus jų abiejų pergalė. Dar viena žvaigždutė antpečiuose. Esu tikras, jie visi eis kartu atšvęsti.

Ir tai žada atsitikti šiandien, pagalvojo.

Žinau, tai atsitiks šiandien.

Ričardas ir Kolas Murai pasiėmė portfelius. Eisime į savo antruosius namus, pagalvojo Gregas.

Į kavinę.

Vienuoliktą trisdešimt, jiems sėdint prie stalo netoli labiausiai prigrūstos kavinės vietos, suskambėjo Ričardo Muro mobilusis telefonas. Gregas su Kete lošė kortomis. Alisa Mils bandė skaityti žurnalą. Kolas su Ričardu peržiūrinėjo kitas bylas.

Ričardas atsiliepė, pasiklausė ir apžvelgė stalą.

– Yra sprendimas, – pasakė. – Eime.

Emilė sulaukė skambučio, kai vėl bandė susitelkti prie kitos bylos. Pastūmė bylą į šalį ir paskambino Tedui Vesliui, tada kaukšėdama marmurinėmis grindimis išpuolė į koridorių ir nusprendė verčiau lipti laiptais negu laukti lifto.

Kai pasiekė trečią aukštą, suprato, kad žinia apie sprendimą jau plinta. Žmonės veržėsi užsiimti vietą teismo salėje, kol dar yra. Ji priėjo prie durų kaip tik tą akimirką, kai Gregas Oldričas atskubėjo iš kitos pusės. Jie vos nesusidūrė – abu žengtelėjo atgal. Įsispoksojo vienas į kitą, tada Oldričas mostelėjo jai eiti pirmai.

Tedas Veslis nustebino Emilę atsisėsdamas šalia jos prie kaltintojo stalo. Dabar, kai žino, kad yra sprendimas, o ne svyruojantis žiuri, jis beveik tikras, kad sulauksime kaltinamojo nuosprendžio, pagalvojo ji. Todėl dabar jis dėmesio centre. Ji pastebėjo, kad Tedas rado laiko pasikeisti kaklaraištį ir švarką. Išsipuošė prieš kameras, pagalvojo su kruopele apmaudo.

Teisėjas Stivensas atėjęs oficialiai pranešė tai, ką visi ir taip jau žinojo.

– Prieš penkiolika minučių gavau pranešimą iš prisiekusiųjų, kad jie priėmė sprendimą. – Jis atsisuko į šerifo įstaigos pareigūną. – Pakvieskite žiuri.

Kai prisiekusieji suėjo, visi teismo salėje žiūrėjo į juos, bent iš veido išraiškos stengdamiesi atspėti, koks sprendimas.

Teisėjas Stivensas kreipėsi į pirmąjį prisiekusįjį Stiuartą Harvį.

– Pone Harvi, gal malonėtumėte atsistoti. Ar žiuri apsisprendė dėl šios bylos?

– Taip, jūsų kilnybe.

– Ar sprendimas vieningas?

– Taip, vieningas, jūsų kilnybe.

Teismo salėje stojo visiška tyla.

Teisėjas Stivensas pažiūrėjo į Gregą.

– Kaltinamasis, atsistokite.

Gregas – bejausmiu veidu – ir Murai atsistojo.

Teisėjas Stivensas paklausė:

– Koks jūsų sprendimas dėl pirmo punkto – kaltinimo įsilaužimu: kaltas ar nekaltas?

– Kaltas, jūsų kilnybe.

Teismo salėje pasigirdo bendras atodūsis. Jeigu Oldričas kaltas dėl to, kad įėjo į jos namus, mes jį pričiupome dėl visko, pagalvojo Emilė. Čia viskas arba nieko.

– Dėl antro punkto – žmogžudystės – kaltas ar nekaltas?

– Kaltas, jūsų kilnybe.

– Ne... Ne... – Ketė Oldrič pašoko nuo kėdės šalia Alisos Mils ir niekam nespėjus sulaikyti apibėgusi aplink turėklus apsikabino tėvą.

Teisėjas Stivensas pažiūrėjo į ją, švelniai mostelėjo grįžti į savo vietą, palaukė, kol ji paklus, tada vėl atsigręžė į žiuri pirmininką.

– Dėl trečio punkto, šaunamojo ginklo įsigijimas neteisėtiems tikslams, – kaltas ar nekaltas?

– Kaltas, jūsų kilnybe.

Emilė matė, kaip pasisukęs Gregas Oldričas bando guosti kūkčiojančią dukterį. Net per teismo salės šurmulį išgirdo jį sakant:

– Kete, nesijaudink. Tai tik pirmas ratas. Aš tau pažadu.

Teisėjas Stivensas pažiūrėjo į Ketę ir tvirtai, nors ir užjaučiamai pasakė:

– Panele Oldrič, turiu paprašyti jūsų susitvardyti, kol baigsime procedūras.

Ketė delnais užspaudė burną ir įsikniaubė veidu Alisai į petį.

– Pone Murai, ar pageidaujate, kad prisiekusieji būtų apklausti? – paklausė teisėjas Stivensas.

– Taip, jūsų kilnybe.

– Ponios ir ponai, jūsų pirmininkas pranešė, kad pripažinote kaltinamąjį esant kaltą pagal visus punktus, – pasakė teisėjas. – Kai bus perskaitytas jūsų vardas, prašom pasakyti, kaip balsavote: kaltas ar nekaltas.

– Kaltas.

– Kaltas.

– Kaltas... Kaltas... Kaltas...

Dviem prisiekusiosioms atsakant per skruostus riedėjo ašaros.

Kai paskutinis prisiekusysis pakartojo žodį, kuris jį pasmerkė, Gregas Oldričas mirtinai išbalusiu veidu nesutikdamas papurtė galvą.

Toliau dalykišku tonu teisėjas Stivensas oficialiai patvirtino, kad sprendimas vieningas. Jis nurodė šerifo įstaigos pareigūnui kartu su pirmininku nueiti į žiuri kambarį, atnešti įrodymus ir grąžinti advokatams.

Kai po kelių minučių jie grįžo iš žiuri kambario, Emilė greitai peržiūrėjo valstijos įrodymus, o Ričardas Muras – gynybos įrodymus. Abu pažymėjo, kad viską atgavo.

Teisėjas paskutinį kartą kreipėsi į prisiekusiuosius.

– Ponios ir ponai, paskelbus sprendimą jūsų darbas baigtas. Teismo ir visų susijusių su šia byla žmonių vardu noriu jums nuoširdžiai padėkoti. Jūs buvote labai dėmesingi. Pranešu jums, kad pagal mūsų teismo taisykles niekas, susijęs su šia byla, negali įsitraukti į jokius pokalbius su jumis apie šios bylos svarstymą arba jūsų vaidmenį priimant sprendimą. Taip pat perspėju dėl kalbų su kitais žmonėmis. Nesakykite nieko, ko nenorėtumėte pakartoti dalyvaujant kitiems prisiekusiesiems. Dar kartą ačiū. Jūs laisvi.

Kai prisiekusieji atsistojo, pašokusi Alisa Mils ėmė šaukti:

– Aš jums nedėkoju. Jūs suklydote, visi jūs. Mano duktė buvo nušauta ir palikta ant grindų mirti, bet jos žudiko nėra šioje teismo salėje. Gregas, mano žentas, nekaltas. Ne jis tai padarė.

Įniršusi ji bedė pirštu į Emilę.

– Jūsų liudytojas yra melagis, ir jūs tai žinote. Aš vakar tai mačiau jūsų veide. Ir neneikite šito. Jūs žinote, kad tai parodija, ir širdyje jums gėda joje dalyvauti. Emile, dėl Dievo meilės!

Teisėjas trinktelėjo plaktuku.

– Ponia Mils, aš suprantu, kokia jūs nuliūdusi ir prislėgta, ir labai jus užjaučiu. Bet privalau pareikalauti, kad laikytumėtės ramiai, kol prisiekusieji išeis iš teismo salės.

Aiškiai sukrėsti to, ką išgirdo, prisiekusieji išėjo.

Liko pateikti paskutinį prašymą. Emilė atsistojo.

– Jūsų kilnybe, ponas Oldričas buvo pripažintas kaltu dėl trijų veikų: įsilaužimo, šaunamojo ginklo įsigijimo ir nužudymo. Dabar jam gresia kalėjimas iki gyvos galvos. Valstija mano, jog yra didelė rizika, kad jis pasislėps. Jis turi finansinių paskatų pasislėpti. Valstija prašo atšaukti jo paleidimą už užstatą.

Ričardas Muras, pilkas kaip žemė, atsakė. Nors jo argumentai galėjo būti bergždi, paprašė, kad Gregui Oldričui būtų

leista grįžti namo, kol bus įformintas nuosprendis, – sutvarkyti savo reikalų ir pasirūpinti motinos neturinčia dukra.

– Turiu sutikti su prokurore: esama rizikos, kad nuteistasis pasislėps, – pasakė teisėjas Stivensas. – Ponas Oldričas turėjo žinoti, kad toks sprendimas galimas, ir turėjo laiko pasirengti. Nuosprendis bus paskelbtas gruodžio penktą, devintą ryto. Paleidimas už užstatą atšaukiamas. Ponas Oldričas bus uždarytas į kalėjimą.

Mirtinai išbalęs Gregas Oldričas santūriai išklausė pareigūno nurodymą sudėti rankas už nugaros. Kai ant riešų buvo uždėti ir su trakštelėjimu užspausti antrankiai, jo išraiška nepasikeitė.

Kol buvo vedamas iš teismo salės į sulaikymo kamerą, jo atmintin visam laikui įsirėžė du vaizdai: susirūpinęs Emilės Volas veidas ir atvirai džiugi prokuroro Tedo Veslio šypsena.

48

Penktadienio vakarą Emilė neprisidėjo prie pergalės šventimo „Soliaryje“. Teisindamasi nuovargiu pasakė Tedui Vesliui, kad prieš jam išvykstant į Vašingtoną norėtų pakviesti su Nense kur nors vakarienės.

Nors išties jautėsi pervargusi, jai buvo nepakeliama pati mintis švęsti nuosprendį, kuris sugniuždė ne tik Gregą Oldričą, bet ir jo paauglę dukterį bei Natali motiną.

Jūs žinote, kad tai parodija, ir širdyje jums gėda joje dalyvauti. Desperatiškas kaltinimas, kurį Alisa Mils išrėkė teisme, nesiliovė suktis Emilei galvoje. Užuojautą Alisai keitė pyktis. Šiai bylai aš atidaviau septynis savo gyvenimo mėnesius, galvojo eidama iš teismo rūmų. Laimė, visa žiniasklaida jau išsiskirstė, ir niekas nesekė jos iki automobilio.

Aš norėjau teisingumo nepaprastai talentingai asmenybei, ji suteikdavo tiek daug džiaugsmo daugybei žmonių, o įžengusi į nuosavus namus buvo nušauta įsibrovėlio, galvojo.

Širdyje aš žinau...

Ką Alisa Mils žino apie mano širdį? Jeigu jau taip, ką aš pati žinau apie savo širdį? Ji net ne mano. Mano širdis buvo padėta į dubenį ant operacinio stalo ir lyg niekur nieko vėliau išmesta.

Kai įlipo į mašiną, ašaros, kurias tramdė nuo pat Alisos Mils išpuolio, ėmė riedėti iš akių. Prisiminė, ką vienas reporteris

sakė per žiniasklaidos antpuolį po nuosprendžio. „Jūs tapsite įžymybe, Emile. Visi apie jus rašys. Iki šio ryto aš nežinojau, kad jums persodinta širdis. Vienas kitas apie tai kalbėjo. Ir dar. Nežinojau, kad jūsų vyras žuvo Irake. Nuoširdžiai užjaučiu."

Ir netrukus visa tai bus eskaluojama žiniasklaidoje, baisėjosi Emilė. O Dieve, aš pernelyg nesirūpinčiau dėl to širdies persodinimo, bet viską atiduočiau, kad dabar galėčiau parvažiuoti namo pas Marką. Atiduočiau bet ką, kad tik jis būtų su manimi...

Parvažiavus ją pasveikino beprotiškas lojimas iš užpakalinio priebučio, tai kaip niekad pakėlė nuotaiką. Skubėdama pas Besę, Emilė su dėkingumu pagalvojo apie tą beatodairišką meilę, kurią mažasis šunelis jai jaučia.

49

Penktadienio vakarą, praėjus devynioms valandoms po nuosprendžio paskelbimo, į eterį išėjo „Teisingumo ranka“. Maiklas Gordonas pradėjo nuo dramatiškų vaizdų, kaip buvo paskelbtas kaltinamasis nuosprendis, Ketės Oldrič ir Alisos Mils protrūkių.

– Šį vakarą turime sukrečiančią laidą, – sušuko jis. – Jūs ne tik pasiklausysite mūsų žymiųjų pašnekovų, jūs turėsite galimybę pasiklausyti žiuri narių ir tų, kurie buvo atsarginiai ir negalėjo dalyvauti svarstant, taip pat liudytojos, buvusios su Natali Reines, kai ši mirė.

Pašnekovai – teisėjas pensininkas Bernardas Reilis, buvęs prokuroras Piteris Noulsas ir kriminalistikos psichologė Žoržetė Kasota – stebėjosi, kad žiuri pajėgė priimti sprendimą vienu balsu. Kasota prisipažino netikėjusi, kad tai įmanoma turint galvoje visas kliautis dėl Džimio Istono.

Dorotė Vinters, nepatenkinta atsarginė, nelaukė kvietimo kalbėti.

– Esu įsiutusi, – rėžė. – Jeigu būčiau ten buvusi, to nebūtų atsitikę. Niekas, jokie žodžiai ir liudijimai nebūtų pakeitę mano nuomonės. Mano manymu, teisėjas leido prokurorei užsipulti poną Oldričą, kai tas vargšas žmogus bandė paaiškinti, kodėl važiavo į Menkių kyšulį. Jei paklaustumėte manęs, jis buvo per geras Natali. Nemanau, kad ji gerai su juo elgėsi.

Viskas visada sukosi tik apie jos karjerą, bet vis tiek jis buvo jai atsidavęs ir ja rūpinosi.

Trečias prisiekusysis Normanas Klingeris, penktą dešimtį įpusėjęs statybų inžinierius, papurtė galvą.

– Mes uoliausiai išnagrinėjome šią bylą, – kategoriškai pareiškė jis. – Esmė ne tai, buvo ponas Oldričas pernelyg geras Natali ar nebuvo. Nesvarbu, koks tas Džimis Istonas, juk viskas, ką jis sakė, pasitvirtino.

Siuzė Volš net suvirpėjo sulaukusi skambučio, kviečiančio dalyvauti laidoje. Ji išskubėjo darytis šukuosenos ir net sumokėjo už makiažą grožio salone. Tik atvykusi į studiją sužinojo, kad čia yra darbuotojas, atsakingas už šukuoseną ir grimą.

Maiklas Gordonas jos paklausė:

– Ponia Volš, jūs paskutinis žmogus, kuris matė Natali Reines gyvą. Ką manote apie šį nuosprendį?

– Iš pradžių maniau, kad jis neabejotinai kaltas, – nuoširdžiai pasakė ji. – Bet vėliau suvokiau, kad kažkas man vis neduoda ramybės. Suprantate, ji dar buvo gyva, kai ją radau. Ji neatsimerkė, bet dejavo. Manau, ji suprato, kad kviečiu jai pagalbą. Jeigu žinojo, kas į ją šovė, – turiu omeny jos vyrą, – kodėl ji šito man nepašnibždėjo? Mano nuomone, ji suprato, kad miršta. Ar nebūtų troškusi, kad žmogus, kuris į ją šovė, būtų sučiuptas?

– Taigi, – įsiterpė Dorotė Vinters.

– Ponia Volš, jūs turite suprasti – visa tai buvo kruopščiai apsvarstyta prisiekusiųjų kambaryje, – pasakė Klingeris. – Pati sakote, kad Natali merdėjo. Sakėte, kad neatsimerkė. Ji aimanavo, bet tai dar nereiškia, kad būtų pajėgusi su jumis kalbėtis.

– Ji suprato mane, esu tikra, – laikėsi savo Siuzė. – Ir nesvarbu, kaip ten buvo, aš nemanau, kad žmonės gali aimanuoti, jeigu yra netekę sąmonės.

– Aš nesakau, kad ji buvo visiškai be sąmonės. Bet mirtinai sužeista, ir vėlgi – mes nemanėme, kad ji pajėgė bendrauti.

– Jie beveik metus gyveno atskirai. Galbūt akiratyje buvo koks draugas, apie kurį niekas nežinojo, – spyrėsi Dorotė Vin-

ters. – Neužmirškite, ji užsiminė Gregui Oldričui, kad yra dar kažkas. Štai dėl ko jis važiavo į Menkių kyšulį – kad tai patikrintų. O gal tai buvo koks pamišęs gerbėjas? Galbūt ji turėjo kokį neįtrauktą į sąrašą telefono numerį, kita vertus, visi galėjo internete rasti jos adresą ir žemėlapį su jos namu. Tereikėjo pažiūrėti. Pats lengviausias pasaulyje dalykas.

– Gynybos advokatas beveik išvis nekalbėjo apie galimą draugą, – įsiterpė Donaldas Sternas, kitas atsarginis prisiekusysis. – Jeigu toks vyras buvo, net jeigu nesilankė Menkių kyšulyje, vargiai nežinojo, kaip nusigauti į namą Naujajame Džersyje. Atvirai sakant, aš buvau linkęs balsuoti, kad Oldričas kaltas, bet jeigu būčiau dalyvavęs svarstymuose su ponia Vinters, gal būčiau įtikintas pakeisti nuomonę. O klausydamasis jos esu visiškai tikras, kad ji nebūtų pakeitusi savosios.

Išklausęs šią diskusiją Maiklas Gordonas garsiai pasvarstė apie esminį likimo posūkį, kurį nulėmė teismo tarnautoja, ištraukusi Dorotės Vinters kortelę ir padariusi ją atsarginę.

– Šį vakarą Gregas Oldričas kalėjimo kameroje, – pasakė jis, – ir gali būti įkalintas iki gyvos galvos. Jeigu Dorotė Vinters būtų buvusi prisiekusiųjų kambaryje, žiuri būtų svyruojantis ir šį vakarą jis vakarieniautų namie su dukra.

– Gyvenimas pilnas posūkių ir netikėtumų, ir jų pasekmės kartais baisios, – sutiko teisėjas Reilis. – Kartais teismo tarnautojo ištrauktos kortelės, pašalinančios iš svarstymo du prisiekusiuosius, šįkart ponią Vinters ir poną Sterną, neabejotinai pakeičia baudžiamosios bylos baigtį, kaip matėme šiuo atveju.

Kai programa baigėsi ir Maikas grįžo į biurą, rado į telefoną atremtą lapelį. Jame buvo parašyta: „Maikai, skambino kažkokia moteris. Vardo nesakė. Nebuvo ir skambintojos numerio. Norėjo sužinoti, ar yra koks atlygis už informaciją, kam dirbo Džimis Istonas, kai lankėsi Oldričo apartamentuose. Ar galite sužinoti ir apie tai užsiminti savo laidoje kitą savaitę?“

50

Vis labiau jausdamas, kad reikia skubėti, Zakas kone visą šeštadienį ieškojo automobilio. Jis nesiruošė eiti pas rimtų firmų atstovus, juk pildydamas Automobilių transporto departamento dokumentus paliktų pėdsaką, todėl ėmėsi skelbimų apie parduodamas naudotas mašinas, kuriuose duoti savininkų telefono numeriai.

Vakar vakare Zakas žiūrėjo televizijos žinias, šį rytą pervertė laikraštį – visur buvo pilna nuotraukų ir pasakojimų apie Oldričo nuosprendį. Jis baiminosi, kad Emilė pasidarė tokia įžymi. Žinojo, kas gali atsitikti. Koks nors reporteris gali sugalvoti parengti išsamesnį pasakojimą apie ją: stovės priešais jos namą ir pagaus mane į kadrą, kai būsiu lauke ir nieko net nepastebėsiu. Šitaip galiu patekti ir į nacionalines naujienas. Kas nors kur nors gali mane atpažinti.

Turiu būti pasiruošęs dingti.

Paskutiniame skelbime, kuris atkreipė jo dėmesį, buvo kaip tik tai, ko norėjo. Aštuonerių metų senumo, bet gana padoriai atrodantis rudas furgonas. Ratai, kurie neatkreipia dėmesio. Niekas antrą kartą net nedirstelėtų. Lygiai kaip į mane, su kartėliu pagalvojo.

Savininkas Henris Linkas gyveno Rošelio Parke, gretimame miestelyje. Toks mėgstantis paplepėti pagyvenęs vyras.

– Tai mano žmonos Editos automobilis, – paaiškino. – Šešis mėnesius ji praleido slaugos namuose. Visą laiką tikėjausi,

kad grįš namo, bet taip ir neparvyko. Mes jame praleidome daug gražių valandų.

Jis papsėjo pypkę. Oras ankštoje virtuvėje buvo sunkus nuo užsistovėjusių dūmų kvapo.

– Nesakyčiau, kad būtume važinėję labai toli, – pabrėžė. – Štai kodėl taip mažai nuriedėta. Pavažiuodavome šiek tiek palei Hadsoną aukštyn, kai geras oras, susirasdavome vietelę ir surengdavome iškylos pietus. Ji geriausiai pasaulyje kepdavo viščiukus ir ruošdavo bulvių mišrainę! Ir...

Zakas jau penkiolika minučių sėdėjo kitapus virtuvės stalo ir klausėsi, rodos, nesibaigiančių smulkmenų iš Henrio ir Editos gyvenimo. Negalėdamas daugiau švaistyti laiko, staiga atsistojo.

– Pone Linkai, jūsų skelbime parašyta keturi tūkstančiai dolerių už furgoną kaip stovi. Aš čia pat duodu jums tris tūkstančius grynais. Pats grąžinsiu numerius ir perregistruosiu popierius. Jums nereikės dėl viso to kvaršinti galvos.

– Gerai, – atsakė Henris jausdamas, kad kaip visada netenka klausytojo. – Tai sąžininga matant, kad jūs turite grynųjų. Ačiū, kad sutvarkysite popierius. Neapkenčiu stovėti tose ilgose eilėse Automobilių transporto kontoroje. Kada norite jį pasiimti? Juk negalite iš karto važiuoti dviem mašinomis. O gal atvykote su draugu?

Neturiu draugų, pagalvojo Zakas, o jeigu ir turėčiau, jie to nežinotų.

– Palikite įvažoje ir duokite man raktelius. Atvažiuosiu šį vakarą autobusu ir pasiimsiu. Net neskambinsiu jums į duris.

– Puiku, – nuoširdžiai atsakė Henris Linkas. – Turėsiu laiko paimti Editos daiktus iš mašinos. Pavyzdžiui, šventojo Kristoforo medalį, kabantį ant atlanko nuo saulės. Nebent jo norėtumėte. Tas medalis saugojo ją nuo nelaimių. – Jis susiraukė ir suabejojo. – Ne, atleiskite. Ji mane užmuštų, jeigu kam nors jį atiduočiau.

51

Su naktiniais išsitiesusi lovoje, Emilė žiūrėjo „Teisingumo ranką“. Klausantis komentarų jos jausmai kito nuo nerimo iki baimės: nerimo, kad tiek daug abejojančiųjų nuosprendžiu; baimės, nes ėmė gailėtis, kad Dorotės Vinters nebuvo prisiekusiųjų kambaryje.

Jeigu ji ten būtų buvusi, dabar iš naujo rengčiau bylą teismui. Ar aš tikrai norėjau, kad šitaip atsitiktų, klausė savęs.

Vos laida baigėsi, išjungė šviesą, bet dar ilgai negalėjo užmigti. Kaip kokia marška ją apsiautė gilus liūdesys. Ji galvojo apie dešimtis psichiatrų ataskaitų, kurias skaitė kaip kaltintoja: jose gydytojai rašė apie kaltinamojo depresiją. Daugelį tų aprašytų požymių dabar jautė pati. Nuovargis, ašaros ir neįprastas liūdesys.

Ir apmaudas, pridūrė. Aš taip stengiausi būti jautri dėl to, ką turi išgyventi Natali motina. Kaip ji galėjo vakar taip mane užsipulti?

Vidurnaktį iš naktinio stalelio stalčiaus išsiėmė silpnų migdomųjų, kurių retkarčiais prarydavo negalėdama užmigti. Po dvidešimties minučių jau snūduriavo, bet dar įsivaizdavo Gregą Oldričą mažutėje kameroje, veikiausiai su kitu kaliniu, taip pat nuteistu už sunkų nusikaltimą.

Septintą ryto išsibudino, kad kelioms minutėms išleistų Besę, tada pasiėmė ją į viršų ir vėl užmigo. Dešimtą pažadino telefono skambutis. Skambino tyrėjas Džeikas Rozenas.

– Emile, vakar mums jūsų trūko, bet galiu suprasti, kaip jums norėjosi namo. Man buvo labai apmaudu, kad aukos motina jus išvainojo. Nesileiskite, kad tai jus kankintų. Jūs nudirbote didelį darbą.

– Ačiū, Džeikai. Kaip praėjo vakaras?

– Taip, kad jums buvo geriau ten nebūti. Žinau, Bilis nėra jūsų mėgstamiausia persona.

Dabar jau visiškai atsibudusi, Emilė pertraukė:

– Per švelniai pasakyta.

Džeikas sukikeno.

– Suprantu. Kad ir kaip ten būtų, vakar jo gražbylystė pasiekė viršūnę, ir galiausiai Tedas Veslis liepė jam liautis gėrus ir užsičiaupti.

Akimirksniu suklususi Emilė paklausė:

– Apie ką Bilis kalbėjo?

– Jis gyrėsi, kokį didžiulį darbą nudirbo ruošdamas Džimį Istoną. Sakė, kad įteikė jums bylą ant sidabrinės lėkštelės. Emile, kitomis aplinkybėmis apie tai nekalbėčiau, bet šio vyruko ego peržengia visas ribas.

Emilė atsisėdo ir nuleido kojas per lovos kraštą.

– Jis taip kalbėjo ir per savo gimtadienio vakarienę anądien. Džeikai, ar girdėjote, kad jis būtų pakišęs Istonui kokios informacijos, o gal žinote, jog tikrai tai darė?

– Kai Istonas buvo suimtas, atvykau į policijos skyrių tik pora minučių vėliau už Bilį, – atsakė Džeikas. – Bilis kalbėjosi su vietos policija ir, kiek žinau, dar nebuvo matęs Istono. Buvau kartu, kai kiek vėliau kalbėjosi su Istonu. Nemačiau, kad būtų daręs ką nors neleistina. Nuo tada visą laiką būdavau su Biliu, kai tardydavo Istoną.

– Džeikai, mes abu žinome, kad Bilis keletą kartų buvo kaltinamas įdėjęs žodžius kitiems žmonėms į lūpas, jei būdavo naudinga jo bylai. Ar esate tikras, kad jis niekada nebuvo vienas su Istonu?

– Manau, ne. Ir neužmirškite, Emile: nors jis pasipūtėlis ir pagyrūnas, jau daug metų tiria žmogžudystes. Jis išsiugdęs nuostabią nuojautą ir žino, kur žiūrėti.

– Gerai, Džeikai, tiek to. Gal aš darausi paranoikė. O gal per dažnai žiūriu „Teisingumo ranką".

Džeikas nusijuokė.

– Teisingai. Pereikite prie „Bėglių medžioklės". Bus šį vakarą. Gera laida. Reikėtų ją pavadinti „Pamišėlių medžioklė". Neįtikėtina – tokie šliužai gyvena laisvėje. Malonu su jumis pasikalbėti, Emile.

– Ir su jumis, Džeikai.

Padėjusi ragelį Emilė nuėjo tiesiai į dušinę. Džiovindamasi plaukus suplanavo dieną. Pažiūrėsiu, ar galima užsirašyti pas kirpėją ir manikiūrininkę, pagalvojo. Buvau tokia užsiėmusi, kad plaukai jau lenda į akis. Dar pereisiu *Nordstrom's* parduotuves – apsirūpinsiu kojinėmis ir kosmetika. Ir užmesiu akį į kostiumėlius. Vertėtų įsitaisyti porą naujų.

Prieš užsivirdama kavą Emilė nuėjo prie įvažos pasiimti rytinio laikraščio. Žinodama, kas jos laukia, nusinešė į virtuvę ir tik tada atsivertė. Pusę pirmo puslapio užėmė Grego Oldričo nuotrauka: susmukęs ant kėdės paskelbus nuosprendį. Susigūžė pažiūrėjusi į apatinę nuotrauką, kurioje Alisa Mils pamišėliškai beda pirštu ją.

Permetė akimis straipsnį ir nusviedė laikraštį. Kaip ir tikėjosi, įspūdingai išpūsta kolizija tarp Alisos Mils užuominos apie širdį ir Emilės ligos istorijos.

Pasišlykštėjusi nusprendė išmesti tai iš galvos ir valgydama skrebutį su kava paskambino į grožio saloną. Vienas popietės užsakymas buvo atšauktas, taigi ji bus priimta.

– Yra šis tas ir gero, Bese, – pasakė. – Bent plaukus nusikirpsiu. Tokie ilgi, kad darausi panaši į tave.

Po keturių valandų Emilė įsuko į Sodų valstijos prekyvietės automobilių aikštelę ir nužingsniavo į *Nordstrom's*. Man vis

dar sekasi, pagalvojo po keturiasdešimt penkių minučių, paduodama pardavėjai kredito kortelę.

– Kaip tik jums. – Dailiai lankstydama ir dėdama į didžiulį pirkinių krepšį tris naujus kostiumėlius pardavėja švytėjo šypsena.

– Labai ačiū už pagalbą, – maloniai atsakė Emilė. – Jie man patinka.

Ji jau išsirinko kojines. Paskiausiai sustos kosmetikos skyriuje. Jau žingsniuodama ton pusėn pirmame aukšte, Emilė pajuto plekštelėjimą per petį ir atsisuko.

– Emile, malonu jus matyti. Praėjusią savaitę buvome susitikusios pas Veslius. Mariona Rouds.

Psichologė, su kuria susipažino per vakarienę. Emilė pagalvojo apie savo motiną, kuri nuolatos kartodavo, kad žmonės, kuriuos atsitiktinai sutikai, nebūtinai atsimins tavo vardą ar kur buvote susitikę. Marionos motina veikiausiai sakydavo tą patį.

Šiandien Mariona buvo apsirengusi kasdieniškai, megztiniu ir kelnėmis, ir vis tiek nuo jos dvelkė nenusakoma elegancija. Emilę tai žavėjo. Jos šypsena buvo tokia pat šilta kaip ir balsas. Emilei buvo malonu.

– Tai bent savaitę turėjote, Emile. Skaičiau laikraščiuose apie jūsų bylą. Tedas man pasakojo, kaip didžiuojasi jūsų nuveiktu darbu. Sveikinu sulaukus kaltinamojo nuosprendžio. Turėtumėte būti patenkinta.

Emilė pajuto, kad akys staiga sudrėko.

– Gal netyčia matėte šio ryto laikraštį su nuotrauka: Natali Reines motina rodo į mane ir iš esmės kaltina, kad širdyje žinau, jog Gregas Oldričas nekaltas.

Ji buvo tikra, kad Marionai, artimai draugei, Vesliai bus papasakoję apie jos persodintą širdį.

– Suprantu, Emile. Skaičiau laikraštį. Negali būti lengva, kai taip atsitinka.

Bijodama atsakyti, kad nesudrebėtų balsas, Emilė linktelėjo. Buvo tikra, kad Mariona atidžiai ją stebi.

Mariona atsegė rankinę, pasirausė ir ištraukė savo kortelę.

– Emile, norėčiau, kad man paskambintumėte. Jeigu keletą kartų pasikalbėtume, gal galėčiau nors kiek padėti.

Noriai paėmusi kortelę, Emilė net sugebėjo puse lūpų šyptelėti.

– Atsimenu, Tedas per vakarienę sakė, kad jūs kadaise padėjote jiems su Nense, atsitrenkusiems į gyvenimo uolas, taip jis tai pavadino. Aš nesidroviu prisipažinti, kad dabar irgi jaučiuosi sukrėsta. Paskambinsiu kitą savaitę.

52

Metų metus slapstydamasis, kad nesučiuptų, Zakas išmoko būti atsargus. Grįžęs namo iš prirūkytos Henrio Linko virtuvės, anksti pavakarieniavo ir dabar suko galvą, kaip nusigaus pasiimti automobilio. Iš namų taksi neužsisakys, nes liktų įrašas.

Jis nupėsčiavo mylią iki Ferlono ir autobusu nusigavo iki Sodų valstijos prekyvietės Paramuse. Nuo čia vėl pėsčiom nuėjo iki Linko namų Rošelio Parke. Tikėjosi, kad Henris Linkas jo nepamatys, antraip išeis ir vėl prišnekės pilnas ausis.

Atrakinęs dureles ir užbirbinęs furgoną Henrio nematė nė pėdsako. Ties Septynioliktuoju keliu pasuko į pietus ir važiavo iki mokamo greitkelio, kuris nuves iki Niuarko oro uosto. Ten paliks furgoną ilgalaikio stovėjimo aikštelėje. Jo planas buvo taksi grįžti iki Ferlono, o iš ten pėsčiam pareiti namo.

8 val. 45 min. vakaro jis jau buvo prie savo namų. Apžiūrėjo Madlenos Kirk namą. Aišku, smalsios senosios ponios namas suplanuotas kaip jo, vadinasi, šviesa sklinda iš poilsio kambario šalia virtuvės. Ji veikiausiai žiūri televizorių, pagalvojo, laukia „Bėglių medžioklės“, kuri prasidės devintą valandą.

Įdomu, ar bus grįžta prie praėjusios savaitės gabalo apie mane. Įdomu, gal esama kokios nors naujos neoficialios informacijos.

Zako kojos jau suko į savo įvažą. Ir tada jis sustojo. Jeigu Kirk iš tikrųjų žiūrėjo praėjusios savaitės laidą, tai dar nepaskambino, kitaip visi farai jau būtų sušokę ant manęs. Bet jeigu žiūrėjo ir nebuvo tikra, ar skambinti, nauja laida veikiausiai pastūmės paskubėti. Niekada nežinai...

Jis turėjo būti tikras. Bet pirmiausia reikėjo pasiimti iš namų pirštines, kad neliktų pirštų atspaudų. Nuskubėjo vidun, iš prieškambario spintos ištraukė odines pirštines ir užsimovė.

Gatvėje buvo visiškai tamsu, taigi lengviau sėlinti nematomam palei peraugusią gyvatvorę, skiriančią Kirk valdą nuo kaimyno. Pasiekęs šoninį langą į poilsio kambarį, Zakas pritūpė, tada atsargiai pakėlė galvą virš palangės.

Su naktiniais ir chalatu menkučiukė Madlena Kirk buvo patogiai įsitaisiusi nutriušusiame fotelyje, ant kelių – pledas. Ant medinio staliuko šalia – telefonas, pieštukas ir bloknotėlis.

Jis gerai matė ir televizorių, o garsas buvo toks stiprus, kad beveik viską girdėjo. Buvo be poros minučių devinta, ir jis girdėjo anonsą: žiūrovai buvo raginami neišjungti televizoriaus ir žiūrėti „Bėglių medžioklę".

Zakas buvo tikras, kad nuojauta neapgauna. Nebežiūrės, ar ji užsirašo informacijos telefono numerį. Jeigu stovės lauke, o ji ims rinkti, nebespės laiku sustabdyti.

Kur nors turėtų būti neužrakintos durys ar praviras langas, pagalvojo. Sliūkindamas aplink namą nematė jokių instaliuotos signalizacijos požymių. Kitoje namo pusėje rado, ko ieškojo, – pirmo aukšto langas buvo truputį pakeltas. Pažiūrėjęs vidun pamatė, kad tai nedidelio vonios kambario langas. Tikra sėkmė, apsidžiaugė. Ir durys uždarytos, tad ji manęs nepamatys, kai lipsiu vidun. Ir neišgirs. Televizorius taip garsiai rėkia, ji veikiausiai priekurtė.

Kišeniniu peiliu išpjovė lango tinklelį. Kai įkišo pirštinėtas rankas į nedidelį plyšį ir pakėlė, apsilaupę seno rėmo dažai

ėmė byrėti ant žemės. Pakėlė langą iki galo, visu kūnu pasilenkė, persistiebė ant pirštų galiukų, sugriebė rankomis palangę ir pasitempęs persisvėrė vidun.

Begarsiais žingsniais perėjo nedidelį koridorių iki poilsio kambario. Madlenos Kirk fotelis stovėjo atlošu į jį.

„Bėglių medžioklė“ jau buvo prasidėjusi, ir vedėjas Bobas Vorneris dėstė naujausias žinias apie Zaką.

– Nuo praėjusios savaitės laidos gavome krūvą pranešimų, deja, nė vienas nepasitvirtino. Bet mes vis dar sekame jo pėdsakais.

Kompiuteriu apdorotos nuotraukos, įskaitant ir tą, bauginamai panašią į jį dabartinį, blyksėjo ekrane.

– Atidžiai įsižiūrėkite, – ragino Bobas Vorneris. – Ir atsiminkite, šis vyrukas mėgsta sodinti geltonas chrizantemas aplink savo namą. O štai čia vėl mūsų numeris.

Kai ekrane pasirodė telefono numeris, Zakas išgirdo Madleną Kirk garsiai sakant:

– Buvau teisi. Aš buvau teisi.

Kai ji siektelėjo bloknoto ir pieštuko, Zakas stuktelėjo per petį.

– Žinote ką, senmerge? Jūs buvote teisi. Tuo blogiau jums.

Madlena Kirk šiurpiai klyktelėjo, bet pirštinėtos Zako rankos užspaudė gerklę.

53

Maiklas Gordonas ketino savaitgalį važiuoti į Vermontą ir pabandyti susikaupti prie savo knygos, bet dėl Ketės nusprendė likti Manhatane. Be to, žinojo, neįmanoma susikaupti prie gausiausių XX amžiaus nusikaltimų, kai vienintelis nusikaltimas – Natali nužudymas – atima visą jo dėmesį.

Telefono skambutis jo biure.

Klausimas apie atlygį.

Ar tai rimta? Ar kas nors gali pateikti įrodymų, kad Džimis Istonas lankėsi Grego bute su kokia nors darbdavio užduotimi?

Jis suprato, kad skambutis gali būti ir netikras. Kita vertus, Gregas ir Murai buvo tikri, kad jeigu Istonas kada ir buvo bute, tai dėl kokios nors užsakytos paslaugos ar pristatymo.

O kaip atlygis, klausė savęs Maikas, gimnastikos salėje Centriniame parke mankštindamasis tai su vienu, tai su kitu įrankiu. Jei tik paleisiu į eterį žodį „atlygis", po dešimties minučių jau turėsime šimtus telefono pranešimų. O jeigu skambutis netikras, kalbos sužadins tuščias viltis ir Gregui, ir Ketei, ir Alisai...

Jis risnojo ant bėgimo takelio ir vis galvojo. Apstulbo rytiniuose laikraščiuose perskaitęs, kad Emilei Volas persodinta širdis. Jo žmonės kuo kruopščiausiai išknisinėjo jos biografiją – su ta mintimi, kad ji gali būti „Teisingumo rankos" viešnia, – tačiau ši žinia neišlindo. Aišku, laikraštininkai sužinojo,

kad jos vyras, kapitonas, prieš trejus metus žuvo Irake nuo pakelės bombos.

Maiklas žinojo, kad paskelbus nuosprendį Ričardas Muras nuvažiavo į Niujorką pasikalbėti su Kete ir Alisa dėl tolesnių veiksmų. Ir galėjo raštu surašyti, ką anas pasakys. Pažadės, kad bus pateikta apeliacija. Pabrėš, kad beveik pusė žmonių, kurie atsiliepė į „Teisingumo rankos“ apklausą, balsavo už Gregą, ne prieš. Bėda ta, kad šiuo metu Muras iš tikrųjų neturėjo stiprių argumentų apskųsti nuosprendį, – teisėjas nepadarė jokių abejotinų dalykų.

Bet jeigu tas skambutis dėl atlygio vertas dėmesio, jeigu kas nors turi įrodymų, kad Džimis Istonas lankėsi bute prieš Natali mirtį, Ričardas tikrai pateiks prašymą svarstyti bylą iš naujo...

Kokį atlygį pasiūlyti? Penkis tūkstančius? Dešimt? Dvidešimt penkis? Žingsniuojant į persirengimo kambarį, tokios mintys vis dar sukosi Maiklui galvoje.

Išėjęs iš gimnastikos salės, užsuko čia pat į klubo restoraną papietauti. Atsisėdo prie lango, pro kurį buvo matyti Centrinis parkas. Lapai jau rudeniški, raudoni, geltoni, oranžiniai. Labai populiarios arklių traukiamos karietos. Puiki rudens diena, saulėta, bet pučia vėsus vėjelis – tai traukia žmones į parką pasivaikščioti, pasiriedinti ar pabėgioti.

Jeigu naujo teismo nebus ar apeliacija nepasiseks, Gregas niekada nebeateis susitikti su manimi į šitą klubą, dilgtelėjo Maikui. Kai reikalai šitaip pasisuko, kitame valdybos susirinkime jis neabejotinai bus išbrauktas iš klubo. Aišku, tai pati menkiausia bėda.

Užsisakius mėsainį ir taurę vyno, jį smelkte persmelkė draugą ištikusi nelaimė. Supratau, kad sprendimas gali būti „kaltas“, bet kai pamačiau Gregą surakintą antrankiais, rodos, tona plytų ant manęs užgriuvo, pagalvojo. Dabar, žiūrėdamas

į tuos besidžiaugiančius žmones Centriniame parke, įsivaizduoju, kokia savijauta visiškai netekus laisvės.

Aš pats pasiūlysiu atlygį, nusprendė. Paskelbsiu tinklalapyje. Jis bus užtektinai didelis, kad įveiktų nuogąstavimus – skambintojo ar to, kuris galbūt įdarbino Istoną už juodus pinigus ir dabar bijo rūpesčių.

Dvidešimt penki tūkstančiai dolerių. Jie atkreips visų dėmesį. Širdimi jausdamas, kad apsisprendė deramai, Maikas ėmė valgyti padavėjo atneštą mėsainį.

Šeštadienio vakarą, prieš išeidamas vakarieniauti su draugais, Maikas paskambino į Grego butą. Atsiliepė Alisa Mils.

– Kai vakar grįžome, Ketė buvo tokia prislėgta, kad Ričardas Muras paskambino pažįstamam daktarui, gyvenančiam gretimame name. Daktaras išrašė raminamųjų. Ji miegojo iki pietų, o atsibudusi ėmė verkti. Bet vėliau atėjo keletas draugių, ir tai pagelbėjo. Jos visos išėjo į kiną.

– Rytoj jus abi pasiimsiu pietų, – pasakė Maikas. – Ar žinote, kada lankymo valandos kalėjime?

– Ričardas praneš, kada galima pasimatyti su Gregu. Ketė užsispyrė, kad turi dar kartą pamatyti tėvą prieš grįždama į mokyklą, o tai jau po poros dienų. Grįžimas prie įprastos dienotvarkės jai būtų į gera.

– Alisa, kaip jūs laikotės?

– Kaip žmogus, einantis septyniasdešimt pirmuosius, fiziškai neblogai. O dvasiškai – turbūt nereikia jums aiškinti. Spėju, matėte ryto laikraščius.

– Taip. – Maikas žinojo, kas bus toliau.

– Maikai, aš nesididžiuoju dėl scenos, kurią iškėliau teisme. Nepajėgiau susivaldyti. Ir, žinoma, nieku gyvu nebūčiau minėjusi Emilės Volas širdies.

– Ir aš nežinojau, kad jai persodinta širdis, – pasakė Maikas. – Iš to, ką dabar girdžiu, tai nebuvo viešai žinoma. Jai

buvo pakeistas aortos vožtuvas, širdis persodinta taip greitai – net artimiausi draugai nesuprato, kad jai padaryta antra operacija. O ji pati, aišku, nesakė.

– Verčiau nebūčiau minėjusi jos širdies, kai ją užsipuoliau. Bet, Maikai, tai nieko nekeičia: Emilė Volas žino, kad Gregas nekaltas.

– Alisa, jūs nė neįsivaizduojate, kaip ji kibo jam į gerklę per kryžminę apklausą.

– Ji bandė įtikinti save, Maikai, ne prisiekusiuosius.

– Alisa, nuoširdžiai sakant, tai gana toli nuo tiesos.

– Galiu suprasti, kodėl taip atrodo. Maikai, Ričardas kalbėjo, kad kreipsis su apeliacija. Ketė nudžiugo išgirdusi, bet ar tai nėra tik kalbos?

Maiklas Gordonas nusprendė iki rytojaus pietų jai nesakyti apie galimo naujo liudytojo skambutį.

– Alisa, kol kas nemanau, kad yra rimto pagrindo teikti apeliaciją. Bet mes ruošiamės pasiūlyti atlygį už bet kokią informaciją, kuri leistų pradėti nagrinėti bylą iš naujo. Daugiau papasakosiu rytoj. Kol kas baikime.

– Sutinku. Labanakt, Maikai.

Maikas išjungė savo mobilųjį. Alisos Mils balse buvo kažko, ko jis iš pradžių negalėjo suvokti. Bet dabar suprato: tvirtas įsitikinimas, kad Emilė Volas netiki Grego kaltumu.

Purtydamas galvą jis įsimetė telefoną į kišenę ir pasuko prie durų.

Tuo metu Alisa Mils, viena Parko aveniu apartamentuose, nuėjo į svečių kambarį, kuris dabar buvo jos. Čia ji kartais nakvodavo, kai Gregas ir Natali buvo vedę. Ištraukė stalčių ir pažiūrėjo į Emilės Volas nuotrauką, išsikirptą iš šio ryto laikraščio.

Pilnomis ašarų akimis drebančiais pirštais apvedžiojo kontūrus širdies, kuri išgelbėjo Emilei gyvybę.

54

Atsitiktinis šeštadienio popietės susitikimas su Mariona Rouds praskaidrino Emilei nuotaiką. Šiaip ji uždaras žmogus, nelinkęs dalytis savo rūpesčiais su kitais. Bet su Mariona iškart pasijuto jaukiai, tiek aną savaitę, tiek šiandien, ir panoro kalbėti.

Dėl to, kai žengdama į namus išgirdo skambant telefoną ir suspėjo pakelti ragelį, jos balsas nuskambėjo žvaliai.

Iš Floridos skambino tėvas. Vakar jis parašė elektroninį laišką, pasveikino su nuosprendžiu ir paprašė, kai galės, paskambinti. Ruošėsi vakar vakare, bet suvokė, kad jis supras, kokia ji prislėgta, ir nenorėjo liūdinti.

O šįryt, kai perskaitė laikraštį, vėl atidėjo skambutį.

– Eme, aš taip džiaugiausi dėl to sprendimo. Dar viena didelė plunksna tavo skrybėlėje. Kodėl vakar vakare nepaskambinai savo senukui? Veikiausiai šventei?

– Atsiprašau, tėti. Norėjau paskambinti, bet nepajėgiau pakelti ragelio. Griuvau tiesiai į lovą. Šiandien lakstydama būčiau paskambinusi, bet pamiršau mobilųjį. Ką tik įžengiau pro duris. Kaip Džoana?

– Puikiai. Mudu nuliūdome dėl tų straipsnių laikraščiuose. Skaitėme juos internete. Žinome, tu nenorėdavai kalbėti apie persodinimą. Tos nužudytos ponios motina su tavim pasielgė nesąžiningai.

Emilė pasistengė, kad balsas skambėtų tvirtai.

– Na, žinoma, tėti, buvau kiek susikrimtusi. Bet jau nusiraminau. Ir man tikrai gaila tos vargšės moters.

– Tikiuosi, dabar, kai teismas baigėsi, pailsėsi ir gal net papramogausi. Žinai – gali bet kada šokti į lėktuvą ir atskristi pas mus. Džoana išvirtų tau padorius pietus, ne tokius niekalus išsineštinai, kokiais maitiniesi.

– Būtinai atkaksiu per Padėkos dieną. Ak, tėti, tau vargu ar patiktų mano darbo stalas. Baisu! Susikaupė tiek neatidėliotinų darbų.

– Suprantu, Eme...

Nutuokiu, kas bus toliau, pagalvojo ji.

– Eme, aš vis bijodavau klausti, nes žinau, kaip tau trūksta Marko. Bet praėjo treji metai. Ar yra kas nors, kas tave domintų?

– Gali klausti, tėti. Atsakymas – ne, bet nesakau, kad negali būti. Kai prieš septynis mėnesius man buvo skirta ši byla, vos surasdavau laiko išvesti Besę pasivaikščioti. – Emilė pati nustebo, kad teisinasi, bet paskui suprato tik sąžiningai prisipažinusi. – Tėti, iš tiesų praėjo treji metai, ir žinau, kad turiu teisę į asmeninį gyvenimą. Prašau suprasti: man ne tik trūksta Marko – man trūksta žmogaus, su kuriuo dalyčiausi gyvenimą. Noriu, kad vėl būtų kaip buvę.

– Smagu girdėti, Emile. Aš tikrai suprantu. Kai mirė tavo mama, jau maniau, kad niekada negalėsiu žiūrėti į kitą moterį. Bet po kurio laiko pasidarė taip vieniša, ir kai atsirado Džoana, buvau tikras, kad tai teisinga.

– Tai buvo teisinga, tėti. Džoana nuostabi. Ir man ramu, kad ji taip tavim rūpinasi.

– Tai jau taip, brangute. Gerai, paskambinsiu po poros dienų.

Padėjusi ragelį Emilė išklausė septynias žinutes, šiandien paliktas atsakiklyje. Viena buvo brolio Džeko. Kitos – draugų sveikinimai su tokia teismo baigtimi. Keletas kvietė artimiau-

siu laiku pavakarieniauti, o vienas – jau šį vakarą. Pora subtiliai nusistebėjo, kad tai, ką jie manė esant tik vožtuvo operaciją, baigėsi širdies persodinimu.

Ji nusprendė paskambinti Džekui ir draugei, kuri ją kvietė šį vakarą. Kiti palauks iki rytojaus. Surinko Džeko balso paštą ir paliko žinutę, tada paskambino Karinai Logan, teisės mokyklos kurso draugei, ištekėjusiai ir turinčiai du vaikus.

– Karina, šį vakarą man reikia pailsėti, – pasakė. – Bet gal susitinkam kitą šeštadienį, jeigu būsi laisva.

– Emile, šį vakarą būtum gavusi tik lėkštę makaronų mūsų namuose. Bet iš tikrųjų aš norėjau tavęs paklausti dėl kito šeštadienio. – Jos balse buvo viltis ir nerimas. – Mes norėtume nueiti į puikų restoraną ir atsivesti kai ką, kas labai nori su tavim susitikti. Jis chirurgas ortopedas, trisdešimt septynerių ir – nepatikėsi – niekada nebuvo vedęs. Nuostabus, bet neišpuikęs ir labai išvaizdus vyras.

Emilė žinojo, kad jos atsakymas Kariną maloniai nustebins.

– Neblogai. Pasirašau.

Buvo beveik šešios. Emilė pasiėmė Besę dešimt minučių pasivaikščioti, tada pašėrė, o paskui nusprendė nubėgti į įrašų parduotuvę ir išsinuomoti porą filmų. Šį vakarą tikrai nenoriu žiūrėti „Bėglių medžioklės“, nusprendė. Jausčiausi tarsi vis dar sėdėčiau savo kabinete. Ir pasiimsiu tų „niekalų išsineštinai“, kuriais tėtis kaltina mane mintant, šypsodamasi pagalvojo.

Emilė niekad neištraukdavo antro filmo. Dešimtą valandą akys ėmė lipti, ir ji nuėjo į lovą. Filmas, kurį žiūrėjo, buvo neblogas, bet ir neypatingas. Jį žiūrėdama kartkartėmis prisnūsdavo. Sekmadienio rytą atsibudo pusę devynių, nustebusi ir dėkinga, kad Besė leido pamiegoti.

Lapkričio dvyliktoji, savotiškos metinės. Tą dieną prieš septynerius metus ji sutiko Marką iškyloje prieš rungtynes

prie *Giants* stadiono. Ji ten nuėjo su draugu, pakvietusiu prisidėti keletą buvusių moksladraugių iš Džordžtauno universiteto. Vienas jų buvo Markas.

Ta diena buvo neįprastai šalta, prisiminė Emilė keldamasi iš lovos ir siausdamasi chalatą. O aš nepataikiau apsirengti. Draugas buvo įsijautęs į žaidimą ir net nepastebėjo, kad mano lūpos pamėlusios. Markas nusivilko švarką ir pasiūlė užsimesti. Kai mėginau atsisakyti, pasakė:

– Turite suprasti: aš iš Šiaurės Dakotos, ir man toks oras atrodo švelnus.

Tik vėliau sužinojau, kad jis kone visą paauglystę praleido Kalifornijoje. Jo tėvas, Vest Pointo auklėtinis, buvo kadrinis karininkas. Kaip ir jis, Markas buvo inžinierius, o kai baigęs mokyklą persikėlė į Manhataną, įstojo į armijos rezervą. Dabar Marko tėvai gyvena Arizonoje ir nuolatos palaiko ryšį su ja.

Mes buvome susituokę trejus metus, ir jis trejus metus buvo išvykęs, pagalvojo Emilė lipdama laiptais žemyn atlikti įprasto ritualo: išleisti Besės ir įjungti kavavirės. Ar bėda ta, kad aš tebenoriu patirti tą nuostabų jausmą: laukti vakaro ir būti su kuo nors, kas mane myli ir ką aš myliu? Ir sau atsakė: kaip tik taip.

Sekmadienio rytas. Pastaruoju metu retai nueinu į bažnyčią, pagalvojo Emilė. Susituokę jie persikraustė į butą Fort Li. Markas buvo solistas bažnyčios chore. Turėjo nuostabų balsą. Tai viena iš priežasčių, kodėl taip retai benueinu į bažnyčią, prisipažino. Kai eidavome kartu, jis visada būdavo prie altoriaus.

Žengsiu prie Dievo altoriaus, prie Dievo, kuris džiugina mano jaunystę.

Ji vėl buvo arti ašarų.

Nieku gyvu, tvirtai nusprendė, tik neverkti.

Praėjus kiek daugiau nei valandai, ji jau buvo pusės vienuoliktos pamaldose Šventosios Kotrynos bažnyčioje. Palengvėjo,

kad dabar solo gieda jauna moteris. Nuo vaikystės pažįstami kreipiniai ir atsakymai lengvai liejosi iš Emilės lūpų.

Dėkokime Viešpačiui Dievui...

Tavo valdžia ir galybė, ir garbė...

Per mišias ji meldėsi ne tik už Marką, bet ir jam: aš taip džiaugiuosi, kad buvome kartu, mudu buvome tokie laimingi.

Grįždama namo sustojo prie prekybos centro daugiau apsipirkti. Gladis, kartą per savaitę ateinanti valytoja, buvo palikusi ilgą sąrašą ir pridėjusi karštą prašymą: „Emile, aš nieko nebeturiu."

Yra dar vienas darbas, kurį vis atidėliodavau, nusprendė Emilė mokėdama prie savitarnos kasos ir paprašė keleto tuščių dėžių. Noriu supakuoti ir išdalyti Marko drabužius. Neteisinga laikyti juos nenaudojamus, juk kas nors pasijus laimingas juos gavęs.

Nepajėgdama išsiskirti nė su vienu Marko daikteliu, persikrausčiusi iš Fort Li į Glen Roką ji pastatė jo komodą nedideliame svečių kambaryje, o eilutes ir paltus sukabino kambario spintoje. Daugybę kartų prisimindavo tuos pirmus metus, kai įkniaubdavo veidą į kurį nors jo švarką ir mėgindavo pajusti, gal audinyje užsiliko nors truputis skutimosi losjono kvapo.

Namie persirengė megztiniu ir džinsais ir nusinešė dėžes į svečių kambarį. Lankstydama striukes ir eilutes, stengėsi neprisiminti, kokiomis išskirtinėmis progomis Markas jas buvo apsivilkęs.

Kai spinta ir komodos stalčiai ištuštėjo, pasvarstė, ko dar neverta ilgiau laikyti. Nuėjo į savo kambarį, atitraukė apatinį stalčių, sugriebė puošnius naktinius – vestuvių dovaną. Įgrūdo juos į paskutinę dėžę, tada uždarė svečių miegamojo duris, kad nematytų supakuotų drabužių vaizdo, ir nulipo žemyn.

Pamačiusi Emilę užpakaliniame priebutyje kabinant nuo gembės pasaitėlį, visada trokštanti išeigų Besė ėmė šokinėti iš džiaugsmo. Prieš išeidama laukan Emilė dirstelėjo, ar Zakas

nesikrapšto užpakaliniame kieme, – jo nebuvo nė ženklo. Ir vis tiek skubiai perėjo gatvę. Netrukus jau žengė pro Madlenos Kirk namą. Tą atsiskyrėlę seną ponią galėdavai pamatyti tik dirstelint į pašto dėžutę ar šluojant prie durų. Ji tokia vieniša, pagalvojo Emilė. Nesu mačiusi nei mašinos jos įvažoje, nei kokių svečių.

O juk pastaruosius dvejus metus, kuriuos čia gyvenu, tą patį galima pasakyti ir apie mane, gailiai pridūrė.

– Laikas permainoms, – eidama toliau pasakė Besei. – Nenoriu baigti gyvenimo kaip ši vargšė.

Jos vaikščiojo beveik valandą. Emilė jautė, kad galva šviesėja. Tai kas, kad žmonės žino, jog man persodinta širdis? Man tikrai dėl to ne gėda. O kadangi jau praėjo pustrečių metų, abejoju, ar kas nors dabar žiūrėdamas į mane imtų baimintis, kad gal tuoj tuoj parkrisiu.

O dėl Alisos Mils žodžių, esą širdyje aš žinau, jog Gregas Oldričas nekaltas, manau, mano bėda ta, kad jis buvo pristatytas kaip nuostabus vyras ir man gaila jo dukters. Dar kartą žvilgtelėsiu į jo bylą ir padėsiu į šalį. Jis neturi jokio pagrindo teikti apeliaciją.

Tą vakarą svetainėje žiūrėdama antrą išsinuomotą filmą ir nuo padėklo valgydama mišrainę su smulkinta aviena, Emilė pajuto besistengianti prisiminti, kas ją sutrikdė, kai dėjo į dėžę naktinius, kuriuos rengėsi atiduoti.

55

Sekmadienio popietę Zakas pro savo priekinį langą stebėjo, kaip Emilė su Bese žengia per gatvę. Įtarė, kad ji neina pro jo namą, nes nenori su juo susidurti. Palauk, tyliai įspėjo jis, palauk.

Pasitenkinimą, kurį pajuto spausdamas gyvybę iš Madlenos Kirk, pakeitė aiškus supratimas, kad jo laikas senka. Jinai jį atpažino. Gal jos dėmesį atkreipė žinia, kad jis sodindavo chrizantemas prie namų. Bet net nežinodamas apie gėles kas nors darbe ar kur nors čia galėjo netyčia žvilgtelėti į kompiuterinį atvaizdą, o juk tai kaip iš akies luptas Zakas.

Ir dar kai kas: praeis diena kita, ir kas nors pastebės, kad Kirk laikraštis vis dar ant priebučio laiptų, kad paštas neišimtas iš dėžutės. Jam buvo šovę į galvą, kaip laimėti laiko: tamsoje pakelti laikraštį ir išimti jos paštą, bet nusprendė, kad pernelyg rizikinga. Kas nors gali pastebėti.

Arba kokie giminaičiai, laukiantys, kada ji numirs ir paliks jiems namą, gali susijaudinti, kad neatsako į telefono skambučius. Net jeigu gyvena kitame šalies pakraštyje, jie gali paskambinti policijai ir paprašyti patikrinti. O ėmę šmirinėti aplinkui farai iškart pastebės išpjautą lango tinklelį ir dažus ant žemės. Nebuvo įmanoma padaryti taip, kad atrodytų, jog pati jį nuplėšė.

Uždusinęs susuko jos kūną į didžiulius sodo šiukšlių maišus ir apvyniojo virve. Nunešė į virtuvę, iš lėkštutės nuo

indaujos paėmė mašinos raktelius. Tada nuvilko kūną į prišlietą prie namo garažą ir įmetė į jos automobilio bagažinę. Paskui išnaršė namus, rado stebėtinai gerų papuošalų ir aštuonis šimtus dolerių grynais, sudėtus į šaldytuvą. Išsiviepė nuo minties, kad savo deimantus ir pinigus ji suvyniojusi į aliuminio foliją.

Tada, atidžiai apsižiūrėjęs, ar niekas nevaikšto aplink ir ar neatvažiuoja jokia mašina, nuskubėjo per gatvę į namus. Prieš guldamas į lovą susipakavo drabužius, radijo aparatą, televizorių ir viską sunešė į mašiną. Nuojauta šnibždėjo, kad laiko išties mažai. Per porą ateinančių dienų kas nors atvyks aplankyti senosios ponios ir neišvengiamai atras kūną.

Kad ir kur nusikraustytų, jis visada sugebėdavo susirasti darbą ir turėdavo atsargą grynųjų. Štai nusipirko automobilį, o grynųjų atsargos vis tiek padidėjo iki beveik aštuoniolikos tūkstančių dolerių – pakaks pragyventi, kol vėl kur nors nusės. Internetu išsinuomojo išgalvotu vardu namelį motelyje netoli Kupranugario kalno Pensilvanijoje. Vos keletas valandų nuo čia, tad bus lengva parvažiuoti atgal, kai po poros savaičių policija liausis dieną naktį šmirinėjusi aplinkui.

Patenkintas savo planu, Zakas miegojo gerai. Sekmadienio rytą mėgavosi stebėdamas Emilę virtuvėje, džiaugdamasis, kad ši nieko neįtaria apie jo planus. Kai apie penkiolika po dešimtos ji išėjo iš namų, pasmalsavo, bene vėl skuba į darbą, bet nusprendė, kad per gerai apsirengusi. Gal eina į bažnyčią, pagalvojo. Būtų gerai. Ji nenutuokia, kaip labai jai reikia melstis. Madlena Kirk prieš išleisdama dvasią irgi buvo pasidariusi religinga. „O... Dieve... padėk... man..."

Reikia išvažiuoti dabar pat. Rytą galės paskambinti bosui ir pasakyti, kad motinai pablogėjo, todėl turi tuojau pat vykti į Floridą. Papasakos, kaip patiko čia dirbti ir kaip jam visų trūks. Galės paskambinti nuomos agentui – pasakyti tą patį ir kad paliks namo raktus po kilimėliu. Niekas nekreips dėme-

sio. Užmokėjau iki mėnesio galo, tad tik džiaugsis, kad anksčiau išsikraustau, galės sutvarkyti namą kitam nuomininkui.

Žinoma, nors ir dings iš šito namo, greitai turės sukarti tą patį kelią atgal – pasirūpinti Emile. Ar kas nors žiūrėjęs „Bėglių medžioklę“ paskambino, ar ne, kai tik bus rastas Kirk kūnas ir apsižiūrėta, kad aš dingęs, policija greit su viskuo susies mane. Su Šarlote ir jos šeima, su Vilma ir Lu...

Šiandien laikraščiai buvo pilni Emilės Volas. Nežinojau, kad jai persodinta širdis. Būčiau buvęs rūpestingesnis, jeigu būtų pasitikėjusi manimi. Bet ji nepasitikėjo. Išties apmaudu, kad naujoji širdis taip greitai nustos plakusi.

Atidžiai apžiūrėjęs kiekvieną kambarį, kad būtų tikras nieko neužmiršęs, išskyrus tai, ką ir norėjo palikti, Zakas išėjo iš namo ir užrakino duris.

Įlipęs į mašiną dirstelėjo į naujas gėles, pasodintas palei įvažą. Per savaitę jos paaugo ir suvešėjo. Jis ėmė juoktis. Jeigu turėčiau kiek daugiau laiko, iškasčiau ir vėl pasodinčiau chrizantemas!

Koks būtų akibrokštas aplinkiniams sekliams mėgėjams.

56

Pirmadienio rytą valstijos skirtas Džimio Istono gynėjas Lukas Birnas nuėjo į Bergeno apygardos kalėjimą pasikalbėti su ginamuoju. Penktadienį Oldričą pripažinus kaltu, teisėjas Stivensas pranešė, kad šiandien pusę antros bus skelbiamas nuosprendis Istonui.

– Džimi, aš tik noriu pasitikslinti, ką šiandien sakysime teisme.

Istonas rūgščiai pažiūrėjo į advokatą.

– Jūs man įbrukote bjaurų sandėrį. Ketinu skųstis teisėjui.

Birnas pažvelgė į Istoną apstulbęs.

– Bjaurų sandėrį? Bene juokaujate. Buvote sučiuptas su brangenybėmis bėgantis iš to namo. Kokios gynybos iš manęs tikėjotės?

– Aš nekalbu apie kaltinimo panaikinimą. Kalbu apie bjaurią bausmę, kurią norima man skirti. Ketveri metai aiškiai per daug. Noriu, kad pakalbėtumėte su prokurore ir pasakytumėte: sutinku su penkeriais metais lygtinai, įskaitant laiką, kurį jau atsėdėjau.

– Ak, esu tikras, kad Volas pašoks iš laimės, – pratrūko Birnas. – Džimi, jūs sudarėte sandėrį dėl ketverių metų. Kitaip gautumėte dešimt kaip užkietėjęs nusikaltėlis. Mes jau peržengėme derybų liniją. Ketveri metai – trumpiausias terminas.

– Nepasakokite man, kad ketveri metai buvo geriausia, ką galėjote padaryti. Manęs reikėjo Oldričui pričiupti. Jeigu būtumėt buvęs kietesnis, būtumėt išsiderėjęs lygtinai. Jau šiandien būtų mane paleidę.

– Jeigu norite, kad paklausčiau teisėjo dėl lygtinio paleidimo, aš paklausiu. Bet garantuoju: jis nenusileis be prokurorės sutikimo. Jums teks atsėdėti ketverius metus.

– Man nesvarbu, ką jūs garantuojate, – suurzgė Istonas. – Tik pasakykite Emilei Volas, kad jeigu negausiu, ko noriu, ji daugiau nesulauks pagarbos pareiškimų. Tikrai ne, kai visi išgirs, ką dar turiu pasakyti.

Nenorėdamas toliau aiškintis, Lukas Birnas parodė sargybiniui, kad pasiruošęs išeiti.

Paėjėjo porą kvartalų iki teismo rūmų ir nužingsniavo tiesiai į Emilės kabinetą.

– Turite minutę laiko? – paklausė.

Emilė pažiūrėjo ir nusišypsojo. Lukas buvo vienas geriausių valstybinių gynėjų teismo rūmuose. Dviejų metrų ūgio, morkos raudonumo plaukais ir nerūpestingų manierų, jis padarydavo kas įmanoma geriausia savo klientams, bet visada buvo profesionaliai nuoširdus su prokurorais.

– Užeikite, Lukai. Kaip laikotės? – Kalbėdama ji ranka uždengė peržiūrimos bylos pavadinimą.

– Ak, Emile, galėtų būti ir geriau. Ką tik kalėjime mačiausi su jūsų svarbiausiu liudytoju ir bijau, kad jis, švelniai tariant, bjauriai nusiteikęs. Mano, kad aš jį pardaviau pasiūlęs ketverių metų terminą. Man liepta perduoti jums žinią, kad jis nori lygtinio paleidimo jau šiandien.

– Jūs pokštaujate? – paklausė Emilė aštrėjančiu balsu.

– Norėčiau, kad taip būtų. Ir dar kai kas. Jis grasina, kad jeigu negaus ko nori, turės dar kai ką pasakyti, ir tai kažkaip jums pakenks. Daugiau nieko neaiškino.

Lukas Birnas pastebėjo, kad Emilė ir priblokšta, ir sujaudinta.

– Lukai, man patinka iššūkiai. Jis gali sakyti ką nori – vis tiek gaus savo ketverius metus. O paskui dings man iš akių.

– Ir man, – nusišypsojo Lukas. – Iki.

Pirmą trisdešimt Džimis Istonas, surakintas, su oranžine kalinio apranga, buvo atvestas iš sulaikymo kameros į teismo salę. Kai advokatai prisistatė, teisėjas Stivensas pakvietė kalbėti Luką Birną.

– Jūsų kilnybe, Džimio Istono liudijimas buvo lemiamas kaltinant Gregą Oldričą žiauriai nužudžius žmoną. Valstija sutiko, kad didžiausia bausmė Istonui bus ketveri metai. Jūsų kilnybe, jis aštuonis mėnesius jau praleido kalėjime, ir jam buvo labai sunku. Daugelis kalėjimo bendrų jį atstūmė, nes bendradarbiavo su prokuratūra, ir jis visą laiką bijo, kad gali dėl to nukentėti. – Birnas padarė pauzę, paskui pasakė: – Jūsų kilnybe, aš prašau, kad ponas Istonas būtų nuteistas lygtinai, įskaitant laiką, kurį jau atsėdėjo. Jis sutinka būti uoliai stebimas ir pasiruošęs dirbti visuomenės labui. Ačiū.

– Pone Istonai, žodis jums, – pasakė teisėjas Stivensas. – Ar turite ką pasakyti?

Džimio Istono veidas paraudo, jis giliai įkvėpė.

– Jūsų kilnybe, aš buvau apgautas. Mano advokatas nieko dėl manęs nepadarė. Jeigu jis nebūtų leidęsis apgaunamas ir būtų kovojęs, teismas būtų sutikęs su lygtiniu paleidimu. Manęs reikėjo nagrinėjant bylą, aš padariau, kas buvo sutarta, o dabar norima išmesti mane į sąvartyną.

Teisėjas Stivensas linktelėjo Emilei.

– Prokurore, klausau jūsų.

– Jūsų kilnybe, kvaila ponui Istonui tvirtinti, kad jis apgautas. Mūsų pirmas prisipažinimo pasiūlymas buvo šešeri metai,

po ilgų derybų sumažinome laiką iki ketverių. Mes manome, kad ponas Istonas, padaręs virtinę nusikaltimų, privalo būti nuteistas kalėti. Jo gynėjas nieko daugiau negalėjo padaryti, kad įtikintų mus paleisti jį lygtinai. Tai neįmanoma.

Teisėjas Stivensas atsisuko į Džimį Istoną.

– Pone Istonai, jūsų bylą nagrinėjau nuo pat pradžios. Įrodymai prieš jus dėl kaltinimo įsilaužimu labai svarūs. Jūsų gynėjas energingai derėjosi su prokuroru. Jūs gavote ir priėmėte prisipažinimo pasiūlymą, dėl jo laisvės atėmimo terminas kur kas trumpesnis, negu būtumėte gavęs kitomis aplinkybėmis. Valstija neabejotinai turėjo apčiuopiamos naudos iš jūsų liudijimo, o dabar jūs gausite apčiuopiamos naudos iš bendradarbiavimo. Bet jokiomis aplinkybėmis nesutiksiu, kad esate kandidatas paleisti lygtinai. Jūs būsite perduotas Pataisos reikalų departamentui ketveriems metams. Jeigu esate nepatenkintas nuosprendžiu, turite teisę teikti apeliaciją.

Kai šerifo įstaigos pareigūnas paėmė už alkūnės ketindamas išvesti, Džimis Istonas ėmė rėkti:

– Nepatenkintas? Nepatenkintas? Aš visiems parodysiu, ką reiškia būti nepatenkintam. Palaukite! Jūs visi dar išgirsite apie mane. Ir jums tai nepatiks.

57

Pirmadienio rytą Filas Brakenas, *Pine Electronics* sandėlio Keturiasdešimt šeštajame kelyje vedėjas, apgailestavo išgirdęs, kad Zakui Laningui reikia anksčiau laiko mesti darbą, nes jo motina miršta.

– Zakai, man gaila ir dėl jūsų bėdos, ir dėl to, kad jūs toks geras darbininkas. Jeigu sumanysite grįžti, bet kada čia gausite darbą.

Tikra tiesa, pagalvojo Filas, savo kontoroje dėdamas ragelį. Zakas niekada nedykinėdavo, nelakstydavo parūkyti, prekes sudėdavo kur priklauso, nesumaišydavo lentynų, kaip kai kurie kiti asilai, čia dirbantys tik tol, kol susiras geresnį darbą.

Kita vertus, kažkas versdavo su juo jaustis nejaukiai, pats sau pridūrė Filas. Gal dėl to, kad jis atrodė per protingas tokiam darbui. Žiūrėdamas į jį visada tai jausdavau. O jis niekada nestabtelėdavo paplepėti pasibaigus pamainai, neidavo alaus su kitais vyrais. Zakas buvo jam sakęs, kad yra išsiskyręs ir neturi vaikų, tad jam nereikėdavo skubėti namo pas šeimą.

Betė Teper, keturiasdešimt kelerių metų išsiskyrusi moteriškė, dirbo apskaitos skyriuje. Kai sužinojo, kad Zakas vienišas, porą kartų bandė pakviesti jį į vakarėlį, bet šis vis rasdavo priežastį atsisakyti. Atrodė, jis visai netrokšta turėti draugų.

Ir ką dabar daryti, paklausė savęs Filas. Kai ekonomika šitokia, dešimtys vyrų nenorės praleisti progos gauti nuolatinį darbą ir dar gerus priedus.

Ir vis tiek Zakas Laningas kažkoks keistas, pagalvojo. Kalbantis niekada nežiūrėdavo į akis. Atrodė, tarsi visą laiką tikrinasi, ar kas prie jo nesiartina.

Ralfas Kuzinas, vienas iš naujesnių darbuotojų, baigęs darbą ketvirtą valandą užsuko į kontorą.

– Filai, galima minutę?

– Žinoma. Kas atsitiko?

Bent tas gal nemeta darbo, vylėsi Filas. Ralfas, dvidešimt trejų metų juodaodis, dirba dieninėje pamainoje, o vakarais lanko koledžą. Jis protingas ir patikimas.

– Filai, kažkas man neduoda ramybės. Aš apie tą Laningą.

– Jei apie Laningą, tai atsipalaiduokite. Jis šįryt metė darbą.

– Metė darbą! – pakartojo Kuzinas su jauduliu balse.

Nustebintas Ralfo reakcijos, Filas paaiškino:

– Jis ketino išeiti mėnesio pabaigoje. Ar nežinojote? Ruošėsi vykti į Floridą prižiūrėti motinos. Bet dabar ji miršta, ir jis šįryt išėjo.

– Žinojau, reikia kliautis nuojauta. Tikiuosi, dar ne per vėlu.

– Kokia nuojauta?

– Aną vakarą žiūrėjau „Bėglių medžioklę“ ir pasakiau žmonai, kad to žudiko maniako fotorobotas labai panašus į Laningą.

– Oi, Ralfai, nusiraminkite, tas vyriokas toks pat žudikas maniakas, kaip jūs ar aš.

– Filai, praėjusią gegužę artėjant Motinos dienai paklausiau jo apie motiną. Jis pasakė jos net nepažinęs, augęs įvai-

riuose globos namuose. Jis jums pamelavo. Esu tikras, kad jis dingo, nes bijo, kad kas nors matęs tą laidą jį atpažins.

– Aš pats porą kartų žiūrėjau tą laidą. Turbūt jums vaidenasi, o jeigu ne, kodėl iškart neskambinote? Ten siūlomas atlygis už tokius pranešimus.

– Neskambinau, nes nebuvau tikras ir nenorėjau apsikvailinti. Ir norėjau pasikalbėti su jumis. Jeigu policija prisistatys čia jo apklausti ir pasirodys, jog tai ne jis, pagalvojau, kad jums gali būti pareikštas ieškinys dėl mano skundo. Bet dabar paskambinsiu. Šeštadienio vakarą užsirašiau numerį.

Kol Ralfas Kuzinas rinko numerį, į Filo kabinetą įžengė Betė Teper.

– Ką aš girdžiu? – paklausė. – Ar tiesa, kad Zakas Laningas išėjo?

– Šį rytą, – suniurzgė Filas.

Nors sunkiai virškino žinią, kad galbūt porą metų trynėsi alkūnėmis su žudiku maniaku, vis tiek sugebėjo supykti, kad Betė taip ir neišmoko pasibelsti prieš įsiverždama į kabinetą.

Ji nė nemėgino slėpti nepasitenkinimo.

– Maniau, jau priveiksiu, – pakvies mane į pasimatymą. Atrodė toks pilkas žmogelis, bet visą laiką jutau, kad jis paslaptingas ir jaudinantis.

– Galbūt jūs teisi, Bete, galbūt teisi, – atsakė Filas, kai Ralfas Kuzinas surinko „Bėglių medžioklės“ numerį.

Kai galiausiai sujungė, Ralfas išbėrė:

– Suprantu, jūs gaunate daugybę pranešimų, bet aš esu tikras, kad mano bendradarbis yra Čarlis Mjūras, žudikas maniakas.

58

Pirmadienio rytas Jonkerse. Nieko neįprasto – Rinė Sling barasi su savo vyru Rudžiu. Tai ji penktadienio vakarą paskambino į „Teisingumo rankos“ biurą pasiteirauti. Rudis vos sienų neišvertė, kai ji vėliau pasigyrė.

– Selas mano draugas, – putojo jis. – Pažiūrėk, kokią nuolaidą jis mums padarė. Perkraustė mus pigiau ir dar dviem mėnesiams atidėjo mokėjimą. Ar daug žmonių taip padarytų? Ir štai kaip tu jam atsidėkoji!

Rinė karštai įrodinėjo, kad daugybė vyrų Selui dirbo nelegaliai – jie irgi gali prisiminti Džimį.

– Bet kuris iš jų gali pranešti, ir jeigu skiriamas atlygis, tie vyrai jį pasiims. Tad kodėl ne mes?

Selas maktelėjo alaus.

– Paaiškinsiu kodėl. Ir dar pakartosiu. Selas – mano draugas. Ir aš nesiruošiu pridaryti jam rūpesčių. Ir tau neleisiu.

Jie riejosi visą savaitgalį. O sekmadienio vakarą Rinė pasitikrino „Teisingumo rankos“ tinklalapyje ir sužinojo, kad Maiklas Gordonas ruošiasi pirmadienio vakaro laidoje pranešti apie dvidešimt penkių tūkstančių dolerių atlygį. Jis bus sumokėtas už informaciją, leidžiančią įrodyti, kad Džimis Istonas galėjo patekti į Grego Oldričo butą, kai Grego nebuvo namie. Dar prieš Natali Reines nužudymą.

– Dvidešimt penki tūkstančiai dolerių! – suriko Rinė. – Prasikrapštyk akis ir apsidairyk. Viskas griūva. Ar ilgai reikės

šitaip gyventi? Gėda pasikviesti draugų. Pagalvok, kaip gražiai susitvarkytume už tokius pinigus. Ir gal dar liktų pakeliauti, kaip visą laiką man žadi.

– Rine, jeigu pasakysime, kad Džimis Istonas dirbo Selui, būsime paprašyti parodyti popierius. Abejoju, ar Selas prisimena netgi kiek kartų jį samdė. Jis turi tik vieną visu etatu dirbantį žmogų. Kitiems, kai turi darbo, moka grynais. Selas niekada nieko negabeno į Oldričo butą. Dar aną savaitę pats man sakė.

– O ką – tu tikėjaisi, kad prisipažins? Kad labai laukia užvirstančios mokesčių inspekcijos?

Sekmadienio vakarą jie nuėjo į lovą persipykę. Pirmadienio rytą Rudžio pasipriešinimas ėmė slopti.

– Rine, aš kone visą naktį nemiegojau, – pasakė.

– Kurgi ne, – sušnypštė Rinė. – Parpei kiaurą naktį. Nuo viso to alaus drybsojai kaip lavonas.

Jie pusryčiavo virtuvės valgomajame kampelyje. Rudis paskutiniu skrebučio gabalėliu braukė nuo lėkštės kiaušinienės likučius.

– Noriu pasakyti, aišku, jeigu leisi, kad tu pagavai esmę. Kiekvienas, kada nors dirbęs Selui ir susidūręs su Istonu, dabar išgirdęs apie atlygį puls skambinti į „Teisingumo ranką“. Selas vis tiek turės bėdos, tai kam mums prarasti tuos pinigus? Jeigu paaiškės, kad Istonas niekada nieko ten negabeno, „Teisingumo ranka“ nemokės, ir mes nenusipirksime naujų baldų.

Rinė pašoko ir nubėgo prie telefono.

– Aš turiu užsirašiusi numerį.

Ji griebė popieriaus lapą ir ėmė rinkti.

59

Kaip žudikas, Gregas Oldričas buvo laikomas pavojingu nusikaltėliu, todėl uždarytas į vienutę. Jis ne iškart įsisąmonino užgriuvusį siaubą.

Kai paskelbus nuosprendį policija jį nugabeno į kalėjimą, pirmiausia nufotografavo, paėmė pirštų atspaudus. *Paul Stuart* firminį švarką ir kelnes teko iškeisti į žalsvą kombinezoną – tokie išduodami visiems kaliniams. Laikrodis ir piniginė buvo įrašyti į naują bylą ir atimti.

Jam buvo leista pasilikti skaitymo akinius.

Seselė paklausinėjo apie psichinės ir fizinės sveikatos bėdas, ar vartoja kokius vaistus.

Buvo penktadienis, antra valanda po pietų, kai jis, dar neatsigavęs po šoko, – tai savaip saugojo nuo tokio nuosprendžio padarinių suvokimo, – buvo nuvestas į kamerą. Žinodamas, kad naujokas praleido pietus, sargybinis atnešė klaikų sumuštinį ir sodos vandens.

– Ačiū, pareigūne. Dėkoju, – mandagiai pasakė jis.

Pirmadienio rytą Gregas atsibudo auštant ir suvokė, kad visiškai nieko neprisimena nuo tos akimirkos, kai pradėjo valgyti sumuštinį. Viskas skendėjo migloje. Jis spoksojo į savo niūrią aplinką. Kaip tai galėjo atsitikti? Kodėl aš čia? Natali Natali,

kodėl leidai, kad man taip atsitiktų? Juk aš suprasdavau tave geriau nei kas kitas.

Tu žinai – tenorėjau, kad būtum laiminga.

Kad ir tu būtum man to linkėjusi...

Jis atsistojo, pasirąžė, dabar jau aiškiai suprasdamas, kad veikiausiai niekada nebebėgios Centriniame parke, vadinasi, išvis niekur nebebėgios. Vėl atsisėdo ant gulto ir pagalvojo, kaip visa tai ištvers. Įkniaubė veidą į rankas. Kūną supurtė kankinama rauda, per keletą minučių išsunkusi visą energiją, ir jis vėl išsitiesė ant lovos.

Privalau susiimti, pagalvojo. Jeigu turiu kokį šansą iš čia išeiti, tai tik kaip nors įrodęs, kad Istonas melagis. Neįtikėtina – jis irgi sėdi šiame pastate. Jis nusipelnė čia būti. Aš – ne, su kartėliu pagalvojo.

Paskelbus nuosprendį, kol dar buvo sulaikymo kameroje greta teismo salės, atėjo pasikalbėti Ričardas Muras. Ričardas bandė guosti, pažadėjo apeliaciją pateikti iškart, kai tik bus įformintas nuosprendis.

– O kol kas būsiu po vienu stogu su tuo padugne? – paklausė Gregas.

Ričardas atsakė, jog teisėjas Stivensas nurodė „laikyti atskirai“, kad jie su Istonu kalėjime nesusidurtų.

– Be to, jis čia bus neilgai, – patikino Ričardas. – Pirmadienį popiet bus Džimio Istono teismas. Per porą savaičių jis bus perkeltas iš apygardos areštinės į valstijos kalėjimą.

Gera žinia, pagalvojo Gregas niršdamas dėl to, ką Istonas iš jo atėmė. Jeigu pasitaikytų proga, pagalvojo, užmuščiau.

Išgirdo rakinamų durų garsą.

– Oldričai, atnešiau jums pusryčius, – tarė sargybinis.

Tą pačią popietę pusę trečios Ričardas Muras, lydimas šerifo įstaigos pareigūno, pasirodė prie Grego kameros durų. Gre-

gas pažiūrėjo nustebęs. Nesitikėjo šiandien pamatyti Ričardo. Iš karto pasidarė aišku, kad yra teigiamų poslinkių.

Ričardas tuoj pat prakalbo apie reikalus.

– Gregai, aš tiesiai iš Istono teismo. Tikėjausi, kad tai bus visiškas formalumas. Keletas jo gynėjo, keletas Emilės Volas pastabų, paskui neišvengiamai skambi jo kalba, kaip ruošiasi pakeisti gyvenimą, – maniau, kad eisis kaip paprastai. Tačiau viskas pakrypo ne taip.

Gregas klausėsi bijodamas įsileisti viltį, o Ričardas pasakojo, kas atsitiko.

– Gregai, neabejoju, kad Emilė Volas buvo sukrėsta. Numanau, kas dėjosi jos galvoje, kai Istonas plyšojo, kad turės dar daug ką pasakyti. Ji supranta, kad Istonas yra niekingas ir visiškai nevaldomas rėksnys. Ir reporteriai, kurie ten buvo, dabar tai irgi žino. Rytoj visa tai bus laikraščiuose. Jeigu Volas pati nenorės toliau tirti, žinasklaida ją privers.

Matydamas kančią Grego akyse, Ričardas nusprendė jau dabar papasakoti apie atlygį, kurį Maiklas Gordonas pažadėjo savo tinklalapyje, ir labai greitai gautą pranešimą.

Ričardui Murui einant iš kameros neatpažįstamai pasikeitęs Gregas Oldričas lydėjo jį žvilgsniu ir niršiai tikėjo, kad netrukus galės išeiti kartu.

60

Tedas Veslis buvo labai nepatenkintas dėl liudytojo išsišokimo. Kai išgirdo, kad Emilė žinojo jo reikalavimą paleisti lygtinai, pratrūko:

– Kas čia darosi? Ar jūs nepasakėte aiškiai, kad į kalėjimą jis sės? Ir kodėl man nepranešėte prieš teismą?

– Tedai, – ramiai pasakė Emilė, – aš jam labai aiškiai pasakiau, kad apie lygtinį paleidimą negali būti nė kalbos. Apie tai sužinojau visai neseniai ir nemanau, kad čia kas nors neįprasta, kai kaltinamasis paskutinę minutę bando išspausti geresnes sąlygas. – Jos balsas sutvirtėjo. – Bet pasakysiu kitą dalyką. Aš ruošiuosi dar kartą peržiūrėti šią bylą, tarsi ji jau būtų mano. Ketinu patikrinti kiekvieną žingsnį. Nuo pat pradžių žinojau, kad Istonas niekam tikęs, bet jis daug bjauresnis, negu maniau. Jis pats bjauriausias šliužas. Jeigu paaiškės, kad viskas, ką jis sakė kaip liudytojas, yra tiesa, vadinasi, jis tiesiog spjauna į mus, nes nenori sėsti į kalėjimą. Kita vertus, jeigu jis melavo, mes nekaltą žmogų pasmerkėme supūti kalėjime. O jeigu taip, vadinasi, palikome laisvėje žmogžudį, kuris nušovė Natali Reines, ir tai mūsų kaltė.

– Emile, žmogžudys, kuris nušovė Natali Reines, sėdi kameroje per du kvartalus nuo čia, ir jo vardas Gregas Oldričas. O jūs, matyt, neaiškiai išdėstėte Istonui, jog jo nesiruošiama

paleisti. Todėl žiniasklaida ir skalambija, kad jis turi dar kai ką pasakyti.

Tedas Veslis pakėlė telefono ragelį – tai buvo ženklas, kad susitikimas baigtas.

Emilė grįžo į savo kabinetą. Byloje, kurią ji kone visą rytą studijavo, buvo Old Tapano policijos raportas: Džimis Istonas ten buvo suimtas už įsilaužimą. Raportas buvo trumpas. Įsilaužta praėjusių metų vasario dvidešimtą, pusę dešimtos vakaro. Kai policijos nuovadoje buvo forminama byla, Istonas pareiškė turįs informacijos apie Natali Reines nužudymą.

Ir tada Džeikas Rozenas ir Bilis Trajonas nuskubėjo jo apklausti, pagalvojo Emilė. Kai Istonas baigė kalbėti, tai iš tikrųjų buvo lūžis. Įstaigai didelė dėmė, kai praėjus dvejiems metams nužudymas vis dar neištirtas. Jeigu Istonas paskaito laikraščius, turėjo žinoti, kad Oldričas vienintelis įtariamasis. Jie buvo susitikę bare. Gal jis sudėliojo istoriją padedamas Bilio Trajono?

Džeikas nebūtų dalyvavęs falsifikuojant įkalčius, o Trajonas galėjo. Džeikas sakė buvęs per pirmą apklausą policijos nuovadoje, bet atvažiavęs vėliau už Bilį Trajoną.

Man nesvarbu, ar pasitaikius progai Tedas Veslis manęs neatleis, pagalvojo Emilė. Aš peržiūrėsiu šią bylą. Tada garsiai pasakė, ką visą laiką bandė neigti:

– Gregas Oldričas nekaltas. Aš padariau viską, ką galėjau, kad jis būtų apkaltintas, nors žinojau, kad jis nekaltas.

Žodžiai, kuriuos jai išrėkė Alisa Mils, tebeskambėjo ausyse: *Jūs žinote, kad tai parodija, ir širdyje jums gėda joje dalyvauti.*

Man gėda, pagalvojo Emilė.

Man gėda.

Ji išsigando tokio tikrumo.

61

Belė Garsija negalėjo susitaikyti, kad Gregas Oldričas apkaltintas. Ir penktadienio, ir šeštadienio naktį blogai miegojo. Pernai žiūrėdavo vėlyvą dokumentinę laidą apie kalėjimus, ir mintis, kad Gregas uždarytas į narvą, jai buvo tiesiog siaubinga.

– Jeigu net Natali motina juo tiki, kodėl tie buki prisiekusieji kliaujasi šlykštaus apgaviko žodžiu? Jeigu aš būčiau buvusi tame žiuri, jis dabar būtų namie su savo vaiku. – Jau ne kartą buvo sakiusi tai Selui, bet vis tiek nesiliovė kartojusi.

Šeštadienio vakarą jis galiausiai pratrūko:

– Bele, ar tu kada liausiesi? Baigiu išprotėti nuo šių kalbų. Gana. Ar supratai? Gana! – Tada išlėkė ir ilgai vaikščiojo.

Kita vertus, Belės aštuoniasdešimtmetė mama Nona – Nonė – Amoroza norėjo žinoti viską. Sekmadienio rytą jos kruizinis laivas prisišvartavo Red Huke Brukline. Belė pasitiko ją, ir visą kelią namo jiedvi tik apie tai ir šnekėjo. Išleidusi mamą prie namų netoli savųjų, už kampo Belė pasakė:

– Mama, žinau, tu kiek pavargusi, bet ateik šiandien vakarienės. Mes tavęs labai pasiilgome. Bet atsimink: nė žodelio apie teismą. Kaip jau sakiau, Selas pašėlsta vien jį paminėjus. – Pagavusi nepatenkintą motinos žvilgsnį, skubiai pridūrė: – Aš viską numačiau. Selas rytoj turi daug kraustyti. Išvažiuos labai anksti, tad šį vakarą norės anksčiau atsigulti. Kai jis užmigs, aš

tau paskambinsiu, veikiausiai apie dešimtą. Įsisupk patogiai į chalatą, nes aš tiek daug turiu tau papasakoti.

Ji nepridūrė, kad prašys patarti dėl svarbaus sprendimo.

– Negaliu sulaukti, – atsiliepė motina. – Mirštu, kaip noriu viską išgirsti.

Atėjusi vakarienės Nonė atsinešė pilną krepšį nuotraukų, savo ir draugų, o kadangi apie bylą negalėjo kalbėti, ėmė pasakoti padieniui kiekvieną smulkmeną, nutikusią plaukiant laivu.

– Olga ir Gertis iš karto susirgo jūros liga ir turėjo nešioti tą pleistrą už ausų. Aš buvau vieną dėl viso pikto pasiėmusi, bet man taip ir neprireikė... Maistas buvo nežemiškas. Visi apsivalgėme... Kiaurą dieną ir kiaurą naktį kas nors vis padėta tau prieš nosį... Ir man patiko klausytis paskaitų. Mėgstamiausia buvo apie jūrų gyvenimą... žinote... banginiai, pingvinai ir visokie kitokie...

Selas, šiaip jau geraširdiškai pakenčiantis kankinamai nuobodžias uošvės istorijas, nesugebėjo net apsimesti, kad klausosi. Belė darė ką galėjo, kad atrodytų besidominti, net nuoširdžiai žavėjosi jau įrėminta nuotrauka, kurioje jos spinduliuojanti motina mielais naujais šortais pozuoja su kapitonu.

– Norite pasakyti, kad tas vyrutis turėjo fotografuotis su visais laivo keleiviais? – nepatikliai paklausė Selas, akimirksniu įsikišęs į pokalbį ir galvodamas, kad kapitonui vieną gražią dieną gali užeiti noras šokti per bortą.

– Aha. Žinoma, poros ar šeimos fotografuojasi kartu. Bet mergaitės ir aš – mes visos norėjome nusifotografuoti atskirai, kad šeimos kada nors turėtų nuotrauką, kai mūsų nebebus, – paaiškino Nonė.

Žinau tas jų švelnybes, pagalvojo Selas. Nė vienai tų mergaičių ne mažiau kaip septyniasdešimt penkeri.

Baigus desertą ir išgėrus po antrą puodelį arbatos, jis užsiminė:

– None, jūs turbūt pavargusi po tokios kelionės. Ir man rytoj reikia anksti keltis. Jeigu neprieštarausite, palydėsiu jus namo.

Belė apsikeitė su motina supratingais žvilgsniais.

– Gera mintis, Selai, – sutiko Nonė. – Tau išties reikia pailsėti, o aš būtinai paskambinsiu dieną. Taip bus gera vėl išsitiesti savo lovoje.

Po valandos, dar prieš dešimtą, miegamojo durys buvo uždarytos ir Selas jau saldžiai miegojo, Belė atsisėdo į savo jaukųjį fotelį svetainėje, po kojomis pasidėjo pagalvėlę ir surinko mamos numerį.

Per pusantros valandos jos kruopščiai išnaršė visus liudijimus. Kuo ilgiau kalbėjosi ir kuo dažniau išgirsdavo motiną sakant, kad Gregas apšmeižtas, tuo labiau Belė kankinosi. Nors Selas neigia, esu beveik tikra, kad Džimis Istonas yra jam dirbęs, pagalvojo ji. Galiausiai nusprendė papasakoti motinai savo įtarimus.

– Turi galvoj, kad Džimis Istonas galėjo dirbti Selui? – sušuko Nonė. – Ar Selas kada nors ką gabeno į Grego apartamentų pastatą?

– Veždavo iš vienos antikvariato parduotuvės, kuri bankrutavo. Spėju, nedaug žmonių perka tokį šlamštą. Aš pati jo nemėgstu. Žinau, tos siuntos paprastai būdavo į Ist Saidą, į tuos prašmatnius apartamentų pastatus, – atsakė Belė sunerimusi. – Aišku, todėl Selas ir susijaudina, kai kalbu apie bylą... Jis bijo, – atsiduso ji. – Kai reikėdavo papildomų rankų, per tuos metus jis samdė daugybę įvairių žmonių. Visada mokėdavo grynais. Jis nenori viso to popierizmo, kai įdarbini pagal sutartį.

– O kur dar sveikatos draudimas, – sutiko Nonė. – Taip visiškai nieko neuždirbtum. Žinai, kaip yra: turtingi darosi dar turtingesni, o mus visus smaugia. Žinai, kaip ilgai turėjau taupyti šiai savo kelionei su mergaitėmis.

Nonė keletą sekundžių krenkščiojo.

– Atleisk, alergija. Laive buvo justi pelėsių kvapas, ir veikiausiai tai sužadino alergiją. Kad ir kaip ten būtų, Bele, aš nenoriu, kad Selas turėtų rūpesčių dėl mokesčių. Bet jeigu Džimis Istonas jam dirbo ir ką nors nešė į tą butą, tai paaiškintų, iš kur taip gerai jį pažįsta.

– Štai kas mane kankina. – Belė jau buvo arti ašarų.

– Mieloji, tu negali leisti, kad žmogų uždarytų į kalėjimą, jeigu vos burną pravėrusi gali viską pakeisti. Be to, jei per jus Gregas išeis į laisvę, lažinuosi – jau kitą dieną išrašys čekį už Selo sumokėtus mokesčius. Pasakyk tai Selui. Pasakyk jam, kad jis turi pasielgti dorai, ir jeigu jis to nepadarys, padarysi tu.

– Tu visiškai teisi, mama, – atsiliepė Belė. – Džiaugiuosi, kad pasikalbėjau su tavim.

– Ir pasakyk Selui, jog manim gali pasitikėti. Nepasikuklinsiu ir pasakysiu: turiu gerą galvą ant pečių.

Belė žinojo, kad to nesakys.

Selas išvažiavo ankstų pirmadienio rytą. Tempdama skalbinių vežimėlį Belė tuoj pat nusileido į pusrūsį, kur jų butui priklausė nedidelis sandėliukas. Čia Selas laikė kartonines dėžes su įmonės važtaraščiais, susikaupusiais per pastaruosius dvidešimt metų. Selas nekenčia popierizmo, užtat bent jau sužymėjo dėžes pagal metus.

Natali Reines jau dveji su puse metų mirusi, pagalvojo Belė. Reikia pradėti nuo tada ir eiti atgal. Užkėlė ant vežimėlio dvi dėžes, apimančias dvejų metų iki žmogžudystės įrašus, ir nusistūmė į liftą.

Grįžusi į svetainę pradėjo versti pirmąją dėžę. Po keturiasdešimt penkių minučių rado, ko ieškojo. Selas turėjo įmonės kvitą, kad pristatė marmurinį pastatomą šviestuvą „G. Oldričui“ į apartamentus adresu, kurį ji keletą kartų girdėjo per

televiziją. Kvitas buvo datuotas kovo trečia, trylika dienų iki Natali mirties.

Su kvitu rankoje Belė griuvo į fotelį. Puikiai atsimindama visas svarbiausias bylos detales, ji žinojo, kad kovo trečia – tai diena, kurią Istonas dievagojosi susitikęs su Gregu jo apartamentuose ir gavęs avansą už Natali nužudymą.

Belė sudrebėjo pamačiusi aiškų parašą asmens, kuris priėmė siuntinį. Harieta Krupinski, Oldričo namų tvarkytoja, po keleto mėnesių atsistatydino, o paskui staiga mirė, maždaug metai po Natali nužudymo.

Belė iki kaulų smegenų buvo tikra, kad tą siuntą pristatė Džimis Istonas. Kaip galėjo Selas tai žinoti – ir ramiai sau gyventi, liūdnai klausė savęs. Ką turėjo išgyventi tas vargšas žmogus ir jo duktė!

Toliau ieškodama greitai rado nepaneigiamą įrodymą, kad Istonas dirbo Selui. Tai buvo sulamdyta kišeninė telefonų knygelė su daugiau kaip dvidešimčia numerių. Dalis vardų – tai žmonės, dirbę Selui pusę dienos. Ties raide I nieko nebuvo, tada Belė grįžo prie D. Pačiame puslapio viršuje buvo iškeverzota: Džimis Istonas. Ir telefono numeris.

Beveik sugniužusi iš nusivylimo Selu, be to, baimindamasi, kaip jam atsilieps šios informacijos paviešinimas, Belė vėl sukrovė dėžes, bet pasiliko kvitą ir telefonų knygelę. Vėl užkėlė dėžes ant skalbinių vežimėlio ir grąžino į pusrūsį. Nusprendusi, kad bus geriau, jeigu paskambins pats Selas, sudribo į fotelį ir paskambino motinai.

– Mama, – ištarė lūžtančiu balsu, – Selas man melavo. Peržiūrėjau jo dokumentus. Džimis Istonas iš tikrųjų jam dirbo, ir yra kvitas, kad trylika dienų prieš Natali mirtį į Oldričo apartamentus buvo pristatyta siunta.

– O Dieve, Bele. Nenuostabu, kad Selo nervai taip pakrikę. Ir ką tu ruošiesi daryti?

– Kai tik Selas grįš namo, papasakosiu, ką žinau, ir kad mes ruošiamės paskambinti Maiklui Gordonui. Ir žinai, mama! Lažinuosi, kad Selui palengvės. Jis geras žmogus. Tik labai išsigandęs. Ir aš taip pat. Mama, kaip manai, ar gali Selą pasodinti?

62

Tomas Švarcas, „Bėglių medžioklės“ vykdomasis prodiuseris, pirmadienį iškart po ketvirtos paskambino į Bergeno apygardos prokuratūrą. Jis susisiekė su prokuratūros sekretore ir pasakė turįs kuo skubiau pasikalbėti su prokuroru apie žudiką maniaką, kurį jie neseniai rodė ir kuris galbūt gyvena Bergeno apygardoje.

Po dešimties sekundžių Tedas Veslis pakėlė ragelį.

– Pone Švarcai, koks žudikas maniakas?

– Mes turime pakankamai rimtų priežasčių manyti, kad pranešimas, kurį ką tik gavome, gali nuvesti prie žudiko. Ar jūs susipažinęs su mūsų programa?

– Taip, bet paskutinių laidų nemačiau.

– Tada, jeigu skirsite man keletą minučių, trumpai jus supažindinsiu.

Kol Švarcas paskubom dėstė istoriją žudiko, kurio paskutinis vardas buvo Čarlis Mjūras, ir kodėl bendradarbis mano, kad tai Zakas Laningas, Tedas Veslis jau įsivaizdavo, kokių teigiamų spaudos atsiliepimų sulauktų, jeigu jo įstaiga sučiuptų bėglį.

– Sakėte, tas vyrukas gyvena Glen Roke. Ar turite adresą? – paklausė Švarco.

– Taip, bet nepamirškite: mūsų informatorius sakė, jog šį rytą Laningas paskambino bosui – pasakė, kad išeina iš darbo ir tuoj pat išvyksta į Floridą. Jis jau gali būti dingęs.

– Iš karto siunčiu detektyvus. Susiskambinsime.

Veslis padėjo ragelį ir paspaudė vidinio ryšio mygtuką.

– Pakvieskite Bilį Trajoną. Ir sujunkite su Di Moino prokuroru.

– Tuojau pat.

Nekantriai laukdamas Veslis barbeno į stalą skaitymo akiniais. Glen Rokas – ramus aukštesnio sluoksnio gyventojų miestelis. Ten gyvena Emilė ir kai kurie kiti įstaigos darbuotojai. Jis atsisuko ir iš lentynos paėmė įstaigos adresų sąrašą. Informatorius buvo davęs Zakario Laningo adresą – Kolonijų kelias 624.

Veslio akys išsiplėtė, kai atsivertęs sąrašą pamatė Emilės adresą. Ji gyvena Kolonijų 622. Dieve mano, jeigu tai tas pats vyrukas, ji gyvena durys į duris su pamišėliu, pagalvojo.

Tuo pačiu metu atsiliepė Di Moino prokuroras ir į kabinetą įsiveržė Bilis Trajonas.

Po dvidešimties minučių Trajonas, Džeikas Rozenas ir budintys policijos automobiliai iš Glen Roko departamento buvo prie namo, kuriame dvejus metus gyveno Zakas Laningas. Kai durų niekas neatidarė, Glen Roko pareigūnas surinko agento, kuris nuomojo Zakui namą, numerį ir paprašė leidimo įeiti vidun.

– Žinoma, galite įeiti, – atsakė agentas. – Laningas šį rytą man paskambino ir pasakė, kad raktus pakabins garaže ant kablio. Jo nuoma baigėsi. Kodėl jo ieškote?

– Kol kas negaliu sakyti, kodėl, pone, – atsakė jaunas pareigūnas. – Ačiū.

Jie paėmė iš garažo raktą ir su užtaisytais ginklais atsargiai įėjo vidun, tada išsiskirstė ir apžiūrėjo visus kambarius ir spintas. Nieko nerado.

Bilis Trajonas ir Džeikas Rozenas dar kartą patikrino kiekvieną kambarį ieškodami kokių nors užuominų, kur Laningas galėjo dingti, bet visame name nebuvo nieko daugiau, tik vienas kitas laikraštis ar žurnalas.

– Tuoj pat paimkite visų čia buvusių žmonių pirštų atspaudus, – paliepė Trajonas. – Turėtume čia rasti atspaudų, tada galėsime sutikrinti, ar tai mūsų vyrukas.

– Tikiuosi, kad rasime, – tarė Džeikas Rozenas. – Tas vyrukas turėtų būti beviltiškai tvarkingas. Niekur nė dulkelės, ir pažiūrėkite, kaip surikiuotos taurės lentynoje.

– Galbūt jis mokėsi Vest Pointe, – sarkastiškai metė Trajonas. – Džeikai, liepkite Glen Roko vyrams pasikalbėti su kvartalo kaimynais ir išsiaiškinti, gal ką žino apie jį. Patikrinkite, ar miestelio policininkai žino, kad mes jau išsiuntėme aplinkraštį su jo mašina ir numeriais.

Trajonas apsižvalgė. Akys užkliuvo už aparatuko ant virtuvės palangės. O tada jis apstulbo išgirdęs lojant šunį – taip garsiai, tarsi būtų kambaryje. Garsas sklido iš aparatuko, kuris veikė kaip vidinio ryšio sistema.

Pažiūrėjo pro langą. Tedas Veslis buvo jam sakęs, kad Emilė gyvena šalia Laningo. Kaip tik dabar ji skubėjo iš mašinos taku prie priekinių durų. Štai kodėl šuo loja, pagalvojo.

Jis stebėjo, kaip ji atidaro duris ir įeina. Tada aiškiai išgirdo, kaip šaukia ir sveikina savo augintinį.

– Džeikai, – sušuko jis, – ateikit čia pasižiūrėti. Tas Laningas įtaisė mikrofoną Emilės namuose ir girdėdavo viską, ką ji sako.

– Ateik, Bese, – kalbėjo Emilė. – Trumpai tave išleisiu. Kažkas vyksta kaimynystėje pas tą pamišusį vyruką, kuris tave vedžiodavo.

– O Dieve, – sumurmėjo Džeikas, klausydamasis aiškaus Emilės balso. Jis pakėlė žaliuzę. – Žiūrėkit, Bili. Jis galėjo spoksoti tiesiai į Emilės virtuvę. Žinote, ką galvoju? Sprendžiant iš namo, vyrukas nepaprastai tvarkingas. Jis nepamiršo pasiimti šio įtaiso. Paliko jį, kad policija rastų ir kad Emilė sužinotų.

Jie girdėjo, kaip atsidaro priebučio durys, kaip Emilė kviečia šunį grįžti vidun.

Į virtuvę įėjo Glen Roko detektyvas.

– Mes devyniasdešimt devyniais procentais esame įsitikinę, kad Laningas ir yra tas žmogus, – pasakė jis bandydamas slėpti susijaudinimą. – Aną vakarą aš žiūrėjau tą programą. Vienas iš atpažinimo ženklų, apie kurį šnekėta laidoje, – kad Čarlis Mjūras mėgo sodinti geltonas chrizantemas. Mes ką tik radome tris didelius šiukšlių maišus, prikimštus jų. Turbūt jis irgi žiūrėjo laidą ir susinervino.

Pro langą jie matė, kaip Emilė kerta įvažą. Ji atėjo pas juos į virtuvę.

– Man paskambino Tedas Veslis. Pasakė, kad tikrinate tą vyruką. Paaiškino kai kurias detales. Jūs kalbėjote apie chrizantemas garaže? Jis pasodino jas kiek daugiau nei prieš savaitę, šeštadienį, o per kitas dvidešimt keturias valandas išrovė ir pasodino naujas gėles. Pagalvojau, tai labai keista, kita vertus, jis visą laiką elgdavosi keistai.

– Emile, – atsargiai tarė Džeikas, – dabar mes esame beveik tikri, kad Zakas Laningas yra žudikas maniakas Čarlis Mjūras. Ir dar kai kas. Žinau, kad tai bus labai nemalonu.

Emilė suakmenėjo.

– Negali būti blogiau, nei įsivaizduoju. Birželį jis pasisiūlė popiečiais vietoj manęs pavedžioti Besę. Per dieną laikydavau Besę uždarame priebutyje ir daviau jam raktą tik nuo šitos namo dalies. Bet vieną vakarą grįžusi vėlai radau jį sėdintį priebutyje, ir tai mane išgąsdino. Iškart nutraukiau tą šuns vedžiojimą. Kažkaip išsisukau, bet galiu pasakyti, kad jo tai neįtikino, jis buvo susijaudinęs. – Jos akys išsiplėtė, veidas pabalo. – Dabar esu tikra, kad praėjusią savaitę jis buvo mano name. Vieną vakarą grįžusi pastebėjau, kad miegamajame iš vienos komodos apatinio stalčiaus kyšo kraštelis naktinių. Buvau tikra, kad taip nepalikau. – Ji sustojo. – O Dieve. Dabar žinau, kas vakar man taip nedavė ramybės, kai pakavau tuos naktinius. Vienų trūko! Džeikai, sakykite, ką norėjote man pranešti.

Džeikas parodė į langą.

– Jūsų namuose jis įtaisė pasiklausymo aparatūrą. Mes ir dabar girdėjome, kaip kalbinate savo šunį.

Siaubas, kad Zakas taip buvo įsiskverbęs į jos gyvenimą, sukrėtė Emilę ir fiziškai. Iškart pasidarė bloga, kojos ėmė linkti.

Tą akimirką vidun įsiveržė Glen Roko detektyvas.

– Atrodo, kitapus gatvės buvo įsilaužta. Užpakaliniame lange išpjautas tinklelis, o sena ponia, kuri ten gyvena, neatsiliepia. Mes einame vidun.

Trajonas, Rozenas ir Emilė nuskubėjo per gatvę paskui policininką. Pareigūnas laužė priekines duris. Po kelių minučių jie jau žinojo, kad Madlenos Kirk name nėra.

– Patikrinkite garažą, – paliepė Trajonas. – Prie virtuvės durų lėkštutėje automobilio rakteliai.

Atsilikusi per kelis žingsnius nuo pareigūnų, Emilė pastebėjo, kad Madlenos Kirk pledas sumaigytas ant poilsio kambario grindų. Ant stalelio šalia kėdės ji pamatė bloknotėlį ir aiktelėjo. Jame buvo įrašyti žodžiai „Bėglių medžioklė“. Dabar jau būdama tikra, kad kaimynei atsitiko kažkas blogo, nusekė paskui detektyvus į garažą. Jie apžiūrinėjo Madlenos Kirk automobilį.

– Atidarykite bagažinę, – paliepė Trajonas.

Kai bagažinės dangtis pakilo, viską nustelbė mirties tvaikas. Trajonas atsargiai atrišo virvelę, tada pakėlė vieną šiukšlių maišą. Mirties kaukė išlaikė siaubo išraišką pagyvenusios moters veide.

– O Dieve, – suaimanavo Emilė. – Vargšė bejėgė būtybė. Tas žmogus – pabaisa.

– Emile, – švelniai pasakė Džeikas, – jūs esate laimės kūdikis.

63

Pirmadienio popietę Maikas Gordonas iš Džimio Istono teismo nuėjo tiesiai į savo biurą. Vaizdai, kaip Istonas grasina prokurorei dar turįs daug ką papasakoti, paįvairins šio vakaro laidą, pagalvojo. Istonas blefavo ar tiesiog kandžiojosi, kad negavo lygtinio nuosprendžio? Gal jis ruošiasi susprogdinti bombą? Pašnekovams šį vakarą bus apie ką pasamprotauti.

Sekretorė Liza nusekė paskui jį į kabinetą ir papasakojo, kad sekmadienio vakarą pažadėjus dvidešimt penkių tūkstančių dolerių atlygį, tinklalapyje paskelbtu telefonu atsiliepė penkiasdešimt vienas asmuo.

– Dvidešimt du iš jų – psichai, – stovėdama priešais stalą aiškino ji. – Du veikiausiai turi tą patį krištolinį rutulį – abu regi vyrą juodais plaukais, apsirengusį juodai, stebintį Natali Reines, privažiuojančią prie savo namų tą rytą, kai buvo nužudyta. – Liza nusišypsojo. – O toliau – neįtikėtina. Jie mato jį laukiantį su ginklu rankoje. Ir čia regėjimai baigiasi. Matyt, kai gaus atlygį, galės išvysti jo veidą ir smulkiai nupasakoti.

Maikas gūžtelėjo pečiais.

– Buvau tikras, kad sulauksime tokių keistuolių skambučių.

Liza atpasakojo kitų skambučių turinį.

– Dešimt ar dvylika sakė, kad Džimis Istonas juos apgavo ar apvogė. Nė vienas negali patikėti, kad remdamasis jo liudi-

jimu žiuri pripažino Gregą Oldričą kaltu. Kai kurie sakė norintys ateiti į teismą, kai bus skelbiamas nuosprendis Oldričui, ir papasakoti teisėjui, kad Istonas yra patologinis melagis.

– Malonu girdėti, bet mums iš to maža naudos. O kaip dėl tos moters, kuri skambino penktadienio vakarą ir klausė apie atlygį? Ar paskambino?

– Geriausia laikiau pabaigai, – pasakė Liza. – Ji paskambino šį rytą. Sakė turinti nepaneigiamų įrodymų, kur Džimis dirbo ir kodėl galėjo būti Oldričo bute. Ji nori žinoti, ar negalime atlygio pervesti į kokią nors saugią sąskaitą, kad ji būtų tikra, jog nebus apgauta.

– Ar pasakė savo vardą ir telefono numerį?

– Ne. Pirmiausia nori pasikalbėti su jumis. Niekuo daugiau nepasitiki, bijo, kad nepavogtų informacijos. Be to, klausė, ar pakviesite ją į laidą kartu su Gregu, jeigu dėl jos pranešimo jis bus paleistas iš kalėjimo. Pasakiau, kada būsite biure, kad galėtų vėl paskambinti.

– Liza, jeigu žmogus pateiks mums konkrečių įrodymų, žinoma, aš pakviesiu į laidą. Norisi tikėti, kad tai ne dar viena keistuolė.

Sunerimęs Maikas prisiminė, kaip vakar per pietus papasakojo Alisai ir Ketei apie šį skambutį ir kaip audringai jos sureagavo.

– Na, tai ir viskas, – linksmai pasakė Liza. – Pažiūrėsime, kas dar paskambins.

– Atidėkite kuriam laikui kitus skambučius, kol paskambins ta moteris. Iškart su ja sujunkite.

Vos spėjo Liza prieiti prie savo stalo, suskambėjo telefonas. Pro atviras duris Maikas girdėjo, kaip ji pasakė:

– Taip, jis grįžo ir tuoj su jumis pasikalbės. Luktelėkite.

Padėjęs ranką ant telefono, Maikas laukė, kol tas sučirkš.

– Maikas Gordonas, – atsiliepė. – Man buvo sakyta, kad galite turėti informacijos, susijusios su Oldričo byla.

– Pone Gordonai, mano vardas Rinė Sling. Man garbė kalbėti su jumis. Aš žaviuosi jūsų programa. Nė nemaniau, kad būsiu susijusi su viena iš jūsų aptariamų bylų, tačiau...

– Ponia Sling, kaip jūs esate susijusi? – paklausė Maikas.

– Aš turiu svarbios informacijos, kur Džimis Istonas dirbo maždaug tuo laiku, kai buvo nužudyta Natali Reines. Bet noriu būti tikra, kad niekas nepavogs mano atlygio.

– Ponia Sling, aš asmeniškai jums garantuoju ir patvirtinsiu raštu: jeigu jūs būsite pirmas asmuo, suteikęs mums vertingos informacijos, dėl kurios įvyks naujas teismas arba kaltinimas bus panaikintas, atlygį gausite. Tik žinokite, kad jeigu tokį rezultatą padės pasiekti jūsų ir kieno nors kito papildoma informacija, atlygį teks dalytis.

– O jei mano informacija bus kur kas svarbesnė? Kas tada? Ak, malonėkite lukteléti. Mano vyras nori kažką pasakyti.

Maikas girdėjo prislopintus balsus, bet negalėjo suprasti, ką jie kalba.

– Mano vyras Rudis sako: mes patikėsime, kad jūs elgsitės sąžiningai.

– Tai deramas klausimas, – atsakė Maikas. – Atlygį padalysime atsižvelgdami į informacijos vertę.

– Gerai, – atsakė ji. – Mes su Rudžiu atvyksime jūsų nurodytu laiku.

– Ar rytoj devintą ryto tinka?

– Atvažiuosim.

– Ir prašom atsinešti visus rašytinius įrodymus, kurie patvirtintų tai, ką sakote.

– Būtinai, – entuziastingai atsiliepė Rinė jau nebijodama, kad kas nors nušvilps jos atlygį.

– Tai iki pasimatymo, – pasakė Maikas. – Leiskite vėl sujungti su sekretore, ji pasakys mūsų adresą ir kitas smulkmenas, kurių gali prireikti.

64

Po teismo Džimis Istonas grįžo į Bergeno apygardos areštinę.

Pamainos viršininkas Polas Kraftas jo jau laukė.

– Džimi, turiu naujienų. Jums teks išvykti iš šių į kitus namus. Po kelių minučių vešime jus į Niuarko kalėjimą.

– Kodėl? – reikliai paklausė Istonas.

Iš ankstesnės patirties jis žinojo, kad perkėlimas į valstijos kalėjimą po teismo paprastai užtrunka nuo kelių dienų iki kelių savaičių.

– Na, Džimi, pats suprantate – dėl bendradarbiavimo įsitaisėte šiokių tokių bėdų su kitais vyrukais.

– Štai ką mano gynėjas bandė pasakyti teisėjui per teismą, – išdrožė Džimis. – Aš neturėsiu ramybės. Aš visą laiką būsiu persekiojamas, nes padėjau prokurorei. Tarsi tie vyrukai nepadarytų to paties, kad tik sutrumpintų savo laiką!

– Ir dar kai kas, Džimi, – pasakė jam Kraftas. – Per pastarąjį pusvalandį mes sulaukėme poros anoniminių skambučių. Manome, abu kartus skambino tas pats vyras. Sakė, kad verčiau užčiauptumėte burną dabar ir visiems laikams.

Matydamas išgąstį Džimio veide, jis pridūrė:

– Džimi, tai galėjo būti bet kas. Veikiausiai koks pakvaišėlis. Ką sakėte per teismą, viskas jau nuskambėjo per radiją, yra internete. Dėl problemų, kurių galite turėti čia, o dar tie

telefono skambučiai, mes ir pagalvojome, kad geriau bus jus tuoj pat išgabenti. Dėl jūsų paties saugumo.

Kraftui pasidarė aišku, kad Istonas gerokai išsigando.

– Džimi, būkite sąžiningas. Padarykite sau paslaugą. Jūs žinote, kas skambino, ar ne?

– Ne... ne, nežinau, – sumikčiojo Džimis. – Koks nors pašlemėkas, spėju.

Kraftas juo nepatikėjo, bet daugiau nespaudė.

– Mes patikrinsime numerį ir atseksime, – pasakė. – Nesijaudinkite.

– Nesijaudinti? Jums lengva sakyti. Garantuoju, kad skambinta mobiliuoju išankstinio mokėjimo kortele. Aš viską apie juos žinau. Pats jų turėjau tuzinus. Paskambini svarbiu reikalu, tada išmeti. Pabandykite kada nors.

– Gerai, Džimi. Susirinkite daiktus. Mes jau pranešėme į kalėjimą. Ten bus pasirūpinta, kad jums nieko nenutiktų.

Po valandos, surakintas ir prikaustytas furgono gale, Džimis niūriai spoksojo pro langą. Jie buvo prie mokamos įvažos į greitkelį Niuarke, netoli oro uosto. Matė, kaip į dangų kyla lėktuvas. Ko tik nepadaryčiau, kad būčiau tame lėktuve, pagalvojo, nesvarbu, kur jis skrenda.

Prisiminė Džono Denverio dainą. „Dingti lėktuvu..."

Norėčiau, kad taip būtų.

Niekada negrįžčiau.

Kur nors kitur pradėčiau iš naujo.

Kol furgonas važiavo prie kalėjimo vartų ir buvo tikrinamas prieš įleidžiant, Džimis planavo kitą savo žingsnį.

Teisme Oldričo advokatas su manimi elgiasi gana bjauriai, bet kertu lažybų – jis apsidžiaugs rytoj išgirdęs mano skambutį.

Kai pripliurpsiu jam pilnas ausis, net nesusirauks, kad už tą skambutį turės susimokėti.

65

Ankstų pirmadienio rytą palikęs namus Glen Roke, Zakas Laningas nuvažiavo tiesiai į Niuarko oro uostą. Ilgalaikio stovėjimo aikštelėje vos už kelių eilių nuo furgono, kurį buvo nusipirkęs iš Henrio Linko, rado laisvą vietą. Nešdamas daiktus iš vieno automobilio į kitą vylėsi, kad susilieja su kitais keleiviais, tampančiais lagaminus iš vieno galo į kitą.

Turėjo išgąsčio, kai traukiant iš bagažinės televizorių pro šalį pravažiavo apsaugos policininkas, bet, regis, neatkreipė dėmesio. Kol pernešė paskutinius daiktus ir užrakino automobilį, nervai visai baigė pašlyti. Tas apsaugos policininkas galėjo staiga susidomėti, kodėl žmogus tampo sunkų televizorių, ir pagalvoti, gal įsilaužė į svetimą automobilį.

Jis gali grįžti patikrinti, baiminosi Zakas.

Bet iš aikštelės išvažiavo be jokių trukdžių. Vėl nusigavo iki didžiojo žiedo ir pasuko link Kupranugario kalno. 7 val. 45 min. įsuko į poilsio aikštelę, tada paskambino į darbą ir į nuomos agentūrą pasakyti, kad neateis.

Greitkelyje buvo didžiulis judėjimas, buvo jau beveik vienuolikta, kai Zakas atvažiavo prie namelio ir nuėjo į registratūrą.

Laukdamas, kol tarnautojas baigs kalbėti telefonu, ėmė dairytis aplink ir pajuto, kaip rimsta. Čia tokia vieta, kokios jis ir ieškojo. Kažkokia apšiurusi, toli nuo pagrindinių kelių – čia

turėjo būti ramu. Slidinėjimo sezonas dar neprasidėjęs. Tikino save, kad dabar čia glaudžiasi tie, kurie ieško tylos ir ramybės, nori mėgautis paprastu rudeniniu pasivaikščiojimu.

Tarnautojas, lėtapėdis kokių septyniasdešimties metų vyras, laikė rankoje namelio raktus.

– Daviau jums geriausią namelį, – draugiškai pasakė jis. – Dar ne sezonas, gyventojų nedaug. Po kokių šešių savaičių ši vieta bus visai kitokia. Bus daugybė slidinėtojų, ypač savaitgaliais.

– Puiku, – atsakė Zakas imdamas raktus ir jau ketindamas eiti. Mažiausia, ko jam reikėjo, tai ilgo pokalbio, per kurį žmogus spėtų įsižiūrėti į jį.

Tarnautojas prisimerkė.

– Jūs čia jau esate buvęs, ar ne? Atrodote pažįstamas. A, žinau, – pasakė kikendamas, – jūs panašus į tą vyrą, kuris nužudė visas savo žmonas. Praėjusią savaitę jį rodė per „Bėglių medžioklę". Aš net paerzinau savo svainį. Tas dar panašesnis į jį negu jūs.

Tarnautojas ėmė smagiai juoktis.

Zakas apsimetė besijuokiąs kartu.

– Aš turėjau tik vieną žmoną, ir ji vis dar gyva. Jeigu alimentų čekis pavėluoja bent dieną, sulaukiu jos advokato skambučio.

– Ir jūs? – garsiai tarė tarnautojas. – Ir aš moku alimentus. Tai iš tikrųjų bjauru. Tas vyriokas iš „Bėglių medžioklės" paskutinę žmoną nužudė dėl to, kad po skyrybų jai teko jo namas. Aišku, persistengė, bet vis tiek man jo gaila.

– Ir man, – sumurmėjo Zakas skubindamasis išeiti. – Ačiū.

– Nepamirškite, – sušuko tarnautojas pavymui, – pietūs bare prasideda vidurdienį. Maistas gana geras.

Zako namelis buvo arčiausia pagrindinio pastato. Didelis kambarys su dviem dvigulėm lovom, komoda, sofa, foteliu ir naktiniu staliuku. Ant sienos virš malkomis kūrenamo židinio

kabojo plokščias televizorius. Dar buvo nedidelis vonios kambarys su įjungta kavavire ant spintelės.

Zakas suprato, kad ilgiau čia užsilikti nesaugu. Jam rūpėjo, ar kas nors jau pastebėjo, kad nesimato Madlenos Kirk. O kaip Henris Linkas? Jis patikėjo, kad sutvarkysiu automobilio pardavimo popierius ir po kelių dienų jam atsiųsiu. Tarkim, ir jis šeštadienį žiūrėjo tą programą. Tarkim, ir jis mano, kad aš panašus į Čarlį Mjūrą, – kas tada?

Zakas užsimerkė. Tą pačią akimirką, kai bus rastas Kirk kūnas, vėl visur bus pilna informacijos, o aš vėl tapsiu svarbiausia „Bėglių medžioklės“ figūra, perspėjo pats save.

Staiga jis pasijuto pavargęs. Nusprendė prigulti ir nusnūsti. Apstulbo, kai atsibudęs suprato, kad jau beveik šešios. Staiga puolęs panikon, nuo naktinio stalelio šalia lovos griebė pultelį ir įjungė televizorių pažiūrėti žinių.

Jam rūpėjo, ar Pensilvanijos naujienų tarnyba ką nors praneš apie jį arba Kirk. Taip gali būti, pagalvojo. Kupranugario kalnas vos už poros valandų kelio nuo Bergeno apygardos.

Žinios prasidėjo. Pirmi pranešėjo žodžiai buvo tokie:

– Turime liūdną naujieną apie pagyvenusios moters nužudymą Glen Roke, Naujajame Džersyje. Policija mano, kad žudikas – jos kaimynas, gyvenęs kitapus gatvės. Įtariama, kad tai tas pats asmuo, kuris įvykdė dar septynias žmogžudystes ir praėjusią savaitę buvo rodomas per „Bėglių medžioklės“ laidą. Gavusi jo bendradarbio pranešimą, policija apsupo namą, bet paaiškėjo, kad jis jau dingęs. Apžiūrint apylinkes rasta įsilaužimo į aštuoniasdešimt dvejų metų našlės Madlenos Kirk namus žymių. Baimindamasi dėl jos saugumo, policija išlaužė namo duris ir netrukus rado kūną, įkištą į automobilio bagažinę garaže.

Aš tai žinojau, pagalvojo Zakas. Kažkas darbe pamatė laidą ir atpažino mane. Kirk atpažino mane. Tas asilas registratūroje pastebėjo, kad aš panašus į fotorobotą. Kas, jeigu jis ir šį

vakarą žiūri žinias? Aišku, dar daugiau prišnekės apie mane, o rytoj šito bus pilni laikraščiai...

Zakui išdžiūvo burna, kai pranešėjas užsiminė, kad po reklamos bus parodytos tos pačios nuotraukos ir pagal amžių pasendinti fotorobotai, rodyti per „Bėglių medžioklę".

Aš negaliu čia likti, pagalvojo. Jeigu tas kvailys iš registratūros šitai mato, svainį jau užmiršo. Prieš išsigaudamas iš čia turiu išsiaiškinti, ar vis dar saugu važiuoti furgonu. Reikia išsiaiškinti, ar Henris Linkas jau sumojo, kad dukart du – keturi, ir paskambino policijai.

Paėmęs naują išankstinio mokėjimo kortelę, Zakas paskambino į informaciją sužinoti Henrio Linko telefono. Nusipirkęs automobilį jis išmetė skelbimą, kuriame buvo telefono numeris. Nervingai kramtydamas lūpą laukė, kol sujungs.

Su Henriu Linku jis derėjosi kaip Dagas Braunas. Be to, elgėsi atsargiai: visą šeštadienį, kol ieškojo mašinos, buvo su saulės akiniais ir beisbolininko kepuraite.

Galiausiai sujungė.

– Alio. – Zakas atpažino meilikaujantį Henrio balsą.

– Sveiki, Henri. Tai Dagas Braunas. Norėjau tik pasakyti, kad šįryt nunešiau popierius į automobilių transporto kontorą. Po kelių dienų jūs viską gausite paštu. Furgonas važiuoja puikiai.

Henrio Linko balsas neatrodė draugiškas.

– Žentas davė man velnių, kad palikau jums tvarkyti popierius. Sakė, jeigu padarysite avariją prieš... kaip jūs ten pavadinote tą įstaigą... prieš jai sutvarkant popierius, aš galiu skaudžiai nukentėti. O kaip numeriai? Jis sako, kad aš turėjau juos pristatyti. Ir klausė, kodėl mokėjote man grynais.

Zako nervai visai nebelaikė. Jis jautėsi tarsi pakliuvęs į tinklą.

– Henri, šįryt transporto kontoroje aš neturėjau jokių problemų. Grąžinau numerius, man buvo išduoti nauji. Pasakykite žentui, kad maniau darąs gerą darbą. Man vis tiek reikėjo

eiti į Automobilių transporto skyrių užregistruoti automobilio savo vardu, ir džiaugiausi galėdamas jums padėti. Man tikrai buvo skaudu, kad jūsų žmonai teko pabuvoti slaugos namuose. – Zakas aplaižė lūpas. – Henri, aš tyčia pasiėmiau grynųjų, kad nebūtų problemų. Ar žinote, kiek žmonių nepriima čekių? Pasakykite tam savo žentui, kad jeigu jam taip rūpi, galėjo pabūti su jumis, kol parduosite furgoną.

– Dagai, man tikrai apmaudu, – rodos, nuliūdęs atsakė Henris. – Žinau, jūs puikus vyras. Bėda ta, kad nuo tada, kai Edita atsidūrė slaugos namuose, mano duktė su vyru mano, esą aš nebegaliu savimi pasirūpinti. Mes sąžiningai susiderėjome, jūs pasisiūlėte sutvarkyti popierius, o dabar net paskambinote. Šiais laikais mažai tokių dėmesingų žmonių. Pasakysiu žentui, ką manau.

– Džiaugiuosi galėjęs padėti, Henri. Paskambinsiu po dviejų trijų dienų, kad būčiau tikras, ar gavote popierius paštu.

Dėl furgono bent porą dienų veikiausiai bus ramu, pagalvojo Zakas užvoždamas mobiliojo dangtelį. Nesulaukęs dokumentų žentas nužygiuos tiesiai į Automobilių transporto biurą. O iš ten – tiesiai į policiją.

Regis, mano sėkmė baigiasi. Bet prieš sugaunamas – jeigu būsiu sugautas – dar grįšiu pasirūpinti Emile.

66

Belei Garsijai baisiai nepatiko perspektyva susiremti su Selu, kai šis grįš namo. Per trisdešimt penkerius santuokos metus jie buvo keletą kartų kaip reikiant susibarę – kai ji dėl ko nors pernelyg užsispirdavo. Bet ji žinojo, kad šįkart kitaip.

Ją slėgė mintis, kad Selas gali turėti bėdų.

Penktą valandą išgirdo jį rakinant priekines duris. Jis įėjo, atrodė pavargęs.

– Labas, brangioji, – pasakė ir pabučiavo į žandą, tada pasuko prie šaldytuvo alaus.

Nuėjo į svetainę, trakštelėjęs atsidarė skardinę, atsisėdo į mėgstamą fotelį ir pasakė esąs pavargęs.

– Po vakarienės truputį pažiūrėsiu televizorių ir dribsiu į lovą.

– Selai, – švelniai užkalbino Belė, – žinau, tau šiandien buvo sunki diena. Bet turiu pasakyti, ką šįryt padariau. Aš buvau tokia susirūpinusi dėl to, ar Džimis Istonas kada nors pas tave dirbo, kad nusprendžiau peržiūrėti tavo dėžes sandėlyje.

– Gerai, Bele, – pasakė jis nuolankiai, – ir ką radai?

– Turbūt žinai, Selai, ką radau. Radau telefonų knygelę su Istono vardu ir siuntinio į Oldričo butą kvitą – beveik prieš pat Natali Reines mirtį.

Belę trikdė, kad Selas jos klausosi, o į akis nežiūri.

– Selai, štai. Pažiūrėk. Tu prisimeni, kad Džimis Istonas tau dirbo, gabendavo krovinius. Pasakyk tiesą. – Pirštu baksnodama į kvitą ji kvotė: – Ar žinojai, kad jis gabeno tą krovinį?

Jis įkniaubė veidą į rankas.

– Taip, aš žinojau, Bele, – tarė lūžtančiu balsu. – Jis buvo su manim. Mes buvome bute. Ir jis galėjo ištraukti tą stalčių.

Belė pažiūrėjo į šiurkščias suskirdusias vyro rankas.

– Selai, – švelniai pasakė, – aš žinau, kodėl tu taip kankinaisi. Žinau, kodėl bijai. Bet mes turime eiti pirmyn. Neturėsime ramybės, jeigu to nepadarysime.

Ji atsikėlė nuo kėdės, perėjo per kambarį, apkabino Selą, stipriai prisiglaudė, tada nuėjo prie telefono. Ji buvo užsirašiusi „Teisingumo rankos" numerį. Kai sujungė, pasakė:

– Mano vardas Belė Garsija. Mano vyras yra Selas Garsija. Jis turi perkraustymo įmonę. Aš galiu pateikti įrodymus, kad prieš dvejus su puse metų, kovo trečią, tą dieną, kurią Džimis Istonas dievagojosi susitikęs su Gregu Oldriču jo bute, jis iš tikrųjų ten buvo, kartu su mano vyru atgabenęs senovinį šviestuvą.

Darbuotoja paprašė palaukti, tada tarė:

– Ponia Garsija, gal pasakytumėte savo telefono numerį – jeigu kartais ryšys nutrūktų...

– Žinoma, – atsakė Belė ir greitai išbėrė numerį.

Nepraėjo nė minutės, ir pasigirdo pažįstamas balsas.

– Ponia Garsija, tai Maiklas Gordonas. Jau žinau, kad turite itin svarbios informacijos, susijusios su Oldričo byla.

– Taip, turiu. – Belė pakartojo, ką jau buvo sakiusi tarnautojai, tada pridūrė: – Mano vyras Džimiui Istonui mokėjo grynais. Štai kodėl bijojo ką nors sakyti.

Maiką užliejo milžiniška vilties banga. Net turėjo akimirką lukteléti, kad galėtų toliau kalbėti.

– Ponia Garsija, kur jūs gyvenate?

– Dvyliktojoje gatvėje, tarp Antrojo ir Trečiojo aveniu.

– Ar galite su vyru paimti taksi ir dabar pat atvažiuoti į mano biurą?

Belė maldaujamai pažiūrėjo į Selą ir pakartojo Maiko prašymą. Jis linktelėjo – vadinasi, sutinka.

– Atvažiuosime kuo greičiau, – pasakė ji Maikui. – Suprantate, mano vyras pirmiausia norės nusiprausti ir persirengti. Jis visą dieną kraustė žmones iš Long Ailando į Konektikutą.

– Žinoma. Dabar penkta trisdešimt. Kaip manote, ar atvažiuotumėte iki septintos?

– Žinoma. Selas nusipraus ir persirengs per dešimt minučių.

Ir man pačiai reikia persirengti, pagalvojo Belė. Ką apsivilkti? Paskambinsiu mamai ir paklausiu, ką ji mano. Dabar, kai jau iš tikrųjų paskambino, palengvėjimas buvo didesnis už baimę dėl galimų Selo problemų su mokesčiais.

– Ponia Garsija, saugokite tą kvitą. Juk žinote: jeigu pavyks, galėsite pretenduoti į dvidešimt penkių tūkstančių dolerių atlygį.

– O Dieve, – suaimanavo Belė. – Aš nieko nežinojau apie atlygį.

67

Pirmadienio vakarą šeštą valandą Emilė su Bese ant rankų nuėjo prie savo automobilio. Viskas aplink buvo aptverta geltona juosta, kad apsaugotų nepaliestas tris nusikaltimo vietas – Madlenos Kirk, jos pačios ir Zako nuomotą namą. Didžiulis furgonas su užrašu MEDICINOS EKSPERTAI stovėjo prie šaligatvio. Visoje gatvėje budėjo policijos automobiliai.

Visiškai sugniuždyta kaimynės mirties ir žinios, kad Zakas Laningas ne tik ją šnipinėjo, bet ir landžiojo po jos namus, ji pasakė Džeikui Rozenui, kad turi išeiti. Lydėdamas prie automobilio, Džeikas raminamai pasakė:

– Aš viską prižiūrėsiu.

Emilė puikiai suprato, kad jos namas turi būti kruopščiai apžiūrėtas ieškant pirštų atspaudų, dar kokių nors elektronikos prietaisų, kitų įkalčių, kuriuos galėjo palikti Zakas Laningas.

– Pabandykite nusiraminti, – švelniai patarė Džeikas Rozenas. – Gera mintis porai valandų pasitraukti iš čia. Kai grįšite, aš jums papasakosiu, ką radome. Pažadu, nieko nuo jūsų nenuslėpsiu. – Jis nusišypsojo. – Ir pažadu – mes nepaliksime jūsų name šiukšlyno.

– Ačiū, Džeikai. Ir primygtinai prašau, kad tuoj pat pasakytumėte, jeigu rasite kur nors name įtaisytų kamerų ar kitų prietaisų. Nebandykite nuo manęs slėpti tokios informacijos. – Ji pamėgino atsakyti jam šypsena, bet nepajėgė. – Iki.

Ji nuvažiavo tiesiai į teismo rūmus. Po pažasčia pasibrukusi du sulankstytus medžiaginius krepšius, su jaudriai strikinėjančios palei kojas Besės pavadėliu rankoje įėjo į liftą. Visoje įstaigoje buvo likę vos keliolika žmonių.

Jai einant koridoriumi link savo kabineto, pora jaunų tyrėjų, jau girdėjusių bjaurias naujienas, paglostė Besę ir ėmė piktintis, ką Laningas padarė jai ir tai senajai poniai. Tada su užuojauta paklausė, ar galėtų nors kuo jai padėti.

Emilė padėkojo.

– Man viskas gerai. Porą dienų pabūsiu namie. Noriu, kad visos namo spynos būtų pakeistos, ir vargu ar turėčiau būti smerkiama, kad noriu patobulinti apsaugos sistemą. Grįšiu po keleto minučių. Turiu krūvą bylų, kurias užmečiau dėl Oldričo teismo. Kol name vyks darbai, galėsiu šiek tiek su jomis pasistūmėti.

– Gal bent galime padėti jas nunešti į jūsų mašiną?

– Būtų puiku. Duosiu žinią, kai būsiu pasiruošusi.

Emilė užėjo į savo kabinetą ir uždarė duris. Iš tikrųjų buvo daugybė bylų, kurioms reikėjo jos dėmesio, bet tos dar palauks. Ji buvo nusprendusi susikrauti visą Oldričo bylą ir parsinešti namo. Štai kam reikėjo tų medžiaginių krepšių. Ji nenorėjo, kad kas nors pamatytų, kas juose. Ruošėsi dar kartą perversti šią bylą ir patikrinti kiekvieną žodį šimtuose puslapių dokumentų – įsitikinti, ar ko nors nepraleido.

Prireikė gero pusvalandžio aplankams pertvarkyti ir sukrauti į medžiaginius maišus. Viename storiausių aplankų, kurį ji itin norėjo peržiūrėti, buvo kopijos beveik dvidešimties metų senumo Niujorko policijos ataskaitos apie tuometinės Natali Reines kambario draugės Džemės Evans nužudymą Centriniame parke.

Tai atsitiko taip seniai. Gal tam aplankui pritrūko mūsų dėmesio, pagalvojo ji žiūrėdama, kaip kolegės kelia krepšius į jos automobilį.

Grįždama namo Emilė svarstė, ar pajėgs užmigti savo namuose šiąnakt ir apskritai artimiausiu metu. Įsiveržimas į asmeninę erdvę ir pažeminimo jausmas – ganėtinai bjaurus dalykas, pagalvojo jausdama gerklėje kylant gumulą. Tačiau siaubingiausia buvo žinojimas, kad tas psichopatas Zakas Laningas vis dar laisvėje.

Ir vis dėlto kažkodėl jautė, kad turi būti savo namuose.

Kai įsuko į savo keliuką, jos pasitikti iš namo išėjo Džeikas.

– Emile, viduje mes jau viską baigėme. Pirmiausia leiskite pasakyti geras naujienas. Nebuvo jokių kamerų ar pasiklausymo įrenginių, išskyrus tą virtuvėje, apie kurį jau žinote. Bloga naujiena ta, kad visame jūsų name pilna Laningo pirštų atspaudų, ir jie sutampa su Čarlio Mjūro. Atspaudų radome net įrankių kambaryje rūsyje.

– Ačiū Dievui, kad nebuvo kamerų, – pasakė Emilė, jausdama dėl to didžiulį palengvėjimą. – Net nežinau, kaip būčiau tai ištvėrusi. Ir taip jau bloga. Neįtikėtina – jis buvo net rūsyje ir čiupinėjo mano tėvo įrankius. Kai augau, tėtis vis ką nors taisydavo. Jis taip didžiavosi savo dirbtuvėmis.

– Emile, mums reikia apie kai ką pasikalbėti. Juk suprantame, kad Laningas tebėra kažkur netoli, ir jis maniakas. Jis persekioja jus. Jeigu vis dėlto galvojate čia likti, mes pastatysime lauke policininką, kad budėtų dvidešimt keturias valandas per parą, kol Laningas bus sugautas.

– Džeikai, pastarąsias porą valandų aš beveik tik apie tai ir galvojau, ir blaškiausi nežinodama, ką daryti. Manau, vis dėlto pasiliksiu čia. Bet džiaugčiausi, jei lauke būtų pareigūnas. – Ji šyptelėjo. – Ir paprašykite pareigūno, kad atidžiai stebėtų užpakalinę namo dalį. Laningas įeidavo vidun iš užpakalinės pusės.

– Žinoma, Emile. Glen Roko policija pasirūpins, kad paskirtas pareigūnas be paliovos vaikščiotų aplink namą.

– Ačiū, Džeikai, Tai leis man jaustis daug geriau. Turėsiu supažindinti Besę su kiekvienos pamainos pareigūnu, kad nepradėtų loti.

Pamatęs ant užpakalinės sėdynės medžiaginius krepšius, Džeikas pasisiūlė nunešti vidun.

Nors visiškai pasitikėjo Džeiku, Emilė vis tiek nenorėjo sakyti, kas juose.

– Būtų labai gerai. Jie gana sunkūs. Pasiėmiau namo keletą bylų padirbėti. Aš porą dienų neateisiu į darbą. Noriu pati čia būti keičiant spynas ir tobulinant tą apgailėtiną signalizaciją, kurią Laningas taip lengvai apėjo.

68

Pirmadienio vakarą aštuntą trisdešimt Bilis Trajonas grįžo į teismo rūmus su kai kuriais Kirk žmogžudystės įkalčiais. Jis nuo pat pradžių buvo nusikaltimo vietoje ir kursavo tarp trijų namų prižiūrėdamas, kaip renkami įkalčiai. Didumą laiko praleido Kirk name ir garaže.

Pasikalbėjęs su Emile Laningo virtuvėje, nenorėjo daugiau susidurti. Kai apie šeštą ji išvažiavo, paklausė Rozeno, kur. Džeikas atsakė, kad Emilė tik pasakė turinti trumpai išvykti.

Bilis buvo visiškai tikras, kad ji išvyko į darbą. Jo pusbrolis Tedas buvo pasakojęs, kad po Istono išsišokimo teisme Emilė jam pranešė, jog ruošiasi patikrinti kiekvieną bylos žingsnį.

Tedas susijaudinęs sakė Biliui tik per plauką neuždraudęs Emilei vėl gaišti laiką prie šitos bylos, bet pabijojęs, kad ana gali apskųsti jį etikos komisijai.

– Jeigu ji tai padarytų, esu tikras, kad nebebūčiau kitas teisingumo ministras, – pasakė ir nusikeikė.

Iš patogios vietos Kirk name Bilis stebėjo, kada Emilė grįš. Grįžo apie septintą trisdešimt, ir jis matė, kaip įvažoje vėl kalbasi su Rozenu. Jam nepatiko, kad jie visada bendrauja taip draugiškai. Paskui Džeikas nuvilko į jos namą du sunkius medžiaginius krepšius.

Kai Džeikas vėl pasirodė lauke, Bilis jį pašaukė.

– Kas tuose krepšiuose? – paklausė.

– Emilė pasiėmė porą laisvų dienų, tad parsivežė keletą bylų, kad galėtų padirbėti. Kodėl jums tai parūpo?

– Man tiesiog nepatinka jos požiūris į kai ką, – atšovė Trajonas. – Gerai. Aš dingstu. Nuvešiu įkalčių krepšius į biurą, o tada namo.

Važiuodamas į teismo rūmus Bilis Trajonas šnypštė iš įniršio. Ji ruošiasi peržiūrėti tą nuosprendį ir apkaltinti mane. Neleisiu, kad taip atsitiktų.

Jai nepavyks sužlugdyti manęs.

Ir jai nepavyks sužlugdyti Tedo.

69

Pasikalbėjęs su Bele Garsija, Maiklas Gordonas ne iškart prisiskambino Ričardui Murui.

– Labas, Maikai, – Muro balsas skambėjo žvaliai. – Šiandien mačiau jus teismo rūmuose, bet neturėjau galimybės pasikalbėti. Kai tik baigėsi Istono teismas, nuskubėjau tiesiai į areštinę papasakoti Gregui, kas atsitiko. Jam būtinai reikėjo išgirsti ką nors pozityvaus, ir manau, kad pirmą kartą po nuosprendžio jis pajuto vilties kibirkštėlę.

– Netrukus ta viltis gali gerokai sustiprėti, – tvirtai pasakė Maikas. – Dėl to dabar ir skambinu. Ką tik telefonu kalbėjausi su moterimi, kuri suteikė informacijos apie Istoną. Jeigu ji sako tiesą, ta byla subyrės į šipulius.

Kai Maiklas atpasakojo savo pakalbį su Bele Garsija, Ričardo reakcija buvo kaip tik tokia, kokios tikėjosi.

– Maikai, jeigu šia moterimi galima tikėti ir jeigu ji tikrai turi kvitą ir telefonų knygelę, manau, galėsiu ištraukti Gregą už užstatą, kol tyrimas vyks toliau. – Ričardo balsas dar pagyvėjo. – Ir jeigu visa tai tiesa, kažin ar jam reikės dar vieno teismo. Netikiu, kad Emilė Volas norėtų tai išbandyti dar kartą. Manau, ji eitų pas teisėją Stivensą prašyti atšaukti nuosprendį ir atsiimtų kaltinimą.

– Ir man taip atrodo, – sutiko Maikas. – Tie žmonės netrukus bus čia. Labai greitai sužinosime, ką galime pasiekti.

Jeigu jie iš tikrųjų turi tai, ką sakosi turį, aš šį pat vakarą pristatysiu juos „Teisingumo rankoje". Norėčiau, kad ir jūs būtumėte kartu.

– Maikai, aš su mielu noru ateičiau, bet turiu pasakyti, kad dėl tų žmonių mano jausmai labai sumišę. Nežinau, ar galėsiu būti su jais labai mandagus. Žinoma, malonu dėl Grego, jeigu išdegs. Kita vertus, pikta, kad tas vyrukas slėpė informaciją, bijodamas gresiančių papildomų mokesčių. Taip elgtis negarbinga, ir tai pats švelniausias žodis, kokį galiu sugalvoti.

– Ak, Ričardai, aš visiškai suprantu jūsų jausmus. Jie turėjo pranešti anksčiau, ir esu tikras, kad jūs šį vakarą tai pasakysite. Bet jeigu atėjęs į laidą juos užsipulsite, tai nepadės Gregui. O juk nenorėtumėte išgąsdinti žmonių, kurie ne be reikalo bijojo kalbėti.

– Suprantu, ką sakote. Aš jų neužsipulsiu, Maikai, – atsakė Ričardas. – Gal net juos išbučiuosiu. Bet vis tiek manau, kad tai negarbinga.

– Dar negarbingiau buvo padėti Džimiui Istonui sukurti tą istoriją, – priminė Maikas.

– Emilė Volas negalėjo to padaryti, – spyrėsi Muras.

– Nesakau, kad ji pati, bet pažiūrėkite į šį reikalą iš kitos pusės: kai visa išaiškės, ar nebus norima pateikti Istonui kaltinimo sulaužius priesaiką?

– Esu tikras, kad bus.

– Ričardai, tikėkite manim: jeigu kas nors iš prokuratūros ar koks policijos pareigūnas pakišo Istonui informacijos, kad sustiprintų liudijimą, jis tą asmenį įduos. Prisiekinės, kad jam buvo grasinama maksimalia bausme už įsilaužimą, jeigu nesutiks meluoti liudydamas.

– Negaliu sulaukti, taip trokštu tai pamatyti, – karštai pasakė Muras.

– Paskambinsiu vėl, kai pasikalbėsiu su Garsijomis. Dieve, tikiuosi, kad jie atneš atsakymą.

Be dešimt septintą Belė ir Selas Garsijos atvyko į Maiklo biurą. Paskui pusvalandį jis klausėsi jų pasakojimo, jauna prodiuserio padėjėja sėdėjo kaip liudytoja.

– Tai buvo sunkus marmurinis pastatomas šviestuvas, – nervingai aiškino Selas. – Vyras, turintis nedidelę senienų restauravimo dirbtuvę Aštuoniasdešimt šeštojoje gatvėje, paprastai prašydavo pristatyti jo prekes. Tą dieną Džimis Istonas dirbo man. Mes nugabenome šviestuvą drauge.

Namų tvarkytoja liepė jį pastatyti svetainėje. Tada suskambėjo telefonas. Ji paprašė minutę palaukti ir nuėjo į virtuvę atsiliepti. Aš paprašiau Džimio pabūti, kol ji pasirašys kvitą: atsimenu, nenorėjau gauti baudos už stovėjimą antroje eilėje. Tad palikau jį vieną svetainėje. Nežinau, ar ilgai jis ten buvo vienas. Praėjusią savaitę skambino mano draugas Rudis Slingas.

Rudis Slingas, pagalvojo Maikas. Tai jo žmona Rinė sakė galinti papasakoti, kur dirbo Džimis.

– Rudis priminė, kad kai krausčiau jį į Jonkersą, dirbo ir Istonas, ir Rudžio žmona Rinė sučiupo jį naršant po komodos stalčius. Todėl spėju, kad Džimis galėjo atitraukti tą girgždantį stalčių ieškodamas ko nors pavogti, kol aš ėjau prie mašinos, o namų tvarkytoja virtuvėje kalbėjosi telefonu.

Selas nervingai nurijo seiles ir paėmė stiklinę vandens, kurio jam buvo atnešusi Liza.

Rinė Sling su vyru ateis rytoj rytą, pagalvojo Maikas. Jie galės papildyti šį pasakojimą. Visos detalės sutampa. Tokia laukta informacija vis dar pylėsi, ir Maikas sučiupo save ne vietoje galvojantį, kad dabar jie su Gregu vėl galės žaisti rankinį savo klube.

Selas ištuštino visą stiklinę vandens ir atsiduso.

– Spėju, kad buvo šitaip, Maikai. Dabar jūs žinote apie tą pristatymą tiek pat kiek aš. Na, aš išknisau dar keletą šios

senienų dirbtuvėlės užsakymo kvitų, kad parodyčiau, jog šis nėra klastotė.

Maikas apžiūrėjo pristatymo kvitą su namų tvarkytojos parašu ir kišeninę telefonų knygutę su pakeverzotu Džimio Istono vardu. Tada dirstelėjo į keletą kitų kvitų, kuriuos padavė Selas.

Čia viskas, ko reikia, pagalvojo. Čia viskas, ko reikia. Vargiai pajėgdamas išlaikyti profesinį santūrumą, Maiklas pasakė norėsiąs, kad jie dalyvautų šio vakaro „Teisingumo rankos" laidoje.

– Būtų nuostabu, – sutiko Belė. – Selai, kaip gerai, kad priverčiau tave apsivilkti geriausią eilutę ir pasirišti kaklaraištį. Ir kad mama patarė man, kaip apsirengti!

Selas smarkiai papurtė galvą.

– Ne. Jokiu būdu. Bele, tu įtikinai mane ateiti čia, ir aš tai padariau, bet nenoriu eiti į tą laidą, kad visi imtų manęs nekęsti. Užmiršk. Aš neisiu!

– Tu eisi, Selai, – tvirtai pasakė Belė. – Tu ne kitoks negu daugybė žmonių, kurie būtų bijoję sakyti tiesą, kad neužsitrauktų bėdos. Tu esi geras pavyzdys jiems. Padarei didelę klaidą ir dabar ją ištaisai. Ir aš padariau didelę klaidą. Aš jau daugiau kaip savaitę buvau tikra, kad Džimis Istonas tau dirbo, ir turėjau anksčiau pasiknisti tose dėžėse. Jeigu mudu abu, tu ir aš, būtume žengę teisingą žingsnį, tas teismas būtų pasibaigęs iki kaltinamojo nuosprendžio Gregui Oldričui. Dauguma žmonių bent jau pabandys suprasti. Aš eisiu į tą laidą, vis tiek, ar tu eisi, ar ne.

– Pone Garsija, – pasakė Maikas, – tikiuosi, jūs apsigalvosite. Jūs buvote su Istonu Grego Oldričo svetainėje kaip tik tą dieną, kurią Istonas po priesaikos nurodė susitikęs su Oldriču suplanuoti nužudymo. Nepaprastai svarbu, kad žmonės tai išgirstų tiesiai iš jūsų.

Selas pažiūrėjo į susirūpinusį, bet ryžtingą Belės veidą ir tramdomas ašaras. Ji buvo mirtinai išsigandusi. Jie sėdėjo

vienas šalia kito ant minkštasuolio Maiko kabinete. Jis ją apkabino.

– Jeigu tu atlaikysi sukilusį pyktį, atlaikysiu ir aš, – švelniai pasakė. – Neleisiu tau eiti vienai.

– Tai puiku! – sušuko Maikas pašokęs paspausti jiems rankų. – Esu tikras, kad dar nevakarieniavote. Paprašysiu sekretorės nuvesti jus į pasitarimų kambarį, ji užsakys jums ko nors užkąsti.

Kai jie išėjo iš kabineto, Maikas paskambino Ričardui Murui.

– Važiuokite kuo greičiau, – pakiliai tarė. – Ričardai, tie žmonės sako tiesą. Pristatymo kvitas pasirašytas tos mirusios Grego namų tvarkytojos. Nesigėdiju prisipažinti, kad esu netoli ašarų.

– Ir aš, Maikai, ir aš. – Ričardo Muro balsas irgi buvo kaip nesavas. – Ir žinote ką? Aš vėl imu tikėti stebuklais. Išvykstu po poros minučių. Per kokią valandą nusigausiu į miestą. Būsiu pas jus gerokai prieš devintą. – Tada jo balsas užlūžo. – Tik pasiųsiu Kolą į areštinę, kad papasakotų Gregui, kas vyksta. Ir paskambinsiu Alisai su Kete.

– Norėčiau būti pas jas, kai jos tai išgirs, – pasakė Maikas galvodamas apie tą siaubingą akimirką, kai dvylika kartų buvo pakartotas žodis „kaltas“.

– Ir paskambinsiu dar vienam svarbiam asmeniui, – pasakė Ričardas, dabar jau ramiu tvirtu balsu. – Emilei Volas. Žinote ką, Maikai? Nemanau, kad ji labai nustebs.

70

Kai baigėsi jam skirta žinių dalis, Zakas išjungė televizorių. Dar kartą parodytas fotorobotas, dabar toks panašus į jį, įvarė siaubą. Jis suprato, kad pernelyg pavojinga nors minutę čia pasilikti. Buvo pastebėjęs, kad tarnautojas savo biure turi televizoriuką ir, aišku, yra ne per daug užimtas. Jeigu šeštą tebebuvo čia, labai tikėtina, kad žiūrėjo kaip tik tą kanalą. O gal sėdi namie prieš televizorių. Šiaip ar taip, jeigu vėl pamatys tą fotorobotą, net jo tingios smegenys gali pradėti veikti.

Furgonas stovėjo aikštelėje šalia pagrindinio pastato. Laimė, kai Zakas prisiregistravo, tarnautojas nepaprašė numerių. Jeigu policija užklystų jo ieškodama, kas nors galėtų pasakyti furgono modelį ir spalvą, bet vargu ar atsimintų numerius.

Greitai apsvarstęs galimybes, Zakas nusprendė nuleisti užuolaidas, įjungti porą lempų ir išvykti. Bent jau iki rytojaus tai sudarys įspūdį, kad jis vis dar čia.

Baisiai nervino supratimas, kad jeigu tas tarnautojas jo neatpažino, šis namelis bent keletą savaičių galėjo būti palyginti saugus. Geriausia buvo vykti į Šiaurės Karoliną, susirasti kur apsistoti, o po keleto mėnesių, kai paieškų karštis atslūgs, grįžti į Glen Roką pasirūpinti Emile.

Bet tada kažkas vėl jam pašnibždėjo, kad sėkmė baigiasi. Žinojo – kur bevažiuotų, kiekvieną akimirką jam už nugaros

gali atsirasti policijos mašina su įjungtais žiburėliais ir kaukiančiomis sirenomis, reikalaujanti sustoti šalikelėje.

Jis prisiminė Šarlotę, pareikalavusią skyrybų ir teisėjo sprendimu gavusią jo namą. Prisiminė Lu ir Vilmą, ir koks joms abiem buvo geras, ir vis tiek jos jį paliko.

O Emilė dabar jau turėjo žinoti, kad jis ją šnipinėjo ir naršė po namus. Vylėsi, kad suprato, kodėl jis paliko virtuvėje pasiklausymo įrangą, – tai buvo žinutė, kad jis sugrįš.

Jis galėjo įsivaizduoti, kas ten dabar darosi. Aišku, lauke paliktas sargybinis – jeigu kartais grįžčiau jos ieškoti. Bet kas gali būti tikras, kad aš jos nesusirasiu kur nors kitur? Ir kas pasakytų, kad negaliu vėl įsiskverbti kur nors netoliese?

Zakas nebuvo paėmęs iš furgono nė vieno daiktelio. Dabar įlipęs į jį nusprendė, kad važiuos šiauriniu Naujojo Džersio pakraščiu į Niujorko autostradą ir susiras motelį kuriame nors iš tų mieguistų kaimelių pakeliui į Olbanį.

Viena mintis jį nuteikė maloniai. Praėjusią savaitę jis pasiėmė prašmatnius Emilės naktinius. Buvo aišku, kad jie niekada nevilkėti. Apsivilksiu juos, pagalvojo Zakas.

Būtų gražu jais apvilkti, kai ji bus negyva.

71

Emilė virtuvėje nuleido užuolaidas ir užkaitė puodą išsivirti makaronų. Energinis maistas, pasakė sau. Štai ko man reikia. Dieve, palaimink Gladis, kad stengiasi apsaugoti mane nuo bado. Ji kartais atnešdavo naminių makaronų padažo arba vištienos sriubos ir palikdavo šaldytuve. Dabar vienas toks indelis makaronų padažo šilo mikrobangų krosnelėje.

Kol jis kaito, Emilė pasigamino salotų ir pasidėjo ant padėklo neštis į svetainę. Ne, šįvakar neverta sėsti prie Oldričo bylos. Nervai pernelyg įtempti. Vakar popiet ėjau pro Madlenos Kirk namą ir galvojau, kaip nenorėčiau baigti gyvenimo tokioje vienatvėje. O ji gulėjo suvyniota į plastikinius maišus savo automobilio bagažinėje.

Maloni rudens diena virto žvarbia šalta naktimi. Emilė apsivilko pižamą ir chalatą, įjungė šildymą, bet vis tiek negalėjo sušilti. Ką mėgdavo sakyti Nana, paklausė savęs. Prisimenu: „Esu sušalusi iki kaulų smegenų." Manau, kad po visų šitų metų galiausiai suprasiu, ką ji turėjo omenyje.

Besė miegojo virtuvėje ant pagalvės. Išėmusi iš orkaitės šiltą itališką duoną ir įsipylusi stiklą vyno, Emilė žvilgčiojo į šunį – norėjo būti tikra, jog jis vis dar čia. Jeigu tas vyriokas Zakas bandys grįžti, Besė mane perspės, svarstė Emilė. Ji ims loti visa gerkle. Be to, lauke yra policijos pareigūnas, jis saugo namą. Mano asmens sargybinis, pagalvojo. Štai ko man reikėjo.

Tada jai šovė mintis: o gal Besė apsidžiaugs pamačiusi Zaką? Pavyzdžiui, pagalvos, kad atėjo išvesti jos pasivaikščioti. Jis ją prižiūrėjo, kai lankiau tėtį, paskui Džeką. Mano paslaugusis kaimynas. Emilė net nusipurtė prisiminusi, kaip užtiko Zaką, prietemoje sėdintį priebutyje su Bese ant kelių. Pasisekė, kad jis tą vakarą manęs nenužudė, pagalvojo.

Virtuvėje pasklido mielas jūreiviško padažo kvapas, spagečiai jau buvo išvirę. Emilė išvertė juos į kiaurasamtį, dalį įsidėjo į lėkštę, išėmė padažą iš mikrobanginės krosnelės ir šaukštu uždrėbė ant makaronų.

Nusinešė padėklą į svetainę, padėjo ant plataus stovo priešais savo mėgstamą fotelį ir atsisėdo. Besė, išgirdusi ją išeinant, atrisnojo į svetainę ir atsitūpė šalia. Buvo be penkiolikos aštunta. Susirasiu ką nors žiūrimo, kol prasidės „Teisingumo ranka“, pagalvojo Emilė. Aišku, iš pradžių dalyviai padiskutuos apie Džimio Istono išsišokimą. Paskui daug laiko bus skirta naujienoms apie Zaką Laningą.

Džimis Istonas ir Zakas Laningas. Puiki kombinacija, kad pajusčiau žiūrėjimo malonumą, pagalvojo sukdama šakute spagečius. Maiklas Gordonas šiandien buvo teisme. Esu tikra, jis parodys Istono kalbos ištrauką. „Aš padariau, kas buvo numatyta padaryti.“ Kuri Istono liudijimo dalis buvo jam pasufleruota?

Iš tos vietos, kurioje sėdėjo, Emilė matė krepšius su Oldričo bylos tomais prie valgomojo sienos. Rytoj iš pat ryto jų imsiuosi, nusprendė.

Suskambėjo telefonas. Kilo pagunda palikti skambintoją atsakikliui, bet pagalvojo: gal skambina tėtis? Jam rūpi sužinoti apie Madleną Kirk, jis nerimauja dėl manęs.

Tačiau skambino ne tėvas, o Ričardas Muras.

– Emile, girdėjau apie tą žudiką maniaką, kad nužudė jūsų kaimynę, o Kolas man ką tik papasakojo, kad persekiojo ir jus. Labai gaila. Jus tai turėjo išgąsdinti.

– Kaip gražiai tai pasakėte, Ričardai. Taip, esu išgąsdinta. Policininkas visą parą saugo mano namą.

– Aš to ir tikėjausi. Emile, geriau šį vakarą pažiūrėkite „Teisingumo ranką“.

– Ruošiausi žiūrėti. Esu tikra – ji bus apie mano liudytoją Džimį Istoną.

– Emile, ji bus apie jį, bet bus daug daugiau, negu jis pasakė teisme. Maikas pasikvietė į laidą žmogų, kuris turi įrodymų, kad tą dieną, kurią prisiekinėjo gavęs suderėtus pinigus, Džimis buvo atgabenęs siuntą į Grego butą.

Emilė neteko žado. Paskui ramiai pasakė:

– Jeigu iš tikrųjų taip, tegu tie žmonės rytoj rytą ateina į mano kabinetą. Noriu pamatyti tuos įrodymus, ir jeigu jie tikri, Gregas Oldričas bus paleistas už užstatą, o mes nuo tos vietos pradėsim iš naujo.

– Emile, tikėjausi, kad taip pasakysite.

Praėjus kiek daugiau nei valandai, beveik nepalietusi vakarienės, apsikabinusi Besę Emilė žiūrėjo „Teisingumo ranką“. Jai pasibaigus, nuėjo į valgomąjį, įjungė šviesą ir išsitraukė pirmą aplanką iš medžiaginio krepšio.

Ji visą tą naktį nenuėjo į lovą.

72

Antradienį septintą ryto valstijos kalėjimo gyventojai rikiavosi pusryčių. Džimis Istonas buvo neišsimiegojęs. Kai kurie kaliniai kabinėjosi prie jo, esą jis skundikas.

– Džimi, tu parduotum ir savo motiną, – šaukė vienas.

– Jau pardavė, – atsiliepė kitas.

Šį pat rytą paskambinsiu Murui, kai tik prileis prie telefono, galvojo Džimis. Prikabinsiu jam makaronų, juk aišku – jie bandys mane apkaltinti priesaikos sulaužymu. Jie norės mane palaidoti, bet vis tiek jiems reikės mano liudijimo. Muras pasakys, kad man reikia gero sandėrio. O kai apkvailinsiu prokuratūrą, šitie vyrukai turės smagaus juoko ir atstos nuo mano šiknos.

Jis nesijautė alkanas, bet vis tiek suvalgė pusryčius. Avižinė košė, skrudinta duona, sultys ir kava. Nesikalbėjo su abipus sėdinčiais bernais. Arba jie su juo nekalbėjo. Koks skirtumas.

Grįžęs į kamerą pasijuto bjauriai. Atsigulė ant gulto, bet deginantis skausmas viduriuose nesiliovė. Užsimerkė ir pritraukė kelius – pilve it karštos anglys draskė vidurius.

– Sargyba, – tyliai šūktelėjo. – Sargyba...

Džimis Istonas suprato, kad yra nunuodytas.

Paskutinė mintis buvo ta, kad jo kalinimo laikas sutrumpėjo.

73

Antradienį devintą ryto prokuroro Tedo Veslio kabinete įvyko susitikimas. Ričardas ir Kolas Murai atsivedė Selą ir Belę Garsijas, kad pakartotų savo pasakojimą. Ričardas pateikė Vesliui su Emile kvitą ir telefonų knygelę.

– Mes dar gausime Rudžio ir Rinės Slingų parodymus su priesaika raštu. Ši pora gyvena Jonkerse, – pasakė Ričardas Muras. – Džimis Istonas beveik prieš trejus metus padėjo jiems kraustytis į butą Jonkerse. Ponia Sling užtiko jį naršant komodos stalčius, aiškiai taikantis ką nors pavogti.

Žmonės, praėjusį vakarą kalbėję „Teisingumo rankoje“, tokie geri, pagalvojo Belė, bet aš buvau priblokšta sužinojusi, kad Rinė bando uždirbti iš informacijos, jog Džimis Istonas dirbo Selui. Kokie draugai, sušnypštė. Kai pagalvoju, kad Selas juos kraustė už dyka, kai kėlėsi iš savo buto ir neturėjo iš ko susimokėti! Maikas sakė, kad Rinė gaus dalį atlygio, nes tai, kad Džimis Istonas bandė juos apvogti, yra svarbu. Sakė, kad tai yra pavyzdys.

Emilė Volas gyva net patrauklesnė negu per televizorių, nusprendė Belė. Kai pagalvoji apie visas tas bėdas, kurias jai teko patirti, – vargšė moteris. Karo našlė. Paskui tas širdies persodinimas. Gyvenimas šalia žudiko maniako, kuris ją šnipinėja. Ji turi būti labai stipri. Tikiuosi, šiek tiek atsilieps. Ne jos kaltė, kad taip sunkiai dirbo apkaltinant Gregą. Toks jos

darbas. Ir ji tokia maloni su mumis. Kas nors kitas šėltų, kad visas darbas nuėjo šuniui ant uodegos.

Bet kai kas dėl to ir šėlsta, nusprendė, – tai prokuroras. Jis Belei visiškai nepatiko. Kai įėjo, mus su Selu vos teikėsi pastebėti. Mano, kad mes nusikaltėliai. Belė buvo girdėjusi, kad jis yra būsimas visos šalies teisingumo ministras. Dabar jis spoksojo į Emilę, o ši kalbėjo, kad nori su jo pritarimu eiti pas teisėją Stivensą prašyti paleisti Gregą Oldričą už užstatą.

Būtų įdomu susitikti Gregą, pagalvojo Belė. Bet jis veikiausiai bus įtūžęs ant mūsų, nors galiausiai ir prakalbome. Gal parašyti jam atsiprašymo laišką? Arba pasiųsti vieną iš tų gražių atvirukų su įrašu „Galvoju apie jus“?

Prokuroras Veslis pasakė:

– Mes neprieštarausime dėl paleidimo už užstatą. Tačiau, Ričardai, net jeigu Džimis Istonas melavo, kaip pateko į Oldričo butą, dėl to nedingsta galimybė, kad Gregas Oldričas prašė jį nužudyti Natali Reines.

Tai juokinga, pagalvojo Belė. Ji matė, kad ši pastaba supykdė Ričardą Murą, veidas visas paraudo. Muras pasakė:

– Abejoju, ar nors vienas mąstantis žmogus patikės, kad Džimis Istonas trečią valandą atgabeno šviestuvą į Grego Oldričo apartamentus ir po valandos grįžo pasiimti avanso už Natali Reines nužudymą.

– Gal ir nepatikės, – atrėmė Tedas Veslis. – Bet neužmirškite: kol neatsirado Istonas, Gregas Oldričas buvo vienintelis įtariamasis šioje byloje. Mano supratimu, jis tebėra vienintelis įtariamasis, ir pagrįstai.

Jis nesirengia pripažinti, kaip labai klysta, nusprendė Belė, o tada pamatė, kaip atsistojo Emilė. Ji tokia grakšti, pagalvojo. Tas raudonas švarkelis taip dera prie juodų plaukų. Po juo vilki megztinį aukšta apykakle. Įdomu – širdies operacija paliko didelį randą?

Emilė pažiūrėjo į Belę ir Selą.

– Žinau, jums reikėjo drąsos ryžtis šiam žingsniui. Labai džiaugiuosi, kad ryžotės. – Ji atsisuko į Ričardą. – Esu tikra, kad teisėjas Stivensas savo kabinete. Mes galime nueiti pas jį pasikalbėti. Paskambinsiu į areštinę ir paprašysiu iškart pristatyti poną Oldričą. Tada galėsime eiti forminti paleidimo už užstatą. – Jos tonas pasikeitė, kai kreipėsi į prokurorą: – Aš pasiimu porą laisvų dienų. Jeigu jums reikės susisiekti su manim, didumą laiko būsiu namie. Be to, visada galite paskambinti man mobiliuoju.

Belė pastebėjo, kad prokuroras tarsi jos negirdi.

Nenorėčiau dirbti šitam vaikinui, pagalvojo.

74

Dešimtą trisdešimt teisėjas Stivensas paleido Gregą Oldričą už užstatą.

Po keturiasdešimt penkių minučių, pirma paskambinęs Alisai ir Ketei, Gregas užkandinėje netoli teismo rūmų gėrė kavą su Ričardu Muru.

– Ričardai, ar ilgai aš ten išbuvau? Apie devyniasdešimt valandų? Savaitgalio net neprisimenu, bet tai buvo ilgiausios devyniasdešimt valandų mano gyvenime.

– Suprantu. Jums daugiau neteks ten būti, Gregai. Galite taip manyti.

– Ar galiu? Kažin. Aš vis dar pagrindinis įtariamasis dėl Natali mirties. Policijai visada būsiu „žmogus, kuriuo domimasi". Kas garantuos, kad dar kas nors neateis su kokia laukine istorija? Nepamirškite, aš vis dar negaliu pasakyti, ką veikiau tas dvi valandas išėjęs pabėgioti Natali mirties rytą. Neturiu liudytojų, mačiusių mane parke. Įsivaizduokime, kad ateis kas nors iš Naujojo Džersio ir pasakys, kad tą rytą matė mane Klosteryje netoli Natali namų arba įvažoje. Kas tada? Kitas teismas?

Ričardas išsigandęs įbedė į jį akis.

– Gregai, norite pasakyti, kad galėjote tą dieną būti nuvykęs į Naująjį Džersį?

– Ne, žinoma, ne. Noriu pasakyti, kad vis tiek esu pažeidžiamas. Tą dieną turėjau susitikti pažįstamų, kai bėgiojau,

bet buvau paklaikęs iš susirūpinimo Natali. Manau, todėl buvau toks atsijungęs.

– Gregai, nekankinkite savęs mintimis, kad staiga nežinia iš kur nukritęs liudytojas pasakys matęs jus tą rytą prie Natali namų. – Ričardas Muras net pats netikėjo savo žodžiais. Nelabai tikėtina, bet taip gali atsitikti, pagalvojo.

– Ričardai, paklausykite manęs. Aš paliudijau: kai žiūrėjau pro langą Menkių kyšulyje, galėjau pasakyti, kad Natali buvo siaubingai prislėgta. Ji gulėjo ant kušetės beveik embriono poza. Važiuojant namo man buvo baisiai dėl jos neramu, nors ir suvokiau, kad esu pasiruošęs leisti jai pasitraukti. Aš buvau pavargęs nuo visos tos dramos. Grįždamas namo net prisiminiau, kaip būdavo smagu su Ketlina, ir galvojau, kad vėl norėčiau tokių santykių.

– Gal reikėjo tai pasakyti liudijant, – tyliai tarė Ričardas.

– Kaip tai būtų nuskambėję? Ričardai, vakar sėdėdamas kameroje turėjau daug laiko galvoti. Tarkim, Natali ko nors bijojo. Niekas niekada nematė žmogaus, su kuriuo ji buvo užsiminusi susitikinėjanti, ir gal jis išvis neegzistuoja. Gal ji tai pasakė norėdama, kad liaučiausi skambinti. Bet tarkime, kad ji išties su kažkuo susitikinėjo ir tas kažkas laukė, kol ji grįš namo...

– Gregai, kur jūs šitaip nueisite?

– Pasakysiu kur. Aš nesu pertekęs pinigų, ir su visa pagarba turiu pasakyti, kad jūs nepigiai man atsieinate. Ir jūs turite privatų detektyvą Beną Smitą, kuris jums dirba, ar ne?

– Taip, turiu.

– Aš sumokėsiu jam ar kam kitam, kad atverstų tą bylą ir pradėtų nuo pradžių. Aš ganėtinai ilgai buvau „asmuo, kuriuo domimasi“. Niekada nebūsiu laisvas, kol Natali žudikas nebus surastas, o aš išteisintas.

Ričardas Muras išsiurbė paskutinį lašą kavos ir pamojo padavėjui.

– Gregai, viskas, ką jūs pasakėte apie savo pažeidžiamumą, yra gryna tiesa. Pabandęs aiškintis, su kuo galėjo bendrauti Natali, Benas grįžo tuščiomis. Bet kaip Garsijos slėpė gyvybiškai svarbią informaciją, taip gali slėpti ir kas nors kitas. Šiandien pat pradėsime ieškoti.

Gregas ištiesė jam ranką.

– Ričardai, džiaugiuosi, kad sutinkate su manim. Jeigu nebūtumėte sutikęs, tai būtų paskutinė mūsų kartu išgerta kava. O dabar noriu parsigauti namo, pabučiuoti savo vaiką ir Alisą ir ilgiausiai gyvenime pastovėti po dušu. Jaučiu, tas kalėjimo kameros dvokas įsismelkė man į odą.

75

Turėčiau jaustis pavargusi, bet nesijaučiu, galvojo Emilė, važiuodama per Manhataną Vest Saido greitkeliu. Natali mirtis ir jos kambario draugės Džemės Evans nužudymas Centriniame parke beveik prieš dvidešimt metų veikiausiai nesusiję. Policija įsitikinusi, kad Džemė tapo auka to paties plėšiko, kuris tada ten buvo užpuolęs dar tris moteris.

Bet ji vienintelė buvo nužudyta.

Alisa Mils niekada netikėjo, kad šias dvi žmogžudystes gali sieti nors menkiausias ryšys, ir turbūt ji teisi. Natali net nebuvo mačiusi vyro, su kuriuo susitikinėdavo Džemė. Net nebuvo tikra, ar vienintelį kartą matyta jo nuotrauka tebebuvo Džemės piniginėje, kai ją nužudė.

Prieš pustrečių metų, pradedant Natali nužudymo tyrimą Bilis Trajonas buvo nuvykęs į Manhatano rajono prokuratūrą peržiūrėti Evans bylos protokolų ir nuspręsti, ar čia esama bent kokio ryšio. Jis nusikopijavo daugumą protokolų ir parsivežė į Naująjį Džersį. Ten buvo ir galimo įtariamojo eskizas, nupieštas policijos dailininko pagal Natali pasakojimą, kaip atrodė jos matytoje nuotraukoje iš Džemės piniginės.

Eskize – ketvirtą dešimtį įpusėjęs baltaodis vyras poilgiais šviesiais plaukais. Patrauklus kaip koks mokslininkas, vešliais antakiais, akiniai be rėmelių dengia rudas akis.

Rajono prokuratūra buvo įsikūrusi žemutiniame Manhatane, Hogano aikštė 1. Emilė pasistatė automobilį netolimame garaže ir pilnomis žmonių gatvėmis nužingsniavo tuo adresu. Buvo pasiskambinusi detektyvų viršininkui, tas liepė detektyvui veteranui Stivui Merfiui surasti Džemės Evans bylą ir padėti Emilei, kai ateis.

Iš vestibiulio tarnautojas paskambino Merfiui, tas patvirtino susitikimą. Tada Emilei buvo leista praeiti pro apsaugą. Kai devintame aukšte išlipo iš lifto, detektyvas jau laukė. Malonaus veido penkiasdešimtmetis vyras trumpai kirptais plaukais pasveikino ją šilta šypsena.

– Negi Naujajame Džersyje nebėra nusikaltimų, kad ateinate padėti mums tirti dvidešimties metų senumo bylą? – geraširdiškai paklausė.

Emilei jis iš karto patiko.

– Nusikaltimų Naujajame Džersyje turime per akis, – sutiko ji. – Kai tik užsimanysite, galite padėti mums jas narplioti.

– Evans byla viename iš kabinetų netoli budinčių operatyvininkų kambario.

– Puiku.

– Jūsų laukdamas dirstelėjau į ją, – einant koridoriumi pasakė Merfis. – Mes manome, kad tai buvo nevykęs apiplėšimas. Ji veikiausiai pasipriešino, užuot viską atidavusi. Apie tą laiką parke buvo apiplėštos dar trys moterys. Vienintelė Evans buvo nužudyta.

– Tai aš žinau, – pasakė jam Emilė.

– Štai atėjome. Ne pati prašmatniausia aplinka.

– Užtikrinu jus, ir mūsų ne kitokia. – Emilė nusekė paskui Merfį į nediduką kambarį su vieninteliu aptriušusiu stalu, dviem įtartinai išklibusiomis kėdėmis ir bylų spinta.

– Evans byla ant stalo. Vartykite kiek norite. Galime nukopijuoti viską, ko prireiks. Po minutės grįšiu. Turiu porą skambučių.

– Žinoma. Pernelyg neužsibūsiu.

Emilė nelabai žinojo, ko ieško. Aš kaip tas teisėjas, sprendžiantis pornografijos bylą, pagalvojo. Jis pasakė: „Negaliu to apibrėžti, nors kai matau – žinau."

Ji greitai permetė akimis pluoštą detektyvų ataskaitų. Daugumą jau buvo mačiusi, jas parsivežė Bilis Trajonas. Džemė Evans buvo užpulta ir pasmaugta anksti rytą. Ji buvo nuvilkta nuo bėgiojimo tako už tankių krūmų. Laikrodis, pakabutis ir žiedas buvo dingę. Piniginė rasta žolėje šalimais, iš jos buvo išimti grynieji ir kredito kortelės. Kredito kortelėmis nebuvo pasinaudota.

Kai buvo nužudyta kambario draugė, Natali Reines nupasakojo policijai, kaip atrodė žmogus, kurio nuotrauką ji vienintelį kartą matė. Dar sakė, kad Džemė jai prisipažino: žmogus, su kuriuo ji slapta susitikinėja, yra vedęs, bet žada skirtis. Natali pabrėžė esanti tikra, kad vyras, kurio ji niekada nematė ir net jo vardo nežino, kvailino Džemę.

Natali buvo tokia tikra, kad dėl draugės mirties kaltas paslaptingasis draugas, jog detektyvai atsivedė ją į prokuratūrą piešti žodinio portreto.

Taigi nieko naujo, pagalvojo Emilė. Visa tai jau žinau. Bet kai priėjo prie policijos dailininko eskizo, jai burna išdžiūvo. Eskizas aplanke, kurį į Naująjį Džersį atsivežė Bilis Trajonas, buvo ne tas pats kaip Niujorko byloje.

Gražus vyras, kokių trisdešimties metų, mėlynomis akimis, tiesia nosimi, ryžtinga burna ir tankiais medžio anglių tamsumo plaukais.

Paveikslas žmogaus, aiškiai primenančio jaunesnį Bilį Trajoną. Emilė spoksojo į jį apstulbusi. Ant eskizo pastebėjo užrašyta: „Gali būti vadinamas pravarde Džesis."

Stivas Merfis jau buvo grįžęs.

– Radote kokį vertingą įkaltį, su kuriuo galėtume padirbėti?

Rodydama į eskizą Emilė stengėsi išlaikyti lygų balsą.

– Nemalonu sakyti – mano aplanke kito portreto kopija. Esu tikra, kažkur turi būti jūsų dailininko originalas.

– Be abejo. Juk žinote sistemą. Piešiamas eskizas, tada kopijuojamas. Mes galime sutikrinti su originalu. Jokių problemų. Tik turiu pasakyti: jeigu kur buvo supainiota, tai jūsų įstaigoje. Tiriant tos mergaitės nužudymą aš buvau netoliese. Čia neabejotinai tas pats portretas, kurį atsimenu iš bylos. Ar norėtumėte dar ką nors nusikopijuoti?

– Visą bylą, jeigu neprieštarausite.

Merfis pažiūrėjo į ją. Kimstelėjusiu balsu paklausė:

– Ar įžvelgėte ką nors, kas gali padėti išspręsti šią bylą?

– Nežinau, – atsakė Emilė.

Laukdama kopijos, svarstė, ko dar iš Evans bylos Bilis neatvežė. Ar jis galėjo būti tas paslaptingas draugas, kurį Natali įtarė nužudžius draugę? Ar Bilis Trajonas buvo kada susitikęs su Natali Reines?

O jei taip, ar todėl troško sutvirtinti Džimio Istono pasakojimą ir apkaltinti Gregą Oldričą dėl Natali mirties?

Viskas pradeda įgauti prasmę, pagalvojo Emilė.

Paveikslas nemalonus, užtat dėlionės kibukai ima dėstytis į savo vietas.

76

Kur geriau pasislėpsiu negu namie?

Trečiadienio rytą ši mintis trenkė Zakui kaip perkūnas. Jis žinojo schemą. Policija įsiveržia vidun kaip viesulas ir puola jo ieškoti. Taip ir regėjo: ginklai užtaisyti, veiduose baimė dėl savo gyvybės, eina iš kambario į kambarį, o paskui – nepasitenkinimas, kad didelė žuvis paspruko.

Jeigu nebūtų pavojaus, kad smalsusis Henrio Linko žentas nueis į policiją pasiteirauti apie furgoną, jis galėtų kurį laiką patupėti tame nusususiame motelyje trisdešimt mylių į šiaurę nuo Glen Roko. Praėjusią naktį padoriai išsimiegojo ir jautėsi gana saugus. Šeimininkas, velkantis kojas senbernis storais akinių stiklais, niekada nesusies jo su atvaizdu nedidelio televizoriaus ekrane.

Bet kas iš to, jeigu bus pranešta apie furgoną ir kiekvienas faras šimto mylių spinduliu jo ieškos?

Zakas vis dar turėjo galimybę dabar pat važiuoti tiesiai į Šiaurės Karoliną ir pabandyti dingti tarp daugybės atkilėlių. Bet viską persvėrė poreikis grįžti pas Emilę. Šiąnakt čia permiegos, užmokės už kelias dienas į priekį ir paliks furgoną. Rytą autobusu nusigaus iki Uosto valdybos Niujorke, o sutemus – kitu iki Glen Roko.

Kiemais nusėlins prie savo namo; jeigu laimė nuo jo dar nenusisuko, atsarginis raktas turėtų tikti. Galės pro užpaka-

lines duris įeiti į vidų ir palaukti. Be abejo, Emilei sargybinis paskirtas. Jis žinojo, kaip įprasta daryti. Be abejo, ji pasikeitė spynas. Bet prieš eidama gulti visada atidarydavo duris ir kelioms minutėms išleisdavo į lauką Besę.

Be abejo, jį pamačiusi Besė ims loti. Bet jis nupirks skanėstų, kuriuos ji taip mėgsta, ir porą numes ant žemės. Tiek laiko užteks įsiveržti į vidų.

Geras planas.

Ir Zakas žinojo, kad gali jį įgyvendinti.

77

Iš rajono prokuratūros Emilė nuvažiavo tiesiai namo. Turiu būti labai atsargi, pagalvojo, ir visai tikra. Puslapis po puslapio, žodis po žodžio sulyginsiu protokolus, kuriuos Bilis parsivežė prieš pustrečių metų, su visa Džemės Evans nužudymo byla.

Portretai visiškai skirtingi. Merfis patvirtino, kad per Evans bylos tyrimą buvo nupieštas vienintelis portretas – tas pats, kurį mačiau šį rytą. Kokių dar protokolų Bilis nepaėmė? Ką dar rasiu?

Įsukusi į savo kvartalą Emilė pamatė, kad aplink Madlenos Kirk namą geltona juosta tebėra, o nuo Zako nuomoto ir jos pačios namo jau nuimta. Negaliu sulaukti, kada pamatysiu naująjį nuomininką, išvargusi pagalvojo. Šiaip ar taip, jis bus nepalyginamai geresnis už buvusį.

Ji pamojavo policininkui patrulinėje mašinoje prie šaligatvio ir pripažino, kad jo buvimas veikia raminamai. Spynų ir signalizacijos meistrai turi ateiti vėliau. Vakar ji taip suplanavo laiką, kad prieš jiems atvykstant turėtų keletą valandų ramiai pasėdėti prie Oldričo bylos.

Aišku, Ričardo skambutis vakar vakare viską pakeitė, svarstė Emilė lipdama iš mašinos. Prieš tą skambutį nė neįtariau, kad šį rytą būsiu Tedo Veslio kabinete, o paskui eisiu prašyti, kad paleistų Gregą Oldričą už užstatą. Ir važiuodama

į Niujorką nesitikėjau išsiaiškinti, kad mano detektyvas manipuliuoja įkalčiais.

Įėjusią į namą ją pasveikino audringas Besės lojimas.

– Lok kuo garsiausiai, Bese, – pasakė ir paėmė šunelį ant rankų. – Vis tiek pasivaikščioti neisime. Išleisiu tave į užpakalinį kiemą, – kol kas tai viskas.

Ji atkabino priebučio duris ir pastovėjo ant laiptų, kol Besė lakstė ratu po kiemą, letenėlėmis šiušendama per nukritusius lapus. Dienos pradžia buvo nuostabiai saulėta, bet dabar dangus ėmė niauktis, ir jautei, kad artėja lietus.

Emilė palaukė penkias minutes, tada pašaukė:

– Bese, nori skanėsto?

Ši gudrybė visada paveikia, pagalvojo žiūrėdama, kaip Besė noriai neria vidun. Kruopščiai užkabinusi duris Emilė padavė Besei žadėtą skanėstą ir užkaitė virdulį. Suprato, kad jai reikia stiprios kaip ugnis kavos, jei nenori užmigti stačiomis. Ir aš alkana. Vakar nevalgiau vakarienės. Per tą Ričardą su jo skambučiu.

Ačiū Dievui, po sekmadienio apsipirkimo šaldytuvas buvo prikimštas. Apsisprendė suvalgyti sumuštinį su kumpiu ir sūriu. Kai jį sutepė ir įsipylė kavos, atsisėdo prie virtuvės stalo greitai papietauti. Kol baigė antrą puodelį, kofeinas padarė savo, ir svarstydama, ko imtis toliau, Emilė juto, kaip šviesėja galva.

Žinojo, kas atsitiktų, jeigu ji užsipultų Bilį dėl to portreto. Jis pratrūktų šaukti, kad tai ne tas, kurį dėjo į Oldričo bylą, – aišku, kažkoks bukas klerkas juos sumaišė. Bet kaip mūsų įstaiga galėjo gauti kitą beveik dvidešimties metų senumo portretą iš Manhatano rajono prokuratūros, jeigu pats Bilis atnešė aplanką?

Jis, aišku, gali pasakyti, kad mano turimas portretas bendrais bruožais gal ir primena jį, bet kartu ir daugybę kitų žmonių. Jis taip pat gali su panieka mestelėti, kad dailininkas dirbo pagal pasakojimą moters, niekada net nemačiusios žmogaus, apie kurį kalba.

Jeigu dabar nueisiu pas Tedą, piktą dėl Džimio Istono išpuolio, jis veikiausiai pasakys, kad turbūt pati kaip nors supainiojau portretus.

Turiu apsvarstyti kiekvieną galimybę, padarė išvadą Emilė. Kad ir kokios būtų priežastys, Bilis išėmė tikrojo portreto kopiją parsivežęs bylą į Naująjį Džersį, o tada sugebėjo gauti kitą. Tai vadinama manipuliavimu įkalčiais. Jis nenumanė, kad aš pati kada važiuosiu į Niujorką peržiūrėti bylos. O aš tai padariau.

Nesvarbu, kas iš to išeis, – kai viską baigsiu, peržiūrėsiu visas bylas, prie kurių jis kada nors yra prisilietęs ir dėl kurių kas nors yra skundęsis. Ir nesvarbu, patiks ar nepatiks jo pusbroliui, mūsų būsimam teisingumo ministrui.

Suskambėjo priekinių durų skambutis.

Besė pradėjo piktai loti. Emilė nusinešė ją prie durų. Atėjo spynų meistras, šešiasdešimtmetis vyras su džinsais ir *Giants* futbolo klubo marškinėliais.

– Kiek suprantu, ponia, norite, kad patikrinčiau viską, visas duris ir langus.

– Taip, noriu. Ir noriu tvirčiausių spynų, kokias tik turite.

– Nesistebiu. Šiais laikais žmonėms reikia spynų. Tai jau tikrai. Tik pažiūrėkite, kas atsitiko jūsų kaimynei anapus gatvės. Vargšė senutė. Girdėjau, tas pamišėlis, kuris ją nužudė, be vargo įlindo pro užpakalinį langą, o ji neturėjo apsaugos sistemos.

– Šiandien man įtaisys naują, – pasakė Emilė. – Technikas netrukus turėtų pasirodyti. Norėjau supažindinti su savo kalyte, kad ji daugiau jums netrukdytų, kol dirbsite.

Spynų meistras pažiūrėjo į Besę.

– Senais laikais lojantis šuo buvo pakankama apsauga. – Jis pasilenkė paglostyti Besei galvos. – Labas, Bese. Ei, negąsdink manęs.

Emilė grįžo į virtuvę, sudėjo indus į indaplovę, tada, nenorėdama būti netoli spynų meistro, kuris jai pasirodė esąs šnekorius, užlipo į miegamąjį ir uždarė duris. Kol rengėsi lais-

vomis kelnėmis ir megztiniu, nesiliovė svarsčiusi, ar giliai Bilis Trajonas gali būti įklimpęs – ne tik su Istonu Oldričo byloje, bet ir istorijoje dėl Džemės Evans mirties.

Ar įmanoma, kad Bilis Trajonas – tai tas paslaptingasis Džemės draugas? Jis aiškiai primena žmogų, kurį Natali apibūdino policijos dailininkui. Jis dukart išsiskyręs. Kalbama, kad abi žmonos ėjo iš proto dėl jo merginėjimo. Džemė Evans buvo jauna aktorė. Kiek galima suprasti iš apkalbų, jo draugės paprastai būna iš pramogų verslo. Dėl Dievo meilės, su viena iš jų buvau susitikusi aną savaitę.

Bilis nuo pat pradžių buvo paskirtas vadovauti Reines nužudymo tyrimui. Ir tada paaiškėjo, kad prieš daug metų buvo nužudyta jos kambario draugė. Jis nusprendė pats vykti į Niujorką ir peržiūrėti bylą.

Jeigu jis tikrai nužudė Džemę Evans, turėjo įsiusti pamatęs portretą. Todėl prieš parveždamas kopijas nusprendė jį pakeisti.

Vėl sučirškė durų skambutis. Šįkart tai buvo signalizacijos įmonės komanda. Atlikusi privalomą supažindinimo su Bese procedūrą Emilė nusprendė, kad šią popietę neįmanoma ko nors nuveikti namie. Mano visi kaulai gelia, pagalvojo. Gal reikia kreiptis į masažistą.

Nežinia, ką daryti toliau. Viena, ką galiu pabandyti, tai pasiaiškinti, gal kas žino, ar Bilis kada nors turėjo pravardę Džesis.

Ir dar vienu dalyku galiu pasidomėti, pagalvojo. Jeigu Natali Reines Menkių kyšulio name iš tikrųjų buvo tokia išsigandusi, kai Gregas Oldričas stebėjo ją pro langą, ar gali būti, kad ji kaip tik nuo Trajono ten slėpėsi po baigiamojo pasirodymo „Tramvajuje“? Ne šiaip pasitraukė nuo viso šito, o pabėgo nuo žmogaus, kuris ją išgąsdino?

Tik vienas žmogus gali padėti man atsakyti į šį klausimą. Natali motina. Aš juk taip ir nepaklausiau, ar ji stebėjosi, kad Natali staiga išvažiavo į kyšulį.

Mobilusis suskambėjo dar nepradėjus ieškoti Alisos Mils. Tai buvo Džeikas Rozenas.

– Emile, mums ką tik paskambino iš Niuarko. Džimis Istonas negyvas.

– Džimis Istonas negyvas! Džeikai, kas jam atsitiko? – Emilės ausyse tebeskambėjo Džimio žodžiai teisėjui vos prieš dvidešimt keturias valandas: jis bijąs grįžti į kalėjimą, nes kaliniai nekenčia skundikų.

– Beveik tikra, kad jis nunuodytas. Skrodimas parodys. – Džeikas padarė pauzę, tada pasakė: – Emile, jūs kaip ir aš suprantate, kad dėl šito turėsime begalę problemų. Kai kurie žmonės patikės, kad tai kalinių kerštas už bendradarbiavimą. O kiti galvos: kažkas pasirūpino, kad jis nebepravertų burnos nagrinėjant Oldričo bylą.

– Ir bus teisūs, – atsakė Emilė. – Daugybė kaltinamųjų bendradarbiauja, kad susitrumpintų terminą, ir nemiršta dėl to. Džeikai, galvą guldau – čia prikišęs nagus Bilis Trajonas.

– Emile, dėl Dievo, būkite atsargi. Negalima švaistytis tokiais pareiškimais. – Džeiko balsas buvo sukrėstas ir susirūpinęs.

– Na gerai, – atsakė Emilė. – Tarkime, kad to nesakiau. Bet aš turiu teisę taip galvoti. Džeikai, praneškite, jei dar ką išgirsite. Turbūt turėčiau eiti į darbą, bet neketinu. Daug daugiau nuveiksiu čia. Iki.

Emilė nutraukė ryšį ir surinko 411. Ji žinojo, kad Alisos numeris yra Manhatano telefonų knygoje, – buvo paprasčiau surinkti informacijos numerį negu eiti žemyn ieškoti byloje. Kol jungė, pagalvojo: pala, juk aš prisimenu jos numerį. 212 555 4237! Suspaudė skaitmenis galvodama: nors mano atmintis neprasta, šįkart ji išties gera. Kita vertus, gal mane sujungs su valykla.

Telefonas tris kartus suskambėjo, tada pasigirdo pranešimas: „Čia Alisa Mils. Mane galite pasiekti telefonu

212 555 8456." Veikiausiai ji su Kete Oldričo apartamentuose, pagalvojo Emilė.

Mintyse atgijo diena, kai Alisa Mils atėjo į jos biurą ir atsisėdo kitapus stalo – juodu kostiumėliu, plyštančia širdimi, bet susikaupusi. Prieš išleisdama aš ją apkabinau, prisiminė Emilė.

Aš taip troškau, kad jos daugiau niekas nebeskaudintų.

Suvokdama neįtikėtiną ironiją – juk renka kaltinamojo, kurį buvo patraukusi baudžiamojon atsakomybėn ir kurio byla vis dar nebaigta, buto numerį, Emilė išgirdo bespalvį balsą sakant, kad nieko nėra namie, prašom palikti žinutę.

– Alisa, tai Emilė. Man labai reikia su jumis pasikalbėti. Gregas liudijo pamanęs, kad Natali išsigandusi. Jūs niekada apie tai nekalbėjote, tad gal nesutinkate su tuo. Man ką tik atėjo į galvą, kad ji išvažiavo į Menkių kyšulį tiesiai po paskutinio vakaro teatre. Žmonės, su kuriais ji dirbo, davė parodymus, bet noriu dar kartą prie to grįžti. Manau, mes čia galime rasti kai ką svarbaus.

Taip netiesiogiai pasakė, kad gal Bilis Trajonas susitikinėjo su kokia aktore iš „Tramvajaus" ir tą vakarą atsitiktinai susidūrė su Natali. Ir gal ji atpažino jį iš senų laikų.

Suskambėjo mobilusis. Skambino Tedo Veslio sekretorė. Nervingai pasakė:

– Emile, prokuroras prašo, kad tuoj pat atvyktumėte į jo kabinetą. Ir liepia grąžinti bylas, kurias paėmėte iš įstaigos.

78

Po keturiasdešimt penkių minučių Emilė, Bilis Trajonas ir Džeikas Rozenas sėdėjo Tedo Veslio kabinete. Veslis, perbalęs iš įniršio, spoksojo į juos neslėpdamas paniekos.

– Turiu pasakyti, kad nesu matęs netvarkingesnės, labiau pakrikusios, neatsakingesnės komandos nei jūsų, sugebėjusių taip viską suvelti. Bili, ar jūs padėjote Džimiui Istonui sudėstyti istoriją, kurią jis taip įtikinamai pateikė liudydamas?

– Ne, Tedai, nepadėjau. – Bilio balsas ir manieros – vienas nuolankumas. – Nors... palaukite. Leiskite būti tiksliam. Kai Istonas man papasakojo laišku pranešęs Oldričui, kad nesiruošia vykdyti susitarimo, bet ir neketina grąžinti penkių tūkstančių, aš pasakiau: gal jūs tai palaikėte negrąžinamu avansu, ar kažkaip panašiai. Jis nusijuokė ir tai pakartojo liudydamas.

– Aš ne apie tai kalbu, – metė Veslis. – Jūs sakote, kad jis jums išpylė ištisą istoriją, ir visos detalės jo sugalvotos?

– Dėl to esu kuo tikriausias, – kategoriškai patvirtino Bilis. – Tedai, žiūrėkime į faktus, net jei Emilė ir nenori. Tą pačią minutę, kai buvo sučiuptas sprunkantis po apiplėšimo, Istonas vietos farams pasakė, kad turi informacijos Oldričo bylai. Jie paskambino į mūsų įstaigą, ir aš nuvykau tiesiai ten. Viską, ką jis sakė, vėliau patikrinau. Jis buvo susitikęs su Oldriču bare. Oldričas skambino jam telefonu. Jis apibūdino Oldričo butą. Ir net žinojo apie garsųjį girgždantį stalčių.

– Tai tiesa, jis žinojo apie girgždantį stalčių, – atšovė Emilė. – O dabar ateina ponas Garsija ir sako, kad su Istonu nugabeno siuntą į Oldričo butą, o paskui Istonas kurį laiką buvo paliktas svetainėje vienas. Jis galėjo patraukti tą stalčių mėgindamas, bene pavyks ką nors pavogti, tada ir išgirdo tą girgždesį. O kaip dėl laiško, kurį jūs prisipažinote padėjęs jam paaiškinti? – paklausė Emilė. – Ar tas laiškas nėra jūsų pramanas? Tai padėjo Džimiui sustiprinti jo poziciją.

Dar prieš Biliui atsakant Veslis pažiūrėjo į Džeiką Rozeną.

– Jūs nuvažiavote ten, kai Istonas buvo suimtas. Ką pasakysite?

– Pone, aš buvau beveik per visą pirmąjį susitikimą su Istonu Old Tapano policijos skyriuje, – atsakė Džeikas. – Bilis jam nepatarinėjo. – Džeikas pažiūrėjo į Emilę. – Emile, būsiu atviras. Jūs su Biliu visą laiką kivirčijotės be jokio reikalo. Manau, dabar su juo elgiatės nesąžiningai.

– Tai viskas, ką norėjau iš jūsų išgirsti, Džeikai. Ačiū. Galite eiti, – irzliai pasakė Veslis.

Kai durys užsidarė, Veslis pažiūrėjo į Emilę.

– Mano nuomone, aišku, kad Istonui nereikėjo pagalbos kuriant istoriją. Nereikėjo pagalbos, nes jis sakė tiesą apie save ir Oldričą. O jūs neparodėte sveikos nuovokos – nepaisėte jo baimės grįžti į kalėjimą po bendravimo su teismu, ir dabar jis negyvas. Nėra reikalo priminti, kad Oldričas paleistas už užstatą ir mūsų byla veikiausiai žlugusi. Kodėl nesutikote, kad jis būtų nubaustas tam laikui, kiek atsėdėjo? Tada viso šito būtume išvengę.

– Jis nusikaltėlis profesionalas, dabar vėl laužtųsi į žmonių namus, – tvirtai atsakė Emilė. – Galbūt kas nors jau būtų nukentėjęs. – Ji ištiesino nugarą. – Yra ir dar kai kas – jūs veikiausiai nė nepagalvojote. Prisiekusieji girdėjo, kad jis turi gauti ketverius metus. Jeigu aš vėliau būčiau sutikusi sutrumpinti laiką Muras būtų pateikęs prašymą pradėti procesą iš

naujo – juk ir aš žinojau, ir Džimis žinojo, kad gaus tiek, kiek atsėdėjo, todėl turėjo žinoti ir prisiekusieji, vertinantys jo liudijimą. Be to, Muras būtų sakęs: žinodamas, kad bus paleistas, Istonas galėjo prikalbėti bet ko. Nėra nė menkiausios tikimybės, kad teisėjas nepatenkintų tokio prašymo.

– Turėjote apie tai pagalvoti, kai derėjotės su juo prieš teismą, – kirto Veslis. – Žinojote, kad jis nevaldo liežuvio ir tai vėliau gali atsisukti prieš jus. Jūs nuo pat pradžių turėjote jam pasiūlyti lygtinį paleidimą. Buvo labai daug įrodymų, kad papasakota istorija tikra, nesvarbu, koks jam grėsė įkalinimas. Dabar ne tik suabejota dėl mūsų įstaigos patikimumo. Žiniasklaida pasiruošusi mus sunaikinti.

Emilė turėjo aplanke du portretus, nors eidama į susitikimą anaiptol nemanė, kad jų prireiktų. Dabar ištraukė ir padėjo priešais Veslį.

– Gal detektyvas Trajonas malonės tai paaiškinti. Portretas, mano vakar rastas Džemės Evans byloje – tai nužudytoji Natali Reines kambario draugė, – skiriasi nuo to, kurį jis parvežė į mūsų įstaigą. Data ta pati, bet tuo panašumas ir baigiasi. Tai visiškai kitas asmuo. – Veslis ir Trajonas piktai dėbtelėjo, o Emilė kalbėjo toliau: – Puikiai žinau, ką sakys Bilis: dievagosis, kad portretai tiesiog supainioti. Bet Manhatano prokuratūros detektyvas, parodęs man šią bylą, yra tikras, kad portretas buvo tik vienas. Mano prielaida: Bilis tyčia pasistengė, kad tikrasis portretas nepatektų į Grego Oldričo bylą. – Emilė stabtelėjo dar nežinodama, ar pasakys, ką iš tikrųjų galvoja. Giliai atsikvėpė. – Dar noriu pabrėžti – tikrasis portretas labai panašus į Bilį Trajoną, gal todėl jis taip nenorėjo, kad patektų į mūsų bylą.

Tedas Veslis paėmė eskizus ir atidžiai apžiūrėjo.

– Emile, jūsų kaltinimas ne tik nerimtas – dar ir įžeidžiamas, gal net juokingas. Ar aš teisingai supratau: Natali Reines

nebuvo mačiusi to žmogaus, ir eskizas pieštas pagal jos prisiminimus apie nuotrauką, kurią ji galbūt kartą matė piniginėje?

– Tikėjausi, kad taip sakysite, – įžūliai atkirto Emilė. – Mano nuomonė, šis eskizas ne tik labai primena Bilį, – jis sąmoningai sukeitė portretus, kad paslėptų kažką siaubingai svarbaus. Ir aš nesustosiu, kol neišsiaiškinsiu, kas tai.

– Užteks! – ėmė šaukti Veslis. – Užteks juodinti geriausią mūsų detektyvą. Liaukitės žlugdyti Oldričo bylą, kurią pati ir parengėte. Ar jums neatėjo į galvą, kad Niujorko detektyvas galėjo suklysti sakydamas, kad buvo tik vienas eskizas? Įsakau šią medžiagą palikti mano kabinete. Ir daugiau jos nelieskite! Eikite namo ir laikykitės kuo toliau nuo šios įstaigos, kol nuspręsiu, kaip jus nubausti. Jeigu žurnalistai skambintų į namus, draudžiu kalbėti. Nukreipkite skambučius tiesiai į mano kabinetą.

Veslis atsistojo.

– Dabar eikite.

Emilė nustebo, kad jis jos dar neatleido.

– Aš išeisiu, Tedai. Tik pasakysiu vieną dalyką. Paklausinėkite, ar detektyvas Bilis Trajonas nėra turėjęs pravardės Džesis. Ir dar kartą pagalvokite, jeigu esate girdėjęs. Vis dėlto jis jūsų pusbrolis.

Keletą akimirkų jie be žodžių spoksojo vienas į kitą. Tada nekreipdama dėmesio į Bilį Trajoną Emilė išėjo iš Tedo kabineto ir iš teismo rūmų.

79

Zakas nusprendė palaukti iki geros popietės, o tada važiuoti į Niujorką autobusu. Jis žinojo: Uosto valdybos stotyje pilna užsislaptinusių farų, jie naršo akimis minią ieškodami žinomų nusikaltėlių, kurių atvaizdai tiesiog išdeginti jų smegeninėse. Geriau ten nusigauti per spūsties valandas, nusprendė. Papietavo motelyje, niūrioje nedidelėje skylėje, vadinamoje restoranu. Baigiant valgyti įėjo šeši žmonės. Iš garsaus emocingo pokalbio Zakas suprato, kad jie penktą valandą eina kažkur netoli į vestuves. Jie visi čia apsistoję, pagalvojo. Gerai, kad išvažiuoju. Zakas buvo tikras, kad bent pora spoksojo į jį, kai mokėjo už pietus ir ėjo lauk.

O lauke pamatė, kad jų automobiliai pastatyti abipus jo furgono. Dar vienas rūpestis. Kuris nors gali atsiminti jį matęs, kai žentas paskambins policijai, ir tada prasidės jo paieškos.

Jis vilkėjo odinį švarką, rudas kelnes ir kepurę. Taip jie ir apibūdins jį policijai.

Todėl išvažiavo su džinsais, sportiniu nertiniu su gobtuvu, apsiavęs sportbačius. Pasiėmė pinigus, suklastotus asmens dokumentus, savo mobiliuosius ir žilą peruką, įkištą į nedidukų medžiaginį maišelį.

Šeštą valandą atvyko į Uosto valdybos stotį. Kaip ir tikėjosi, joje buvo sausakimša keleivių. Nuėjo į vyrų tualetą, užsidaręs persirengė, tada pasuko link perono, iš kurio auto-

busas važiuos į Glen Roką. Pastebėjo, kad terminalo langus dabar skalbia liūtis. Niekas nesišlaistys gatvėmis, pagalvojo. Žmonės, kurių niekas nepasitiks autobusų stotyje, skubės namo. Aš irgi.

Septintą trisdešimt išlipo iš autobuso Glen Roke. Pakaklėje užveržė gobtuvą. Lietus priplojo prie kaktos žilo peruko plaukus. Viskas buvo gerai.

Emile. Emile. Ar tu pasiruošusi, ar ne – aš ateinu.

80

Būtinai reikia truputį pamiegoti, pagalvojo Emilė. Jaučiuosi visiškai išsekusi. Nieko nepajėgianti. Aš pakėliau ranką prieš Bilį. Ir neturiu jokių įrodymų. Net Džeikas mano, kad rengiu jam vendetą.

Dabar, kai Džimis Istonas nužudytas, Tedui teks atsakinėti į žurnalistų klausimą, kaip reagavome į Džimio grasinimus teisme. Atsidūrus prieš kameras jam reikės vieningo fronto. Jis aiškiai nenori, kad būčiau netoliese.

O ir Džeiko reputacija kabo ant plauko. Per pirmą susitikimą su Istonu jis veikiausiai buvo trumpiau negu sakė ir dabar bijo prisipažinti. Suprantu, kodėl bijo. Bilis yra jo tiesioginis viršininkas, o prokuroras – darbdavys.

Namo Emilė grįžo pačiu laiku, spynų meistras jau krovėsi įrankius.

– Su šitokiomis spynomis ir šitokiu pitbuliu jūs visiškai saugi, – pasakė jis. – Tik nepamirškite – jokios spynos neduos naudos, jeigu užmiršite užrakinti. Tas pats galioja ir įmantriai apsaugos sistemai, kurią instaliuoja anie vyrai. Buvo malonu susipažinti – ir sėkmės.

– Ačiū. Dėkoju, kad taip greit atvykote. – Ir ačiū, kad išvykstate, pagalvojo Emilė. Ir čia pat pasijuto kalta, nes tas vyriškis nuoširdžiai stengėsi pagelbėti.

Buvo ketvirtis po penkių. Spynų meistrui išeinant, iš rūsio pasirodė signalizacijos technikai.

– Jau viską įrengėme, – pasakė augesnis vyras. – Rytoj pastatysime kameras. Ateikite į virtuvę, parodysiu, kaip įjungti ir išjungti sistemą. Be to, galite atjungti atskiras zonas, jeigu norite atidaryti kurį nors langą.

Limpančiomis akimis Emilė nuėjo su juo į virtuvę, klausėsi ir bandė įsidėti į galvą, kuo ši signalizacija skiriasi nuo senosios. Kai jis išėjo pažadėjęs rytoj grįžti, ji išleido Besę trumpai palakstyti. Vėl užkabinusi užpakalines duris, patikrino telefono atsakiklį. Deja, Alisa Mils neatskambino.

Dar kartą pabandė prisiskambinti Alisai į namus, paskui į Oldričo butą. Oldričo telefonu paliko dar vieną žinutę.

– Alisa, būčiau dėkinga, jei paskambintumėte. Veikiausiai nenorite su manim kalbėti – galiu suprasti kodėl. Tad žinokite: prokuroras mane nušalino nuo bylos, veikiausiai būsiu atleista. – Balsas trūkinėjo, ji kalbėjo toliau: – Visa širdimi jaučiu, kad jei žinotume, kodėl Natali buvo išsigandusi, galėtume surasti asmenį, kuris ją nužudė.

Emilė nuėjo į svetainę, atsisėdo į įprastą fotelį ir susisupo į apklotą. Turbūt neištversiu neužmigusi, pagalvojo, bet vis tiek norisi pažiūrėti „Teisingumo ranką". Nustatė žadintuvą devintai valandai ir akimirksniu užmigo.

Žadintuvas jos nepabudino. Iš miego galiausiai išplėšė be perstojo skambantis mobilusis telefonas. Vos girdimai atsiliepė.

– Alio, – sušnibždėjo.

– Emile, ar jums nieko nenutiko? Per pusvalandį tris kartus bandžiau jums prisiskambinti. Buvau labai sunerimusi. Iš paskutinės žinutės susidaro įspūdis, kad esate nusiminusi.

Alisa Mils. Nuoširdus susirūpinimas jos balse Emilei išspaudė ašaras.

– Ne, man nieko nenutiko. Gal aš išprotėjau, – bent prokuroras taip mano, – esu tikra, kad žinau, kas nužudė Džemę Evans ir beveik neabejotinai Natali. – Alisa aiktelėjo, o Emilė pasakojo toliau: – Šalia Natali turėjo būti žmonių – gal kuris kitas aktorius, gal grimuotoja ar drabužininkė. Jie bus ką

nors girdėję ar matę. Alisa, ar jums nepasirodė neįprasta, kad ji taip staiga išlėkė į Menkių kyšulį?

– Natali buvo prislėgta dėl skyrybų ir kad prireikė naujo agento, bet man nepasirodė išsigandusi, – atsakė Alisa Mils. – Emile, ne tik dėl Natali svarbu rasti asmenį, kuris tai padarė. Taip pat svarbu ir dėl Grego, Ketės. Ar šį vakarą žiūrėjote „Teisingumo ranką“?

– Ruošiausi žiūrėti, bet užmigau.

– Mes su Gregu ir Kete buvome laidos svečiai. Gregas kalbėjo, kaip siaubinga gyventi su tokia dėme, būti „žmogumi, kuriuo domimasi“. Žinoma, jis džiūgauja išėjęs iš kalėjimo. Ketė ruošiasi rytoj grįžti į mokyklą, o aš keliausiu namo.

– Į savo nuostabų butuką vos keli kvartalai nuo Linkolno centro, – pasakė Emilė.

– Ar aš jums taip sakiau? – nustebusi paklausė Alisa.

– O kaipgi.

– Emile, vienas žmogus dabar tikrai nemiega, galiu paskambinti. Žanetė Stil – naujo spektaklio, pradėto rodyti Barimoryje, drabužininkė. Ji vienintelė gali ką nors žinoti. Ji buvo su Natali tą paskutinį vakarą.

– Būčiau nepaprastai dėkinga. Ačiū, Alisa.

Pagaliau kiek išsibudinusi, Emilė nuėjo į virtuvę. Per vėlu stipriau valgyti, pagalvojo. Nebent skrebučio su taure vyno. Tai mane priveiks.

Žvilgtelėjo į virtuvės langą, pro kurį matyti nuomojamas namas. Užuolaida buvo tik pusiau nuleista. Priėjo ir pažiūrėjo laukan. Smarkiai lijo. Kokia bjauri naktis, pagalvojo visai nuleisdama užuolaidą. Ta vieta man vis dar kelia šiurpą.

Prieš kišdama duoną į skrudintuvą, Emilė nuėjo į svetainę patikrinti, ar policijos automobilis tebestovi prie šaligatvio.

81

Sėdėdamas ant pažįstamo aukšto krėslo prie virtuvės lango, Zakas apsidžiaugė pamatęs, kaip Emilė nuleidžia užuolaidą. Kaip ir tikėjosi, patekti čia buvo nesunku. Niekas nematė, kaip jis įbėgo į gretimo namo įvažą. Peršoko žemą tvorą, raktas rankoje, ir po keleto sekundžių buvo viduje.

Jis turėjo skanėstų Besei. Emilė nuleido užuolaidas, tad buvo beveik tikras, kad ruošiasi eiti gulti. Dabar paskutinį kartą išleis Besę į lauką. Signalizacija bus išjungta. Pajutusi mane ateinant, Besė ims loti, pagalvojo. Iš pradžių tai neturėtų Emilės išgąsdinti. Besė loja ant voverių.

O aš jau būsiu viduje. Net jeigu lojimas priverstų farus patikrinti namą iš vidaus, jai užmušti užteks kelių sekundžių. Jeigu paspruksiu, gerai. Jeigu ne, gal irgi neblogai.

Aš pavargau slapstytis.

82

Alisa Mils vėl paskambino be penkiolikos vienuoliktą.

– Emile, prisiskambinau savo draugei Žanetei Stil, drabužininkei. Tą naktį ji buvo su Natali. Sakė, kad po paskutinio spektaklio Natali spindėjo iš laimės. Žmonės plojo stovėdami net kelias minutes.

– Ar ji buvo kartu, kol Natali išėjo iš teatro? – paklausė Emilė.

– Beveik iki pat galo. Žanetė sakė, kad Natali persirengė ir ketino eiti. Suprantama, buvo pavargusi ir išsunkta. Nenorėjo jokių lankytojų persirengimo kambaryje ir tai pasakė. Bet tada į jos duris pasibeldė prodiuseris. Garsus aktorius Timas Moinihanas su draugais baisiausiai troško su ja susitikti. Žanetė sakė, kad Natali nebuvo dėl to patenkinta, bet įsileido Moinihaną ir jo draugus. Tada Žanetė išėjo.

Moinihanas, pagalvojo Emilė. Timas Moinihanas, geras Tedo draugas. Įdomu, ar gerai jis pažįsta Bilį.

– Alisa, dar aną savaitę buvau susitikusi su Timu Moinihanu. Prisiekiu – jis ir yra ta jungtis, kurios mums reikia. Ar kartais neturite jo telefono?

– Ne, bet nenustebčiau, jeigu turėtų Gregas. Ar galėtų greitai gauti. Nežinau, ar jis pažįsta Moinihaną, bet lažinuosi, kad pažįsta ką nors iš jo draugų ar žmonių iš televizijos serialo. Palaukite.

Netrukus Alisa vėl buvo prie telefono.

– Emile, Gregas skambina žmogui, kuris gali jam duoti Timo Moinihano numerį. Kol sulauksime, noriu pasakyti, kad man neramu dėl jūsų. Būkite atsargi. Prašau.

– Nepatikėsite, kiek daug spynų ir sirenų mane saugo. Jau nekalbu apie patrulinę mašiną, stovinčią prie durų.

– Skaičiau apie jūsų kaimynę, kurią užmušė tas žudikas maniakas. Baisu pagalvoti, kad jis gyveno jūsų gatvėje.

– Na, jis paspruko. – Nenorėdama dar labiau jaudinti Alisos, Emilė pasistengė tai pasakyti abejingai.

– Ir vis tiek man neramu. Ak, luktelėkite, Gregas norėtų su jumis pasikalbėti.

Emilė nurijo seiles, gerklė staiga išdžiūvo.

– Ponia Volas, tai Gregas Oldričas.

– Pone Oldričai, nė nemaniau bandyti su jumis pasikalbėti. Nebent dalyvaujant jūsų advokatui arba jo sutikimu. Skambinau pasikalbėti su Alisa.

– Žinau, – atsakė Gregas. – Bet rizikuodamas sulaužyti taisykles norėjau pasakyti, kad nejaučiu jums jokio priešiškumo. Džimis Istonas liudijo įtikinamai, o kibti prie manęs – jūsų darbas. Jeigu man galima taip sakyti, savo darbą dirbote labai gerai.

– Ačiū. Tai labai kilnu.

– Ar jūs nuoširdžiai manote užtikusi kokį Natali žudiko pėdsaką?

– Taip, manau.

– Ar pasidalysite su manim ta informacija ar įtarimais, kad ir kas tai būtų?

– Pone Oldričai, kol kas neturiu teisės sakyti, bet pažadu: jei sužinosiu tai, ką tikiuosi sužinoti, nedelsdama pasikalbėsiu su Ričardu Muru.

– Gerai. Nekaltinkite manęs, kad paklausiau. Štai Timo Moinihano telefono numeris – 212 555 3295.

Emilė užsirašė numerį ir pakartojo.

– Pažadu, netrukus sužinosite.

– Gerai. Labos nakties, ponia Volas.

Emilė ilgokai laikė rankoje telefoną, paskui padėjo į vietą. Kalbantis buvo keista jausti tokį artumą su šiais žmonėmis. Tarsi būtų seni pažįstami. Žinoma, Alisa jai patiko nuo pat pirmo susitikimo.

O Gregas Oldričas? Kiek kartų turėjau kovoti su savimi, nes nenorėjau žiūrėti tiesai į akis! Gal yra taip, kaip sakė Alisa, – nuo pat pradžių širdyje žinojau, kad jis nekaltas.

Net ši – pasiskolinta – širdis žinojo, pagalvojo.

Ji pažiūrėjo į Timo numerį. Labai gali būti, kad jis jau lovoje ir supyks, kam pažadinau. Bet negalima delsti. Giliai atsikvėpusi Emilė suspaudė numerį.

Timas Moinihanas atsiliepė po pirmo skambtelėjimo. Fone Emilė išgirdo balsus ir suprato, kad tai televizorius. Jis bent jau nemiegojo. Kai ji prisistatė, aiškiai nustebo.

Ji ėjo tiesiai prie reikalo.

– Timai, suprantu, – skambinu siaubingai vėlai, bet tai labai svarbu. Ką tik sužinojau, kad jūs buvote nuėjęs į Natali persirengimo kambarį tą paskutinį vakarą, kai ji vaidino „Tramvajuje". Kaip išėjo, kad neužsiminėte apie tai per aną vakarienę? Mes juk kalbėjomės apie teismą.

– Emile, pasakysiu tiesą. Tedas tyčia prašė mūsų nekalbėti apie teismą, juo labiau kad buvome nuėję į spektaklį ir užsukę į jos persirengimo kambarį pasakyti labas. Jis žinojo, kad jūs pavargusi ir įsitempusi. Norėjo, kad tą vakarą negalvotumėte apie darbą. Gal atsimenate: Natali vardas buvo paminėtas, bet tik probėgšmais.

Emilė vos galėjo patikėti tuo, ką girdi.

– Sakote, Tedas Veslis buvo paskutiniame spektaklyje ir užsuko į Natali persirengimo kambarį?

– Taip. Jis su Nense, mes su Barbara ir dar pora draugų. – Timo Moinihano balsas pasikeitė. – Emile, ar kas negerai?

Kažkas labai negerai, pagalvojo ji.

– Timai, ar pažįstate Tedo pusbrolį Bilį Trajoną?

– Aišku, pažįstu. Visi pažįsta Bilį.

– Ar jis buvo su jumis tą vakarą Natali persirengimo kambaryje?

– Ne. Jis niekada nebuvo Nensės numylėtinis. Žinote, kokia arogantiška ji galėdavo būti.

– Timai, gal žinote, ar Bilis kada nors turėjo pravardę Džesis.

Iš Timo balso buvo justi, kad šypsosi.

– Ne Bilis. Tai buvo Tedo pravardė. Jis yra Edvardas Skotas Džesupas Veslis. Niekada viešai nevartoja Džesupo vardo, bet maždaug prieš dvidešimt metų atsitiktinai gavo nedidelį vaidmenį mano seriale. Jo kūrybinis slapyvardis buvo Džesis Vilsonas.

Emilė pabandė spėti.

– Tai buvo maždaug tuo laiku, kai jie su Nense turėjo problemų, ar ne?

– Taip, iš tikro jie keletą mėnesių gyveno atskirai. Jis dėl to buvo ganėtinai susikrimtęs.

Aišku, buvo, pagalvojo Emilė. Jis lakstė paskui Džemę. Žadėjo jai, kad skirsis, o kai dėjo į kojas, ji veikiausiai pagrasino nueiti pas žmoną.

Lažinuosi – pats jis nežudė. Juodą darbą už jį padarė Bilis. Ir lažinuosi, kad Natali atpažino jį tą paskutinį vakarą, ir jis tai žinojo. O jis tai suprato. Ir ji pajuto, kad jis suprato. Štai kodėl buvo tokia išsigandusi.

Ir, žinoma, jis gana panašus į vyrą iš eskizo. Tikrojo eskizo, ne pakaitalo. Juodu su Biliu turi giminaičių panašumo. Jų motinos seserys. Kai pamačiau tą eskizą, man visiškai neatėjo į galvą pagalvoti apie jį.

Ji padėjo telefoną. Stovėjo nejudėdama, bandydama apsiprasti su siaubinga tiesa. Žmogus, turintis tapti Jungtinių Valstijų teisingumo ministru, vyriausiuoju visos šalies teisingumo vykdytoju, atsakingas už žiaurų dviejų moterų nužudymą su beveik dvidešimties metų tarpu.

Emilė išgirdo kaimynystėje įsijungusią signalizaciją. Paskui kažkas ėmė belstis į jos duris. Veikiausiai policijos pareigūnas, pagalvojo. Nori man pasakyti, kad greitai patikrins signalizaciją ir tuoj pat išeis. Nuskubėjo atidaryti. Įsiveržęs Bilis Trajonas pargriovė ją ir užtrenkė duris.

– Emile, – pasakė, kai ji iš siaubo susigūžė ant grindų, – jūs nesate tokia protinga kaip manote.

83

Tikras, kad Emilė tuoj išleis Besę, ir jau neapsikęsdamas Zakas stovėjo prie jos užpakalinio priebučio durų, kai išgirdo netoliese įsijungusią signalizaciją ir užuodė dūmus. Pastebėjo, kad dega namas prie kampo. Greitai čia visur knibždės farų ir gaisrininkų. Viduje girdėjo klaikiai lojant Besę. Laiko nebebuvo. Faras anapus namo nulėkė link gaisro. Reikia patekti į vidų. Zakas nubėgo prie rūsio lango – ten, žinojo, yra įrankių patalpa – ir jį išspyrė. Karštligiškai išstūmęs stiklus prasispraudė pro siaurą skylę ir šleptelėjo ant grindų.

Ant veido ir rankų juto kraują, bet nekreipė dėmesio. Gaisras buvo ženklas. Tai kelio pabaiga. Grabinėdamas tamsoje ėmė ieškoti plaktuko – atsiminė, kad kabo ant sienos. Čiupo jį ir nuskubėjo laiptais aukštyn. Planavo smaugti ją lėtai, pajusti, kaip ji trūkčioja jo rankose, pasiklausyti maldavimų.

Bet neturės laiko. Tuoj pat atlėks lauke budintis faras.

Pakopa po pakopos Zakas kilo laiptais, kraujas lašėjo ant grindų. Atidarė duris į virtuvę. Besė svetainėje be paliovos lojo. Zakas tikėjosi, kad Besė atbėgs į virtuvę prie jo. Bet tada išgirdo vyro balsą.

Kas čia dabar? Sudrebėjo iš įsiūčio, kad Emilė su kitu vyru, kai jis ją aplankė. Be garso žengdamas sportbačiais apautomis kojomis, Zakas įveikė nedidelį atstumą ir sustojo. Vyras kam-

baryje laikė pistoletą Emilei prie galvos ir šiurkščiai spaudė ją į fotelį.

Tada jis išgirdo Emilės riksmą.

– Bili, po šito neišsisuksite. Ir jūs tai žinote. Jums viskas baigta, Tedui taip pat.

– Klystate, Emile. Tik blogai, kad norėdamas atitraukti faro dėmesį turėjau sukelti gaisrą. Visi manys, kad tas šiukšlė Zakas grįžo jūsų.

– Šiukšlė iš tikro grįžo, – pasakė Zakas šypsodamasis, užsimojo plaktuku ir smogė Biliui Trajonui į galvą. Ginklas iššovė, ir priekinės durys su trenksmu atsidarė. Emilė susmuko, iš kojos trykštelėjo kraujas, o du policijos pareigūnai griebė Zaką. Po įnirtingos kovos jie išplėšė plaktuką jam iš rankos ir vaitojančiam ant grindų surakino už nugaros rankas.

Beveik be sąmonės Emilė išgirdo sukrečiantį riksmą:

– O Dieve, Bilis Trajonas negyvas.

Tada ją apgaubė tamsa.

84

Kitą dieną Hakensako ligoninėje Emilę aplankė Gregas Oldričas ir Alisa Mils. Ji žinojo, kad jie ateis, ir sėdėjo fotelyje. Alisa puolė per kambarį ir apsikabino Emilę.

– Jie galėjo jus užmušti. Ak, ačiū Dievui, jūs gyva, ačiū Dievui.

– Ei, Alisa, valdykitės. Reikia pralinksminti žmogų, kuris guli ligoninėje, – šypsodamasis pasakė Gregas. Jis laikė ilgakočių rožių puokštę. – Emile, ačiū, kad grąžinote man gyvenimą, – tarė. – Ričardas Muras pasakojo, kad prokuroras suimtas ir bus apkaltintas abiejų – Natali ir Džemės – Evans nužudymu.

– Tai tiesa, – atsakė Emilė. – Buvau tik kelias minutes apalpusi. Kai papasakojau policininkams, kas atsitiko, jie sumaniai pasielgė su Tedu Vesliu. Pasakė jam, kad Bilis buvo sučiuptas mano namuose ir prisipažino už jį nužudęs Natali ir Džemę. Jis suakmenėjo supratęs, kad tai galas. Palūžo ir viską prisipažino. Todėl spėju, kad tebeturiu darbą. Ir spėju, kad jis nevyks į Vašingtoną.

Gregas Oldričas papurtė galvą.

– Aš niekada nepajėgsiu suprasti, kodėl visa tai atsitiko. Bet dabar viskas baigta. – Gregas paėmė Emilę už rankos, pasilenkė ir pabučiavo į žandą. – Turiu jums šį tą pasakyti. Jūs man primenate Natali. Nežinau, kuo. Negaliu suvokti. Bet primenate.

– Ji turėjo būti nuostabus žmogus, – pasakė Emilė. – Džiaugiuosi, kad jums ją primenu.

– Ar sutinkate, Alisa? – švelniai paklausė Gregas.

– Žinau, ką turite omenyje, – tyliai atsakė Alisa, vėl apsikabindama Emilę ir dėdamasi įsižiūrėjusi į jos veidą. – Dabar mes išeisime, leisime jums pailsėti. Rytoj paskambinsiu sužinoti, kaip jaučiatės.

Dieve brangus, pagalvojo Alisa. Žinoma, panaši! Joje plaka Natali širdis. Prisiminė, kaip pamišusi iš sielvarto leido gydytojui atiduoti Natali širdį jaunai karo našlei, kuri veikiausiai neišgyvens, jeigu greitai negaus širdies.

Man nereikėjo skaityti apie persodinimą tuo pačiu metu toje pačioje ligoninėje, kurioje buvo išimta Natali širdis. Man nereikėjo žinoti, kad mūsų gydytojas darė Emilei operaciją. Tą pačią minutę, kai atsisėdau priešais Emilę prie stalo, aš žinojau, kad su manim Natali.

Pilnomis ašarų akimis ji atsisuko pasakyti Emilei sudiev. Jai nereikia žinoti. Gregui nereikia. Jie turi gyventi savo gyvenimą. Alisa žinojo, kad Emilę matys tik retkarčiais. Žinojo, kad gyvenimas turi tekėti sava vaga.

– Emile, tikiuosi, pasiimsite atostogų, atsiplėšite nuo šito ir pasidžiaugsite gyvenimu, – pasakė.

Emilė nusišypsojo.

– Kalbate kaip mano tėvas. Kol čia šnekamės, jis skrenda aplankyti manęs. – Ir ne visai suprasdama, kodėl tai sako Alisai, pridūrė: – Rytoj išeinu iš čia, o šeštadienio vakarą turiu pasimatymą su chirurgu ortopedu. Laukiu šito.

Tikrai laukiu, vėl likusi viena pagalvojo Emilė.

Dabar esu pasiruošusi.

PADĖKOS

Gyvename medicinos stebuklų amžiuje. Kasdien išgelbstimos gyvybės, kurios dar prieš vieną kartą būtų prarastos. Aš esu daug apie tai rašiusi romanuose – visada nuoširdžiai džiaugiuosi galėdama papasakoti tokią istoriją.

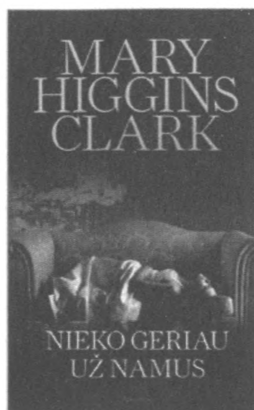
Smagu pirmiausia padėkoti senam savo redaktoriui ir draugui Michaelui Kordai, kuris padedamas vyresniosios redaktorės Amandos Murray veda ir drąsina mane nuo pirmo iki paskutinio puslapio. Nuoširdžiai ačiū.

Kaip visada dėkoju techninio redaktoriaus padėjėjai Gypsy da Silvai, savo agentei Lisl Cade ir korektorėms – Irenai Clark, Agnes Newton bei Nadinei Petri. Kokia puiki komanda dirba su manimi.

Labai ačiū dr. Stuartui Geffneriui, Livingstono Šv. Barnabo medicinos centro Naujajame Džersyje Inkstų ir kasos persodinimo klinikos direktoriui, maloniai sutikusiam atsakyti į klausimus apie gyvybes gelbstinčią širdies persodinimo chirurgiją.

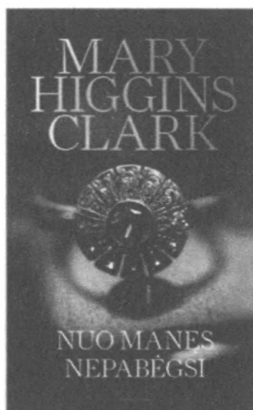
Atskirai noriu padėkoti Lucki, numylėtai mažiukei Maltos bišono kalytei, kuri priklauso mano dukrai Patty ir vaikaičiui Jerry'ui. Lucki mane įkvėpė rašant apie Emilės kalytę Besę. Skolinga jai skanėstą.

Kitos **MARY HIGGINS CLARK** knygos

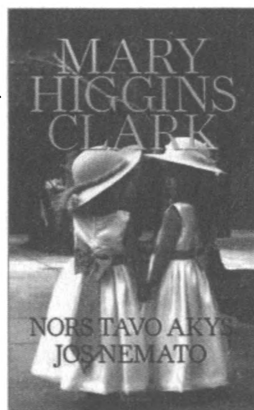
„Nieko geriau už namus“

Liza Barton buvo prisiekusi daugiau kojos nekelti į gimtuosius namus, nes juose, gindama nuo patėvio, netyčia nužudė motiną. Nors tai buvo nelaimingas atsitikimas, o ji tebuvo vaikas, daugelis miestelio gyventojų Lizą pasmerkė kaip žiaurią nusikaltėlę. Stengdamasi pamiršti tragiškos nakties įvykius, Liza išvyksta iš gimtojo miestelio, vėliau pasikeičia vardą, o po keliolikos metų randa ir laimę. Tačiau laimė trunka neilgai – tik iki tos dienos, kai jos antrasis vyras, nieko nežinantis apie Lizos, kurią pažįsta kaip Seliją Foster, praeitį, įteikia jai nuostabią dovaną – raktus nuo naujų namų...

„Nuo manęs nepabėgsi“

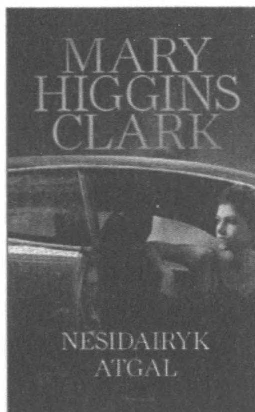
Po skausmingų skyrybų Emilė Greiham išvyksta gyventi į kitą miestą ir nusiperka protėvių namą. Jo kieme rausiant duobę baseinui netikėtai randami jaunos merginos palaikai. Paaiškėja, kad tai daugiau nei prieš ketverius metus dingusi Marta Lorens. Jai į ranką įspraustas kitos moters pirštikaulis su žiedu – Šaplių šeimos relikvija. Galbūt tarp Emilės šeimos praeities ir Martos Lorens mirties esama ryšio, o Marta Lorens – ne paskutinis gudraus žudiko taikinys? Jei taip, kas kita auka? Ar jai pavyks išvengti maniako paspęstų spąstų?

„Nors tavo akys jos nemato“

Dar vienas JAV rašytojos Mary Higgins Clark romanas, kuriame susipina šeimos drama, pasakojimas apie mistišką ryšį, jungiantį išskirtas sesytes dvynukes, bei dėmesį prikaustanti detektyvinė istorija.

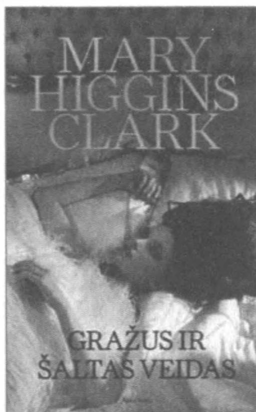
Kitos MARY HIGGINS CLARK knygos

„Nesidairyk atgal“

Kas nutinka, kai jauna moteris atsitiktinai tampa žmogžudystės liudininke ir turi išsižadėti tapatybės? Ir kas nutinka, kai naujame savo gyvenime ji sutinka puikų žmogų, bet negali nieko jam apie save pasakoti?..

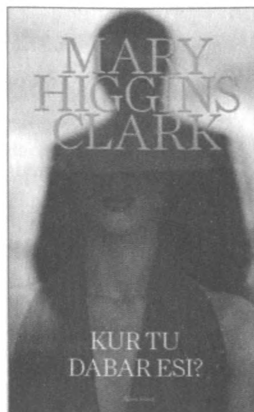
„Nesidairyk atgal“ – dar viena romantinių trilerių karalienės M. Higgins Clark detektyvinė istorija. Jauna moteris, norėdama išsigelbėti ir išgelbėti artimuosius, siekia išsiaiškinti jai atsitiktinai patikėtas paslaptis ir ištirti nusikaltimą, kurio liudininke netyčia tapo.

„Gražus ir šaltas veidas“

Po nedidelės avarijos prokurorė Kerė Makgrat su dukrele atsiduria plastinės chirurgijos klinikoje. Gydytojo laukiamajame Kerė pastebi gražią, kažkur matytą moterį – ją apima neįveikiamas *déjà vu* pojūtis. Netikėtai ji prisimena – ši moteris panaši į Siuzaną Riardon, daugiau nei prieš dešimt metų įvykdytos „Rožių žmogžudystės“ auką! Tada teismas nusprendė, kad žudikas yra jos vyras. Bet kodėl daktaras Smitas savo pacientėms suteikia mirusios moters veidą?

Įsitraukusi į atnaujintą šios senos bylos tyrimą, Kerė patenka į keistą ir grėsmingą teritoriją...

„Kur tu dabar esi?“

Intriguojantis detektyvinių trilerių karaliene tituluojamos autorės pasakojimas apie jauną moterį, mėginančią išnarplioti šeimos tragedijos paslaptį. Karolina karštai ieško prieš dešimtmetį dingusio brolio ir patenka į bauginantį aistrų, paslapčių ir neatsakytų klausimų verpetą...

Clark, Mary Higgins
Cl-21 Pasiimk mano širdį : romanas / Mary Higgins Clark ; iš anglų kalbos vertė Liudvikas Gadeikis. – Vilnius : Alma littera, 2011. – 320 p.

ISBN 978-9955-38-847-0

Garsi Brodvėjaus žvaigždė Natali Reines atsitiktinai sužino, kas nužudė jos buvusią kambario draugę. Taip įsisuka verpetas sukrečiančių įvykių, keliančių siaubingą pavojų ne vienai gyvybei...

UDK 820(73)-3

Mary Higgins Clark

PASIIMK MANO ŠIRDĮ

Romanas

Iš anglų kalbos vertė *Liudvikas Gadeikis*

Redaktorė *Stela Rimšė*
Viršelio dailininkas *Donatas Gendvila*
Korektorė *Gražina Stankevičienė*
Maketavo *Zita Pikturnienė*

Tiražas 2600 egz.
Išleido leidykla „Alma littera", Ulonų g. 2, LT-08245 Vilnius
Interneto svetainė: www.almalittera.lt
Spaudė AB spaustuvė „Aušra", Vytauto pr. 23, LT-44352 Kaunas
Interneto svetainė: www.ausra.lt
Užsakymas 17

Mary Higgins Clark

(Merė Higins Klark, g. 1927 m.)

JAV rašytoja, milžiniško populiarumo sulaukusių detektyvų autorė. Jos romanai skaitytojų ir kritikų pripažinti visame pasaulyje ir patenka į skaitomiausių knygų sąrašus. Vien JAV šios autorės romanų parduota per 80 milijonų egzempliorių. Detektyvų karaliene vadinama rašytoja yra daugelio prestižinių premijų laureatė, JAV detektyvų rašytojų asociacijos prezidentė, jos vardu pavadintas vienas svarbiausių apdovanojimų geriausiems detektyvų rašytojams. Lietuvių skaitytojams puikiai žinomi jos romanai „Nieko geriau už namus“, „Nuo manęs nepabėgsi“, „Nors tavo akys jos nemato“, „Gražus ir šaltas veidas“, „Kur tu dabar esi?“, „Nesidairyk atgal“.

Kai garsi aktorė Natali Reines randama savo namuose merdinti nuo šautinės žaizdos, policija iš karto įtaria jos teatro agentą, pavydų atstumtą vyrą Gregą Oldričą. Tačiau niekam neateina į galvą pasidomėti Natali praeitimi...

Bylos entuziastingai imasi patraukli jauna prokuroro padėjėja Emilė Volas. Byla sulaukia didžiulio žiniasklaidos susidomėjimo, kyla pavojus, kad bus imta domėtis ir pačia Emile, – o moteris turi paslapčių... Negana to, Emilė pajunta keistą simpatiją Oldričui. Todėl net priėmus apkaltinamąjį nuosprendį toliau tiria bylą. Ilgas valandas leidžia prie bylos dokumentų ir net nenujaučia, kad jos pačios gyvybei gresia pavojus...

